

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-236-02

Do druku nr 1167
Warszawa, 27 listopada 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw wraz z **projektami podstawowych aktów wykonawczych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Obrony Narodowej.

Z wyrazami szacunku
(-) Leszek Miller

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2002 roku

**w sprawie utworzenia, ustalenia siedzib i terytorialnego zasięgu działania okręgów
wojskowych.**

Na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tworzy się, na potrzeby administracji wojskowej, następujące okręgi wojskowe jako jednostki terytorialnego podziału administracji niezespólonej:

- 1) Pomorski Okręg Wojskowy,
- 2) Śląski Okręg Wojskowy.

§ 2. 1. Pomorski Okręg Wojskowy obejmuje obszar województw: zachodniopomorskiego, pomorskiego, warmińsko - mazurskiego, podlaskiego, wielkopolskiego, kujawsko - pomorskiego i mazowieckiego.

2. Siedzibą Pomorskiego Okręgu Wojskowego i jego dowództwa jest Bydgoszcz.

§ 3.1. Śląski Okręg Wojskowy obejmuje obszar województw: lubuskiego, dolnośląskiego, opolskiego, łódzkiego, świętokrzyskiego, lubelskiego, śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego.

2. Siedzibą Śląskiego Okręgu Wojskowego i jego dowództwa jest Wrocław.

§ 4. Dowódcy Okręgów Wojskowych są właściwi w sprawach:

- 1) zapewnienie wysokich wartości moralno-bojowych, dyscypliny, wyszkolenia, gotowości bojowej i mobilizacyjnej podległych dowództw i jednostek (instytucji) wojskowych;
- 2) kierowanie całokształtem prac związanych z planowaniem operacyjnego i mobilizacyjnego rozwinięcia oraz użycia wojsk Okręgu, a także zapewnienie wysokiego poziomu przygotowania okręgowych elementów systemu mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych rodzajów sił zbrojnych oraz jednostek organizacyjnych resortu Obrony Narodowej i resortu Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- 3) określanie celów, kierunków i zadań w zakresie szkolenia wojsk, a także doskonalenia umiejętności dowództw, sztabów i kierowniczej kadry Okręgu w kierowaniu przedsięwzięciami oraz realizacją zadań wynikających z miejsca, roli i zadań wojsk Okręgu;
- 4) ukierunkowywanie oraz nadzorowanie szkolenia bojowego i ogólnowojskowego podległych wojsk, szkolenia operacyjno-taktycznego dowództw i sztabów oraz działalności instruktazowo-metodycznej;

- 5) prowadzenie ćwiczeń z wojskami w celu ich przygotowania do prowadzenia działań obronnych w obszarze Okręgu we współdziałaniu z jednostkami wojskowymi rodzajów sił zbrojnych i jednostkami wojskowymi państw sojusznicznych, a także siłami obronnymi układu pozamilitarnego;
- 6) przygotowywanie sił i środków do udziału w akcjach ratowniczych oraz likwidacji skutków awarii, katastrof i klęsk żywiołowych;
- 7) dokonywanie okresowych analiz i ocen poziomu wyszkolenia wojsk i organów dowodzenia oraz efektywności stosowanych w nich metod i form szkolenia;
- 8) kierowanie i nadzór nad całokształtem prac związanych z planowaniem rozwoju oraz doskonaleniem struktur organizacyjnych jednostek (instytucji) wojskowych, wyposażaniem ich w uzbrojenie i sprzęt nowej generacji, a także dostosowaniem bazy szkoleniowej do nowych potrzeb;
- 9) kierowanie i nadzorowanie procesu osiągnięcia przez Dowództwo Okręgu Wojskowego interoperacyjności z organami dowodzenia armii państw sojusznicznych;
- 10) ukierunkowywanie działalności terenowych organów administracji wojskowej, w tym zwłaszcza w zakresie utrzymania współpracy z terenowymi organami administracji publicznej oraz racjonalnego gospodarowania zasobami poborowych i żołnierzy rezerwy;
- 11) kierowanie oraz nadzór nad całokształtem przedsięwzięć związanych z uzupełnieniem pokojowym wojsk i formacji uzbrojonych zgodnie z otrzymanym zadaniem;
- 12) określanie wymogów oraz potrzeb uzupełnienia jednostek żołnierzami zasadniczej służby wojskowej i żołnierzami rezerwy, stosownie do zadań związanych z utrzymywaniem przez jednostki (instytucje) wojskowe zdolności bojowej;
- 13) nadzorowanie działalności planistycznej i organizacyjnej związanej z uzupełnianiem mobilizacyjnym oraz szkoleniem rezerw osobowych przeznaczonych na potrzeby jednostek (instytucji) wojskowych Okręgu, a także nadzorowanie organizacji uzupełnienia mobilizacyjnego wynikającego z potrzeb jednostek organizacyjnych innego podporządkowania;
- 14) wytyczanie kierunków działalności kadrowej w odniesieniu do żołnierzy zawodowych oraz pracowników wojska, a w szczególności w zakresie prawidłowego doboru i rozmieszczenia kadr, stosownie do potrzeb podległych dowództw i jednostek wojskowych;
- 15) wyznaczenie (zwalnianie) na stanowiska służbowe i mianowanie na wyższe stopnie wojskowe żołnierzy zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz nadawanie (unieważnianie) przydziałów mobilizacyjnych;
- 16) określanie potrzeb finansowych Okręgu i przedstawianie go dowódcy Wojsk Lądowych;

- 17) nadzorowanie i kontrola gospodarki finansowej w jednostkach (instytucjach) wojskowych Okręgu, a także dokonywanie okresowych ocen realizacji budżetu;
- 18) dokonywanie okresowych ocen stanu szkód w mieniu wojska i prawidłowości umorzeń przez podległe jednostki (instytucje) wojskowe oraz wskazywanie kierunków niezbędnych zmian;
- 19) ukierunkowywanie i nadzorowanie działalności zapewniającej właściwe wsparcie logistyczne podległych wojsk oraz racjonalne i oszczędne prowadzenie gospodarki zasobami materiałowo-technicznymi, a także określanie kierunków realizacji zadań logistycznych na rzecz innych jednostek organizacyjnych będących na zaopatrzeniu jednostek (instytucji) wojskowych Okręgu;
- 20) kierowanie realizacją zadań w ramach świadczeń "państwa gospodarza" (HNS) na rzecz sił sojuszniczych na terytorium Okręgu;
- 21) sprawowanie nadzoru nad eksploatacją uzbrojenia i sprzętu wojskowego, środków bojowych i materiałowych zgodnie z ich przeznaczeniem i wymaganiami gotowości bojowej w jednostkach Okręgu;
- 22) ukierunkowywanie działalności psychoprofilaktycznej w celu utrzymania odpowiedniego stanu sprawności psychofizycznej i zdrowia żołnierzy, dokonywanie okresowych analiz stanu ich zdrowia, przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków sanitarnohigienicznych;
- 23) ukierunkowywanie działalności społeczno-wychowawczej zapewniającej motywowanie żołnierzy i pracowników wojska do wzorowego wykonywania zadań, przestrzegania dyscypliny i porządku wojskowego, doskonalenia wiedzy obywatelskiej, a także tworzenia warunków do rekreacji i wypoczynku;
- 24) rozwiązywanie i rozstrzyganie spraw wynikających z meldunków o nastrojach, skargach i zażaleniach;
- 25) współpraca z duszpasterstwem wojskowym różnych wyznań w zapewnianiu warunków do zaspokajania potrzeb duchowych żołnierzy;
- 26) kierowanie głównymi przedsięwzięciami związanymi z doskonaleniem organizacji metod pracy, a także zastosowaniem nowoczesnych środków technicznych we wszystkich dziedzinach działalności Okręgu;
- 27) organizowanie kontroli podległych jednostek (instytucji) wojskowych i prowadzenie okresowych rozliczeń ich dowództw z realizacji zadań wynikających z planu zasadniczych zamierzeń;
- 28) ukierunkowywanie i nadzorowanie przestrzegania zasad ochrony informacji niejawnych w Okręgu;

- 29) sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem, higieną pracy i służby w podległych jednostkach (instytucjach) wojskowych;
- 30) sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym w podległych jednostkach (instytucjach) wojskowych;
- 31) współdziałanie z Wojskowymi Służbami Informacyjnymi w zakresie kontrwywiadowczej ochrony zadań realizowanych przez Okręg oraz informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową lub służbową;
- 32) zapewnienie warunków do działalności służbowej oficerów Wojskowych Służb Informacyjnych w dowództwie Okręgu oraz podległych jednostkach i instytucjach wojskowych.

§ 5. Przepisy § 4 określające zadania terenowych organów administracji wojskowej nie naruszają zadań określonych w przepisach odrębnych.

§ 6. Strukturę organizacyjną okręgów wojskowych tworzą:

- 1) Dowódca Okręgu Wojskowego,
- 2) Szef wydziału prawnego,
- 3) Szef oddziału finansów,
- 4) Szef oddziału uzupełnieni spraw personalnych,
- 5) Szef oddziału rozpoznania i WRE,
- 6) Szef oddziału operacyjnego,
- 7) Szef oddziału planowania operacyjnego,
- 8) Szef oddziału dowodzenia i łączności,
- 9) Szef oddziału logistyki,
- 10) Pion ochrony informacji niejawnych.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Rozporządzenie, tworzy, przekształca i znosi okręgi wojskowe, określa zadania ich dowódców, jako organów rządowej administracji niezespolonej oraz określa siedziby i terytorialny zasięg działania okręgów wojskowych, z uwzględnieniem w szczególności podziału terytorialnego kraju.

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

W rozporządzeniu nie wprowadza się nowego podziału okręgów wojskowych. Wskazuje się natomiast za co są odpowiedzialni dowódcy okręgów wojskowych, jak również na strukturę okręgów wojskowych.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ
z dnia2002 roku

w sprawie utworzenia oraz ustalenia siedzib i terytorialnego zasięgu działania
wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzupełnień.

Na podstawie art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tworzy się następujące wojewódzkie sztaby wojskowe oraz ustala ich siedziby i terytorialny zasięg działania:

- 1) Wojewódzki Sztab Wojskowy we Wrocławiu, dla województwa dolnośląskiego,
- 2) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Bydgoszczy, dla województwa kujawsko-pomorskiego,
- 3) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Lublinie, dla województwa lubelskiego,
- 4) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Zielonej Górze, dla województwa lubuskiego,
- 5) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Łodzi, dla województwa łódzkiego,
- 6) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Krakowie, dla województwa małopolskiego,
- 7) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Warszawie, dla województwa mazowieckiego,
- 8) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Opolu, dla województwa opolskiego,
- 9) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Rzeszowie, dla województwa podkarpackiego,
- 10) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Białymstoku, dla województwa podlaskiego,
- 11) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Gdańsku, dla województwa pomorskiego,
- 12) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Katowicach, dla województwa śląskiego,
- 13) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Kielcach, dla województwa świętokrzyskiego,
- 14) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Olsztynie, dla województwa warmińsko-mazurskiego,
- 15) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Poznaniu, dla województwa wielkopolskiego,
- 16) Wojewódzki Sztab Wojskowy w Szczecinie, dla województwa zachodniopomorskiego.

§ 2. Tworzy się następujące wojskowe komendy uzupełnień oraz ustala ich siedziby i terytorialny zasięg działania:

- 1) w województwie dolnośląskim:

- a) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Boleslawcu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: boleslawieckiego, lubanskiiego i zgorzeleckiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Glogowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: glogowskiego, górowskiego, lubińskiego, polkowickiego i wołowskiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Jeleniej Górze, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: jeleniogórskiego, kamiennogórskiego i wóweckiego oraz miasta Jelenia Góra,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Kłodzku, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: kłodzkiego i ząbkowickiego,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Legnicy, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: jaworskiego, legnickiego i złotoryjskiego oraz miasta Legnica,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Świdnicy, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: dzierzoniowskiego, świdnickiego i wałbrzyskiego oraz miasta Wałbrzych,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnien Wrocław-1 we Wrocławiu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatu oleśnickiego i miasta Wrocław (południe od Odry),
 - h) Wojskowa Komenda Uzupelnien Wrocław-2 we Wrocławiu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: oławskiego, strzelińskiego, średzkiego i wrocławskiego,
 - i) Wojskowa Komenda Uzupelnien Wrocław-3 we Wrocławiu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: milickiego i trzebnickiego oraz miasta Wrocław (północ od Odry),
- 2) w województwie kujawsko-pomorskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Brodnicy, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: brodnickiego, golubsko-dobrzyńskiego i rypińskiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Bydgoszczy, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: bydgoskiego i nakielskiego oraz miasta Bydgoszcz,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Grudziądzu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: chełmińskiego, grudziądzkiego i wąbrzeskiego oraz miasta Grudziądz,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Inowrocławiu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: inowrocławskiego, mogileńskiego i znińskiego,

- e) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Świeciu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: sępoleńskiego, świeckiego i tucholskiego,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Toruniu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: aleksandrowskiego i toruńskiego oraz miasta Toruń,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupełnień we Włocławku, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: lipnowskiego, radziejowskiego i włocławskiego oraz miasta Włocławek,
- 3) w województwie lubelskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Białej Podlaskiej, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: bialskiego, łukowskiego, parczewskiego i radzyńskiego oraz miasta Biała Podlaska,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Chełmie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: chełmskiego, krasnostawskiego i włodawskiego oraz miasta Chełm,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupełnień Lublin-1 w Lublinie, dla miasta Lublin,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupełnień Lublin-2, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: janowskiego, lubartowskiego, lubelskiego, łęczyńskiego i świdnickiego,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Puławach, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: kraśnickiego, opolskiego, puławskiego i ryckiego,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Zamościu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: biłgorajskiego, hrubieszowskiego, tomaszowskiego i zamojskiego oraz miasta Zamość,
- 4) w województwie lubuskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Gorzowie Wielkopolskim, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: gorzowskiego i strzelecko-drezdeneckiego oraz miasta Gorzów Wielkopolski,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Sulęcinie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: międzyrzeckiego, ślubickiego, sulęcińskiego i świebodzińskiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Zielonej Górze, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: krośnieńskiego, wschowskiego i zielonogórskiego oraz miasta Zielona Góra,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupełnień w Żaganiu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: nowosolskiego, żagańskiego i żarskiego,

- 5) w województwie łódzkim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnień Łódź-1 w Łodzi, dla części miasta Łódź, dzielnice: Bałuty, Polesie i Śródmieście,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Łódź-2 w Łodzi, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: brzezińskiego, łódzkiego wschodniego i pabianickiego oraz części miasta Łódź, dzielnice: Górna i Widzew,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Piotrkowie Trybunalskim, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: bełchatowskiego, pajęczańskiego, piotrkowskiego i radomszczańskiego oraz miasta Piotrków Trybunalski,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Sieradzu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: łaskiego, sieradzkiego, wieluńskiego, wieruszowskiego i zduńskowolskiego,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Skierniewicach, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: kutnowskiego, łowickiego, rawskiego i skierniewickiego oraz miasta Skierniewice,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Tomaszowie Mazowieckim, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: opoczyńskiego i tomaszowskiego,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Zgierzu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: łączyckiego, poddębickiego i zgierskiego,
- 6) w województwie małopolskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Bochni, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: bocheńskiego, brzeskiego i wielickiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnień Kraków-Krowodrza w Krakowie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: krakowskiego i olkuskiego oraz części miasta Kraków, dzielnica: Krowodrza,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień Kraków-Nowa Huta w Krakowie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: miechowskiego i proszowickiego oraz części miasta Kraków, dzielnica: Nowa Huta,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień Kraków-Podgórze w Krakowie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatu myślenickiego i części miasta Kraków, dzielnice: Podgórze i Śródmieście,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Nowym Sączu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: gorlickiego, limanowskiego i nowosądeckiego oraz miasta Nowy Sącz,

- f) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Nowym Targu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: nowotarskiego, suskiego i tatrzańskiego,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Oswiecimiu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: chrzanowskiego, oswiecimskiego i wadowickiego,
 - h) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Tarnowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: dabrowskiego i tarnowskiego oraz miasta Tarnow,
- 7) w wojewodztwie mazowieckim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Ciechanowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: ciechanowskiego, mlawskiego, plonskiego i zurominskiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Garwolinie, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: garwolińskiego i otwockiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Grojcu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: bialobrzesckiego, grodzkiego, grójckiego i zyrardowskiego,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Kozienicach, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: kozienickiego, lipskiego i zwolenckiego,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Minsku Mazowieckim, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: minskiego i węgrowskiego,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Nowym Dworze Mazowieckim, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: legionowskiego i nowodworskiego,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Ostrolece, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: makowskiego, ostroleckiego i przasnyskiego oraz miasta Ostroleka,
 - h) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Plocku, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: gostynińskiego, plockiego i sierpeckiego oraz miasta Plock,
 - i) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Radomiu, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: przysuskiego, radomskiego i szydlowieckiego oraz miasta Radom,
 - j) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Siedlach, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: losickiego, siedleckiego i sokolowskiego oraz miasta Siedlce,
 - k) Wojskowa Komenda Uzupelnien Warszawa-Mokotow, dla powiatu piaseczyńskiego i części miasta stołecznego Warszawy, dzielnice: Mokotow, Ursynow i Wilanow,
 - l) Wojskowa Komenda Uzupelnien Warszawa-Ochota, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: pruszkowskiego i sochaczewskiego oraz części miasta stołecznego Warszawy, dzielnice: Ochota, Ursus i Wlochy,

- l) Wojskowa Komenda Uzupelnień Warszawa-Praga Południe, dla powiatu wołomińskiego i części miasta stołecznego Warszawy, dzielnice: Praga Południe, Rembertów i Wawer,
 - m) Wojskowa Komenda Uzupelnień Warszawa-Praga Północ, dla części miasta stołecznego Warszawy, dzielnice: Białołęka, Praga Północ i Targówek,
 - n) Wojskowa Komenda Uzupelnień Warszawa-Śródmieście, dla części miasta stołecznego Warszawy, dzielnice: Bemowo, Śródmieście i Wola,
 - o) Wojskowa Komenda Uzupelnień Warszawa-Żoliborz, dla powiatu warszawskiego zachodniego i części miasta stołecznego Warszawy, dzielnice: Bielany i Żoliborz,
 - p) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Wyszkanie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: ostrowskiego, pułtuskiego i wyszkowskiego,
- 8) w województwie opolskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Brzegu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: brzeskiego, kluczborskiego i namysłowskiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Kędzierzynie-Koźlu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: głubczyckiego, kędzierzyńsko-kozielskiego i strzeleckiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Nysie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: krapkowickiego, nyskiego i prudnickiego,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Opolu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: oleskiego i opolskiego oraz miasta Opole,
- 9) w województwie podkarpackim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Jarosławiu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: jarosławskiego, lubaczowskiego, przemyskiego i przeworskiego oraz miasta Przemyśl,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Jaśle, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: jasielskiego, krośnieńskiego i strzyżowskiego oraz miasta Krosno,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Mielcu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: dębickiego, kolbuszowskiego, mieleckiego i ropczyko-sędziszowskiego,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Nisku, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: leżajskiego, nizańskiego, stalowowolskiego i tarnobrzeckiego oraz miasta Tarnobrzeg,

- e) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Rzeszowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: lancuckiego i rzeszowskiego oraz miasta Rzeszow,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Sanoku, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: bieszczadzkiego, brzozowskiego, leskiego i sanockiego,
- 10) w wojewodztwie podlaskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Bialymstoku, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: bialostockiego, monieckiego i sokolskiego oraz miasta Bialystok,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Bielsku Podlaskim, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: bielskiego, hajnowskiego i siemiatyckiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Lomzy, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: grajewskiego, kolneńskiego i lomzyńskiego oraz miasta Lomza,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Suwalkach, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: augustowskiego, sejneńskiego i suwalskiego oraz miasta Suwalki,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Zambrowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: wysokomazowieckiego i zambrowskiego,
- 11) w wojewodztwie pomorskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Czluhowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: bytowskiego, chojnickiego i czluchowskiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnien Gdańsk-1 w Gdańsku, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatu gdańskiego i częsci miasta Gdańsk (granica na południe włącznie od ulic: Kartuska, Nowe Ogrody, Podwale Grodzkie, Wały Piastowskie, Doki, wzdłuż rzeki Motławy do falochronu wschodniego Westerplatte),
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnien Gdańsk-2 w Gdańsku, dla częsci miasta Gdańsk (granica na północ włącznie od ulic: Kartuska, Nowe Ogrody, Podwale Grodzkie, Wały Piastowskie, Doki, wzdłuż rzeki Motławy do falochronu wschodniego Westerplatte),
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Gdyni, dla miast: Gdynia i Sopot,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Malborku, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: kwidzyńskiego, malborskiego, nowodworskiego i sztumskiego,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Starogardzie Gdańskim, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: kościerskiego, starogardzkiego i tczewskiego,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Slupsku, dla miast i gmin objetych zasięgiem dzialania powiatow: lęborskiego i slupskiego oraz miasta Slupsk,

- h) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Wejherowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: kartuskiego, puckiego i wejherowskiego,
- 12) w województwie śląskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Będzinie, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: będzińskiego i zawierciańskiego oraz miasta Dąbrowa Górnicza,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Bielsku-Białej, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: bielskiego i cieszyńskiego oraz miasta Bielsko-Biała,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Chorzowie, dla miast: Chorzów, Ruda Śląska, Siemianowice i Świętochłowice,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Częstochowie, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: częstochowskiego i myszkowskiego oraz miasta Częstochowa,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Gliwicach, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatu gliwickiego oraz miast: Gliwice i Zabrze,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Katowicach, dla miasta Katowice,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Lublińcu, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: kłobuckiego i lublinieckiego,
 - h) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Mysłowicach, dla miast: Jaworzno, Mysłowice i Sosnowiec,
 - i) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Rybniku, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: raciborskiego, rybnickiego i wodzisławskiego oraz dla miast: Jastrzębie-Zdrój, Rybnik i Żory,
 - j) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Tarnowskich Górach, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatu tarnogórskiego oraz miast: Bytom i Piekary Śląskie,
 - k) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Tychach, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: bieruńsko-lędzińskiego, mikołowskiego i pszczyńskiego oraz miasta Tychy,
 - l) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Żywcu, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatu żywieckiego,
- 13) w województwie świętokrzyskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnien w Busku-Zdroju, dla miast i gmin objetych zasięgiem działania powiatów: buskiego, kazimierskiego i pińczowskiego,

- b) Wojskowa Komenda Uzupelnień Kielce-Bukówka w Kielcach, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: jędrzejowskiego, koneckiego i włoszczowskiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień Kielce-Śródmieście w Kielcach, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatu kieleckiego i miasta Kielce,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Sandomierzu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: opatowskiego, sandomierskiego i staszowskiego,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Starachowicach, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: ostrowieckiego, skarżyskiego i starachowickiego,
- 14) w województwie warmińsko-mazurskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Elblągu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: braniewskiego i elbląskiego oraz miasta Elbląg,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Elku, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: elckiego, oleckiego i piskiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Giżycku, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: giżyckiego, gołdapskiego, mrągowskiego i węgorzewskiego,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Lidzbarku Warmińskim, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: bartoszyckiego, kętrzyńskiego i lidzbarskiego,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Olsztynie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: nidzickiego, olsztyńskiego i szczycieńskiego oraz miasta Olsztyn,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Ostródzie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: działdowskiego, iławskiego, nowomiejskiego i ostródzkiego,
- 15) w województwie wielkopolskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Gnieźnie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: gnieźnieńskiego, średzkiego, wągrowieckiego i wrzesińskiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Kaliszu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: jarocińskiego, kaliskiego i pleszewskiego oraz miasta Kalisz,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Koninie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: konińskiego i słupeckiego oraz miasta Konin,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Lesznie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: gostyńskiego, kościańskiego, leszczyńskiego, rawickiego i miasta Leszno,

- e) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Nowym Tomyslu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: grodzkiego, międzychodzkiego, nowotomyskiego, szamotulskiego i wolsztyńskiego,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Ostrowie Wielkopolskim, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: kępińskiego, krotoszyńskiego, ostrowskiego i ostrzeszowskiego,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Pile, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: chodzieskiego, czarnkowsko-trzecieckiego, pilskiego i złotowskiego,
 - h) Wojskowa Komenda Uzupelnień Poznań-1 w Poznaniu, dla części miasta Poznań, dzielnice: Nowe Miasto, Stare Miasto i Wilda,
 - i) Wojskowa Komenda Uzupelnień Poznań-2 w Poznaniu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: obornickiego, poznańskiego i śremskiego,
 - j) Wojskowa Komenda Uzupelnień Poznań-3 w Poznaniu, dla części miasta Poznań, dzielnice: Grunwald i Jeżyce,
 - k) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Turku, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: kolskiego i tureckiego,
- 16) w województwie zachodniopomorskim:
- a) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Gryficach, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: goleniowskiego, gryfickiego i łobeskiego,
 - b) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Kołobrzegu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: białogardzkiego, kołobrzeckiego i świdwińskiego,
 - c) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Koszalinie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: koszalińskiego i sławieńskiego oraz miasta Koszalin,
 - d) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Stargardzie Szczecińskim, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: choszczeńskiego, myśliborskiego, pyrzyckiego i stargardzkiego,
 - e) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Szczecinku, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatów: drawskiego, szczecineckiego i wałeckiego,
 - f) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Szczecinie, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatu polickiego i części miasta Szczecin, dzielnice: Północ, Zachód i Śródmieście,
 - g) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Szczecinie Podjuchy, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatu gryfińskiego i części miasta Szczecin, dzielnica: Prawobrzeże,

h) Wojskowa Komenda Uzupelnień w Świnoujściu, dla miast i gmin objętych zasięgiem działania powiatu kamieńskiego i miasta Świnoujście.

§ 3. Do podstawowych zadań szefów Wojewódzkich Sztabów Wojskowych należy:

- 1) dowodzenie i kierowanie Wojewódzkim Sztabem Wojskowym zapewniające pełną realizację powierzonych mu zadań;
- 2) dowodzenie podległymi jednostkami wojsk obrony terytorialnej, w tym pododdziałami ochrony i obrony obiektów (po podporządkowaniu mu takich jednostek na mocy odrębnych uregulowań);
- 3) organizowanie i koordynowanie przedsięwzięć związanych z przygotowaniem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego oraz podległych jednostek wojskowych organów i instytucji do zabezpieczenia mobilizacyjnego ich rozwinięcia;
- 4) kierowanie przedsięwzięciami związanymi z utrzymaniem stałej gotowości bojowej Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, podległych jednostek wojskowych, organów i instytucji. Ustalanie głównych czynności zapewniających sprawne wykonanie zadań alarmowych i mobilizacyjnych oraz przejście Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego do działań zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 5) kontrolowanie i dokonywanie okresowych analiz stanu przygotowania Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego do działania w różnych warunkach;
- 6) kierowanie przygotowaniem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego oraz podległych Wojskowych Komend Uzupelnień do wykonywania czynności związanych z osiągnięciem wyższych stanów gotowości bojowej i zabezpieczeniem mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych;
- 7) nadzorowanie, a w tym organizowanie, w oparciu o obowiązujące przepisy, kontroli w Wojskowych Komendach Uzupelnień oraz rozliczanie z realizacji zadań należących do zakresu działania WKU;
- 8) sprawowanie nadzoru nad zabezpieczeniem uzupelniania potrzeb mobilizacyjnych jednostek wojskowych powierzonych mu do takiego zabezpieczenia w toku mobilizacyjnego rozwinięcia;

- 9) współdziałanie z układem pozamilitarnym w zakresie operacyjnego wykorzystania terenu oraz infrastruktury;
- 10) kierowanie realizacją zadań rekonwersyjnych wynikających z roli Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego wobec żołnierzy przewidywanych do zwolnienia i zwolnionych z zawodowej służby wojskowej;
- 11) organizowanie uzupełnienia strat ponoszonych przez jednostki wojskowe w czasie wojny;
- 12) uczestnictwo w realizacji przygotowań obronnych w skali administrowanego województwa oraz uczestniczenie w organizacji i prowadzeniu ćwiczeń kompleksowych z udziałem sił zbrojnych i pozamilitarnych ogniw obronnych;
- 13) współdziałanie z wojewodą w zakresie planowania i przeprowadzania poboru oraz sprawowanie nadzoru nad udziałem przedstawicieli wojska w pracach powiatowej i wojewódzkiej komisji poborowej, a także sporządzanie zbiorczej sprawozdawczości i wyników poboru;
- 14) monitorowanie i nadzorowanie nad przebiegiem akcji rekrutacyjnej do wojskowych szkół zawodowych; utrzymywanie współpracy w tym zakresie z właściwymi organami wojskowymi i organami administracji rządowej szczebla wojewódzkiego;
- 15) wydawanie ostatecznych (w II instancji) decyzji administracyjnych w trybie postępowania administracyjnego, a także udzielanie wyjaśnień z zakresu stosowanego przez WSzW prawa;
- 16) refundowanie wydatków związanych ze spełnianiem obowiązków wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP;
- 17) wykonywanie zadań w zakresie administrowania rezerwami osobowymi dla celów powszechnego obowiązku obrony, a w szczególności:
 - a) sporządzanie analiz stanu zasobów poborowych oraz przesyłanie stosownych sprawozdań w tym zakresie;
 - b) kompleksowe organizowanie oraz przeprowadzanie poboru w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;

- 18) koordynowanie planowania wykorzystania potencjału pozamilitarnych ogniw obronnych województwa do wsparcia i zabezpieczenia działań bojowych sił zbrojnych;
- 19) kierowanie szkoleniem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, określanie perspektywicznych i bieżących zadań szkoleniowych w oparciu o rozkazy i wytyczne przełożonych, wydawanie wytycznych do planowania i realizacji przedsięwzięć szkoleniowych oraz zatwierdzanie planów szkolenia podległych Wojskowych Komend Uzuppełnień;
- 20) prowadzenie zajęć doskonalących oraz ćwiczeń z kierowniczą kadrami Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego i Wojskowych Komend Uzuppełnień w zakresie należącym do właściwości tych instytucji;
- 21) sprawowanie nadzoru nad przebiegiem ćwiczeń instruktażowo-metodycznych i pokazowych prowadzonych na szczeblu Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego oraz nad innymi zadaniami związanymi z działalnością metodyczną – szkoleniową, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami;
- 22) utrzymywanie należytego poziomu dyscypliny i porządku wojskowego w Wojewódzkim Sztabie Wojskowym;
- 23) przeciwdziałanie powstawaniu przestępstw i wypadków, w tym nadzwyczajnych, analizowanie i ustalanie ich przyczyn oraz wydawanie wytycznych do prowadzenia pracy profilaktycznej w tym zakresie;
- 24) sprawowanie nadzoru nad realizacją przedsięwzięć zapobiegających powstawaniu szkód;
- 25) prowadzenie w Wojewódzkim Sztabie Wojskowym działalności kadrowej w oparciu o głęboką znajomość kadry, zwłaszcza jej walorów moralnych, fachowych i psychofizycznych oraz zdolności organizatorskich i wychowawczych, zapewnianie przestrzegania obowiązujących zasad i form opiniowania, wyróżniania, karania, mianowania i odznaczania żołnierzy i pracowników wojska;
- 26) utrzymywanie i rozwijanie współpracy oraz kontaktów z przedstawicielami jednostek wojskowych, terenowych organów administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi i kombatanckimi, żołnierzami

rezerwy i podmiotami gospodarczymi, sprzyjających wzrostowi autorytetu wojska oraz utrzymywaniu więzi ze społeczeństwem;

- 27) ukierunkowywanie i nadzorowanie działalności zapewniającej właściwe zabezpieczenie funkcjonowania Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego oraz racjonalne i oszczędne prowadzenie gospodarki materiałowej i finansowej;
- 28) nadzorowanie racjonalnego wykorzystania oraz właściwego użytkowania, utrzymania i wyposażenia zajmowanego obiektu;
- 29) zapewnianie ochrony tajemnicy państwowej i służbowej oraz odpowiednich warunków zabezpieczających przed penetracją z zewnątrz w Wojewódzkim Sztabie Wojskowym i podległych Wojskowych Komendach Uzuppełnień, a także przeprowadzanie, przy współdziałaniu zainteresowanych organów, okresowych analiz stanu ochrony tajemnicy;
- 30) dbanie o interesy obronności i bezpieczeństwa Państwa przy realizacji zagospodarowania przestrzennego w zakresie odpowiedzialności Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego;
- 31) prowadzenie dokumentacji i opiniowanie planów przestrzennego zagospodarowania w zakresie odpowiedzialności Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb sił zbrojnych. Opiniowanie innych dokumentów z zakresu zagospodarowania przestrzennego oraz wniosków w sprawach przeznaczania terenów i ustalania zasad ich zagospodarowania;
- 32) kierowanie planowaniem działań bojowych i ratowniczych oraz zabezpieczeniem przemieszczania wojsk przez obszar województwa.

§ 4. Wojskowi Komendanci Uzuppełnień jako terenowe organy administracji wojskowej są właściwi w sprawach dotyczących administrowania rezerwami osobowymi, w tym głównie:

- 1) kierowanie przedsięwzięciami związanymi z utrzymaniem wysokiego poziomu stałej gotowości bojowej Wojskowej Komendy Uzuppełnień, ustalanie głównych czynności zapewniających sprawne wykonanie zadań alarmowych i mobilizacyjnych;

- 2) kierowanie przygotowaniem Wojskowej Komendy Uzupełnień do wykonywania czynności związanych z osiąganiem wyższych stanów gotowości bojowej i zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych;
- 3) administrowanie zasobami osobowymi i zasobami przedmiotów świadczeń rzeczowych znajdujących się na ewidencji Wojskowej Komendy Uzupełnień, jak również prawidłowe wykorzystanie tych zasobów dla potrzeb pokojowego i mobilizacyjnego uzupełnienia;
- 4) realizacja przedsięwzięć związanych z naborem kandydatów do szkół i uczelni wojskowych oraz do zawodowej służby wojskowej pełnionej w formie kontraktowej;
- 5) utrzymywanie współpracy z terenowymi organami administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz innymi organami i instytucjami państwowymi, a także podmiotami gospodarczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi oraz ze stowarzyszeniami społecznymi bezpośrednio związanymi z obronnością państwa;
- 6) współdziałanie z właściwymi organami samorządu terytorialnego w sprawach dotyczących przygotowania i przeprowadzenia poboru na
- 7) administrowanym terenie, wyznaczanie swoich przedstawicieli do składów powiatowych komisji poborowych;
- 8) sporządzanie i przekazywanie wójtom, burmistrzom (prezydentom miast) imiennych wykazów poborowych podlegających wezwaniu przed powiatową komisję lekarską lub powiatową komisję poborową;
- 9) udział w pracy powiatowej komisji poborowej;
- 10) wnoszenie odwołań od orzeczeń powiatowych komisji lekarskich i powiatowych komisji poborowych;
- 11) przeprowadzanie analiz wyników poboru oraz sporządzanie stosownych sprawozdań i meldunków;
- 12) nadawanie przeznaczeń do poborowym uznanym za zdolnych do czynnej służby wojskowej;
- 13) kierowanie poborowych i żołnierzy rezerwy do wojskowych komisji lekarskich celem określenia zdolności do odbycia czynnej służby wojskowej;

- 14) realizacja zadań pokojowego uzupełnienia jednostek wojskowych poborowymi oraz szkół podchorążych rezerwy absolwentami szkół wyższych;
- 15) powoływanie żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych;
- 16) utrzymywanie ścisłej współpracy z odpowiednimi organami policji i straży granicznej w zakresie kierowania poborowych do odbycia służby w formacjach uzbrojonych;
- 17) wnioskowanie do starosty o przymusowe doprowadzenie osób powołanych do czynnej służby wojskowej, którzy nie stawili się do tej służby;
- 18) orzekanie o udzielaniu poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej i przeszkolenia wojskowego;
- 19) przenoszenie do rezerwy poborowych bez odbycia zasadniczej służby wojskowej, absolwentów szkół wyższych bez odbycia długotrwałego przeszkolenia wojskowego oraz żołnierzy zasadniczej służby wojskowej zwolnionych przed jej odbyciem i nie powołanych do odbycia pozostałego okresu tej służby;
- 20) sprawowanie pośrednictwa pracy wobec żołnierzy zwalnianych z zawodowej służby wojskowej na stanowiska pracy związane z obronnością kraju oraz realizowanie innych przedsięwzięć rekonwersyjnych;
- 21) zapewnienie właściwego obiegu informacji wewnątrz Wojskowej Komendy Uzupełnień oraz pomiędzy Wojskową Komendą Uzupełnień a Wojewódzkim Sztabem Wojskowym;
- 22) racjonalne gospodarowanie zasobami poborowych oraz terminową realizację zadań w zakresie uzupełniania jednostek wojskowych poborowymi;
- 23) reklamowanie żołnierzy rezerwy od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz dokonanie właściwego podziału rezerw osobowych na potrzeby sił zbrojnych z gospodarki narodowej;
- 24) prowadzenie ewidencji rezerw osobowych oraz przedmiotów świadczeń rzeczowych z uwzględnieniem aktualnych danych;
- 25) realizację przedsięwzięć związanych z uzupełnieniem potrzeb jednostek przewidzianych do militaryzacji, formowanych na administrowanym terenie w

- zakresie rezerw osobowych oraz przedmiotów świadczeń rzeczowych pobieranych z gospodarki;
- 26) organizowanie i prowadzenie szkolenia oraz dokonywanie okresowych analiz i ocen jego poziomu;
 - 27) utrzymywanie należytego poziomu dyscypliny i porządku wojskowego w Wojskowej Komendzie Uzupelnień;
 - 28) realizację przedsięwzięć związanych z zapobieganiem i likwidacją powstałych szkód w uzbrojeniu i sprzęcie wojskowym, środkach i materiałach;
 - 29) sprawowanie ogólnego nadzoru nad funkcjonowaniem systemu ochrony w Wojskowej Komendzie Uzupelnień;
 - 30) organizację i funkcjonowanie systemu nadzoru służbowego w Wojskowej Komendzie Uzupelnień;
 - 31) zapewnienie właściwej ochrony tajemnicy państwowej i służbowej, a także odpowiednich warunków zabezpieczających przed penetracją z zewnątrz;
 - 32) ukierunkowywanie przedsięwzięć związanych z doskonaleniem organizacji i metod pracy we wszystkich dziedzinach działalności Wojskowej Komendy Uzupelnień, przestrzeganiem terminowości i wysokiej sprawności w realizacji zadań oraz w postępowaniu służbowym;
 - 33) podejmowanie decyzji w sprawach należących do zakresu działania Wojskowej Komendy Uzupelnień, w tym wydawania orzeczeń, decyzji, składania wniosków i odwołań oraz wykonywania czynności, które obowiązuje przepisy zastrzegają do kompetencji Wojskowego Komendanta Uzupelnień;
 - 34) przedstawianie szefowi Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego opinii i wniosków dotyczących problematyki wynikającej z zakresu działania Wojskowej Komendy Uzupelnień;
 - 35) utrzymywanie współdziałania z wojskowymi służbami informacyjnymi w ustawowo regulowanych sprawach dotyczących ochrony informacji niejawnych.

§ 5. Przepisy § 3 i 4 określające zadania terenowych organów administracji wojskowej nie naruszają zadań określonych w przepisach odrębnych.

§ 6. 1. Strukturę organizacyjną Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego tworzy:

- 1) Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego,
- 2) Zastępca Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego,
- 3) Szef Wydziału Operacyjnego,
- 4) Szef Wydziału Mobilizacji i Uzuppełnień,
- 5) Kierownik sekcji kadr,
- 6) Kierownik sekcji łączności i informatyki,
- 7) Pion głównego księgowego,
- 8) Pion ochrony informacji niejawnej.

2. Szef Wydziału Prawnego występuje tylko w Wojewódzkich Sztabach Wojskowych Katowice i Warszawa.

§ 7. Strukturę organizacyjną Wojskowej Komendy Uzuppełnień tworzy:

- 1) Wojskowy Komendant Uzuppełnień,
- 2) zastępca Wojskowego Komendanta Uzuppełnień, Szef Wydziału Planowania Mobilizacyjnego i Administrowania Rezerwami,
- 3) Szef Wydziału Poboru i Uzuppełnień,
- 4) Pion ochrony informacji niejawnych.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Rozporządzenie, tworzy, przekształca i znosi wojewódzkie sztaby wojskowe i wojskowe komendy uzuppełnień, określa zadania szefów wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzuppełnień, jako organów rządowej administracji niezespolonej oraz określa siedziby i terytorialny zasięg działania wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzuppełnień, z uwzględnieniem w szczególności podziału terytorialnego kraju. W rozporządzeniu określa się również stanowiska kierownicze i komórki organizacyjne wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzuppełnień.”

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 14 ust. 5 ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

W rozporządzeniu uwzględniono nowe siedziby i terytorialny zasięg działania wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzupełnień zgodnie z przeprowadzaną reformą WSzW i WKU. Uwzględniono również podstawowe zadania szefów wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komendantów uzupełnień.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 2002 r.

w sprawie utworzenia oraz ustalenia siedzib i terytorialnego zasięgu działania wojskowych komisji lekarskich.

Na podstawie art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tworzy się następujące wojskowe komisje lekarskie i ustala ich siedziby:

- 1) Centralna Wojskowa Komisja Lekarska w Warszawie,
- 2) Stołeczna Wojskowa Komisja Lekarska w Warszawie,
- 3) Wojskowa Komisja Lekarska Marynarki Wojennej w Gdańsku,
- 4) Wojskowa Komisja Morsko-Lekarska w Gdańsku,
- 5) Wojskowa Komisja Lekarska Sił Powietrznych w Warszawie
- 6) Wojskowa Komisja Lotniczo-Lekarska w Warszawie,
- 7) Rejonowe Wojskowe Komisje Lekarskie w: Bydgoszczy, Krakowie, Warszawie i Wrocławiu,
- 8) Terenowe Wojskowe Komisje Lekarskie w: Bydgoszczy, Dęblinie, Gdańsku, Gliwicach, Kołobrzegu, Legionowie, Lublinie, Łodzi, Krakowie, Poznaniu, Przemyślu, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu i Żarach.

§ 2. Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej podlegają bezpośrednio następujące komisje:

- 1) Stołeczna Wojskowa Komisja Lekarska,
- 2) Rejonowe Wojskowe Komisje Lekarskie,
- 3) Wojskowa Komisja Lekarska Marynarki Wojennej,
- 4) Wojskowa Komisja Lekarska Sił Powietrznych.

§ 3. Komisjom, o których mowa w § 1 pkt 3), 5), 7) są podporządkowane bezpośrednio następujące wojskowe komisje lekarskie:

- 1) Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Bydgoszczy - Terenowe Wojskowe Komisje Lekarskie w Bydgoszczy, Kołobrzegu, Poznaniu, Szczecinie,
- 2) Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Krakowie - Terenowe Wojskowe Komisje Lekarskie w Gliwicach, Lublinie, Krakowie i Przemyślu,
- 3) Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Warszawie - Terenowe Wojskowe Komisje Lekarskie w Legionowie, Olsztynie, Warszawie i Dęblinie,
- 4) Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej we Wrocławiu - Terenowe Wojskowe Komisje Lekarskie w Łodzi, Wrocławiu i Żarach,
- 5) Wojskowej Komisji Lekarskiej Sił Powietrznych - Wojskowa Komisja Lotniczo-Lekarska,
- 6) Wojskowej Komisji Lekarskiej Marynarki Wojennej - Wojskowa Komisja Morsko - Lekarska i Terenowa Wojskowa Komisja Lekarska w Gdańsku.

§4. Terytorialny zasięg działania terenowych wojskowych komisji lekarskich określa załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Obrony
Narodowej z dnia (poz.)

Komisja II instancji	Komisja I instancji	Terytorialny zasięg działania Powiat
RWKL Bydgoszcz	TWKL Bydgoszcz	bydgoski, inowrocławski, mogileński, nakielski, sepoleński, żniński, brodnicki, chełmiński, grudziądzki, rypiński, chojnicki, człuchowski, złotowski, świecki, tucholski, wąbrzowski, aleksandrowski, golubsko-dobrzyński, lipnowski, radziejowski, włocławski, toruński, m. Grudziądz, m. Bydgoszcz, m. Toruń, m. Włocławek
	TWKL Kołobrzeg	Białogardzki, drawski, kołobrzegi, koszaliński, sławieński, szczecinecki, świdwiński i m. Koszalin
	TWKL Poznań	Gnieźnieński, gorzowski, gostyński, wałecki, pilski, czarnkowsko-trzcianecki, chodzieski, grodzki, jarociński, kaliski, kępiński, koniński, kościański, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, międzyrzecki, nowotomyski, oborbicki, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski, poznański, rawicki, ślubicki, słupecki, strzelecko-drezdenecki, sulęciński, szamotulski, śremski, średzki, wągrowiecki, wolsztyński, wrzesiński, m. Gorzów Wielkopolski, m. Kalisz, m. Konin, m. Leszno, m. Poznań
	TWKL Szczecin	Goleniowski, choszczeński, gryficki, gryfiński, kamieński, myśliborski, policki, pyrzycki, starogardzki, szczecinecki, m. Szczecin, m. Śwonoujście
RWKL Kraków	TWKL Gliwice	będziński, tyski, krapkowicki, głubczycki, prudnicki, częstochowski, gliwicki, lubliniecki, kłobucki, mikołowski, myszkowski, pszczyński, raciborski, rybnicki, tarnogórski, strzelecki, kędzierzyńsko-kozielski, wodzisławski, zawierciański, m. Bytom, m. Chorzów, m. Częstochowa, m. Dąbrowa Górnicza, m. Gliwice, m. Jaworzno, m. Jastrzębie Zdrój, m. Katowice, m. Mysłowice, m. Piekary Śląskie, m. Ruda Śląska, m. Rybnik, m. Siemianowice Śląskie, m. Sosnowiec, m. Świętochłowice, m. Tychy, m. Zabrze, m. Żory
	TWKL Lublin	białski, biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, janowski, krasnosławski, kraśnicki, lubartowski, lubelski, łączyński, łukowski, parczewski, radzyński, świdnicki, tomaszowski, włodawski, zamojski, m. Biała Podlaska, m. Chełm, m. Lublin, m. Zamość
	TWKL Kraków	bielski, bocheński, brzeski, buski, cieszyński, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, jędrzejowski, kazimierski, kielecki, konecki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, olkuski, opatowski, ostrowiecki, oświęcimski, pińczowski, proszowicki, sandomierski, skarżyski, starachowicki, staszowski, suski, tarnowski, wadowicki, wielicki, włoszczowski, tatrzański, żywiecki, m. Bielsko-Biała, m. Kielce, m. Kraków, m. Nowy Sącz, m. Tarnów

	TWKL Przemysł	Brzozowski, dębicki, jarosławski, jasielski, kolbuszowski, krośnieński, lubaczowski, leżajski, łańcucki, mielecki, nizański, przemyski, przeworski, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski, sanocki, stalowowolski, strzyżowski, tarnobrzegi, bieszczadzki, m. Krosno, m. Przemysł, m. Rzeszów, m. Tarnobrzeg
RWKL Warszawa	TWKL Legionowo	Ciechanowski, legionowski, łosicki, płocki, makowski, miński, mławski, nowodworski, ostrołęcki, ostrowski, płoński, przasnyski, pułtowski, siedlecki, sierpecki, gostyniński, sokołowski, węgrowski, wołomiński, wyszkowski, żuromiński, gminy: Warszawa-Białołęka, Warszawa-Targówek, Sulejówek, Wesoła, Warszawa-Rembertów, Warszawa-Wawer, dzielnice: Warszawa Praga Południe, Warszawa Praga Północ, m. Płock, m. Ostrołęka, m. Siedlce
	TWKL Olsztyn	Bartoszycki, działdowski, iławski, kętrzyński, lidzbarski, nidzicki, nowomiejski, olsztyński, ostródzki, szczycieński, braniewski, m. Olsztyn
	TWKL Warszawa	Warszawa-Ursynów, Warszawa-Wilianów, białobrzegi, grodziski, grójecki, łowicki, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, rawski, skierniewicki, sochaczewski, żyrardowski, gminy: Warszawa-Ursus, Warszawa-Włochy, Warszawa-Bemowo, Warszawa-Bielany: dzielnica Mokotów, Ochota, Śródmieście, Wola, Żoliborz
	TWKL Dęblin	Garwoliński, lipski, kozienicki, opolski, przysuski, puławski, radomski, rycki, szydlowiecki, zwoleniński, m. Radom
RWKL Wrocław	TWKL Łódź	Bełchatowski, Łódź-Wschód, kolski, kutnowski, łaski, łęczycki, opoczyński, pabianicki, pajęczanski, piotrkowski, poddębicki, radomszczański, sieradzki, tomaszowski, turecki, wieluński, wieruszowski, Zduńskowolski, zgierski, m. Łódź, m. Piotrków Trybunalski
	TWKL Wrocław	Dzierżoniowski, jaworski, namysłowski, brzeski, kluczborski, oleski, górski, opolski, jeleniogórski, kamiennogórski, kłodzki, legnicki, lwówecki, milicki, oleśnicki, oławski, strzeliński, średzki, świdnicki, trzebnicki, wałbrzyski, wołowski, wrocławski, ząbkowicki, nyski, złotoryjski, m. Legnica, m. Jelenia Góra, m. Wałbrzych, m. Wrocław, m. Opole
	TWKL Żary	Bolesławiecki, głogowski, nowosolski, krośnieński, lubański, lubiński, polkowicki, świebodziński, zielonogórski, zgorzelecki, żagański, żarski, m. Zielona Góra
WKL MW Gdańsk	TWKL Gdańsk	Gdański, kartuski, kościerski, lęborski, bytowski, pucki, słupski, starogardzki, tczewski, wejherowski, elbląski, malborski, nowodworski, kwidziński, m. Gdańsk, m. Gdynia, m. Słupsk, m. Sopot, m. Elbląg

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej w sprawie utworzenia oraz ustalenia siedzib i terytorialnego zasięgu działania wojskowych komisji lekarskich jest realizacją delegacji ustawowej płynącej z art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301).

Rozporządzenie jest pierwszym aktem prawa powszechnie obowiązującego, który w sposób wyraźny reguluje kwestie utworzenia i funkcjonowania wojskowych komisji lekarskich w krajowym porządku prawnym.

Jednocześnie po raz pierwszy w powszechnie obowiązującym prawie zostanie uregulowana problematyka związana z terytorialnym zasięgiem działania wojskowych komisji lekarskich, co decyduje o właściwości miejscowej wojskowych komisji lekarskich jako organów administracji.

Projektowane rozporządzenie reguluje terytorialny zasięg działania jedynie terenowych wojskowych komisji lekarskich i rejonowych wojskowych komisji lekarskich. Komisje morskie i lotnicze orzekają dla potrzeb marynarki wojennej i sił powietrznych w stosunku do poborowych i żołnierzy z całego obszaru kraju, natomiast Stołeczna Wojskowa Komisja Lekarska – jedynie w stosunku do niektórych żołnierzy ze ściśle określonych jednostek wojskowych wskazanych w rozporządzeniach regulujących właściwość rzeczową tej komisji, tj. rozporządzeniach wykonawczych do ustaw: o powszechnym obowiązku obrony, o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową.

PROJEKT

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 2002 r.

w sprawie zasad określania zdolności do czynnej służby wojskowej oraz właściwości i trybu postępowania wojskowych komisji lekarskich w tych sprawach.

Na podstawie art. 30a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Kategoria zdolności do czynnej służby wojskowej oraz zasady zaliczania do tych kategorii**

§ 1. 1. Ustala się następujące kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej:

- 1) kategoria A - zdolny do służby wojskowej, co oznacza zdolność do odbywania zasadniczej i nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, zajęć wojskowych w czasie trwania studiów wyższych, przeszkolenia wojskowego, okresowej służby wojskowej, ćwiczeń wojskowych, zasadniczej służby lub szkolenia poborowych w obronie cywilnej, służby zastępczej, jak również służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,
- 2) kategoria B - czasowo niezdolny do służby wojskowej, co oznacza przemijające upośledzenie ogólnego stanu zdrowia albo ostre lub przewlekłe stany chorobowe, które w okresie do 24 miesięcy od dnia badania rokują odzyskanie zdolności do służby wojskowej, o której mowa w pkt 1,
- 3) kategoria D - niezdolny do służby wojskowej, o której mowa w pkt 1, w czasie pokoju,
- 4) kategoria E - trwale niezdolny do służby wojskowej, o której mowa w pkt 1, w czasie pokoju oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

§ 2. 1. Orzeczenie o zaliczeniu danej osoby do jednej z kategorii, o których mowa w § 1, właściwe komisje lekarskie wydają na podstawie badania lekarskiego fizycznej i psychicznej zdolności tej osoby do odpowiedniego rodzaju służby wojskowej, z uwzględnieniem wyników badań specjalistycznych, a w razie potrzeby również obserwacji szpitalnej - według wykazu chorób i ułomności, stanowiącego załącznik Nr 1 do rozporządzenia.

2. W razie stwierdzenia kilku chorób i ułomności przy określaniu zdolności do czynnej służby wojskowej rozpatruje się łącznie wszystkie ograniczenia spowodowane tymi chorobami i ułomnościami. Osobę badaną można w takim wypadku zaliczyć do niższej kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej, niż wynikałoby to z kategorii zdolności ustalonej dla poszczególnych chorób i ułomności; w takim wypadku decyduje ocena ogólnej sprawności psychofizycznej badanego.

3. Powiatowe i wojewódzkie komisje lekarskie orzekają o zdolności do czynnej służby wojskowej na podstawie badania lekarskiego, według kategorii i kryteriów, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 3. 1. Niezależnie od orzeczenia o zdolności do czynnej służby wojskowej według kategorii i kryteriów, o których mowa w § 1 i 2, w stosunku do żołnierzy niezawodowych pełniących służbę wojskową w niżej wymienionych jednostkach oraz specjalnościach wojskowych, jak również osób

ubiegających się o przyjęcie do tych jednostek (uzyskanie specjalności), wojskowe komisje lekarskie wydają orzeczenia o zdolności lub niezdolności do służby:

- 1) w jednostkach desantowo-szturmowych,
- 2) w charakterze instruktorów-skoczków spadochronowych oraz skoczków spadochronowych doświadczalnych,
- 3) w charakterze nurków i płetwonurków,
- 4) w Batalionie Reprezentacyjnym Wojska Polskiego,
- 5) w składzie personelu latającego, naziemnego zabezpieczenia lotów oraz służby inżynieryjno-lotniczej,
- 6) na okrętach w specjalnościach morskich Marynarki Wojennej.

2. Na potrzeby orzekania o zdolności do służby w składzie personelu latającego, personelu naziemnego zabezpieczenia lotów oraz personelu służby inżynieryjno-lotniczej (ust. 1 pkt 5) ustala się następujące kategorie zdolności do służby w poszczególnych specjalnościach lotniczych:

- 1) personel latający i kandydaci do tego personelu:
 - a) zdolny - Z/II,
 - b) niezdolny - N/II,
 - c) czasowo niezdolny - F/II,
- 2) personel naziemny zabezpieczający loty i kandydaci do tego personelu oraz kandydaci i personel służby inżynieryjno-lotniczej:
 - a) zdolny - Z/III,
 - b) niezdolny - N/III,
 - c) czasowo niezdolny - F/III.

3. Na potrzeby orzekania o zdolnościach do służby na okrętach w specjalnościach morskich Marynarki Wojennej (ust. 1 pkt 3 i 6) ustala się następujące kategorie zdolności do służby w tych specjalnościach:

- 1) kandydaci do służby na okrętach w specjalnościach morskich:
 - a) zdolny - Z/I-IV/A,
 - b) niezdolny - N/I-IV/A,
- 2) marynarze służby zasadniczej na okrętach, słuchacze wojskowych szkół morskich i kursów szkolenia specjalistów morskich:
 - a) zdolny - Z/I-IV/B,
 - b) niezdolny - N/I-IV/B - podlega wyokrętowaniu,
 - c) czasowo niezdolny - F/I-IV/B - podlega wyokrętowaniu do 3 miesięcy.

4. Wojskowe komisje lekarskie wydają orzeczenia o których mowa w ust. 1-3, według dodatkowych kryteriów zdrowotnych określonych w:

- 1) załączniku nr 1 do rozporządzenia - w odniesieniu do służby wojskowej w jednostkach (specjalnościach) wymienionych w ust. 1 pkt 1, 2 i 4,
- 2) załączniku nr 2 do rozporządzenia - w odniesieniu do służby w składzie personelu latającego, naziemnego zabezpieczenia lotów i służby inżynieryjno-lotniczej (ust. 1 pkt 5),
- 3) załączniku nr 3 do rozporządzenia - w odniesieniu do służby na okrętach w specjalnościach morskich Marynarki Wojennej (ust. 1 pkt 3 i 6).

Rozdział 2

Właściwość i tryb postępowania wojskowych komisji lekarskich

§ 4.1. Do orzekania o zdolności fizycznej i psychicznej do czynnej służby wojskowej są właściwe:

- 1) terenowe wojskowe komisje lekarskie,
- 2) rejonowe wojskowe komisje lekarskie,
- 3) Wojskowa Komisja Lotniczo-Lekarska,
- 4) Wojskowa Komisja Lekarska Sił Powietrznych,

- 5) Wojskowa Komisja Morsko-Lekarska,
- 6) Wojskowa Komisja Lekarska Marynarki Wojennej,
- 7) Stołeczna Wojskowa Komisja Lekarska,
- 8) Centralna Wojskowa Komisja Lekarska

- zwane dalej "wojskowymi komisjami lekarskimi".

2. Właściwość miejscową wojskowej komisji lekarskiej, o której mowa w ust.1 pkt 1 ustala się:

- 1) w stosunku do żołnierzy czynnej służby wojskowej - ze względu na miejsce postoju jednostki wojskowej, w której pełnią służbę,
- 2) w stosunku do pozostałych osób - ze względu na miejsce ich stałego zamieszkania.

3. Terytorialny zasięg działania wojskowych komisji lekarskich komisji, o których mowa w ust. 1 pkt

- 1) i 2), określają przepisy wykonawcze do art. 29 ust.6 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985).

§ 5.1. Do terenowych wojskowych komisji lekarskich, stosownie do ich terytorialnego zasięgu działania i właściwości, należy:

- 1) orzekanie o zdolności do czynnej służby wojskowej:
 - a) żołnierzy niezawodowych, w tym również w służbie kandydackiej,
 - b) żołnierzy i innych osób przewidzianych do szkolenia na skoczków spadochronowych, nurków i pływonurków,
 - c) żołnierzy rezerwy w razie potrzeby ponownego wydania orzeczenia w związku ze zmianami w ich stanie zdrowia,
 - d) poborowych odbywających zasadniczą służbę w obronie cywilnej,
 - e) poborowych, w tym również poborowych odbywających służbę zastępczą oraz studentów szkół wyższych podlegających obowiązkowi odbywania zajęć wojskowych - w okresie, gdy nie urzęduje powiatowa komisja lekarska,
- 2) orzekanie o udzielaniu żołnierzom, o których mowa w pkt 1 lit. a) urlopu zdrowotnego.

2. Do terenowych wojskowych komisji lekarskich, zgodnie z odrębnymi przepisami, należy także orzekanie:

- 1) w stosunku do żołnierzy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a) o związku ich chorób i ułomności oraz śmierci ze służbą wojskową,
- 2) o związku obrażeń lub śmierci ze służbą wojskową osób powołanych do czynnej służby wojskowej lub z niej zwolnionych, które uległy wypadkowi w czasie bezpośredniej drogi do jednostki lub z powrotem,
- 3) o związku chorób i ułomności oraz śmierci z zasadniczą służbą w obronie cywilnej, jak również o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem tej służby albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami tej służby,
- 4) w stosunku do studentów wymienionych w ust. 1 pkt 1 lit. e) o związku chorób i ułomności oraz śmierci z odbywaniem zajęć wojskowych w czasie studiów w szkołach wyższych.

§ 6. Do rejonowych wojskowych komisji lekarskich należy rozpatrywanie odwołań i sprzeciwów od orzeczeń wydanych przez terenowe wojskowe komisje lekarskie oraz zatwierdzanie orzeczeń wydanych przez te komisje.

§ 7.1 Do Wojskowej Komisji Lotniczo-Lekarskiej należy:

- 1) orzekanie o zdolności do służby w powietrzu, służby naziemnego zabezpieczenia lotów i służby inżynieryjno-lotniczej w stosunku do żołnierzy - członków personelu latającego, personelu naziemnego zabezpieczenia lotów i personelu służby inżynieryjno-lotniczej,
- 2) orzekanie o zdolności do zawodowej służby wojskowej:
 - a) kandydatów do Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych i Szkoły Chorążych Lotnictwa,
 - b) podchorążych Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych i kadetów Szkoły Chorążych Lotnictwa,
- 2) przeprowadzanie okresowych i okolicznościowych badań lekarskich żołnierzy, o których mowa w pkt 1 i 2,
- 3) orzekanie w stosunku do żołnierzy, o których mowa w pkt 1 i 2:

- a) w sprawach wymienionych w § 5 ust. 2 pkt 1,
- b) o udzieleniu urlopu zdrowotnego.

2. Wojskowa Komisja Lotniczo-Lekarska przeprowadza także badania stanu zdrowia i zdolności do służby w powietrzu kandydatów do Ogólnokształcącego Liceum Lotniczego w Dęblinie.

§ 8. Do Wojskowej Komisji Lekarskiej Sił Powietrznych należy rozpatrywanie odwołań i sprzeciwów od orzeczeń wydanych przez Wojskową Komisję Lotniczo-Lekarską oraz zatwierdzanie orzeczeń wydanych przez tę komisję.

§ 9. Do Wojskowej Komisji Morsko-Lekarskiej należy:

- 1) orzekanie o zdolności do służby wojskowej na okręcie w specjalnościach morskich:
 - a) żołnierzy niezawodowych pełniących służbę w jednostkach Marynarki Wojennej,
 - b) kandydatów do Akademii Marynarki Wojennej, Szkoły Chorążych Marynarki Wojennej oraz Szkoły Podoficerów Zawodowych Marynarki Wojennej,
 - c) podchorążych Akademii Marynarki Wojennej oraz kadetów i elewów szkół, o których mowa pod lit. b),
 - d) żołnierzy przeznaczonych do szkolenia na nurków i pletwonurków,
- 2) orzekanie w sprawach wymienionych w § 5,
- 3) przeprowadzanie okresowych i okolicznościowych badań lekarskich żołnierzy, o których mowa w pkt 1 lit. a) i c).

§ 10. Do Wojskowej Komisji Lekarskiej Marynarki Wojennej należy rozpatrywanie odwołań i sprzeciwów od orzeczeń wydanych przez Wojskową Komisję Morsko-Lekarską oraz zatwierdzanie orzeczeń wydanych przez tę komisję.

§ 11. Do Stołecznej Wojskowej Komisji Lekarskiej należy orzekanie:

- 1) o zdolności do czynnej służby wojskowej podchorążych Wojskowej Akademii Technicznej,
- 2) w stosunku do żołnierzy, o których mowa w pkt 1, w sprawach wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 1.

§ 12. Do Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej należy:

- 1) sprawowanie służbowego i fachowego kierownictwa oraz nadzoru nad działalnością wojskowych komisji lekarskich wszystkich szczebli, rozstrzyganie kwestii spornych lub nasuwających szczególne wątpliwości oraz wydawanie w tym przedmiocie wiążących zaleceń,
- 2) rozpatrywanie odwołań i sprzeciwów od orzeczeń wydanych przez rejonowe wojskowe komisje lekarskie, Wojskową Komisję Lekarską Sił Powietrznych, Wojskową Komisję Lekarską Marynarki Wojennej, Stołeczną Wojskową Komisję Lekarską oraz zatwierdzanie orzeczeń wydanych przez te komisje,
- 3) analiza całokształtu zagadnień związanych z orzecznictwem wojskowo-lekarskim i działalnością orzeczniczo-lekarską wojskowych komisji lekarskich oraz udzielanie im wiążących zaleceń w sprawach organizacyjnych dotyczących orzecznictwa wojskowo-lekarskiego,
- 4) współpraca z organami wojskowymi i Wojskową Izbą Lekarską oraz instytucjami naukowo-badawczymi i orzeczniczo-lekarskimi spoza wojska w zakresie spraw związanych z orzecznictwem wojskowo-lekarskim.

Rozdział 3

Kierowanie do wojskowych komisji lekarskich

§ 13. 1. Do wojskowych komisji lekarskich kieruje się - z urzędu lub na prośbę - osoby ubiegające się o wydanie orzeczenia lekarskiego.

2. Do wojskowej komisji lekarskiej kieruje się z urzędu:

- 1) żołnierzy niezawodowych przed zwolnieniem z:
 - a) zasadniczej służby wojskowej,
 - b) nadterminowej zasadniczej służby wojskowej,
 - c) przeszkolenia wojskowego,
 - d) okresowej służby wojskowej,
 - e) ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy- jeżeli zdaniem lekarza jednostki wojskowej ich stan zdrowia w okresie służby uległ pogorszeniu,
- 2) żołnierzy, którzy nie wykonują obowiązków służbowych z powodu choroby:
 - a) żołnierzy służby okresowej - przez kolejne 3 miesiące,
 - b) żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej - przez kolejne 60 dni,
 - c) żołnierzy służby zasadniczej oraz odbywających przeszkolenie wojskowe - przez kolejne 30 dni,
- 3) żołnierzy, o których mowa w §7 ust.1 pkt 1 lit.b) oraz § 9 pkt 1 lit. a) i c), na badania okresowe i okolicznościowe w terminach i przypadkach określonych w odrębnych przepisach,
- 4) żołnierzy niezawodowych, jeżeli orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej jest niezbędne w postępowaniu karnym,
- 5) osoby powołane lub zwolnione z czynnej służby wojskowej, które uległy wypadkowi w czasie bezpośredniej drogi z miejsca zamieszkania do jednostki wojskowej lub z powrotem,
- 6) osoby ubiegające się o przyjęcie lub przewidziane do:
 - a) zawodowej służby wojskowej,
 - b) służby wojskowej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego,
 - c) szkolenia na skoczków spadochronowych, nurków lub płetwonurków,
- 7) junaków oddziałów obrony cywilnej, w sprawach określonych w pkt 1,
- 8) w okresie gdy nie urzęduje powiatowa komisja lekarska:
 - a) poborowych,
 - b) studentów szkół wyższych podlegających obowiązkowi odbywania zajęć wojskowych oraz absolwentów tych szkół przeznaczonych do odbycia przeszkolenia wojskowego.

3. Do wojskowej komisji lekarskiej mogą być również kierowani z urzędu żołnierze niezależnie od przyczyn, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, jeżeli w ich stanie zdrowia nastąpiło nagle pogorszenie spowodowane wypadkiem lub ujawnieniem choroby, uniemożliwiającej lub utrudniającej pełnienie obowiązków służbowych.

§ 14. 1. Skierowanie do wojskowej komisji lekarskiej zarządza:

- 1) komendant wojskowego zakładu opieki zdrowotnej - w stosunku do wszystkich żołnierzy przebywających na leczeniu w tym zakładzie,
- 2) wojskowy komendant uzupełnień - w stosunku do:
 - a) żołnierzy rezerwy,
 - b) poborowych,
 - c) absolwentów szkół wyższych, przeznaczonych do odbycia przeszkolenia wojskowego,
 - d) osób, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2 i § 13 ust. 2 pkt 6 i 7,
- 5) dowódcy jednostek wojskowych - w stosunku do pozostałych żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową w podległych jednostkach oraz małoletnich odbywających naukę w szkołach i orkiestrach wojskowych.

2. Skierowanie do wojskowej komisji lekarskiej zarządzają także:

- 1) Przewodniczący Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej oraz przewodniczący rejonowej wojskowej komisji lekarskiej, Wojskowej Komisji Lekarskiej Sił Powietrznych i Wojskowej Komisji Lekarskiej Marynarki Wojennej - w stosunku do każdego żołnierza w sprawach rozpatrywanych przez te komisje,
- 3) sądy i prokuratury wojskowe oraz organy Żandarmerii Wojskowej - w stosunku do żołnierzy pozostających w ich dyspozycji.

3. Dyrektor komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej do spraw kadrowych może kierować do wojskowych komisji lekarskich wszystkich żołnierzy rezerwy.

§ 15. 1. Organy wojskowe kierujące żołnierzami do wojskowej komisji lekarskiej są obowiązane przekazać tej komisji wszelkie informacje oraz dokumenty, które dotyczą okoliczności zachorowania żołnierza i mogą mieć znaczenie dla ustalenia związku choroby lub ułomności ze służbą wojskową.

2. Na wniosek przewodniczącego wojskowej komisji lekarskiej organy wojskowe, o których mowa w ust. 1 (w tym także sądy, prokuratury wojskowe oraz organy Żandarmerii Wojskowej), są obowiązane dostarczyć komisji również inne dokumenty niezbędne do wydania orzeczenia.

§ 16. Wzór skierowania do wojskowej komisji lekarskiej określa załącznik Nr 4 do rozporządzenia.

Rozdział 4

Orzekanie przez wojskowe komisje lekarskie i tryb zatwierdzania orzeczeń

§ 17. 1. Wojskowa komisja lekarska wydaje orzeczenie na podstawie badania lekarskiego, według kategorii i kryteriów, o których mowa w § 2 i 3, oraz na podstawie dokumentacji lekarskiej i innych dokumentów mających znaczenie w sprawie, w szczególności dotyczących przebiegu i warunków pełnienia służby wojskowej przez osobę badaną.

2. W uzasadnionych wypadkach wojskowa komisja lekarska może wydać orzeczenie wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji lekarskiej.

3. Orzeczenie wydaje się niezwłocznie po skompletowaniu dokumentacji i po przeprowadzeniu niezbędnych badań.

5. Jeżeli wojskowa komisja lekarska nie może wydać orzeczenia z powodu braku dostatecznych dowodów, w szczególności dotyczących schorzeń, ułomności i śmierci ze służbą wojskową, powiadamia o tym zainteresowaną osobę, zobowiązując ją do dostarczania brakujących dokumentów w terminie nie przekraczającym 14 dni; o dostarczenie tych dokumentów komisja lekarska może się również zwrócić do przełożonego lub organu, który skierował sprawę do komisji lekarskiej.

6. Po upływie terminu wyznaczonego do dostarczenia brakujących dokumentów, wojskowa komisja lekarska wydaje orzeczenie na podstawie posiadanych dokumentów.

§ 18. 1. Orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej powinno zawierać:

- 1) rozpoznanie lekarskie,
- 2) ustalenie kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej, a w razie stwierdzenia chorób i ułomności - określenie ich związku ze służbą wojskową,
- 3) szczegółowe uzasadnienie,
- 4) pouczenie o prawie odwołania się w terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia.

2. Treść orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej dotyczącego:

- 1) stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu żołnierza w czynnej służbie wojskowej oraz związku śmierci tego żołnierza ze służbą wojskową wskutek wypadku lub choroby,
 - 2) inwalidztwa żołnierza rezerwy oraz związku jego inwalidztwa lub śmierci ze służbą wojskową,
 - 3) związku zranień, kontuzji oraz innych obrażeń i chorób z działaniami wojennymi lub mającymi charakter wojenny
- określają odrębne przepisy.

§ 19. 1. Wojskowa komisja lekarska, orzekając o związku choroby ze służbą wojskową, kieruje się ustaleniami wykazów chorób powstałych lub ujawniających się w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, określonych na podstawie odrębnych przepisów.

2. Jeżeli przy orzekaniu zdolności do czynnej służby wojskowej komisja lekarska stwierdzi u badanego kilka schorzeń lub ułomności pozostających w związku ze służbą wojskową, z których jedno pojedynczo lub łącznie z innymi jest przyczyną niezdolności do służby, to niezdolność do służby ustala się jako pozostająca w związku ze służbą wojskową.

§ 20. 1. Wojskowa komisja lekarska orzeka w składzie trzech oficerów-lekarzy; orzeczenie podpisują wszyscy członkowie komisji.

2. Członek komisji, mający odrębne zdanie, może wnieść na piśmie sprzeciw od orzeczenia z podaniem uzasadnienia. Przewodniczący komisji przesyła ten sprzeciw łącznie z orzeczeniem i

pozostałymi dokumentami do wojskowej komisji lekarskiej wyższego szczebla, która zobowiązana jest zająć stanowisko w sprawie w ciągu siedmiu dni od otrzymania sprzeciwu.

§ 21. 1. Orzeczenia wojskowych komisji lekarskich sporządza się na formularzach:

- 1) o zdolności do czynnej służby wojskowej - według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do rozporządzenia,
- 2) o związku śmierci ze służbą wojskową - według wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 22. 1. Niezwłocznie po wydaniu orzeczenia, o którym mowa w § 21 pkt 2, przewodniczący wojskowej komisji lekarskiej zawiadamia osobę zainteresowaną o jego treści; zawiadomienie sporządza się na formularzu według wzoru stanowiącego załącznik Nr 7 do rozporządzenia i wręcza się zainteresowanej osobie lub przesyła listem poleconym.

2. W zawiadomieniu należy podać w szczególności przyczynę zgonu, określić związek śmierci ze służbą wojskową, uzasadnienie orzeczenia oraz pouczenie o prawie odwołania się od orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej.

§ 23. 1. Orzeczenia wojskowych komisji lekarskich ustalające związek śmierci ze służbą wojskową osób, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2, podlegają zatwierdzeniu przez wojskową komisję lekarską wyższego szczebla w trybie postanowienia.

2. Po upływie terminu do wniesienia odwołań od orzeczeń, o których mowa w ust. 1, orzeczenia wydane przez:

- 1) terenowe wojskowe komisje lekarskie przesyła się do komisji, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2,
- 2) Wojskową Komisję Morsko-Lekarską oraz Terenową Wojskową Komisję Lekarską w Gdańsku przesyła się do komisji, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 6,
- 3) Wojskową Komisję Lotniczo-Lekarską przesyła się do komisji, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 4,
- 4) rejonowe wojskowe komisje lekarskie, Wojskową Komisję Lekarską Sił Powietrznych, Wojskową Komisję Lekarską Marynarki Wojennej i Stołeczną Wojskową Komisję Lekarską przesyła się do komisji, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 8,

- w celu zatwierdzenia.

3. W razie niezatwierdzenia orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, wojskowa komisja lekarska wyższego szczebla:

- 1) przeprowadza ponowne badanie i wydaje nowe orzeczenie lub
- 2) zarządza ponowne badanie i wydanie nowego orzeczenia przez właściwą wojskową komisję lekarską.

4. Orzeczenie zatwierdzone jest ostateczne. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 pkt 1, zainteresowanej osobie przysługuje odwołanie do Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej, a jeżeli orzeczenie wydała ta komisja - do Ministra Obrony Narodowej lub organu przez niego określonego. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, zainteresowanej osobie przysługuje odwołanie do wojskowej komisji lekarskiej wyższego szczebla.

§ 24. Istotną treść orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej, w szczególności ocenę zdolności do czynnej służby wojskowej oraz wymienienie stwierdzonych chorób i ułomności, wpisuje się do książki zdrowia żołnierza.

§ 25. Jeżeli choroby i ułomności stwierdzone u osoby badanej nasuną wojskowej komisji lekarskiej uzasadnione podejrzenie, że zostały spowodowane umyślnie, należy orzec o stanie zdrowia tej osoby zgodnie z wynikami badań lekarskich i o podejrzeniu powiadomić niezwłocznie właściwego prokuratora oraz przełożonego lub organ, który skierował tę osobę do komisji.

Rozdział 5

Orzekanie o potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego

§ 26. 1. Urlopu zdrowotnego udziela się - z zastrzeżeniem ust. 3 - żołnierzowi po leczeniu w zakładzie opieki zdrowotnej.

2. W uzasadnionych wypadkach urlopu zdrowotnego można udzielić po leczeniu ambulatoryjnym.

3. Urlopu zdrowotnego udziela się w szczególności, gdy żołnierz nie wymaga już dalszego leczenia stacjonarnego, ale nie odzyskał jeszcze pełnej zdolności do wykonywania obowiązków służbowych..

§ 27. 1. Urlopu zdrowotnego udziela się:

- 1) żołnierzom pełniącym nadterminową zasadniczą służbę wojskową - jednorazowo na okres do 30 dni - łącznie w czasie tej służby do 3 miesięcy,
- 2) żołnierzom służby zasadniczej oraz żołnierzom odbywającym przeszkolenie wojskowe - jednorazowo na okres do 30 dni – łącznie w czasie tej służby lub przeszkolenia do dwóch miesięcy.

2. Żołnierzom okresowej służby wojskowej uznanym za niezdolnych do czynnej służby wojskowej, którzy uzyskali w trybie odrębnie określonym zgodę na przedłużenie tej służby, udziela się urlopu zdrowotnego na okres służby.

Rozdział 6

Rozpatrywanie odwołań i sprzeciwów od orzeczeń wojskowych komisji lekarskich

§ 28. Od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji służby stronie odwołanie tylko do jednej instancji.

2. Jeżeli orzeczenie dotyczy ustalenia związku śmierci ze służbą wojskową, prawo odwołania przysługuje małżonkowi lub innemu najbliższemu członkowi rodziny zmarłego. Jeżeli orzeczenie dotyczy chorego psychicznie lub ubezwłasnowolnionego, prawo odwołania przysługuje także małżonkowi lub innemu najbliższemu członkowi rodziny.

3. Przedmiotem odwołania może być orzeczenie w całości lub w części.

4. Odwołanie wnosi się do właściwej wojskowej komisji lekarskiej wyższego szczebla, o której mowa w § 23 ust. 2, za pośrednictwem komisji, która wydała orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia wymienionego w § 22 ust. 1 albo doręczenia orzeczenia nie podlegającego zatwierdzeniu.

§ 29. 1. Wojskowa komisja lekarska, od której orzeczenia zostało wniesione odwołanie, może odwołanie uwzględnić i wydać nowe orzeczenie i decyzję oraz powiadomić o tym odwołującego się.

2. W razie nieuwzględnienia odwołania, wojskowa komisja lekarska, w terminie 7 dni od jego otrzymania, przesyła odwołanie wraz z aktami sprawy do komisji wyższego szczebla; przepis § 23 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Odwołanie wniesione po terminie określonym w § 28 ust. 4 nie podlega rozpatrzeniu. W wyjątkowych należycie umotywowanych wypadkach wymienione odwołanie po tym terminie może być rozpatrzone.

§ 30. 1. Wojskowe komisje lekarskie rozpatrują odwołania w składzie trzech oficerów-lekarzy.

2. Wojskowa komisja lekarska rozpatrująca odwołanie orzeka w zasadzie na podstawie dokumentacji znajdujących się w aktach orzeczniczo-lekarskich; w razie potrzeby komisja może przeprowadzić ponowne badanie lekarskie, a także skierować badanego na obserwację szpitalną. Komisja może również przeprowadzić dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania komisji, która wydała orzeczenie.

3. Wojskowa komisja lekarska rozpatrująca odwołanie może:

- 1) utrzymać w mocy orzeczenie,
- 2) uchylić je oraz zarządzić ponowne badanie i wydanie nowego orzeczenia przez wojskową komisję lekarską niższego szczebla, udzielając jej wiążących zaleceń,
- 3) uchylić i wydać nowe orzeczenie.

§ 31. Orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej wydane w wyniku rozpatrzenia odwołania jest ostateczne.

§ 32. Przepisy § 30 i 31 stosuje się odpowiednio do rozpatrywania sprzeciwów, z tym że Centralna Wojskowa Komisja Lekarska rozpatruje sprzeciw w składzie pięciu oficerów-lekarzy.

§ 33. 1. Wojskowa komisja lekarska, która wydała orzeczenie w trybie przepisów § 23 ust.3, § 30 ust.3 lub § 32, zawiadamia właściwą komisję lekarską na piśmie o utrzymaniu w mocy orzeczenia lub jego uchyleniu oraz o trybie wydania nowego orzeczenia; do komisji przesyła się również nowe orzeczenie oraz dokumentację orzeczniczo-lekarską.

2. O rozpatrzeniu odwołania (sprzeciwu) wojskowa komisja lekarska powiadamia osobę zainteresowaną.

3. Przewodniczący wojskowej komisji lekarskiej, która wydała orzeczenie w trybie określonym w § 23 ust.3, § 30 ust.3 lub § 32, przesyła kopię orzeczenia osobie badanej, dowódcy macierzystej jednostki wojskowej lub kierownikowi wojskowego organu emerytalnego, a w przypadku żołnierza rezerwy - właściwemu wojskowemu komendantowi uzupełnień, kierującemu żołnierza do wojskowej komisji lekarskiej.

Rozdział 7

Uchylenie orzeczeń wojskowych komisji lekarskich w trybie nadzoru

§ 34.1. Minister Obrony Narodowej lub organ przez niego upoważniony może w trybie nadzoru uchylić każde orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej sprzeczne z prawem lub wydane z pominięciem istotnych okoliczności faktycznych.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również Przewodniczącemu Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej.

3. W razie uchylenia orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej, organ, o którym mowa w ust. 1 i 2, zarządza ponowne rozpatrzenie sprawy przez wyznaczoną wojskową komisję lekarską, udzielając jej wiążących zaleceń.

4. Wyznaczona wojskowa komisja lekarska, wydając nowe orzeczenie, zawiadamia o tym wojskową komisję lekarską, której orzeczenie zostało uchylone, oraz odpowiednio dowódcę jednostki wojskowej, właściwy wojskowy organ emerytalny lub organ wojskowy właściwy do ustalania prawa do odszkodowania.

§ 35. Orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej wydane w trybie określonym w § 34 ust. 1 i 2 jest ostateczne.

Rozdział 8

Przepisy końcowe

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1

WYKAZ CHOROÓB I UŁOMNOŚCI PRZY OCENIE ZDOLNOŚCI FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ DO CZYNNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ

ROZDZIAŁ I - BUDOWA CIAŁA

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
1	1	1	Wzrost powyżej 185 cm przy proporcjonalnej budowie ciała	A	A
		2	Wzrost poniżej 160 cm do 150 cm przy proporcjonalnej budowie ciała	A	A

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
		3	Wzrost poniżej 150 cm przy proporcjonalnej budowie ciała	D	D
		4	Słaba budowa ciała	A	A
		5	Słaba budowa ciała upośledzająca sprawność ustroju	D	D
		6	Charłactwo nie rokujące poprawy	E	E
		7	Otyłość nie upośledzająca sprawności ustroju	A	A
		8	Otyłość upośledzająca sprawność ustroju	D	D
		9	Otyłość znacznie upośledzająca sprawność ustroju	E	E
		10	Feminizm, infantyлизм, eunochoidyzm, obojnactwo	E	E
		11	Odwrotne położenie trzew bez zaburzeń w ustroju	A/D	A/D
		12	Odwrotne położenie trzew z zaburzeniami w ustroju	D/E	D/E

Objaśnienia szczegółowe

*) Osoby badane przez komisje lekarskie dzieli się na cztery grupy:

Grupa I (kolumna piąta wykazu) obejmuje:

- poborowych, ochotników przedpoborowych oraz kobiety poddane obowiązkowi stawienia się do poboru,
- szeregowych i podoficerów zasadniczej służby wojskowej,
- żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową,
- studentów przeznaczonych do odbywania zajęć wojskowych oraz absolwentów szkół wyższych przeznaczonych do odbycia przeszkolenia wojskowego,
- junaków odbywających zasadniczą służbę w obronie cywilnej oraz poborowych odbywających służbę zastępczą,
- żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową.

Grupa II (kolumna szósta wykazu) obejmuje żołnierzy rezerwy.

Skrót PZP oznacza Poradnię Zdrowia Psychicznego.

Do § 1 pkt 1 i 2. Kandydatów do służby w wojskach desantowo-szturmowych należy kwalifikować jako zdolnych przy wzroście 165-185 cm.

pkt 5 i 6. Słabą budowę ciała należy oceniać nie tylko na podstawie dysproporcji pomiędzy wzrostem i ciężarem ciała, lecz również biorąc pod uwagę stan umięśnienia oraz stan układu krążenia w oparciu o próby czynnościowe.

Ocenę zdolności do zawodowej służby wojskowej przy słabej budowie ciała należy opierać na stwierdzeniu ogólnej sprawności ustroju.

pkt 7-9. Rozpoznanie otyłości winno opierać się na stwierdzeniu nadmiernie rozwiniętej tkanki tłuszczowej. Żołnierzy zawodowych z nadmiernie rozwiniętą tkanką tłuszczową, przy stwierdzeniu, że wzrost jej jest spowodowany nadmiernym odżywianiem, należy przy sprawnym układzie krążenia i oddechowym (próby czynnościowe) uznawać za zdolnych.

Kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych o wadze ciała ponad 80 kg należy uznawać za niezdolnych.

Przez otyłość znacznie upośledzającą sprawność ustroju należy rozumieć otyłość znacznego stopnia, przy niepełnosprawnym układzie krążenia i oddechowym.

Dysproporcje wagi i wzrostu mogą być przejściowe.

W takich wypadkach osoby badane należy zaliczyć do kategorii "czasowo niezdolny do służby wojskowej".

ROZDZIAŁ II - SKÓRA, TKANKA PODSKÓRNA, NACZYNIA LIMFATYCZNE I WEZŁY CHŁONNE

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
2	2	1	Przewlekłe choroby skóry nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Przewlekłe choroby skóry nieznacznie szpecące lub nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A	A
		3	Przewlekłe choroby skóry, szpecące, upośledzające sprawność ustroju	D	D
		4	Przewlekłe choroby skóry, wybitnie szpecące, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		5	Ciała obce wgojone w powłoki zewnętrzne, nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		6	Ciała obce wgojone w powłoki zewnętrzne, znacznie upośledzające sprawność ustroju	D	D
		7	Tatuże nie szpecące	A	A
		8	Tatuże szpecące	A/D	A/D
		9	Torbiel włosowa z przetoką lub bez przetoki	A/D	A/D
		10	Torbiel włosowa nawrotowa po wielokrotnych / trzech i więcej / operacjach, nie poddająca się leczeniu	D/E	D/E
	3	1	Blizny nie szpecące lub nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Blizny nieznacznie szpecące lub nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A	A
		3	Blizny szpecące lub upośledzające sprawność ustroju	D	D
		4	Blizny znacznie szpecące lub znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		5	Blizny po samouszkodzeniach	A	A
	4	1	Skupienie powiększonych węzłów chłonnych z ropieniem lub bez	D	D
	5	1	Organiczne schorzenia naczyń limfatycznych nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	D	D
		2	Schorzenia naczyń limfatycznych upośledzające sprawność ustroju	E	D

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 2. Nowotwory skóry należy kwalifikować według paragrafów rozdziału XVIII - Nowotwory.
 pkt 2 i 3. Według tych punktów należy kwalifikować m.in. łagodne i ograniczone postacie łuszczycy oraz rybią łuskę, wyprysk kontaktowy. Rozpoznanie wytrysku kontaktowego wymaga wykonania testów skórnych.
 pkt 4. Według tego punktu należy kwalifikować różnorodne przewlekłe uogólnione choroby skóry jak: świerzbiączka uogólniona (wyprysk endogeny), wrodzone zaburzenia rogowacenia skóry znacznego stopnia (rogowiec dziedziczny), wrodzone dziedziczne oddzielanie się naskórka, pęcherzyca pergaminowata - barwikowa, uogólnione i nawracające lub odporne na leczenie postacie łuszczycy, gruzlicę skóry oporną na leczenie.
 pkt 8. Osoby z rozległymi szpecącymi tatuażami należy kierować do PZP (w ramach badań komisyjnych).
 pkt 9 i 10. Torbiel włosową należy różnicować z przetoką skórną, która nie stanowi patologii. Rozpoznanie winno być potwierdzone badaniem chirurgicznym lub dokumentacją leczenia szpitalnego.
- Do § 3 pkt 1 i 2. Według tych punktów należy kwalifikować między innymi wyleczoną gruzlicę skóry.
 pkt 3 i 4. Według tych punktów należy kwalifikować rozległe blizny połączone z ubytkami tkanek miękkich (po zranieniach, oparzeniach itp.) oraz blizny w miejscach narażonych na tarcie w czasie ruchów i chodzenia lub znacznie szpecące, upośledzające funkcję narządów lub całego organizmu.
 pkt 5. Osoby z licznymi bliznami po samouszkodzeniach należy kierować do PZP.
- Do § 4 Według niniejszego paragrafu należy kwalifikować gruzlicę węzłów chłonnych obwodowych. Orzekać należy po ustaleniu rozpoznania i zakończonym leczeniu szpitalnym.
- Do § 5 pkt 1 i 2. Rozpoznanie winno być oparte na dokumentacji szpitalnej lub z poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ III -CZASZKA

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
3	6	1	Zniekształcenie czaszki nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Zniekształcenia czaszki /np. guzy, wgniecenia/ oraz ubytki kości czaszki, pourazowe lub chorobowe, upośledzające sprawność ustroju	D/E	D/E
		3	Zniekształcenia czaszki /np. guzy, wgniecenia/ oraz ubytki czaszki, pourazowe lub chorobowe, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		4	Przepukliny mózgu	E	E
		5	Obce ciała w mózgu	E	E

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 6 pkt 2-4. Rozpoznanie winno być potwierdzone dokumentacją z zakładu opieki zdrowotnej (neurologa lub neurochirurga).

ROZDZIAŁ IV - NARZĄD WZROKU

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
4	7	1	Zniekształcenie powiek nie upośledzające funkcji ochronnej	A	A
		2	Zniekształcenie powiek nieznacznie upośledzające funkcję ochronną	A/D	A/D
		3	Zniekształcenie powiek upośledzające funkcję ochronną	D	D
		4	Przewlekłe choroby brzegów powiek lub spojówek, nie upośledzające lub nieznacznie upośledzające sprawność ochronną oka	A	A
		5	Przewlekłe choroby brzegów powiek lub spojówek, trudno poddające się leczeniu, upośledzające sprawność oka	D	D
		6	Zrosty spojówki gałkowej i powiekowej, nie upośledzające ruchów gałki ocznej lub powiek	A	A
		7	Zrosty spojówki gałkowej lub powiekowej, upośledzające skrajne wychylenie gałki ocznej lub ruchomość powiek, nie powodujące wysychania rogówki	A/D	A/D
		8	Zrosty spojówki gałkowej i powiekowej, upośledzające ruchomość gałki ocznej lub powiek, powodujące wysychanie rogówki	E	D
	8	1	Nieznaczne upośledzenie wydzielania lub odpływu łez	A/D	A
		2	Znaczne upośledzenie wydzielania lub odpływu łez	E	D
	9	1	Ślepotą jednego oka lub brak jednej gałki ocznej przy ostrości wzroku pozostałego oka nie mniejszej niż 0,8 bez korekcji albo po zastosowaniu szkieł sferycznych do $\pm 3,0$ D lub cylindrycznych do $\pm 2,0$ D	E	E
		2	Ślepotą jednego oka lub brak jednej gałki ocznej przy ostrości wzroku pozostałego oka poniżej 0,8 po zastosowaniu szkieł sferycznych do $\pm 3,0$ D, cylindrycznych do $\pm 2,0$ D	E	E
		3	Całkowita ślepotą lub brak obu gałek	E	E

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			ocznych		
	10	1	Nieznaczny oczopląs przy skierowaniu gałek ocznych w bok	A	A
		2	Nieznaczny oczopląs przy patrzeniu wprost, wzmagający się przy patrzeniu w bok	D/A	A/D
		3	Wyraźny oczopląs przy patrzeniu wprost	D	D
	11	1	Zez utajony lub zez jawny nieznacznego stopnia przy ostrości wzroku każdego oka 0,5 lub większej, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 3,0 D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 1,0 D	A	A
		2	Brak jednoczesnego widzenia obuocznego /zez utajony, zez naprzemienny/, z ostrością wzroku każdego oka nie mniejszą niż 0,5, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 3,0 D do 6,0 D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 1,0 D do 2,0D	A	A
		3	Brak jednoczesnego widzenia obuocznego z ostrością wzroku gorszego oka mniejszą niż 0,5 do 0,1, z korekcją optymalną	D	D
	12	1	Niedowład mięśni zewnętrznych lub wewnętrznych oka, porażenny lub pourazowy, nieznacznie upośledzający czynność wzrokową, nie powodujący podwójnego widzenia	D/E	D
		2	Niedowład mięśni zewnętrznych lub wewnętrznych oka, porażenny lub pourazowy, znacznie upośledzający czynność wzrokową, powodujący podwójne widzenie	E	E
	13	1	Ostrość wzroku jednego oka lub obu oczu mniejsza niż 0,8, nie mniejsza niż 0,5, bez korekcji szklami	A	A
		2	Ostrość każdego oka co najmniej 0,5, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 3,0 D lub cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 1,0 D	A	A
		3	Ostrość każdego oka co najmniej 0,5, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 3,0 D do 6,0 D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 1,0 D do 3,0 D	A	A

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
		4	Ostrość każdego oka co najmniej 0,5, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 6,0 D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 3,0 D	D	D
		5	Ostrość jednego oka co najmniej 0,5, a drugiego 0,1 do 0,4, z optymalną korekcją szklami sferycznymi lub cylindrycznymi	E	D
		6	Ostrość każdego oka od 0,1 do 0,4, z optymalną korekcją szklami sferycznymi lub cylindrycznymi	E	E
	14	1	Przebyte, nie nawracające choroby rogówki, twardówki, tęczówki, ciała rzęskowego i soczewki	A	A
		2	Przewlekłe i nawracające choroby rogówki, twardówki, tęczówki, ciała rzęskowego i soczewki	D	D
		3	Przebyte, nie nawracające choroby siatkówki, naczyńówki i nerwu wzrokowego	D	D
		4	Przewlekłe i nawracające choroby siatkówki, naczyńówki i nerwu wzrokowego	D	D
		5	Nieznaczne upośledzenie rozróżniania barw	A	A
		6	Upośledzenie rozróżniania barw	A	A
		7	Jaskra	E	E

Objaśnienia szczegółowe

Do § 7 pkt 2 i 3. Przy kwalifikowaniu zniekształceń powiek należy kierować się ich skutkiem dla oka (brak objawów wysychania powierzchni gałki ocznej, podrażnienie spojówek, wysychanie rogówki). Rozpoznanie winno być oparte na dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

pkt 6 i 7. Przy kwalifikowaniu zrostów spojówki gałkowej i powiekowej należy brać pod uwagę zaburzenia widzenia obuocznego (podwójne widzenie w zależności od amplitudy wychylenia gałek ocznych).

Według tych punktów należy kwalifikować również następstwa jaglicy.

Do § 8 pkt 1 i 2. Kwalifikacja orzecznicza winna opierać się na dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

Poborowych należy zaliczyć do kategorii "B - czasowo niezdolny do służby wojskowej na okres 6-12 miesięcy", z zaleceniem poddania się leczeniu.

Do § 9 pkt 1 i 2 Przez ślepotę oka należy rozumieć także ostrość wzroku poniżej 0,1 nie dającą się poprawić szklami (bez względu na ich siłę korygującą) lub koncentryczne zwężenie pola widzenia średnio do 10° od punktu fiksacji.

Do § 10 Każdy przypadek oczopląsu podlega konsultacji okulistycznej, neurologicznej i laryngologicznej.

Do § 12 pkt 1 i 2. W przypadkach stwierdzenia niedowładów lub porażań mięśni zewnętrznych lub wewnętrznych oka konieczna jest konsultacja neurologiczna. W ostatecznej ocenie należy kierować się stopniem zachowania widzenia obuocznego.

Do § 11 i 13. Jeżeli ostrość wzroku któregośkolwiek oka wynosi poniżej 0,5, należy skierować badanego do badania okulistycznego w celu określenia wady refrakcji i ustalenia ostrości wzroku po zastosowaniu korekcji. Przy większej różnicy wady pomiędzy jednym i drugim okiem należy zastosować szkła, jakie badany przyjmuje przy jednoczesnym patrzeniu obu oczami. Przy korekcji ostrości wzroku nie stosuje się szkieł kombinowanych. W przypadku zmętnienia lub zniekształcenia środowisk załamujących za podstawę kwalifikacji przyjmuje się ostrość wzroku.

Do § 13 pkt 1. Dla kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych wymagana jest ostrość wzroku nie mniejsza niż 0,8 każdego oka, bez korekcji szklami. Te same wymagania należy stosować do kandydatów na kierowców.

Do § 14 pkt 1-4. Kwalifikacja orzecznicza, po zakończeniu leczenia i ustaleniu rozpoznania. Według tych punktów należy kwalifikować również gruźlicę oraz zmiany pogruźlicze.

W przypadku zaniku nerwu wzrokowego wymagane jest badanie neurologiczne.

Według tych punktów należy kwalifikować również ograniczenie pola widzenia.

Przy ustalaniu kategorii zdolności należy brać pod uwagę ostrość wzroku. Bezsoczewkowość i pseudosoczewkowość należy kwalifikować według § 14 pkt 2.

pkt 5 i 6. Przez "prawidłowe rozróżnianie barw" należy rozumieć umiejętność rozróżniania czterech barw podstawowych, tj. czerwonej, żółtej, zielonej i niebieskiej. Stan ten nie stwarza praktycznie ograniczeń do pełnienia zawodowej służby wojskowej prawie na wszystkich stanowiskach służbowych. Przez "nieznaczne upośledzenie rozróżniania barw" należy rozumieć utrudnienie rozróżniania czterech podstawowych barw (pomyłki przy odczytywaniu pojedynczych tablic z zestawu Ishihary lub Stillinga albo przedłużony czas odczytu - ponad 3 sek.). Nieumiejętność rozróżniania czterech barw podstawowych należy traktować jako "upośledzenie rozróżniania barw",

Kandydatów do szkół samochodowych, wojsk raketowych i artylerii, wojsk radiolokacyjnych, u których stwierdza się nieznaczne upośledzenie różnicowania barw, należy kwalifikować jako niezdolnych.

pkt 7. Przy ocenie orzeczniczej wymagana jest dokumentacja dotychczasowego leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ V - NARZĄD SŁUCHU

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
5	15	1	Zniekształcenie lub niedorozwój / nie szpecące/ jednej lub obu małżowin usznych, bez równoczesnego upośledzenia słuchu	A	A
		2	Brak lub znaczny niedorozwój albo znaczne zniekształcenie jednej lub obu małżowin usznych, bez równoczesnego upośledzenia słuchu	D	D
	16	1	Jednostronne lub obustronne zwężenie przewodu słuchowego zewnętrznego, blizny błony bębenkowej, bez osłabienia słuchu	A	A
		2	Jednostronne lub obustronne zwężenie przewodu słuchowego zewnętrznego, blizny błony bębenkowej, przewlekły nieżyt ucha środkowego, z osłabieniem słuchu	D	D
		3	Jednostronne zwężenie przewodu słuchowego zewnętrznego, blizny	D	D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
			zniekształcające błonę bębenkową, upośledzające ruchomość kosteczek słuchowych, przewlekły nieżyt ucha środkowego, z przytępieniem słuchu		
		4	Obustronne zwężenie przewodu słuchowego zewnętrznego, blizny znieszczaające błonę bębenkową, upośledzające ruchomość kosteczek słuchowych, przewlekły nieżyt ucha środkowego, z przytępieniem słuchu	E	D/E
		5	Jednostronne lub obustronne zarośnięcie przewodu słuchowego zewnętrznego, blizny znieszczaające błonę bębenkową, upośledzające ruchomość kosteczek słuchowych, z przytępieniem słuchu graniczącym z głuchotą	E	E
	17	1	Jednostronny lub obustronny suchy ubytek błony bębenkowej	D	D
	18	1	Jednostronne przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego, niezależnie od ostrości słuchu	E	E
		2	Obustronne przewlekłe ropne zapalenie uszu środkowych, niezależnie od ostrości słuchu	E	E
		3	Gruźlica uszu czynna	E	E
	19	1	Przebyta antromastoidektomia bez upośledzenia słuchu	A	A
		2	Przebyta wygojona jednostronna operacja zachowawcza ucha środkowego	D	A
		3	Przebyta wygojona obustronna operacja zachowawcza uszu środkowych	D	D
		4	Przebyta jednostronna lub obustronna operacja doszczętna ucha środkowego	E	E
	20	1	Jednostronne lub obustronne zwyrodnienie włókniste /tympano - lub otoskleroza/ ucha środkowego, z osłabieniem słuchu	D	D
		2	Jednostronne zwyrodnienie włókniste lub kostne /tympano – lub otoskleroza/ ucha środkowego, z przytępieniem słuchu	E	D
		3	Obustronne zwyrodnienie włókniste lub kostne /tympano – lub otoskleroza/ ucha środkowego, z jednostronnym przytępieniem słuchu przy drugostronnym osłabieniu słuchu	E	E
		4	Obustronne zwyrodnienie włókniste lub kostne /tympano – lub otoskleroza/	E	E

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
			ucha środkowego, z przytępieniem słuchu		
		5	Przebyta jednostronna lub obustronna operacja ucha środkowego z powodu włóknistego lub kostnego zwyrodnienia	E	E
	21	1	Jednostronne lub obustronne upośledzenie słuchu wyłącznie w zakresie tonów wysokich	A	A
		2	Jednostronne lub obustronne osłabienie słuchu, bez zaburzeń równowagi ciała	D	D
		3	Jednostronne przytępienie słuchu bez zaburzeń równowagi ciała	D	D
		4	Jednostronne przytępienie słuchu, nawet graniczące z głuchotą przy drugostronnym osłabieniu słuchu	E	E
		5	Obustronne przytępienie słuchu bez zaburzeń równowagi ciała	E	E
		6	Jednostronna głuchota	E	E
		7	Obustronna głuchota	E	E
		8	Głuchoniemota	E	E
		9	Czasowe zaburzenie równowagi ciała	B	B
		10	Trwałe zaburzenia równowagi ciała	E	E

Objaśnienia szczegółowe

We wszystkich przypadkach obniżenia ostrości słuchu konieczne jest badanie w poradni specjalistycznej w celu określenia rodzaju i stopnia upośledzenia słuchu. Zaburzenia w zakresie narządu równowagi wymagają zawsze badania laryngologicznego i neurologicznego. Przez "osłabienie słuchu" należy rozumieć upośledzenie zdolności słyszenia lżejszego stopnia (słyszenie szeptu z odległości mniejszej niż 4 metry do 1 metra); przez "przytępienie słuchu" - upośledzenie znaczniejszego stopnia (słyszenie szeptu z odległości mniejszej niż 1 metr do ad concham); oraz przez "przytępienie słuchu graniczące z głuchotą" - upośledzenie dużego stopnia (słyszenie tylko mowy potocznej; szept = 0). Przez "granice wydolności socjalnej" słuchu należy rozumieć obustronne przytępienie słuchu graniczące z głuchotą. Wyżej przedstawioną metodę badania należy traktować jako orientacyjną. Dla dokładnego określenia stopnia uszkodzenia słuchu należy wykonać kompleksowe badania audiologiczne w wyspecjalizowanym ośrodku, a jeżeli wymaga tego sytuacja, należy również przeprowadzić obserwację w klinice otolaryngologicznej.

Do § 16 pkt 4 i 5. Przy ocenie orzeczniczej wymagana jest dokumentacja dotychczasowego leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

Do § 18 pkt 1 i 2. Ocena orzecznicza winna opierać się na dokumentacji szpitalnej lub z poradni specjalistycznej.

pkt 3. Wyleczoną gruźlicę uszu należy kwalifikować zgodnie ze stwierdzonymi zmianami zejściowymi według odpowiednich paragrafów.

Do § 19 pkt 2. Konieczna dokumentacja z leczenia szpitalnego i aktualne badania audiometryczne.

pkt 3 i 4. Rozpoznanie i kwalifikacja orzecznicza winny być oparte na dokumentacji szpitalnej i aktualnych wynikach badań audiometrycznych.

Do § 20. Rozpoznanie i kwalifikacja orzecznicza winny być oparte na dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

pkt 5. Rozpoznanie winno być oparte na dokumentacji szpitalnej.

Do § 21 pkt 1 i 2. Kandydatów na stanowiska artylerzystów, radiotelegrafistów, warsztatowców oraz wojsk desantowo-szturmowych, u których stwierdzono jedno- lub obustronne upośledzenie

słuchu na tony wysokie, należy uznawać za niezdolnych do tych specjalności. Za upośledzenie słuchu wyłącznie w zakresie tonów wysokich uważa się ubytek przekraczający 40 dB od 4000 Hz wzwyż.

Przy ustalaniu ubytku słuchu wywołanego urazem akustycznym należy odliczyć obniżenie krzywej progowej w audiometrii tonalnej, wynikające ze starzenia się narządu słuchu, według tabeli umieszczonej w Wytycznych metodologicznych w sprawie rozpoznawania chorób zawodowych MZiOS, Warszawa 1987 r.

Ubytek słuchu spowodowany urazem akustycznym oblicza się więc nie od krzywej zerowej, lecz od krzywej właściwej dla wieku badanego. Podstawą oceny ubytku słuchu jest pomiar zdolności rozumienia mowy potocznej, tj. średni ubytek słuchu przekraczający 30 dB dla ucha lepszego, obliczany dla częstotliwości 1000, 2000 i 4000 Hz.

pkt 9 i 10. Rozpoznanie zaburzeń równowagi winno być oparte na wynikach prób przedsionkowych, z zastosowaniem przyspieszeń kątowych i pobudzenia kalorycznego (cieplnego), np. próba Fitzgeralda-Hallpike..., oraz opinii laryngologa i neurologa. Przy braku odchyłań w próbkach przedsionkowych kwalifikuje neurolog. Przy orzekaniu o trwałym zaburzeniu równowagi ciała wymagana jest dokumentacja dotychczasowego leczenia szpitalnego i w poradni specjalistycznej.

Przy orzekaniu o czasowym zaburzeniu równowagi ciała wymagana jest dokumentacja z poradni specjalistycznej lub leczenia szpitalnego.

ROZDZIAŁ VI - JAMA USTNA

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
6	22	1	Zniekształcenia warg wrodzone lub nabyte, nie szpecące, nieznacznie upośledzające mowę lub przyjmowanie pokarmów	A	A
		2	Zniekształcenia warg wrodzone lub nabyte, znacznie szpecące lub upośledzające mowę i przyjmowanie pokarmów	D	D
		3	Warga zajęcza	E	E
		4	Warga zajęcza z rozszczepieniem szczęki i podniebienia /wilcza paszcza/	E	E
		5	Blizny i ubytki podniebienia	E	E

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			miękkiego, przedziurawienie lub rozszczepienie podniebienia twardego i miękkiego, nieznacznie upośledzające lub upośledzające mowę i przyjmowanie pokarmów		
		6	Ubytki podniebienia twardego znacznie upośledzające mowę lub przyjmowanie pokarmów	E	E
	23	1	Zniekształcenie języka nie upośledzające mowy i połykania	A	A
		2	Zniekształcenie języka nieznacznie upośledzające mowę i połykanie	A/D	A/D
		3	Zniekształcenie języka znacznie upośledzające mowę i połykanie	E	D
		4	Przewlekłe zapalenie ślinianek nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A/D	A/D
		5	Przewlekłe zapalenie ślinianek upośledzające sprawność ustroju	D	D
		6	Przewlekłe zapalenie ślinianek znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		7	Przetoki ślinowe kwalifikujące się do zabiegu operacyjnego	B	B
		8	Przetoki ślinowe nawracające po leczeniu operacyjnym	E	E
	24	1	Braki i wady uzębienia z utratą zdolności żucia do 67%, przy zachowanych zębach przednich	A	A
		2	Braki i wady uzębienia, w tym również zębów przednich, z utratą zdolności żucia do 67%	A	A
		3	Braki i wady uzębienia przy utracie zdolności żucia powyżej 67%	A	A
		4	Przewlekłe zapalenia okołozębia z zanikiem tkanki kostnej przyzębia, z częściowym rozchwianiem zębów	D	D
	25	1	Zniekształcenie szczęki lub żuchwy, wrodzone lub nabyte, nie upośledzające zdolności żucia	A	A
		2	Zniekształcenie szczęki lub żuchwy, wrodzone lub nabyte, nieznacznie upośledzające zdolność żucia	A	A
		3	Złamanie szczęki lub żuchwy, niezrośnięte lub zrośnięte nieprawidłowo, znacznie upośledzające zdolność żucia	D	D
		4	Zniekształcenie szczęki lub żuchwy uniemożliwiające żucie	E	E
		5	Ograniczenie rozwierania szczęk /odległość między górnymi a dolnymi	A/D	A/D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			siekaczami powyżej 2 cm/		
		6	Ograniczenie rozwierania szczęk /odległość między górnymi a dolnymi siekaczami poniżej 2 cm/	E	E
		7	Przebyte operacje kostno-korekcyjne lub kostno-odtwórcze szczęki lub żuchwy, bez upośledzenia zdolności żucia	A	A
		8	Przebyte operacje kostno-odtwórcze lub kostno-korekcyjne szczęki lub żuchwy, z nieznacznym upośledzeniem zdolności żucia	A	A
		9	Przebyte operacje kostno-korekcyjne lub kostno-odtwórcze szczęki lub żuchwy, z miernym upośledzeniem zdolności żucia	D	D
		10	Przebyte operacje kostno-korekcyjne lub kostno-odtwórcze szczęki lub żuchwy, ze znacznym upośledzeniem zdolności żucia	E	E
		11	Przewlekłe schorzenia stawu żuchwowego nie upośledzające zdolności żucia	A	A
		12	Przewlekłe schorzenia stawu żuchwowego nieznacznie upośledzające zdolność żucia	A	A
		13	Przewlekłe schorzenia stawu żuchwowego miernie upośledzające zdolność żucia	D	D
		14	Przewlekłe schorzenia stawu żuchwowego znacznie upośledzające zdolność żucia	E	E

Objaśnienia szczegółowe

Do § 23 pkt 1-3. Przez zniekształcenie należy rozumieć także bliznowacenie, z ubytkami tkanek. pkt 5 i 6. Orzeka się w oparciu o dokumentację leczenia w poradni specjalistycznej. pkt 8. Ocena orzecznicza winna być oparta na dokumentacji szpitalnej.

Do § 24. Przy badaniu stanu uzębienia należy zwrócić uwagę na rodzaj i stan zgryzu ewentualnie jego zniekształcenia rozwojowe lub nabyte, na stan tkanek okołozębia i możliwe objawy paradontopatii. Zęby przeznaczone do usunięcia (zęby z miazgą zgorzelinową, wielokorzeniowe ze znacznie zniszczonymi koronami) należy traktować jako brakujące. Przy ocenie procentowej utraty zdolności żucia przyjmuje się tylko 28 zębów w jamie ustnej. Zęby mądrości mogą być brane pod uwagę, jeśli przy zwarciu odtwarzają one w części płaszczyznę żucia ewentualnie brakujących zębów (siódemek). Procentową utratę zdolności żucia oblicza się według następującej tabelki:

ząb 8 | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8

wartość 0|12|11|7|7|6|3|4||4|3|6|7|7|11|12|0

procentowa

Przy obliczaniu wartości procentowej utraty zdolności żucia bierze się pod uwagę nie tylko zęby brakujące, ale również zęby pozbawione antagonistów.

7 6 5

np. brak zębów ----- = 41%

6 5 6

Całkowity brak zębów jednej szczęki stanowi 100% utraty zdolności żucia nawet przy zachowaniu wszystkich zębów szczęki drugiej. Jeśli braki uzębienia powodują jednostronną utratę żucia, należy kwalifikować według punktu 2. Protezy stałe, niezależnie od ich rozległości, należy traktować jako odtworzenie żucia. Ocena wartości funkcjonalno-klinicznej protez stałych zębów filarowych oraz wynikającej z tego powodu utraty zdolności żucia należy do lekarza dentystry. Protezy ruchome uzupełniające braki zębów u żołnierzy zawodowych należy traktować jako odtworzenie zdolności żucia.

Wymogiem zdolności kandydatów do wojskowych szkół zawodowych jest możliwość uzupełnienia braków uzębienia w pierwszym roku studiów protezami stałymi (mostkami) przy zachowywanych zębach filarowych, kłach (trójkach i zębach trzonowych (szóstkach i siódmkach).

Adnotację o konieczności protezowania wojskowa komisja lekarska winna umieścić w treści orzeczenia.

Do § 25 Przez "zniekształcenie szczęki żuchwy" należy rozumieć: progenię prawdziwą, protruzję szczęki lub żuchwy, laterogenię, prognację, mikrognację, zgryz otwarty lub wady skojarzone szczęki lub żuchwy, jak np. progenię prawdziwą z mikrognacją i inne, powodujące brak kontaktu zębów antagonistycznych tworzących powierzchnię żucia. Kwalifikacja orzecznicza powinna opierać się na dokumentach leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ VII - NOS, GARDŁO, KRTAŃ

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
7	26	1	Polipy nosa lub przerosty muszli nosowych, nieznacznie upośledzające drożność nosa	A	A
		2	Polipy nosa lub przerosty muszli nosowych, upośledzające drożność nosa	A	A
		3	Skrzywienie przegrody nosa nie upośledzające drożności nosa	A	A
		4	Skrzywienie przegrody nosa upośledzające drożność nosa	A	A
		5	Zwężenie nozdrzy /przednich lub tylnych/ nieznacznie upośledzające drożność nosa	A	A
		6	Zwężenie nozdrzy /przednich lub tylnych/ upośledzające drożność nosa	D	D
		7	Zarośnięcie jam nosowych	E	E
		8	Zniekształcenie lub zniszczenie części nosa, nieznacznie szpecące lub nieznacznie upośledzające jego drożność	A	A
		9	Zniekształcenie lub zniszczenie nosa, znacznie szpecące lub upośledzające jego drożność	E	E
		10	Przewlekłe nieżytowe zapalenie zatok	A	A

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			przynosowych		
		11	Przewlekłe śluzowo-ropne lub ropne zapalenie zatok przynosowych	D	D
		12	Przewlekły naczynioruchowy nieżyt nosa upośledzający oddychanie	D	A
		13	Przewlekły suchy nieżyt nosa lub suchy zanikowy nieżyt nosa, nieznacznie upośledzający oddychanie	A	A
		14	Przewlekły suchy nieżyt nosa lub suchy zanikowy nieżyt nosa, znacznie upośledzający sprawność ustroju	D	D
		15	Zanikowy cuchnący nieżyt błony śluzowej nosa/ozena/	E	E
	27	1	Przewlekły nieżyt /zwykły, przerosłoty lub zanikowy/ gardła lub krtani, nieznacznie upośledzający sprawność ustroju	A	A
		2	Przewlekły nieżyt /zwykły, przerosłoty lub zanikowy/ gardła lub krtani, znacznie upośledzający sprawność ustroju	E/D	E/D
		3	Blizny i zniekształcenia gardła, krtani lub tchawicy, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A	A
		4	Blizny i zniekształcenia gardła, krtani lub tchawicy, upośledzające sprawność ustroju i oddychania	E	E
	28	1	Zaburzenia ruchomości więzadeł głosowych na tle organicznym lub czynnościowym, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A	A
		2	Zaburzenia ruchomości więzadeł głosowych na tle organicznym lub czynnościowym, upośledzające sprawność ustroju	D	D
	29	1	Wady wymowy nieznacznie upośledzające zdolność porozumiewania się	A	A
		2	Wady wymowy znacznie upośledzające zdolność porozumiewania się	D	D
		3	Wady wymowy uniemożliwiające porozumiewanie się	E	E
	30	1	Przewlekłe całoroczne alergiczne nieżyty górnych dróg oddechowych, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A	A
		2	Przewlekłe całoroczne alergiczne nieżyty górnych dróg oddechowych, znacznie upośledzające sprawność ustroju	D	D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
		3	Sezonowy alergiczny nieżyt nosa	A	A

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 26 pkt 6 i 7, 9, 11, 12, 14, 15. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 27 Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej. pkt 1. Kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych uważa się za niezdolnych.
- Do § 28 i 29. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 30 pkt 1-3. Rozpoznanie winno być oparte na wynikach testów skórnych zgodnych ze stanem klinicznym w chwili badania.

ROZDZIAŁ VIII - SZYJA, KLATKA PIERSIOWA, KREGOSŁUP

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
8	31	1	Kręczy szyi niewielkiego stopnia	D	A/D
		2	Kręczy szyi znacznego stopnia	E	E
		3	Przetoki skrzelopochodne wrodzone	B	B
		4	Przetoki skrzelopochodne nabyte	E	E
	32	1	Zniekształcenie obojczyka nie upośledzające sprawności obręczy barkowej	A	A
		2	Zniekształcenie obojczyka upośledzające sprawność obręczy barkowej	A/D	A/D
		3	Zniekształcenie obojczyka znacznie upośledzające sprawność obręczy barkowej	D	D
		4	Stawy rzekome obojczyka	D	D
	33	1	Zniekształcenia lub niewielkie ubytki kostne klatki piersiowej, nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Zniekształcenia lub niewielkie ubytki kostne klatki piersiowej, upośledzające sprawność ustroju	D	D
		3	Zniekształcenia dużego stopnia lub ubytki rozległe kostne klatki piersiowej, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		4	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej /oprócz wgojonych w serce/, nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		5	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej /oprócz wgojonych w serce/, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A/D	A/D
		6	Ciała obce wgojone w narządy klatki	D	D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			piersiowej/ oprócz wgojonych w serce/, miernie upośledzające sprawność ustroju		
		7	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej/ oprócz wgojonych w serce/, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		8	Żebra nadliczbowe szyjne	A	A
	34	1	Skrzywienie i wady kręgosłupa, wrodzone lub nabyte, nie upośledzające lub upośledzające nieznacznie sprawność ustroju	A	A
		2	Skrzywienie i wady kręgosłupa, wrodzone lub nabyte, upośledzające sprawność ustroju	D	D
		3	Skrzywienie i wady kręgosłupa, wrodzone lub nabyte, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		4	Garb	E	E
		5	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	A	A
		6	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa znacznie upośledzająca sprawność ustroju	E	E
		7	Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa	E	E
		8	Gruźlica kręgosłupa	E	E
		9	Inne choroby kręgosłupa nieznacznie upośledzające sprawność ruchową	A	A
		10	Inne choroby kręgosłupa miernie upośledzające sprawność ruchową	D	D
		11	Inne choroby kręgosłupa znacznie upośledzające sprawność ruchową	E	E

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 26 pkt 6 i 7, 9, 11, 12, 14, 15. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 27 Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej. pkt 1. Kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych uważa się za niezdolnych.
- Do § 28 i 29. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 30 pkt 1-3. Rozpoznanie winno być oparte na wynikach testów skórnych zgodnych ze stanem klinicznym w chwili badania.

ROZDZIAŁ IX - NARZĄD ODDECHOWY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
9	35	1	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna /przewlekłe zapalenie oskrzeli, rozedma płuc/, nie upośledzająca wskaźników spirometrycznych	A	A
		2	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna/ przewlekłe zapalenie oskrzeli, rozedma płuc/, upośledzająca wskaźniki spirometryczne	D	D
		3	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna /przewlekłe zapalenie oskrzeli, rozedma płuc/, z wybitnym upośledzeniem wskaźników spirometrycznych	E	E
		4	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna w okresie badań diagnostycznych lub leczenia specjalistycznego	B	B
		5	Astma oskrzelowa i zespoły astmatyczne, ze sporadycznymi zaostrzeniami o niewielkim nasileniu	D/A	D/A
		6	Astma oskrzelowa i zespoły astmatyczne, z częstymi zaostrzeniami i stanami astmatycznymi, wymagającymi leczenia stacjonarnego, oraz zespoły astmatyczne o ciężkim przebiegu u chorych sterydozależnych	E	E
		7	Rozstrzenie oskrzeli nieznaczego stopnia /zniekształcenie oskrzeli/, z towarzyszącymi objawami zapalnymi	D/E	D/E
		8	Rozlane wieloogniskowe rozstrzenie oskrzeli	E	E
	36	1	Pojedyncze zwapnienia lub niewielkie zwłóknienia po przebyłym procesie gruźliczym	A	A
		2	Liczne zwapnienia lub zwłóknienia po przebytych rozsiewach krwiopochodnych gruźlicy, bez upośledzenia sprawności oddechowej	D	D
		3	Zmiany bliznowate po przebytej gruźlicy płuc, z upośledzeniem sprawności oddechowej	E	E
		4	Gruźlica węzłowo-płucna czynna	B	B
		5	Gruźlica prosówkowa ostra	B	B
		6	Gruźlica rozsiana płuc	E	E

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
		7	Gruźlica naciekowa płuc	B	B
		8	Gruźlica płuc włóknista, włóknisto-guzkowa	B	B
		9	Serowate zapalenie płuc	B	B
		10	Gruźlica płuc włóknisto-jamista	B	B
		11	Zrosty i zgrubienia opłucnej, nie upośledzające sprawności krążeniowo-oddechowej	A	A
		12	Zrosty i zgrubienia opłucnej, ograniczające ruchomość przepony, z przemieszczeniem narządów, miernie upośledzające sprawność oddechowo-krążeniową	D	D
		13	Zrosty i zgrubienia opłucnej, ograniczające ruchomość przepony, z przemieszczeniem narządów, znacznie upośledzające sprawność oddechowo-krążeniową	E	E
	37	1	Śródmiąższowe zwłóknienie płuc i inne rzadkie choroby płuc, nie upośledzające sprawności ustroju	A/D	A/D
		2	Śródmiąższowe zwłóknienie płuc i inne rzadkie choroby płuc, upośledzające sprawność ustroju	E	E
		3	Ubytki tkanki płucnej po zabiegach operacyjnych, nie upośledzające wydolności oddechowo-krążeniowej	D	D
		4	Ubytki tkanki płucnej po zabiegach operacyjnych, upośledzające wydolność oddechowo-krążeniową	D	D
		5	Ubytki tkanki płucnej po zabiegach operacyjnych, znacznie upośledzające wydolność oddechowo-krążeniową	E	E

Objaśnienia szczegółowe

Do § 35 pkt 1. Wartości FEV1, FEF25-75 ponad 75% normy. Wartości oporu obwodowego Raw. (opór dróg oddechowych) poniżej 0,35.

pkt 2. Wartości FEV1, FEF25-75 między 50-75% normy, a Raw. powyżej 0,40, przy czym próba odwracalności obturacji (pod wpływem beta-mimetyku) poniżej 10%.

pkt 3. Wartości FEV1, FEF25-75 poniżej 50% normy, przy czym próba odwracalności obturacji ujemna.

pkt 7 i 8. Często nawracające stany zapalne w ciągu ostatnich 3 lat (kategoria E).

W kwalifikowaniu należy rozważyć stopień nasilenia schorzenia podstawowego, np. przewlekłego zapalenia oskrzeli lub przebytego zapalenia płuc, a także dostępność oceny bronchoskopowej i (lub) bronchograficznej (przy zmianach bardzo nasilonych, kwalifikowanych do leczenia operacyjnego).

Do § 36. Przypadki czynnej gruźlicy płuc oraz przypadki wątpliwe co do dynamiki procesu należy poddawać obserwacji i leczeniu. Po zakończeniu leczenia należy kwalifikować w zależności od uzyskanych wyników leczenia.

pkt 3. Według tego punktu należy kwalifikować marskość płuca po przebytej gruźlicy.

pkt 12 i 13. Należy kwalifikować na podstawie oceny specjalistycznej obejmującej badania spirometryczne oraz gazometryczne krwi w spoczynku i po wysiłku.

Do § 37 pkt 1. Dotyczy chorych z prawidłowymi wynikami badania spirometrycznego i gazometrycznego krwi tętniczej w spoczynku i po submaksymalnym wysiłku fizycznym.

pkt 2. Dotyczy chorych z nieprawidłowymi wynikami badania gazometrycznego krwi tętniczej w spoczynku.

pkt 3. Za ubytek tkanki płucnej nie upośledzający sprawności ustroju uważa się brak jednego segmentu. Przy stwierdzeniu zaburzeń związanych z ubytkiem tkanki płucnej należy dokonać oceny według właściwego punktu 4 lub 5 niniejszego paragrafu

ROZDZIAŁ X - UKŁAD KRAŻENIA

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
10	38	1	Choroby mięśnia sercowego oraz /albo/ zaburzenia rytmu nawracające lub trwałe, nie upośledzające sprawności ustroju	A/D	A/D
		2	Choroby mięśnia sercowego oraz /albo/ zaburzenia rytmu nawracające lub trwałe, powodujące znaczne upośledzenie sprawności ustroju	E	E
		3	Choroba wieńcowa stabilna, bez przebytego zawału serca	D	D
		4	Choroba wieńcowa niestabilna lub z przebyłym zawałem	E	D
		5	Zaburzenia fali zwrotnej bez znaczenia hemodynamicznego	A	A
		6	Wrodzone wady serca	E	E
		7	Zastawkowe wady serca bez powikłań, nie upośledzające sprawności fizycznej / klasa czynnościowa I/	D	D
		8	Wady zastawkowe serca upośledzające sprawność fizyczną	E	E
		9	Zaciskające zapalenie osierdzia lub stan po operacji z powodu tej choroby	E	E
		10	Obce ciała wgojone w serce	E	E
		11	Rzut choroby reumatycznej w okresie leczenia	B	B
		12	Izolowane wypadanie płatków zastawki dwudzielnej / trójdzielnej/ nie powodujące zaburzeń sprawności ustroju	A/D	A/D
		13	Zespół wypadania płatków zastawki dwudzielnej / trójdzielnej/ powodujący zaburzenia sprawności ustroju	D/E	D/E
		14	Inne choroby serca upośledzające trwale sprawność fizyczną	E	E
	39	1	Łagodne nadciśnienie bez zmian na dnie oka	A	A
		2	Łagodne nadciśnienie tętnicze okresu I	A/D	A/D
		3	Łagodne nadciśnienie tętnicze okresu	D	D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			II		
		4	Nadciśnienie tętnicze ciężkie, złośliwe lub przebiegające z poważnymi powikłaniami narządowymi	E	E
		5	Tętniaki	E	E
		6	Inne choroby naczyń krwionośnych upośledzające nieznacznie sprawność ustroju	D/A	A/D
		7	Choroby naczyń krwionośnych upośledzające sprawność ustroju lub po zabiegach operacyjnych dużych naczyń ze znaczną poprawą krążenia	D/E	D
		8	Choroby naczyń krwionośnych znacznie upośledzające sprawność ustroju, w tym także po operacjach rekonstrukcyjnych bez wyraźnej poprawy	E	E

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 38 pkt 1 i 2. Według tych punktów należy kwalifikować zaburzenia rytmu serca pochodzenia organicznego, potwierdzone dokumentacją leczenia w poradni specjalistycznej
- pkt 3. Rozpoznanie powinno być potwierdzone dokumentacją leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej. Wykonanie chirurgicznej rewaskularyzacji serca (w tym pomosty aortalno-wieńcowe i plastyka przeskórna) w chorobie wieńcowej niestabilnej należy kwalifikować według pkt 3.
- pkt 6 i 7. Wrodzone wady serca leczone operacyjnie, jeżeli zostały przywrócone prawidłowe stosunki anatomiczne, należy kwalifikować według pkt 6.
- Wymianę zastawki aortalnej lub mitralnej w poszczególnych wadach należy traktować nadal jako wady serca według pkt 6 lub 7.
- Zastawkowe zwężenie ujścia aorty powodujące przerost lewej komory (uchwytne zmiany w obrazie rtg lub EKG), przy zachowanej w pełni sprawności fizycznej, można kwalifikować według pkt 6.
- Pozostałe wady zastawkowe należy kwalifikować według pkt 7, poczynając od klasy czynnościowej II. Dotyczy to również wad po przebyciu choroby reumatycznej.
- pkt 11. Rozpoznanie wymaga potwierdzenia echokardiograficznego. Wypadanie płątka zastawki dwudzielnej (trójdzielnej) bez fali zwrotnej z prawidłową wielkością jam serca i bez zaburzeń rytmu serca należy kwalifikować do kat. "A".
- pkt 12. Za zespół wypadania płątka zastawki dwudzielnej (trójdzielnej) należy uznawać wypadanie płątka (płatków) z objawami ich zwyrodnienia, falą zwrotną i (lub) zaburzeniami rytmu serca.
- pkt 13. Obejmuje choroby nie wymienione poprzednio, potwierdzone dokumentacją leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 39 pkt 1. Łagodne nadciśnienie tętnicze nie utrwalone, ulegające normalizacji pod wpływem spoczynku lub małych dawek leków, potwierdzone dokumentacją leczenia w poradni specjalistycznej (wymagany wynik badania dna oka).
- pkt 2. Łagodne nadciśnienie tętnicze bez powikłań narządowych, wymagające leczenia hypotensyjnego i ulegające normalizacji podczas takiego leczenia, potwierdzone dokumentacją leczenia w poradni specjalistycznej (wymagany wynik badania dna oka).
- pkt 3. Rozkurczowe ciśnienie powyżej 110 mm Hg, stwierdzone wielokrotnie, zmiany na dnie oka kolejnych okresów według Keitha-Wagnera.

pkt 4. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

pkt 5 i 7. Przez określenie "choroby naczyń krwionośnych" należy rozumieć przede wszystkim choroby naczyń obwodowych jak choroba Børgera, choroba Raynauda, czerwienica bolesna, sinica kończyn itp. Należy kwalifikować chorych zarówno z powikłaniami narządowymi miażdżycy tętnic, jak i z powikłaniami i następstwami stanów zapalnych i urazów naczyń krwionośnych.

Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

Guzy krwawicze odbytu należy kwalifikować według paragrafu 47 pkt 3 i 4. Żylaki powrózka nasiennego - według paragrafu 52 pkt 1 i 2. Żylaki kończyn dolnych - według paragrafu 80 pkt 1 i 3.

ROZDZIAŁ XI - UKŁAD TRAWIENNY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
11	40	1	Choroby przełyku nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Choroby przełyku nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A	A
		3	Choroby przełyku miernie upośledzające sprawność ustroju	D	D
		4	Choroby przełyku znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
	41	1	Ciała obce wgojone w narządy jamy brzusznej, nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Ciała obce wgojone w narządy jamy brzusznej, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A	A
		3	Ciała obce wgojone w narządy jamy brzusznej, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
	42	1	Zrosty otrzewnej nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Zrosty otrzewnej upośledzające sprawność ustroju	D	D
		3	Zrosty otrzewnej znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
	43	1	Przewlekły nieżyt żołądka, dwunastnicy, jelit, bez upośledzenia lub	A	A

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
			z nieznacznym upośledzeniem sprawności ustroju		
		2	Przewlekły nieżyt żołądka, dwunastnicy, jelit, z upośledzeniem sprawności ustroju	D	D
		3	Czynny wrzód żołądka lub dwunastnicy	B	B
		4	Choroba wrzodowa żołądka lub dwunastnicy	A/D	A/D
		5	Choroba wrzodowa żołądka lub dwunastnicy, z licznymi nawrotami lub powikłaniami	D/E	D/E
		6	Przebyta częściowa resekcja żołądka nie upośledzająca sprawności ustroju	D	D
		7	Przebyta resekcja żołądka z upośledzeniem sprawności ustroju	E	E
		8	Niedowład lub rozstrzeń żołądka z zaleganiem treści	E	E
		9	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, bez upośledzenia sprawności ustroju	A	A
		10	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, z nieznacznym upośledzeniem sprawności ustroju	A	A
		11	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, z miernym upośledzeniem sprawności ustroju	D	D
		12	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, ze znacznym upośledzeniem sprawności ustroju	E	E
		13	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita cienkiego, nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		14	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita cienkiego, upośledzające sprawność ustroju	D	D
		15	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita grubego, nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		16	Zmiany organiczne lub znaczne zmiany czynnościowe jelita grubego, upośledzające sprawność ustroju	D	D
		17	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita grubego, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
	44	1	Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego lub dróg żółciowych nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego lub dróg żółciowych upośledzające sprawność ustroju	D	D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
		3	Kamica dróg żółciowych	D	D
		4	Przebyta operacja pęcherzyka żółciowego i /lub/ dróg żółciowych, nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	A	A
		5	Przebyta operacja pęcherzyka żółciowego i /lub/ dróg żółciowych, upośledzająca sprawność ustroju	D	D
		6	Niedawno przebyte zapalenie wirusowe wątroby	B	B
		7	Przewlekłe zapalenie wątroby	E	E
		8	Marskość wątroby	E	E
		9	Przewlekła hiperbilirubinemia	D	D
		10	Nosicielstwo wirusowego zapalenia wątroby/WZW/	D	D
		11	Ozdrowieńcy po WZW bez uszkodzenia wątroby i nosicielstwa Hbs	A	A
		12	Przebyte pourazowe uszkodzenie wątroby	D	D
	45	1	Przewlekłe choroby trzustki	E	E
	46	1	Przepukliny	A/D	A/D
		2	Przepukliny w bliźnie pooperacyjnej lub nawrotowe	D	D
		3	Przepukliny przeponowe nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		4	Przepukliny przeponowe nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	D	D
		5	Przepukliny przeponowe znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
	47	1	Przetoki i szczeliny odbytnicy lub okolicy odbytu, nie upośledzające sprawności ustroju	B	B
		2	Przetoki okołoodbytnicze lub odbytnicy, pierwotne i nawrotowe	E	E
		3	Żyłaki odbytu bez owrzodzeń	A	A
		4	Żyłaki odbytu z owrzodzeniami lub żyłaki nawrotowe	D	D
		5	Wynicowanie i wypadanie śluzówki odbytnicy	E	E
	48	1	Gruźlica narządów jamy brzusznej	B	B
		2	Przebyta gruźlica narządów jamy brzusznej	D	D
		3	Bąblowiec, grzybica narządów jamy brzusznej	E	E

Objaśnienia szczegółowe

Do § 40. Orzeka się w oparciu o przedstawioną dokumentację leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

- Do § 41, 42 i 43. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej. Osoby z chorobą wrzodową żołądka lub dwunastnicy w okresie remisji bez zmian w badaniu gastroskopowym lub radiologicznym należy kwalifikować do kat. "A".
- Do § 44 pkt 1-8. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji dotychczasowego leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- pkt 10. Kandydatów i uczniów szkół wojskowych na pierwszym i drugim roku nauki, u których wykryto nosicielstwo antygenu Hbs w ciągu ostatnich 24 miesięcy uznaje się za niezdolnych. Pierwszorazowe wykrycie nosicielstwa antygenu Hbs u poborowych należy kwalifikować - "B - 24 miesiące".
- pkt 11. Stany po wirusowym zapaleniu wątroby, przebytych co najmniej przed 24 miesiącami.
- Do § 45. Rozpoznanie winno być ustalone szpitalnie.
- Do § 46 pkt 1. Poborowych należy zaliczyć do kategorii "czasowo niezdolnych do służby na okres 12 miesięcy", z zaleceniem poddania się leczeniu. Po okresie czasowej niezdolności, w razie niepoddania się operacji, należy kwalifikować do kategorii zdrowia zależnie od wielkości przepukliny.
- Do § 47. Kwalifikacja orzecznicza winna być oparta na dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 48. Ocena orzecznicza winna być oparta na wynikach leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ XII - NARZĄD MOCZO - PŁCIOWY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
12	49	1	Wady rozwojowe nerek lub nerka ruchoma, nie upośledzające sprawności ustroju	A/D	A/D
		2	Wady rozwojowe nerek lub nerka ruchoma, upośledzające sprawność ustroju	E	E
		3	Kamica układu moczowego, z okresowym wydalaniem złogów, udokumentowana radiologicznie	A/D	A/D
		4	Przewlekłe odmiedniczkowe zapalenie nerek/ śródmiąższowe bakteryjne i abakteryjne/	E	E
		5	Przewlekłe kłębkowe zapalenie nerek	E	E
		6	Krwimocz i białkomocz o nie ustalonej etiologii	B	B
		7	Roponercze lub wodonercze	E	E
		8	Niewydolność nerek	E	E

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
		9	Wrodzony lub pooperacyjny brak jednej nerki	E	E
	50	1	Przewlekłe zapalenie pęcherza moczowego lub dróg moczowych	D	D
		2	Nietrzymanie moczu ze zmianami w układzie moczowym	E	E
		3	Przewlekłe organiczne choroby pęcherza moczowego lub dróg moczowych, upośledzające funkcję narządu	E	E
		4	Kamica pęcherza moczowego	D	D
		5	Przetoki pęcherza moczowego	E	E
	51	1	Zwężenie cewki moczowej nieznacznie utrudniające oddawanie moczu	A	A
		2	Zwężenie cewki moczowej utrudniające oddawanie moczu	D	D
		3	Spodziectwo lub wierzchniactwo, nie powodujące zaburzeń w oddawaniu moczu	A	A
		4	Spodziectwo lub wierzchniactwo, powodujące zaburzenia w oddawaniu moczu	D	D
		5	Przetoka prąciowa cewki moczowej	E	E
		6	Przetoka mosznowa lub kroczoza cewki moczowej	E	E
		7	Zniekształcenie prącia znacznego stopnia / np. plastyczne stwardnienie lub inne/	D/E	D
		8	Brak prącia	E	E
	52	1	Żyłaki powrózka nasiennego nieznaczного stopnia	A	A
		2	Żyłaki powrózka nasiennego znacznego stopnia	A	A
		3	Wodniaki jądra, powrózka nasiennego lub torbiele najądrza, nie upośledzające czynności narządu	A/D	A
		4	Wodniaki jądra, powrózka nasiennego lub torbiele najądrza, upośledzające czynność narządu	D	D
		5	Wodniaki jądra, powrózka nasiennego lub torbiele najądrza, znacznie upośledzające czynność narządu	E	E
		6	Przewlekłe nawrotowe, nieswoiste zapalenie najądrza i / lub/ jądra	D	D
		7	Przewlekłe zapalenie gruczołu krokowego	D	D
	53	1	Brak lub zanik jednego jądra	A	A
		2	Brak lub zanik obu jąder	D	D
		3	Wnętrostwo jednostronne, z umiejscowieniem jądra w jamie brzusznej	A	A
		4	Wnętrostwo jednostronne, z	D	D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			umiejscowieniem jądra w kanale pachwinowym		
		5	Wnętrostwo obustronne	E	E
	54	1	Gruźlica narządu moczopłciowego	E	E

Objaśnienia szczegółowe

Do § 49-54. Rozpoznanie winno być oparte na dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ XIII - GRUCZOŁY WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
13	55	1	Wole nieznacznych rozmiarów	A	A
		2	Wole znacznych rozmiarów	D	D
		3	Wole z objawami matolectwa, obrzęk śluzakowaty	E	E
		4	Zmiany czynności tarczycy z wolem lub bez wola	D	D
		5	Choroba Graves-Basedowa	E	E
	56	1	Choroby przysadki mózgowej	E	E
		2	Choroby nadnerczy	E	E
		3	Choroby gruczołów przytarczycznych	E	E
		4	Cukrzyca	D	A/D
		5	Wielogruczołowe zaburzenia czynnościowe nieznacznie upośledzające przemiany hormonalne	D	D
		6	Wielogruczołowe zaburzenia czynnościowe upośledzające przemiany hormonalne	E	E

Objaśnienia szczegółowe

Do § 55 pkt 1. Kandydatów z powiększeniem tarczycy nie upośledzającym przepływu powietrza w drogach oddechowych w czasie wysiłku fizycznego i nie dającym objawów uciskowych na narządy sąsiednie (przełyk, tchawica), wykrytych w czasie badania rtg klatki piersiowej, można uznawać za zdolnych, z wyjątkiem kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych.

pkt 2. Według tego punktu ocenia się powiększenie gruczołu tarczowego stwierdzone palpacyjnie lub wole zamostkowe, upośledzające przepływ powietrza w drogach oddechowych (zaburzenia wentylacji, stridor, zaburzenia ruchomości strun głosowych) w czasie spoczynku lub po wysiłku fizycznym lub (oraz) dające objawy uciskowe na narządy sąsiednie w badaniu rtg klatki piersiowej.

pkt 4. Obejmuje wszystkie postaci nadczynności tarczycy w okresie remisji (poza chorobą Graves-Basedowa) oraz niedoczynności wyrównane leczeniem substytucyjnym.

pkt 5. Rozpoznanie winno być oparte na dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej, niezależnie od aktualnego stanu czynności tarczycy.

Do § 56. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia endokrynologicznego w poradni specjalistycznej lub leczenia szpitalnego.

ROZDZIAŁ XIV - INNE CHOROBY WEWNĘTRZNE

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
14	57	1	Niedokrwistości hemolityczne i niedoborowe niewielkiego stopnia, nie poddające się leczeniu	D	D
		2	Niedokrwistości hemolityczne i niedoborowe znacznego stopnia, nie poddające się leczeniu	E	E
		3	Niedokrwistości aplastyczne, trwałe granulocytopenie, małopłytkowości nie poddające się leczeniu oraz choroby rozrostowe szpiku i układu chłonnego	E	E
		4	Niedokrwistości wtórne niewielkiego stopnia towarzyszące innym chorobom, ale rokujące ustąpienie	B	B
		5	Zespół nabytego upośledzenia odporności AIDS/ i inne defekty immunologiczne /nabyte i wrodzone/	E	E
	58	1	Powiększenie śledziony bez zmian w wątrobie i krwi w okresie obserwacji	B	B
		2	Pooperacyjny brak śledziony	A/D	A/D
	59	1	Choroby lub uszkodzenia narządów, wywołane promieniowaniem jonizującym lub niejonizującym	E	E
	60	1	Układowe choroby tkanki łącznej w okresie obserwacji	B	B
		2	Układowe choroby tkanki łącznej	E	E
	61	1	Skaza moczanowa /dna/ nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	D	D
		2	Skaza moczanowa /dna/ upośledzająca sprawność ustroju	E	E
	62	1	Inne choroby przemiany materii nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A/D	/AD
		2	Inne choroby przemiany materii znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 57. Rozpoznanie winno być potwierdzone dokumentacją leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 58 pkt 2. Według tego punktu należy orzekać (rubryka 4 i 5) "czasowo niezdolny na okres 24 miesięcy". Po 2 latach od operacyjnego usunięcia śledziony w zależności od stanu zdrowia należy kwalifikować do kat. zdrowia A lub D.
- Do § 59. Ustalenie rozpoznania i ocena orzecznicza - po przeprowadzonej obserwacji lub leczeniu w odpowiednim ośrodku specjalistycznym.

- Do § 60 pkt 2. Układowe choroby tkanki łącznej (reumatoidalne zapalenie stawów, młodzieńcze przewlekłe zapalenie stawów, rumień guzowaty, liszaj rumieniowaty itp) powinny być ustalone na podstawie dokumentacji szpitalnej lub z poradni specjalistycznej.
Ocena orzecznicza zależna jest od stopnia zaawansowania zmian i wyników dotychczasowego leczenia.
- Do § 61 pkt 1. Dotyczy badanych z podwyższonymi wartościami kwasu moczowego w surowicy krwi, z rzadkimi (do dwóch w roku) napadami dny bez powikłań narządowych.
pkt 2. Dotyczy badanych z powikłaniami narządowymi (artropatia dnawa, zmiany w układzie moczowym - kamica, stany zapalne, guzki dnawe), niezależnie od aktualnej wartości kwasu moczowego w surowicy krwi.
- Do § 62. Rozpoznanie winno być potwierdzone obserwacją lub leczeniem szpitalnym oraz dokumentacją z leczenia w poradni endokrynologicznej lub innej poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ XV - UKŁAD NERWOWY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
15	63	1	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, korzeniowo-nerwowe, splotów nerwowych, nerwobóle pojedynczych lub licznych nerwów, z okresowymi niezbyt częstymi zaostrzeniami	A/D	A/D
		2	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, korzeniowo-nerwowe, splotów nerwowych, nerwobóle i zapalenie pojedynczych lub licznych nerwów, z częstymi zaostrzeniami i objawami przedmiotowymi	D	D
		3	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, korzeniowo-nerwowe, splotów nerwowych, nerwobóle i zapalenie pojedynczych nerwów, z częstymi zaostrzeniami i utrwalonymi objawami ubytkowymi	E	E
		4	Przewlekłe choroby i trwałe następstwa chorób lub urazów nerwów obwodowych, z zaburzeniami ruchowymi, czuciowymi i troficznymi, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	D	D
		5	Przewlekłe choroby i trwałe następstwa chorób lub urazów nerwów obwodowych, z zaburzeniami ruchowymi / znaczne niedowłady lub porażenia / czuciowymi i troficznymi, upośledzające sprawność ustroju	E	E
	64	1	Objawy szczątkowe po przebytych chorobach organicznych lub po urazach ośrodkowego układu nerwowego, bez wyraźniejszych	D	D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
			zaburzeń mózgowo-rdzeniowych lub z nieznacznymi zaburzeniami, które ze względu na umiejscowienie bądź mechanizmy wyrównawcze nie upośledzają sprawności ustroju		
		2	Trwałe następstwa chorób lub urazów ośrodkowego układu nerwowego, z zaburzeniami mózgowo-rdzeniowymi, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	D/E	D/E
		3	Trwałe następstwa chorób lub urazów ośrodkowego układu nerwowego, z zaburzeniami mózgowo-rdzeniowymi, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		4	Organiczne postępujące choroby ośrodkowego układu nerwowego, nie rokujące poprawy	E	E
	65	1	Choroby układu mięśniowego i zaniki mięśni po przebytych chorobach lub urazach albo wrodzone braki mięśni, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	D	D
		2	Choroby układu mięśniowego i zaniki mięśni po przebytych chorobach lub urazach albo wrodzone zaniki mięśni, upośledzające sprawność ustroju	E	E
	66	1	Napadowe zaburzenia świadomości o nie ustalonej etiologii, bez zmian organicznych w układzie nerwowym	A/D	A/D
		2	Padaczka z rzadko występującymi napadami, bez zmian w zakresie intelektu i bez zaburzeń zachowania	D/E	D/E
		3	Padaczka z częstymi napadami, niezależnie od ich rodzaju, lub ze zmianami w zakresie intelektu i zaburzeniami zachowania	E	E

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 63. Rozpoznanie nerwobólów i przewlekłych zapaleń wymaga odpowiedniej dokumentacji specjalistycznej.
- Do § 64. Rozpoznanie winno być potwierdzone dokumentacją leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej, neurologicznej albo leczenia w PZP.
- Do § 66. Rozpoznanie ustala się na podstawie dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ XVI - STAN PSYCHICZNY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
16	67	1	Nerwice / w tym także narządowe/ nieznacznie upośledzające zdolności adaptacyjne	A	A
		2	Nerwice / w tym także narządowe/ znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne, rokujące wyleczenie lub istotną poprawę	D	D
		3	Nerwice / w tym także narządowe/ znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne, nie rokujące wyleczenia	E	E
	68	1	Sytuacyjne reakcje dezadaptacyjne nieznacznie upośledzające zdolności przystosowawcze	A	A
		2	Sytuacyjne reakcje dezadaptacyjne znacznie upośledzające zdolności przystosowawcze	B	B
	69	1	Osobowość nieprawidłowa nieznacznie upośledzająca zdolności adaptacyjne	A	A
		2	Osobowość nieprawidłowa znacznie upośledzająca zdolności adaptacyjne, poddająca się korekcji	D	D
		3	Osobowość nieprawidłowa znacznie upośledzająca zdolności adaptacyjne, nie poddająca się korekcji	E	E
	70	1	Moczenie nocne okresowe	A	A
		2	Moczenie nocne przewlekłe	D	D
	71	1	Psychozy reaktywne	D	D
		2	Psychozy egzogenne /pourazowe, infekcyjne, z wyjątkiem alkoholowych/ przebyte bez pozostawienia defektu	D	D
		3	Psychozy egzogenne /pourazowe, infekcyjne, intoksykacyjne, z wyjątkiem alkoholowych/ przebyte z pozostawieniem defektu	E	E
		4	Psychozy alkoholowe /majaczenia drżenne, halucynoz, zespół Korsakowa i inne/	E	E
		5	Psychozy endogenne /schizofrenia, paranoja, parafrenia, cyklofrenia/ oraz psychozy inwolucyjne, przedstarce i starcze	E	E
	72	1	Ocieężałość umysłowa	D	D
		2	Pogranicze upośledzenia umysłowego	D/E	D/E
		3	Upośledzenie umysłowe	E	E
	73	1	Nadużywanie alkoholu i środków odurzających bez cech uzależnienia	A/D	A/D
		2	Zależność alkoholowa /i od innych środków odurzających/ w fazie początkowej	D	D
		3	Zależność alkoholowa /i od innych	E	E

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
			środków odurzających/ z cechami psychodegradacji		
	74	1	Zaburzenia psychiczne niepsychotyczne pochodzenia organicznego, nieznacznie upośledzające zdolności adaptacyjne	A/D	A/D
		2	Zaburzenia psychiczne niepsychotyczne pochodzenia organicznego, znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne - w okresie kompensacji	D/E	D/E
		3	Zaburzenia psychiczne niepsychotyczne pochodzenia organicznego, znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne, nie rokujące wyleczenia lub istotnej poprawy	E	E
	75	1	Inne przewlekłe zaburzenia psychiczne znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne, rokujące poprawę	D	D
		2	Inne przewlekłe zaburzenia psychiczne upośledzające zdolności adaptacyjne, nie rokujące wyleczenia lub istotnej poprawy	E	E

Objaśnienia szczegółowe

Do § 67. Przez nerwicę należy rozumieć następujące zaburzenia czynnościowe:

- zespół neurasteniczny, histeryczny, lękowy lub zespół zaburzeń narządowych, jak np. tzw. dystonia sercowo-naczyniowa, nerwica żołądka, nadwrażliwe jelito grube itp.,
- o przewlekłym, wieloletnim przebiegu (w odróżnieniu od reakcji nerwicowych; por. § 68),
- spowodowane urazami psychicznymi,
- po wykluczeniu choroby somatycznej lub innych organicznych przyczyn (zespoły nerwicowe uwarunkowane organicznie; por. § 74),
- po wykluczeniu psychozy.

pkt 1. Dotyczy przypadków z przewagą objawów subiektywnych, bez wyraźnych klinicznych cech upośledzenia sprawności ustroju. Kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych uważa się za niezdolnych.

pkt 2. Dotyczy badanych z wyraźnymi psychicznymi i somatycznymi objawami nerwicy i z względnie niezaburzonym ogólnym przystosowaniem społecznym.

pkt 3. Odnosi się do utrwalonych, opornych na leczenie nerwic, znacznie upośledzających sprawność i funkcjonowanie społeczne. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji dotychczasowego leczenia szpitalnego i w PZP,

Do § 68. Sytuacyjne reakcje dezadaptacyjne (tzw. reakcje nerwicowe lub psychopatyczne) to:

- ostre, niepsychotyczne zaburzenia przebiegające najczęściej pod postacią napadów histerycznych, ucieczek, samouszkodzeń, zaburzeń wegetatywnych itp.,
- trwające od kilku dni do kilku miesięcy,
- występujące pod wpływem trudnych sytuacji,
- u osób w zasadzie zdrowych psychicznie lub z anomaliami nie wykluczającymi powrotu do służby wojskowej po ustąpieniu objawów dezadaptacyjnych.

pkt 1. Dotyczy reakcji przebytych lub rokujących ustąpienie w ciągu jednego roku.

pkt 2. Odnosi się do przypadków, które mimo leczenia i innych oddziaływań readaptacyjnych, przekraczających rok, nie rokują istotnej poprawy.

Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji dotychczasowego leczenia szpitalnego lub w PZP.

Do § 69. Przez osobowość nieprawidłową (psychopatie, socjopatie, charakteropatie) należy rozumieć niedorozwój lub defekt sfery dążeńiowo-uczuciowej osobowości bez względu na etiologię.

Rozpoznanie ustala się na podstawie:

- a) obecności cech nieprawidłowej osobowości,
- b) trwające od wczesnej młodości lub dzieciństwa niedostatecznej adaptacji w zwykłych sytuacjach (defekty osobowości spowodowane uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego (OUN) w wieku dojrzałym; por. § 74),
- c) po wykluczeniu niedorozwoju umysłowego,
- d) psychozy,
- e) sytuacyjnych reakcji dezadaptacyjnych (por. § 68); § 69 obejmuje także tzw. infantyizm psychiczny (osobowość niedojrzała).

pkt 1. Dotyczy badanych z cechami nieprawidłowej osobowości i bez objawów trwałego nieprzystosowania.

pkt 2. Stosować u badanych, u których na tle przewlekłej dezadaptacji stwierdza się okresy zadowalającego funkcjonowania.

pkt 3. Dotyczy w szczególności tzw. psychopatów antyspołecznych po wielokrotnych pobytach w zakładach karnych, zaburzeń charakterologicznych na podłożu encefalopatii ze współistniejącą ociążałością umysłową, alkoholizmem itp. Rozpoznanie osobowości nieprawidłowej u żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy pełniących służbę wojskową w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych na trzecim i dalszych latach nauki należy ustalać na podstawie obiektywizującej wywiad dokumentacji z oddziałów psychiatrycznych wojskowych zakładów opieki zdrowotnej.

Do § 70. Dotyczy mimowolnego moczenia nocnego bez zmian organicznych w układzie moczowym. Moczenie nocne występujące w przebiegu niedorozwoju umysłowego, encefalopatii oraz innych schorzeń narządowych należy traktować jako jeden z objawów i kwalifikować według odpowiednich paragrafów.

Do § 71. Rozpoznanie ustala się na podstawie odpisu historii choroby z zakładu psychiatrycznego.

Ocena orzecznicza żołnierzy zawodowych - odpowiednio do rozpoznania i prognozy zawartej w dokumentacji lekarskiej oraz na podstawie aktualnej dokumentacji psychiatrycznej.

pkt 1 i 2. Psychozy, których okres leczenia wynosi ponad rok, przy złej prognozie eliminują żołnierza zawodowego ze służby wojskowej.

Do § 72. Upośledzenie umysłowe (niedorozwój umysłowy, oligofrenia) - to stan:

- a) z istotnie niższą od przeciętnej sprawnością intelektualną (iloraz inteligencji (I.I.) według skali Wechslera poniżej 70),
- b) z zaburzeniami dojrzwania, uczenia się i przystosowania społecznego;
- c) powstały we wczesnym okresie rozwoju,
- d) bez względu na wywołujące go przyczyny.

Oceny sprawności intelektualnej należy dokonywać z udziałem psychologa i tylko w wypadkach głębszych postaci upośledzenia umysłowego lub gdy badający jest w posiadaniu odpowiedniej dokumentacji; można od badania psychologicznego odstąpić.

pkt 1. Dotyczy badanych z I.I. wynoszącym kilka punktów powyżej 84, którzy mimo podstawowego lub zawodowego wykształcenia nie kwalifikują się do specjalistycznego szkolenia wojskowego.

pkt 2. Dotyczy badanych z tzw. niedorozwojem umysłowym nieznacznym tj. z I.I.= 70-84, z wykształceniem podstawowym uzyskanym z kilkuletnim opóźnieniem lub w warunkach zmniejszonych wymagań (specjalnym).

pkt 3. Dotyczy badanych z I.I. poniżej 70, którzy - mimo sprzyjających warunków - nie zdołali ukończyć zwykłej szkoły podstawowej.

Gdy zachodzi niezgodność między I.I., postępami szkolnymi i innymi wskaźnikami charakteryzującymi zdolności adaptacyjne badanego, kwalifikacji orzecznicznych należy dokonywać po wnikliwym przeanalizowaniu przyczyn tych różnic.

Należy uwzględnić także etiologię obniżonej sprawności intelektualnej, cechy osobowości badanego, jego sprawność psychomotoryczną oraz przydatność w danym rodzaju służby.

Do § 73. Przez zespół zależności alkoholowej (oraz innych środków odurzających) należy rozumieć stan charakteryzujący się:

- a) nieodpartym wewnętrznym przymusem ciągłego lub okresowego spożywania alkoholu (lub przyjmowania środków odurzających),
- b) występowaniem objawów zespołu odstawienia po przerwaniu picia (przyjmowania środka),
- c) zmienionym sposobem reagowania na alkohol (utrata kontroli nad piciem, zmianami w jego tolerancji, lukami pamięciowymi i innymi), stałym zwiększaniem dawki środka odurzającego,
- d) postępującym przebiegiem prowadzącym do nieodwracalnych patologicznych następstw psychicznych i fizycznych.

Rozpoznanie i ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczniczej z poradni przeciwalkoholowej lub poradni zdrowia psychicznego. W wypadkach trudnych diagnostycznie należy kierować badanego na obserwację szpitalną.

pkt 1. Stosować w przypadkach okresowego nadużywania alkoholu (przyjmowanie leków itp.) bez cech uzależnienia.

pkt 2. Dotyczy początkowej fazy zależności.

pkt 3. O rozpoznaniu decyduje współwystępowanie objawów psychodegradacji oraz typowych dla przewlekłych intoksykacji zmian somatycznych. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego i w PZP.

Do § 74. Dotyczy przypadków:

- a) zaburzeń podobnych do nerwic (cerebrastenia, zespoły rzekomonerwicowe) lub nieprawidłowych osobowości (charakteropatia, encefalopatia, z zaburzeniami charakteru),
- b) spowodowanych chorobami, urazami lub infekcjami OUN,
- c) gdy badanie neurologiczne EEG, testy psychologiczne, rtg czaszki, tomografia komputerowa i inne wskazują na organiczne uszkodzenie OUN (§ 74 nie obejmuje następstw uszkodzeń OUN, które miały miejsce we wczesnym okresie rozwojowym; por. § 69 i 72). Ocena orzecznicza - po zakończonym leczeniu.

pkt 1. Dotyczy zespołów pourazowych i innych z przewagą objawów subiektywnych, bez somatycznych cech upośledzenia sprawności ustroju.

pkt 2. Odnosi się do stanów, w których nastąpiła kompensacja skutków uszkodzenia OUN w stopniu umożliwiającym dalsze pełnienie służby wojskowej w warunkach zmniejszonych obciążeń.

pkt 3. O rozpoznaniu decyduje obecność objawów rozwiniętego zespołu psychoorganicznego: otepiennych, charakteropatycznych itp. oraz wieloletni niepomyślnie rokujący przebieg.

Wymagana dokumentacja dotychczasowego leczenia szpitalnego i w PZP.

Do § 75. Dotyczy przypadków z rozpoznaniem nie ujętymi w § 69 do 74. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji dotychczasowego leczenia szpitalnego lub w PZP.

ROZDZIAŁ XVII - KOŃCZYNY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
17	76	1	Zniekształcenia kości miednicy, obręczy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, bez upośledzenia sprawności ruchowej	A	A
		2	Zniekształcenia kości miednicy,	A/D	A/D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ulomność	Grupa I*	Grupa II*
			obrzęcy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, nieznacznie upośledzające sprawność ruchową		
		3	Zniekształcenia kości miednicy, obręczy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, miernie upośledzające sprawność ruchową	D	D
		4	Zniekształcenia kości miednicy, obręczy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, znacznie upośledzające sprawność ruchową	E	E
		5	Przewlekłe stany zapalne kości	D	D
		6	Brak kończyny	E	E
	77	1	Skrócenie kończyny dolnej od 1 cm do 2 cm	A	A
		2	Skrócenie kończyny dolnej powyżej 2 cm do 4 cm, z nieznacznym upośledzeniem sprawności ruchowej	A/D	A
		3	Skrócenie kończyny dolnej powyżej 4 cm do 6 cm, z upośledzeniem sprawności ruchowej	D	D
		4	Skrócenie kończyny dolnej, ze znacznym upośledzeniem sprawności ruchowej	E	E
	78	1	Zwichnięcie nawykowe dużych stawów	D	D
		2	Zniekształcenia w obrębie wielkich stawów kończyn, bez upośledzenia sprawności ustroju	A/D	A/D
		3	Zniekształcenia w obrębie wielkich stawów kończyn, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	A/D	A/D
		4	Zniekształcenia w obrębie wielkich stawów kończyn, upośledzające sprawność ustroju	D	D
		5	Zniekształcenia w obrębie wielkich stawów kończyn, znacznie upośledzające sprawność ustroju	E	E
		6	Przewlekłe choroby stawów bez zniekształceń oraz przewlekłe zapalenie tkanki łącznej rozlane i okołostawowe	D	D
		7	Przewlekłe choroby stawów upośledzające sprawność ustroju, w tym także reumatoidalne zapalenie stawów /RZS/	E	E
		8	Zmiany zwyrodnieniowe stawów nie upośledzające sprawności ruchowej	A	A

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
		9	Zmiany zwyrodnieniowe stawów nieznacznie upośledzające sprawność ruchową	A/D	A/D
		10	Zmiany zwyrodnieniowe stawów miernie upośledzające sprawność ruchową	D	D
		11	Zmiany zwyrodnieniowe stawów znacznie upośledzające sprawność ruchową	E	E
	79	1	Stopa płaska lub wydrążona, bez upośledzenia sprawności ruchowej	A	A
		2	Stopa płaska, koślawą lub wydrążoną, nieznacznie upośledzająca sprawność ruchową	A	A
		3	Stopa płaska, koślawą, szpotawą, miernie upośledzająca sprawność ruchową	D	D
		4	Stopa płaska, koślawą, szpotawą, końską, piętową i inne, znacznie upośledzająca sprawność ruchową	E	E
	80	1	Żyłki kończyn	A	A
		2	Rozległe żyłki kończyn, bez zmian troficznych skóry i owrzodzeń	D	D
		3	Rozległe żyłki kończyn, ze zmianami troficznymi lub owrzodzeniami	E	E
	81	1	Brak jednego palucha lub innych palców stóp, z zachowaniem główek kości śródstopia, nie upośledzający chodzenia	A/D	A/D
		2	Brak obu paluchów lub jednego palucha i innych palców stóp, z zachowaniem główek kości śródstopia, upośledzający chodzenie	D	D
		3	Brak palców stóp, z uszkodzeniem kości śródstopia	E	E
		4	Zniekształcenie palców stóp nie utrudniające noszenia obuwia i chodzenia	A	A
		5	Zniekształcenie palców stóp nieznacznie utrudniające noszenie obuwia i chodzenie	A/D	A/D
		6	Zniekształcenie palców stóp miernie utrudniające noszenie obuwia i chodzenie	D	D
		7	Zniekształcenie palców stóp znacznie utrudniające noszenie obuwia i chodzenie	E	E
	82	1	Brak czwartego lub piątego palca ręki prawej lub brak jednego dowolnego palca ręki lewej, z wyjątkiem kciuka	A/D	A/D
		2	Braki palców rąk nieznacznie	A/D	A/D

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			upośledzające chwyt		
		3	Braki palców rąk miernie upośledzające chwyt	D/E	D/E
		4	Braki palców rąk znacznie upośledzające chwyt	E	E
		5	Częściowe braki palców, ograniczenie ruchów palców rąk lub ich przykurcz, bez upośledzenia chwytu	A/D	A/D
		6	Częściowe braki palców, ograniczenie ruchów palców rąk lub ich przykurcz, nieznacznie upośledzające chwyt	D/A	D/A
		7	Częściowe braki palców rąk, ograniczenie ruchów palców rąk lub ich przykurcz, miernie upośledzające chwyt	D	D
		8	Częściowe braki palców rąk, ograniczenie ruchów palców rąk lub ich przykurcz, znacznie upośledzające chwyt	E	E
		9	Zrośnięcie palców rąk lub palce nadliczbowe, bez upośledzenia chwytu	A/D	A/D
		10	Zrośnięcie palców rąk lub palce nadliczbowe, miernie upośledzające chwyt	D	D
		11	Zrośnięcie palców rąk lub palce nadliczbowe, znacznie upośledzające chwyt	E	E

Objaśnienia szczegółowe

- Do § 76 pkt 1. Zniekształcenia, ubytki i stawy rzekome obojczyka należy kwalifikować według § 32. pkt 5. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 78. Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.
- Do § 79. Ocena orzecznicza wymaga konsultacji chirurga ortopedy.
- pkt 1. Kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych należy kwalifikować jako niezdolnych.
- Do § 82. Ocena orzecznicza wymaga konsultacji chirurga ortopedy. Za brak palca uważa się: dla kciuka - przynajmniej brak paliczka paznokciowego, dla pozostałych palców - przynajmniej dwóch paliczków. U osób leworęcznych przy ocenie lewej ręki można stosować kwalifikacje, jakie u praworęcznych obowiązują do prawej ręki.
- pkt 4-7. Według tych punktów należy kwalifikować palce młotowate, przykrywające, nadliczbowe i paluchy koślawe.

ROZDZIAŁ XVIII - NOWOTWORY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
18	83	1	Nowotwory niezłośliwe	A	A
		2	Nowotwory niezłośliwe szpecące lub powodujące mierne zaburzenia czynności narządów	D	D
		3	Nowotwory niezłośliwe szpecące lub powodujące znaczne zaburzenia czynności ustroju	E	E
	84	1	Nowotwory złośliwe wszystkich rodzajów i stopni	E	E
		2	Blizny po usunięciu nowotworów złośliwych lub po leczeniu energią promienistą	E	E
		3	Nowotwory przedinwazyjne kobiecego narządu rodne	B	B

Objaśnienia szczegółowe

Do § 83. Kwalifikacja orzecznicza wymaga oceny odpowiedniego lekarza specjalisty lub dokumentacji z poradni specjalistycznej.

pkt 1. Kandydatów, u których stwierdzono nowotwór niezłośliwy o niewielkiej rozległości, nie szpecący i nie utrudniający noszenia umundurowania lub wykonywania czynności, można uznawać za zdolnych, z wyjątkiem kandydatów do wojsk desantowo-szturmowych.

Do § 84. Nowotwory złośliwe należy rozpoznawać na podstawie dokumentacji dotychczasowego leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

ROZDZIAŁ XIX - NARZĄD RODNY

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
19	85	1	Wady rozwojowe narządu rodne nie upośledzające ogólnej sprawności ustroju	A	A
		2	Wady rozwojowe narządu rodne upośledzające sprawność ustroju	D	D
		3	Zaburzenia cyklu miesięczkowego, ze zmianami przerostowymi w narządzie rodnym	D	D
	86	1	Zastarzałe pęknięcie lub blizny krocza,	A	A

Rozdz.	Paragraf	Punkt	Choroba i ułomność	Grupa I*	Grupa II*
			nie upośledzające sprawności ustroju		
		2	Obniżenie ścian pochwy, z wytworzeniem zachyłka pęcherzowo-pochwowego lub odbytniczno-pochwowego	D	D
		3	Obniżenie ścian pochwy, z wytworzeniem zachyłka pęcherzowo-pochwowego, z towarzyszącym wysiłkowym nietrzymaniem moczu	D	D
		4	Obniżenie ścian pochwy, z wytworzeniem zachyłka pęcherzowo-pochwowego, odbytniczno-pochwowego, z całkowitym nietrzymaniem moczu lub zaburzeniami czynności zwieracza odbytu	E	E
		5	Całkowite wypadanie narządu rodnego	E	E
		6	Guzy przydatków, mięśniaki macicy	B	B
	87	1	Nieprawidłowe położenie macicy nie upośledzające sprawności ustroju	A	A
		2	Nieprawidłowe położenie macicy, z częściowym upośledzeniem sprawności ustroju	D	D
		3	Przetoki: pęcherzowo-maciczna, pęcherzowo-pochwowa, cewkowo-pochwowa, odbytniczno-pochwowa, odbytniczno-kroczoowa, kroczo-pochwowa	E	E
	88	1	Ostre i podostre stany zapalne narządu rodnego wewnętrznego, bez zmian anatomicznych, z objawami otrzewnowymi	A	A
		2	Ostre i podostre stany zapalne narządu rodnego wewnętrznego, ze zmianami anatomicznymi w zakresie przydatków, przymacicza, z objawami otrzewnowymi	A/D	A/D
		3	Powtarzające się przewlekłe stany zapalne narządu rodnego wewnętrznego, ze znacznymi zmianami anatomicznymi przydatków, przymacicza	E	E
		4	Przebyte odcięcie nadpochwowe lub wycięcie całkowite macicy z powodów innych niż nowotwory złośliwe	D	D
		5	Przebyte całkowite wycięcie macicy z powodu nowotworu złośliwego Nowotwory złośliwe narządu rodnego	E	E
	89	1	Udokumentowana gruzlica narządu rodnego	E	E
	90	1	Ciąża	B	B

Objaśnienia szczegółowe

Badania przeprowadza specjalista chorób kobiecych wyłącznie po zgłoszeniu przez badaną skargi odnośnie do narządu rodniego. Badanie ginekologiczne obowiązkowo dotyczy tylko kandydatek do zawodowej służby wojskowej.

Do § 85 pkt 1. Dotyczą: przegrody i przewężenia pochwy, macicy jednodrożnej, dwudrożnej, dwuszyjkowej, podwójnej, wad rozwojowych jajowodów.

pkt 2. Zmiana skojarzona jest zazwyczaj z niedomogą hormonalną układu rozrodczego (trwałe bóle, zaburzenia cyklu miesięczkowego, obfite krwawienia). Znaczny niedorozwój lub brak macicy, które rzutują na ogólną sprawność ustroju.

pkt 3. Obfite miesiączki przy współistnieniu mięśniaków, bolesne miesiączki przy zmianach o charakterze endometriozy, mimo dotychczasowego leczenia zachowawczego, a niekiedy operacyjnego, potwierdzone aktualnym wynikiem badania ginekologicznego.

Do § 86 pkt 2 i 3. Częściowe i nie powikłane obniżenie narządu rodniego nie stanowi podstawy do uznania żołnierza zawodowego - kobiety za niezdolną.

W powikłanym obniżeniu narządu rodniego należy rozważyć możliwości uzyskania poprawy przez leczenie zachowawcze lub operacyjne.

Kwalifikacja orzecznicza - po zakończonym leczeniu.

pkt 5 i 6. Ocena orzecznicza żołnierzy zawodowych jak w pkt 2 i 3.

Do § 87 pkt 1. Np. tyłozgięcie macicy wolne.

pkt 2. Np. tyłozgięcie macicy umocowane.

Do § 88. Ustalenie rozpoznania objętego tym paragrafem wymaga dokumentacji leczenia szpitalnego lub w odpowiedniej poradni specjalistycznej.

pkt 1 i 2. W okresie trwania ostrego i podostrego stanu zapalnego - kat. B.

pkt 3. Obejmuje przewlekły stan zapalny narządu rodniego powodujący poważne zmiany anatomiczne i czynnościowe. Zmiany te dotyczą nie tylko czynności narządu rodniego, ale i całego ustroju.

Ocena orzecznicza wymaga dokumentacji dotychczasowego leczenia.

Do § 88 pkt 4 i 5. W stanach po usunięciu narządu rodniego należy w każdym przypadku uwzględnić szeroką skalę zmian anatomicznych i czynnościowych, które bywają następstwem usunięcia części lub całego narządu rodniego.

Rozpoznanie i ocena orzecznicza odbywa się na podstawie dokumentacji dotychczasowego leczenia.

Do § 89. Ustalenie rozpoznania wymaga dokumentacji dotychczasowego leczenia szpitalnego lub w poradni specjalistycznej.

Ocena orzecznicza - w zależności od wyników po zakończonym leczeniu.

Do § 90. Cięży nie traktuje się jako choroby lub ułomności. Stwierdzenie ciąży do 5 miesiąca u kobiet-kandydatek do zawodowej służby wojskowej należy do kompetencji zakładów opieki zdrowotnej lub specjalisty chorób kobiecych.

Załącznik nr 2

**WYKAZ CHORÓB I UŁOMNOŚCI PRZY OCENIE ZDOLNOŚCI FIZYCZNEJ I
PSYCHICZNEJ DO SŁUŻBY W POWIETRZU I DO SŁUŻBY NAZIEMNEGO
ZABEZPIECZENIA LOTÓW ORAZ DO SŁUŻBY INŻYNIERYJNO – LOTNICZEJ**

ROZDZIAŁ I – BUDOWA CIAŁA

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
				I	II
1	1	1	Wysokość ciała poniżej 160 cm i powyżej 185 cm	Z/N	Z
		2	Wysokość siedzeniowo-ciemieniowa powyżej 95 cm	Z	Z
		3	Długość względna kończyn dolnych poniżej 73 cm	Z	Z
		4	Nadwaga i niedowaga powyżej 20% należnej wagi ciała, nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z
		5	Otyłość upośledzająca sprawność ustroju	N	N/Z
		6	Słaba budowa ciała / niedowaga/ upośledzająca sprawność ustroju	N/Z	Z/N
		7	Feminizm, infantyizm, eunochoidyzm, obojnactwo	N	N
		8	Odwrotne położenie trzew	N	N

Objaśnienia szczegółowe

Personel lotniczy i personel naziemnego zabezpieczenia lotów dzieli się na następujące grupy orzecznicze:

Grupa I

- podgrupa IA
 - kandydaci i piloci samolotów bojowych naddźwiękowych,
 - piloci doświadczalni samolotów naddźwiękowych;
- podgrupa IB
 - kandydaci i piloci samolotów bojowych poddźwiękowych;
 - piloci doświadczalni samolotów poddźwiękowych;
- podgrupa IC
 - kandydaci i piloci samolotów transportowych, łącznikowych i śmigłowców,
 - piloci doświadczalni samolotów transportowych, łącznikowych i śmigłowców,
 - skoczki spadochronowi zawodowi.

Grupa II

- nawigatorzy pokładowi,
- inżynierowie (technicy) pokładowi,
- członkowie personelu pokładowego (radiotelegrafisci, operatorzy pokładowi itp.).

Grupa III

- personel naziemny zabezpieczający loty, dyżurni kierownicy lotów (DKL), kierownicy lotów (KL), nawigatorzy naziemni i personel służby inżynieryjno-lotniczej (SIL).

ROZDZIAŁ II – SKÓRA, TKANKA PODSKÓRNA I WEZŁY CHŁONNE

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
---------	------	------	--------------------	---------	------------

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
2	2	1	Przewlekłe choroby skóry nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		2	Przewlekłe choroby skóry szpecące lub nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N/Z	Z/N
		3	Tatuaże nie szpecące	Z	Z
		4	Tatuaże szpecące	N	N
		5	Ciała obce wgojone w powłoki zewnętrzne, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		6	Ciała obce wgojone w powłoki zewnętrzne, upośledzające sprawność ustroju	N	N
		7	Torbiel włosowa z przetoką lub bez przetoki	Z/N	Z/N
		8	Torbiel włosowa nawrotowa po wielokrotnych / trzech i więcej operacjach/ , nie poddająca się leczeniu	N/Z	N/Z
	3	1	Blizny szpecące lub upośledzające sprawność ustroju	N/Z	Z/N
		2	Blizna po samouszkodzeniu	Z	Z
	4	1	Skupienia powiększonych obwodowych węzłów chłonnych, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		2	Skupienia powiększonych obwodowych węzłów chłonnych, upośledzające sprawność ustroju Słoniowacizna	N	N
		3	Przewlekłe zapalenie obwodowych węzłów chłonnych z ropieniem lub przetokami	N	N
	5		Zaburzenia krążenia limfatycznego upośledzające sprawność ustroju	N/Z	Z/N

Objaśnienia szczegółowe

Do § 3 pkt 2. Kwalifikacja – po ocenie psychoneurologicznej.

ROZDZIAŁ III – CZASZKA

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
3	6	1	Zniekształcenia czaszki nie upośledzające czynności układu nerwowego	Z/N	Z
		2	Zniekształcenia czaszki, ubytki kości, upośledzające czynność układu nerwowego	N	N
		3	Ciała obce w mózgu	N	N
		4	Przepukliny mózgowe	N	N
		5	Wygojone złamania kości sklepienia i twarzoczaszki, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		6	Wygojone złamania kości sklepienia i twarzoczaszki, upośledzające sprawność ustroju	N	N

Objaśnienia szczegółowe

Do § 6 pkt 5. Kwalifikacja – łącznie z neurologiem.

ROZDZIAŁ IV – NARZĄD WZROKU

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
4	7	1	Zniekształcenie powiek nie upośledzające ich sprawności	Z	Z
		2	Zniekształcenie powiek upośledzające ich sprawność	N	N
		3	Przewlekłe choroby brzegów powiek lub spojówek, nieznacznie upośledzające sprawność narządu wzroku	Z	Z
		4	Przewlekłe choroby brzegów powiek lub spojówek, nie poddające się leczeniu	N	N
		5	Zrosty spojówki gałkowej i powiekowej, nie upośledzające ruchomości gałki ocznej	Z	Z
		6	Zrosty spojówki gałkowej i powiekowej, upośledzające ruchomość gałki ocznej	N	N
	8		Upośledzenie wydzielania lub odpływu łez	N	N
	9		Brak gałki ocznej lub ślepota jednego oka	N	N
	10	1	Oczopląs nieznaczny przy patrzeniu skrajnym w bok	N/Z	N/Z
		2	Oczopląs wyraźny przy patrzeniu w bok lub wprost	N	N
	11	1	Zez utajony w poziomie ponad 4 ⁰ egzoforii, 3 ⁰ egzoforii lub w pionie 0,5 hiperforii lub hipoforii	N/Z	Z/N
		2	Zez jawny	N	N
		3	Brak widzenia obuocznego, nieprawidłowa ocena odległości	N	N/Z
	12		Niedowład mięśni zewnętrznych lub wewnętrznych oka, porażenny lub pourazowy, upośledzający widzenie obuoczne	N	N
	13	1	Ostrość wzroku każdego oka bez korekcji szklami poniżej 1,0 do 0,8	Z	Z
		2	Ostrość wzroku każdego oka co najmniej 0,1, dająca się poprawić szklami powyżej 0,7	Z	Z
		3	Ostrość wzroku każdego oka nie dająca wyrównać się szklami poniżej 0,7	N	N/Z
		4	Wada refrakcji; nadwzroczność ponad 1,5 D; krótkowzroczność ponad 0,5D; nieborność ponad 0,5D	Z	Z
	14	1	Przewlekłe choroby rogówki, twardówki, tęczówki lub ciała rzęskowego	Z/N	Z/N
		2	Przewlekłe choroby naczyniówki, siatkówki i nerwu wzrokowego	N/Z	N/Z

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
			Jaskra		
		3	Przewlekłe choroby przedniego i tylnego odcinka oka, nie upośledzające czynności oka	Z	Z
		4	Przewlekłe choroby przedniego i tylnego odcinka oka, upośledzające czynność oka	N	N
		5	Zmętnienie w soczewkach, nie upośledzające widzenia, z zachowaną prawidłową ostrością wzroku	Z	Z
		6	Zmętnienie w soczewkach, z tendencją postępową i obniżającą ostrość wzroku	N/Z	N/Z
		7	Upośledzenie rozróżniania barw nieznacznego stopnia	N/Z	N/Z
		8	Upośledzenie rozróżniania barw znacznego stopnia	N	N/Z
		9	Trwałe upośledzenie widzenia nocnego	N	N

Objaśnienia szczegółowe

Do § 13. Pkt 2. Skoczkiwie spadochronowi nie mogą posługiwać się szklami korekcyjnymi i przy ostrości wzroku poniżej 0,5 należy orzekać – N.

ROZDZIAŁ V – NARZĄD SŁUCHU

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
5	15		Wady wrodzone i nabyte oraz przewlekłe choroby ucha zewnętrznego	N/Z	N/Z
	16	1	Jednostronne lub obustronne blizny, zaniki utkania sprężystego, rozległe zwapnienia błon bębenkowych, nie upośledzające słuchu	Z/N	Z
		2	Zmiany bliznowate i zrostowe ucha środkowego, upośledzające słuch lub barofunkcję	N/Z	Z/N
	17	1	Jednostronny lub obustronny ubytek błony bębenkowej, nie upośledzający słuchu	Z/N	Z/N
		2	Jednostronny lub obustronny ubytek błony bębenkowej, upośledzający słuch	N/Z	Z/N
	18	1	Jednostronne lub obustronne przewlekłe zapalenie ucha środkowego, upośledzające słuch	N/Z	N/Z
		2	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego, z ubytkiem błony bębenkowej, ziarniną, polipami, perlakiem lub powikłane	N	N
	19	1	Stan po wygojonych operacjach zachowawczych uszu środkowych	N/Z	N/Z
		2	Stan po wygojeniu jednostronnej operacji doszczętniej ucha środkowego przy prawidłowym słuchu drugiego ucha	N/Z	N/Z
	20		Zwyrodnienie włókniste lub kostne / tympano-	N/Z	N/Z

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
			lub otoskleroza/ ucha środkowego, upośledzające słuch		
	21	1	Jednostronne lub obustronne upośledzenie słuchu nieznaczного stopnia	Z/N	Z/N
		2	Jednostronne lub obustronne osłabienie słuchu / przewodzeniowe lub odbiorcze/	Z/N	Z/N
		3	Jednostronne przytępienie słuchu	N/Z	N/Z
		4	Jednostronne przytępienie słuchu przy osłabieniu słuchu drugiego ucha	N/Z	N/Z
		5	Obustronne przytępienie słuchu	N	N
		6	Trwale zaburzenia czynności wyrównawczej ciśnienia ucha środkowego / barofunkcja/	N/Z	Z/N
		7	Nadmierna pobudliwość przedsionkowo-wegetatywna	N/Z	Z/N
		8	Zaburzenia czynności narządu przedsionkowego nie upośledzające wydolności układu równowagi	N/Z	Z/N
		9	Zaburzenia czynnościowe lub organiczne narządu przedsionkowego, upośledzające wydolność układu równowagi	N	N

Objaśnienia szczegółowe

Do § 21 pkt 1-5. Upośledzenie słuchu oznacza niedosłuch niewielkiego stopnia, tj. słyszenie szeptu z odległości co najmniej 4 m lub utratę słuchu w audiogramie tonalnym do 20 Db w częstotliwościach poniżej 2000 Hz lub 40 Db powyżej 3000 Hz. Osłabienie słuchu oznacza zdolność słyszenia szeptu z odległości 1-4 m lub utratę słuchu w audiogramie tonalnym do 30 Db w częstotliwościach poniżej 2000 Hz lub 50 Db powyżej 3000 Hz.

Kandydaci muszą mieć prawidłowy słuch w badaniu audiometrycznym.

Pkt 7-9. W próbach odczynowych narządu przedsionkowego maksymalna asymetria lub przewaga kierunkowa oczopląsu nie powinna przekraczać 20 %.

ROZDZIAŁ VI – JAMA USTNA

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab .lot
				I	II
6	22	1	Zniekształcenie warg wrodzone lub nabyte, nie szpecące i nie upośledzające mowy ani przyjmowania pokarmów	Z	Z
		2	Zniekształcenie warg wrodzone lub nabyte, szpecące lub upośledzające mowę i przyjmowanie pokarmów	N	N
		3	Warga zajęcza	N	N
		4	Warga zajęcza z rozszczepieniem szczęki i podniebienia / wilcza paszcza/	N	N
		5	Błizny i ubytki podniebienia miękkiego, przedziurawienia albo rozszczepienia podniebienia twardego i miękkiego, nieznacznie upośledzające mowę lub przyjmowanie	N	N/Z

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab .lot
			pokarmów		
		6	Ubytki podniebienia twardego znacznie upośledzające mowę i przyjmowanie pokarmów	N	N
	23	1	Zniekształcenie języka nie upośledzające mowy i połykania	Z	Z
		2	Zniekształcenie języka upośledzające mowę i połykanie	N	Z/N
		3	Zniekształcenie języka znacznie upośledzające mowę i połykanie	N	N
		4	Przewlekłe zapalenie ślinianek nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z	Z
		5	Przewlekłe zapalenie ślinianek upośledzające sprawność ustroju	N/Z	N/Z
		6	Przetoki ślinowe kwalifikujące się do zabiegu operacyjnego	N/Z	N/Z
		7	Przetoki ślinowe nawracające po leczeniu operacyjnym	N	N/Z
	24	1	Braki i wady uzębienia , z utratą zdolności żucia do 67%, przy zachowanych zębach przednich	Z	Z
		2	Braki i wady uzębienia , w tym również zębów przednich powodujące utratę zdolności żucia do 67%	N/Z	N/Z
		3	Braki i wady uzębienia powodujące utratę zdolności żucia powyżej 67%	N/Z	N/Z
		4	Przewlekłe zapalenie okołożębia, z zanikiem tkanki kostnej przyzębia i częściowym rozchwianiem zębów	Z/N	Z/N
	25	1	Zniekształcenie szczęki albo żuchwy, wrodzone lub nabyte, nie upośledzające zdolności żucia	Z	Z
		2	Zniekształcenie szczęki albo żuchwy, wrodzone lub nabyte, nieznacznie upośledzające zdolność żucia	Z	Z
		3	Złamanie szczęki lub żuchwy nie zrośnięte lub nieprawidłowo zrośnięte, znacznie upośledzające zdolność żucia	N	N/Z
		4	Zniekształcenie szczęki lub żuchwy uniemożliwiające zdolność żucia	N	N
		5	Ograniczenie rozwierania szczęk / odległość między górnymi a dolnymi siekaczami powyżej 2 cm/	Z	Z
		6	Trwałe ograniczenie rozwierania szczęk / odległość między górnymi a dolnymi siekaczami poniżej 2 cm/	N	N/Z
		7	Stan po przebytych operacjach kostno-korekcyjnych albo kostno-odtwórczych szczęki lub żuchwy, nie upośledzający zdolności żucia	Z	Z
		8	Stan po przebytych operacjach kostno-korekcyjnych albo kostno-odtwórczych szczęki lub żuchwy, nieznacznie upośledzający zdolność żucia	N/Z	N/Z
		9	Stan po przebytych operacjach kostno-	N/Z	N/Z

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab .lot
			korekcyjnych albo kostno-odtwórczych szczęki lub żuchwy, znacznie upośledzający zdolność żucia		
		10	Przewlekłe schorzenia stawu żuchwowego nie upośledzające zdolności żucia	Z	Z
		11	Przewlekłe schorzenia stawu żuchwowego nieznacznie upośledzające zdolność żucia	N/Z	N/Z
		12	Przewlekłe schorzenia stawu żuchwowego znacznie upośledzające zdolność żucia	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ VII – NOS, GARDŁO, KRTAŃ

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
				I	II
7	26	1	Polipy nosa, przerosty muszli nosowych, przerosty migdałka gardłowego, skrzywienie i grzebień przegrody nosa, nie upośledzające drożności nosa	Z/N	Z/N
		2	Polipy nosa, przerosty muszli nosowych, przerosty migdałka gardłowego, skrzywienie i grzebień przegrody nosa, upośledzające drożność nosa	N/Z	N/Z
		3	Zwężenie nozdrzy /przednich lub tylnych/ upośledzające drożność nosa	N/Z	N/Z
		4	Zniekształcenie nosa szpecące lub upośledzające jego drożność	N/Z	N/Z
		5	Dystrofia błony śluzowej nosa lub zatok przynosowych. Przewlekły suchy nieżyt nosa nieznacznie upośledzający oddychanie	N/Z	Z/N
		6	Przewlekły, suchy lub zanikowy cuchnący nieżyt nosa, znacznie upośledzający oddychanie	N	N
		7	Przewlekłe nieżytowe zapalenie zatok przynosowych	Z/N	Z/N
		8	Przewlekłe śluzowo-ropne lub ropne zapalenie zatok przynosowych	N/Z	N/Z
		9	Przewlekłe śluzowo-ropne lub ropne zapalenie zatok przynosowych nie poddające się leczeniu	N	N
		10	Zaburzenie barofunkcji zatok przynosowych	N/Z	Z/N
	27	1	Przewlekły nieżyt zwykły, przerostowy lub zanikowy śluzówki, gardła i krtani, nieznacznie upośledzający sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		2	Przewlekły nieżyt zwykły, przerostowy lub zanikowy śluzówki, gardła i krtani znacznie upośledzający sprawność ustroju	N	N
		3	Blizny i zniekształcenia gardła, krtani lub	Z/N	Z/N

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
			tchawicy		
	28		Zaburzenia ruchomości więzadeł głosowych organiczne lub czynnościowe	N/Z	N/Z
	29	1	Wada wymowy o różnej etiologii, nieznacznie upośledzająca zdolność porozumiewania się	N/Z	N/Z
		2	Wada wymowy o różnej etiologii, upośledzająca zdolność porozumiewania się	N	N
	30	1	Przewlekłe alergiczne stany górnych dróg oddechowych upośledzające sprawność ustroju	N/Z	N/Z

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ VIII – SZYJA, KLATKA PIERSIOWA I KRĘGOSŁUP

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
				I	II
8	31	1	Kręcz szyi	N	N/Z
		2	Przetoki szyjne szkrzelopochodne	N	N/Z
	32	1	Zniekształcenie obojczyka nieznacznie upośledzające sprawność obręczy barkowej	Z/N	Z
		2	Zniekształcenie obojczyka znacznie upośledzające sprawność obręczy barkowej	N	N/Z
		3	Stawy rzekome obojczyka	N	N/Z
	33	1	Zniekształcenia lub ubytki kostne klatki piersiowej, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z
		2	Zniekształcenia lub ubytki kostne klatki piersiowej, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		3	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej, nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z
		4	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej, upośledzające sprawność ustroju	N	N
		5	Żebra szyjne nadliczbowe, nieznacznie upośledzające sprawność kończyny górnej	N/Z	N/Z
	34	1	Skrzywienia, wygojone złamania i wady wrodzone lub nabyte kręgosłupa, nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z
		2	Skrzywienia, wygojone złamania i wady wrodzone lub nabyte kręgosłupa, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		3	Skrzywienia, wygojone złamania i wady wrodzone lub nabyte kręgosłupa, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		4	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa nie upośledzająca sprawności ustroju	Z/N	Z
		5	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	N/Z	Z

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab .lot
		6	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa znacznie upośledzająca sprawność ustroju	N	N
		7	Inne choroby kręgosłupa nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z
		8	Inne choroby kręgosłupa upośledzające sprawność ustroju	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ IX – UKŁAD ODDECHOWY

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab .lot
				I	II
9	35	1	Przewlekłe choroby dróg oddechowych nie upośledzające wentylacji przy dobrej sprawności układu krążenia	Z/N	Z/N
		2	Przewlekłe choroby dróg oddechowych, z częstymi zaostrzeniami lub z upośledzeniem wentylacji, przy dobrej sprawności układu krążenia	N/Z	N/Z
		3	Przewlekłe choroby dróg oddechowych, z objawami niedomogi krążenia lub ze znacznym upośledzeniem wentylacji	N	N
		4	Rozedma płuc w okresie początkowym przy zachowaniu wydolności oddechowo-krążeniowej	Z/N	Z/N
		5	Rozedma płuc upośledzająca sprawność oddechowo-krążeniową	N	N
		6	Astma oskrzelowa	N	N
		7	Inne alergiczne choroby narządu oddechowego	Z/N	N/Z
		8	Rozstrzenie oskrzeli nie upośledzające sprawności ustroju	N/Z	N/Z
		9	Rozstrzenie oskrzeli upośledzające sprawność ustroju	N	N
	36	1	Czynna gruźlica płuc lub opłucnej	N	N
		2	Pojedyncze zwapnienia albo zwłóknienia po przebytej gruźlicy lub innych chorobach płuc	Z	Z
		3	Liczne zwapnienia albo zwłóknienia oraz zmiany bliznowate po przebytej gruźlicy lub po innych chorobach płuc, upośledzające sprawność krążeniowo-oddechową	N	N
		4	Zrosty lub zgrubienia opłucnej, nieznacznie upośledzające sprawność krążeniowo-oddechową	N/Z	Z/N
		5	Zrosty lub zgrubienia opłucnej, znacznie upośledzające sprawność oddechowo-krążeniową	N	N
	37	1	Zagęszczenia mięszu płuc na tle procesów nieswoistych nie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
		2	Zagęszczenia mięszu płuc na tle procesów nieswoistych nie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		3	Nieznaczne ubytki tkanki płucnej po zabiegach operacyjnych nie upośledzające zdolności oddechowo-krażeniowej	Z	Z
		4	Ubytki tkanki płucnej po zabiegach operacyjnych upośledzające zdolność oddechowo-krażeniową	N	N
		5	Marskość płuc	N	N
		6	Sarkoidoza płuc / choroba B.B.S./ nie upośledzająca sprawności ustroju i nie wymagająca długotrwałego leczenia farmakologicznego	Z/N	Z
		7	Sarkoidoza płuc upośledzająca sprawność ustroju lub wymagająca długotrwałego leczenia farmakologicznego	N	N
		8	Pylica płuc	N/Z	N/Z
		9	Grzybicze albo pasożytnicze choroby płuc lub opłucnej	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ X – UKŁAD KRAŻENIA

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
10	38	1	Choroby mięśnia serca bez zaburzeń rytmu, z zachowaną wydolnością układu krążenia	N/Z	N/Z
		2	Choroby organiczne mięśnia sercowego z zaburzeniami rytmu lub z niewydolnością układu krążenia	N	N
		3	Choroba wieńcowa	N/Z	N/Z
		4	Przebyty zawał mięśnia sercowego	N/Z	N/Z
		5	Inne nieznaczne zaburzenia w unaczynieniu serca przy prawidłowym stanie klinicznym	N/Z	N/Z
		6	Choroba reumatyczna serca	N	N
		7	Wrodzone wady serca	N/Z	Z/N
		8	Nabyte zastawkowe wady serca przy pełnej wydolności układu krążenia i bez zaburzeń rytmu	N/Z	Z/N
		9	Nabyte zastawkowe wady serca z objawami niewydolności układu krążenia lub z zaburzeniami rytmu	N	N
		10	Wypadanie płatków zastawek serca przy pełnej wydolności układu krążenia i bez zaburzeń rytmu	N/Z	Z
		11	Zrosty osierdzia bez objawów zaburzeń krążenia	Z/N	Z/N
		12	Zrosty osierdzia z objawami zaburzeń krążenia	N	N
		13	Ciała obce wgojone w serce	N	N
		14	Stan po zabiegach chirurgicznych na sercu	N/Z	N/Z
		15	Blok przedsionkowo-komorowy I ⁰ , blok prawej lub lewej odnogi pęczka Hissa, bloki ogniskowe,	Z/N	Z/N

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
			bloki jednowiązkowe lub dwuwiazkowe pęczka Hissa – przy pełnej wydolności układu krążenia i bez zaburzeń rytmu		
		16	Zespół preekscytacji	N/Z	N/Z
		17	Bloki przedsionkowo-komorowe II ⁰ i III ⁰ , bloki wielowiazkowe oraz inne zmiany świadczące o niewydolności lub uszkodzeniu układu bodźcowo-przewodzącego	N	N
		18	Czynnościowe zaburzenia układu krążenia nie upośledzające lub nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z
		19	Czynnościowe zaburzenia układu krążenia znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		20	Pojedyncza ekstrasystolia o charakterze czynnościowym przy pełnej wydolności układu krążenia	Z	Z
	39	1	Nadciśnienie tętnicze okresu I	Z/N	Z
		2	Nadciśnienie tętnicze okresu II	N/Z	N/Z
		3	Nadciśnienie tętnicze okresu III i IV ; nadciśnienie tętnicze wtórne	N	N
		4	Zakrzepowo-zarostowe zapalenie tętnic / choroba Burgera/	N	N
		5	Miażdżycopochodne zaburzenia krążenia tętniczego kończyn dolnych nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z/N
		6	Miażdżycopochodne zaburzenia krążenia tętniczego kończyn dolnych upośledzające sprawność ustroju	N	N/Z
		7	Tętniaki/ bez względu na umiejscowienie/	N	N
		8	Zaburzenia krążenia obwodowego po chorobach lub urazach naczyń, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z
		9	Zaburzenia krążenia obwodowego po chorobach lub urazach naczyń, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XI – UKŁAD TRAWIENNY

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
11	40	1	Schorzenia i wady przełyku, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		2	Schorzenia i wady przełyku, upośledzające sprawność ustroju	N	N
	41	1	Ciała obce wgojone w narządy jamy brzusznej nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
		2	Ciała obce wgojone w narządy jamy brzusznej upośledzające sprawność ustroju	N	N
	42		Zrosty otrzewnej upośledzające sprawność ustroju	N	N
	43	1	Przewlekły nieżyt żołądka i dwunastnicy przy prawidłowym stanie odżywienia	Z/N	Z/N
		2	Przewlekły nieżyt żołądka i dwunastnicy przy nieprawidłowym stanie odżywienia	N	N
		3	Wygojony wrzód żołądka i dwunastnicy Choroba wrzodowa w okresie remisji	Z	Z
		4	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, z częstymi zaostrzeniami lub powikłaniami upośledzającymi sprawność ustroju	N	N
		5	Stan po częściowej resekcji żołądka przy dobrym stanie odżywienia i prawidłowym stanie klinicznym	Z	Z
		6	Stan po resekcji żołądka przy nieprawidłowym stanie odżywienia lub z innymi powikłaniami Zespoły poresekcyjne	N	N
		7	Przewlekły nieżyt jelit nie upośledzający lub nieznacznie upośledzający sprawność ustroju	Z/N	Z
		8	Przewlekły nieżyt jelit znacznie upośledzający sprawność ustroju	N	N
		9	Opuszczenie żołądka lub jelit nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		10	Zwężenie, rozszerzenie jelit lub dodatkowe pętle jelit, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		11	Zwężenie, rozszerzenie jelit lub dodatkowe pętle jelit, oraz stan po zabiegach operacyjnych, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		12	Stan po zabiegach operacyjnych jelit i narządów jamy brzusznej, znacznie upośledzający sprawność ustroju	N	N
		13	Przetoki jelitowe zewnętrzne	N	N
		14	Zespoły upośledzonego trawienia lub wchłaniania, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N/Z	Z/N
		15	Zespoły upośledzonego trawienia lub wchłaniania, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		16	Pojedyncze polipy przewodu pokarmowego	Z/N	Z/N
		17	Polipowatość przewodu pokarmowego	N	N
		18	Uchylki przewodu pokarmowego	N/Z	Z/N
		19	Czynnościowe zaburzenia żołądkowo-jelitowe nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		20	Czynnościowe zaburzenia żołądkowo-jelitowe upośledzające sprawność ustroju	N/Z	N/Z
	44	1	Kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	N	N/Z
		2	Stan po operacji pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, nie upośledzający sprawności	Z	Z

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
			ustroju		
		3	Stan po operacji pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, upośledzający sprawność ustroju	N	N
		4	Czynnościowe zaburzenia oraz anomalie pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		5	Czynnościowe zaburzenia oraz anomalie pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, upośledzające sprawność ustroju	N	N
		6	Przebyte wirusowe zapalenie wątroby. Nosicielstwo antygenu Hbs	N/Z	N/Z
		7	Przewlekłe zapalenie wątroby	N	N/Z
		8	Marskość wątroby	N	N/Z
		9	Toksyczne uszkodzenie wątroby nieznacznego stopnia nie upośledzające sprawności ustroju	N/Z	N/Z
		10	Toksyczne uszkodzenie wątroby upośledzające sprawność ustroju	N	N
		11	Hiperbilirubinemia czynnościowa nie upośledzająca sprawności ustroju	Z/N	Z/N
	45	1	Przewlekłe zapalenie trzustki	N	N/Z
		2	Torbiel trzustki	N/Z	N/Z
		3	Przebyte ostre zapalenie trzustki nie upośledzające sprawności ustroju Stan po operacji trzustki nie upośledzający sprawności ustroju	Z/N	Z/N
		4	Przebyte ostre zapalenie trzustki upośledzające sprawność ustroju Stan po operacji trzustki upośledzający sprawność ustroju	N	N
	46	1	Przepukliny brzuszne pierwotne i wtórne	N/Z	N/Z
		2	Przepukliny przeponowe nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		3	Przepukliny przeponowe upośledzające sprawność ustroju	N	N
	47	1	Żylaki odbytu zwłókniałe lub bez owrzodzeń	Z	Z
		2	Żylaki odbytu z owrzodzeniami	N	N/Z
		3	Szczeliny i przetoki odbytu. Torbiele nadogonowe z nawracającymi stanami zapalnymi	N/Z	N/Z
		4	Wypadanie śluzówki odbytnicy	N/Z	N/Z
	48	1	Stan po przebytej gruźlicy narządów jamy brzusznej	Z/N	Z/N
		2	Grzybica narządów jamy brzusznej, bąblowiec itp.	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XII – UKŁAD MOCZO – PŁCIOWY

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
				I	II
12	49	1	Opuszczenie jednej lub obu nerek nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z
		2	Opuszczenie jednej lub obu nerek nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		3	Wady rozwojowe nerek nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		4	Wady rozwojowe nerek nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		5	Wady rozwojowe nerek znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		6	Skaza kamicowa układu moczowego	Z/N	Z
		7	Kamica dróg moczowych z obecnością złożu Nawracająca kolka nerkowa	N/Z	N/Z
		8	Zwapnienia mięszu nerek nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		9	Zwapnienia mięszu nerek upośledzające sprawność ustroju	N	N
		10	Przewlekłe zapalenie / zwyrodnienie/ nerek Wodonercze. Roponercze	N	N
		11	Przebyte kłębkowe zapalenie nerek nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		12	Przewlekłe zapalenie dróg moczowych	N/Z	N/Z
		13	Wrodzony lub pooperacyjny brak jednej nerki nie upośledzający czynności drugiej	Z/N	Z/N
		14	Wrodzony lub pooperacyjny brak jednej nerki upośledzający czynność drugiej	N	N
		15	Stan po operacjach na nerkach, moczowodach i pęcherzu moczowym, nie upośledzający czynności układu moczowego	Z	Z
		16	Stan po operacjach na nerkach, moczowodach i pęcherzu moczowym, upośledzający czynności układu moczowego	N	N
	50	1	Nietrzymanie moczu	N	N
		2	Przewlekłe organiczne choroby pęcherza moczowego lub dróg moczowych, upośledzające funkcję narządu	N	N
		3	Przewlekłe zapalenie pęcherza moczowego	N/Z	N/Z
		4	Kamica pęcherza moczowego	N	N/Z
		5	Przetoki pęcherza moczowego	N	N
	51	1	Zwężenie cewki moczowej utrudniające oddawanie moczu	N	N/Z
		2	Spodzieństwo lub wierzchniactwo nie powodujące zaburzeń w oddawaniu moczu	Z	Z
		3	Spodzieństwo lub wierzchniactwo powodujące zaburzenia w oddawaniu moczu Przetoka cewki moczowej	N	N
		4	Zniekształcenie prącia znacznego stopnia	N/Z	N/Z
		5	Przetoka prąciowa cewki moczowej	N	N

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
	52	1	Żylaki powrózka nasiennego nieznacznego stopnia	Z	Z
		2	Żylaki powrózka nasiennego znacznego stopnia	Z/N	Z
		3	Wodniak jądra, powrózka nasiennego lub torbiele najądrza, nie upośledzające czynności narządu	Z	Z
		4	Wodniak jądra, powrózka nasiennego lub torbiele najądrza, upośledzające czynności narządu	N	N/Z
		5	Przewlekłe nawrotowe zapalenie jądra i najądrza	N/Z	N/Z
		6	Przewlekłe zapalenie gruczołu krokowego Gruzołak sterczu	N/Z	N/Z
		7	Inne choroby, nieprawidłowości lub zaburzenia czynności układu moczowo-płciowego, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
	53	1	Brak lub zanik jednego jądra	Z	Z
		2	Brak lub zanik obu jąder	Z/N	Z/N
		3	Wnętrostwo jednostronne	N/Z	N/Z
		4	Wnętrostwo obustronne	N/Z	N/Z
	54		Gruźlica układu moczowo-płciowego	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XIII – GRUCZOŁY WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
13	55	1	Wole obojętne nieznacznego rozmiarów. Pojedyncze guzki tarczycy nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		2	Wole obojętne znacznego rozmiarów. Zaburzenia czynności tarczycy z wolem lub bez wola	N	N/Z
		3	Stan po operacji tarczycy nie upośledzający sprawności ustroju	Z	Z
		4	Stan po operacji tarczycy upośledzający sprawność ustroju	N	N
	56	1	Choroby przysadki mózgowej	N/Z	N/Z
		2	Choroby nadnerczy	N/Z	N/Z
		3	Choroby gruczołów przytarczycznych	N/Z	N/Z
		4	Cukrzyca insulinozależna	N	N
		5	Cukrzyca insulinozależna wymagająca leczenia farmakologicznego	N/Z	N/Z
		6	Nieprawidłowy test tolerancji glukozy nie wymagający leczenia farmakologicznego	Z/N	N/Z
		7	Inne zaburzenia czynności gruczołów	Z/N	Z/N

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
			wewnętrznego wydzielania nie upośledzające sprawności ustroju		
		8	Inne zaburzenia czynności gruczołów wewnętrznego wydzielania upośledzające sprawność ustroju	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XIV – INNE CHOROBY WEWNĘTRZNE I NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
14	57	1	Choroby krwi i układu krwiotwórczego upośledzające sprawność ustroju. Skazy krwotoczne	N	N
		2	Zespół nabytego upośledzenia odporności / AIDS/ i inne defekty immunologiczne	N	N
	58		Hypersplenizm pierwotny bez zmian we krwi lub w wątrobie , przy dobrym ogólnym stanie klinicznym	Z/N	Z
	59	1	Przebyty zespół popromienny nie upośledzający sprawności ustroju	N/Z	N
		2	Przebyty zespół popromienny upośledzający sprawność ustroju	N	N
	60	1	Choroby układowe tkanki łącznej	N/Z	N/Z
		2	Choroby mięśni i stawów, zmiany zwyrodnieniowe bez zespołów bólowych, nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z
	61	1	Skaza / dna / moczanowa w okresie remisji	Z/N	Z/N
		2	Dna moczanowa z napadami lub powikłaniami	N/Z	N/Z
	62	1	Inne choroby i zaburzenia przemiany materii, nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z/N
		2	Inne choroby i zaburzenia przemiany materii, upośledzające sprawność ustroju	N	N
		3	Nieprawidłowości w składzie krwi i płynów ustrojowych przy prawidłowym stanie klinicznym, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		4	Ujemne skutki działania toksyn i substancji egzogennych na organizm ludzki, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N/Z	Z/N
		5	Ujemne skutki działania toksyn i substancji egzogennych na organizm ludzki, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		6	Niedostateczna tolerancja niedotlenienia i wysokości	N	N
		7	Niedostateczna tolerancja przyspieszeń	-	-
		8	Obniżona sprawność fizyczna	Z/N	Z/N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XV – UKŁAD NERWOWY

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
15	63	1	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, nerwowe i splotów nerwowych, z okresowymi niezbyt częstymi zaostrzeniami	Z/N	Z
		2	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, nerwowe i splotów nerwowych, z częstymi zaostrzeniami	N/Z	Z/N
		3	Przewlekłe choroby i trwałe następstwa chorób lub urazów obwodowego układu nerwowego, nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	Z
		4	Przewlekłe choroby i trwałe następstwa chorób lub urazów obwodowego układu nerwowego, upośledzające sprawność ustroju	N	N/Z
	64	1	Objawy szczątkowe po przebytych chorobach organicznych lub po urazach ośrodkowego układu nerwowego – skompensowane	N/Z	Z/N
		2	Trwałe następstwa chorób lub urazów ośrodkowego układu nerwowego z zaburzeniami mózgowo-rdzeniowymi, upośledzające sprawność ustroju	N	N
		3	Organiczne postępujące choroby ośrodkowego układu nerwowego, nie rokujące poprawy	N	N
		4	Przebyty samoistny krwotok podpajęczynówkowy	N	N
	65	1	Choroby układu mięśniowego nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
		2	Choroby układu mięśniowego znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
	66	1	Zaburzenia czynności bioelektrycznej mózgu bez cech napadowości	N/Z	N/Z
		2	Napadowe zaburzenia czynności bioelektrycznej mózgu	Z/N	Z/N
		3	Przebyte napadowe krótkotrwałe zaburzenia świadomości o etiologii niepadaczkowej	N/Z	N/Z
		4	Padaczka	N	N
		5	Samoistne bóle głowy o różnej częstotliwości	Z/N	Z/N
		6	Zespół hiperwentylacyjny i wzmożona pobudliwość nerwowo-mięśniowa /tężyczka utajona/	N/Z	Z/N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XVI – STAN PSYCHICZNY

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
16	67	1	Zaburzenia emocjonalne	Z	Z
		2	Nerwice nieznacznie upośledzające zdolności adaptacyjne /skompensowane/	Z/N	Z/N
		3	Nerwice znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne i kompensacyjne	N	N
	68	1	Sytuacyjne reakcje dezadaptacyjne nieznacznie upośledzające zdolności przystosowawcze	Z/N	Z
		2	Sytuacyjne reakcje dezadaptacyjne znacznie upośledzające zdolności przystosowawcze	N	N
	69	1	Osobowość nieprawidłowa nieznacznie upośledzająca zdolności adaptacyjne	Z/N	Z/N
		2	Osobowość nieprawidłowa znacznie upośledzająca zdolności adaptacyjne	N	N
	70		Moczenie noce	N	N
	71	1	Przebyte psychozy reaktywne, infekcyjne, intoksykacyjne bez defektu i nie wykazujące tendencji do nawrotów	N/Z	N/Z
		2	Psychozy egzogenne lub endogenne przewlekłe albo przebiegające z nawrotami	N	N
	72	1	Obniżenie funkcji poznawczych i psychomotorycznych nieznacznego stopnia	N/Z	Z/N
		2	Ociężałość umysłowa	N	N
	73	1	Nadużywanie alkoholu /leków/ itp bez cech uzależnienia	Z/N	Z/N
		2	Uzależnienie alkoholowe /lekowe itp/	N	N
	74	1	Zespół psychoorganiczny	N	N
	75	1	Inne zaburzenia psychiczne znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne	N	N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE**ROZDZIAŁ XVII – KOŃCZYNY**

PIL OCI	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
I A	I B	I C		I	II
Z	Z	Z	Wygojone złamanie kości miednicy, pasa barkowego, kończyn, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
N/Z	N/Z	Z/N	Wygojone złamanie kości miednicy, pasa barkowego, kończyn, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
N	N	N	Wygojone złamanie kości miednicy, pasa	N	N

PIL OCI	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
			barkowego, kończyn, upośledzające sprawność ustroju; stawy rzekome kości długich		
Z/N	Z/N	Z/N	Brak zrostu kości łódeczkowatej nadgarstka, z zachowaniem pełnej ruchomości ręki	Z/N	Z
N	N	N/Z	Brak kończyny górnej	N/Z	N/Z
N	N	N/Z	Brak kończyny dolnej	N/Z	N/Z
	77	1	Skrócenie kończyny dolnej od 2 do 5 cm	Z	Z
		2	Skrócenie kończyny dolnej powyżej 5 cm	N	N/Z
	78	1	Zniekształcenia, zmiany pourazowe w obrębie wielkich stawów kończyn, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju Zwichnięcia nawykowe	N/Z	Z
		2	Zniekształcenia, zmiany pourazowe w obrębie wielkich stawów kończyn, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
		3	Przewlekłe pourazowe choroby stawów upośledzające sprawność ustroju	N	N/Z
		4	Zgrubienia i zniekształcenia kości po przebytych stanach zapalnych, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z
		5	Zgrubienia i zniekształcenia kości po przebytych stanach zapalnych, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N
	79	1	Stopa płaska lub wydrążona nie upośledzająca sprawności ustroju	Z	Z
		2	Stopa płaska, koślawa lub wydrążona, upośledzająca sprawność ustroju	N	Z/N
		3	Stopa szpotawa, końska, piętowa i inne, upośledzająca sprawność ustroju	N	Z/N
		4	Kolana szpotawe lub koślawe nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		5	Kolana szpotawe lub koślawe upośledzające sprawność ustroju	Z/N	Z/N
	80	1	Żyłki kończyn	Z/N	Z/N
		2	Rozległe żyłki kończyn ze zmianami troficznymi lub owrzodzeniami	N/Z	N/Z
		3	Zespoły pozakrzepowe	N/Z	N/Z
	81	1	Brak palców stóp, z zachowaniem główek kości śródstopia, nie upośledzający chodzenia	Z/N	Z
		2	Brak palców stóp, z zachowaniem główek kości śródstopia, upośledzający chodzenie	N	N/Z
		3	Brak palców stóp, z uszkodzeniem główek kości śródstopia	N	N/Z
		4	Zniekształcenia palców stóp nie upośledzające chodzenia	Z	Z
		5	Zniekształcenia palców stóp upośledzające chodzenie	N	N/Z
		6	Place nadliczbowe stopy nie upośledzające chodzenia	Z	Z

PIL OCI	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab lot
		7	Palce nadliczbowe stopy upośledzające chodzenie	N/Z	N/Z
	82	1	Brak jednego palca prawej ręki przy zachowanym kciuku i wskazicielu	N/Z	N/Z
		2	Brak dwóch palców ręki prawej przy zachowanym kciuku i wskazicielu	N/Z	Z/N
		3	Brak trzech palców prawej ręki przy zachowanym kciuku	N	N
		4	Brak prawego wskaziciela	N/Z	Z/N
		5	Brak prawego kciuka	N	Z/N
		6	Brak prawego kciuka przy braku jednego lub więcej palców tej samej ręki	N	N/Z
		7	Brak dwóch palców lewej ręki przy zachowanym kciuku lub brak lewego kciuka	N/Z	Z/N
		8	Brak trzech palców lub kciuka prawej ręki i jednego palca lewej ręki	N	N
		9	Brak czterech lub wszystkich palców jednej ręki	N	N
		10	Częściowe braki palców ręki nie upośledzające zdolności chwytu	Z/N	Z
		11	Częściowe braki palców ręki nieznacznie upośledzające zdolność chwytu	N/Z	Z/N
		12	Brak palców ręki znacznie upośledzający zdolność chwytu	N	N/Z
		13	Ograniczenie ruchów palców lub przykurcze nie upośledzające sprawności ręki	Z	Z
		14	Ograniczenie ruchów palców lub przykurcze nieznacznie upośledzające sprawność ręki	Z/N	Z/N
		15	Ograniczenie ruchów palców lub przykurcze upośledzające sprawność ręki	N	N/Z
		16	Palce nadliczbowe nie upośledzające sprawności ręki	Z	Z
		17	Palce nadliczbowe upośledzające sprawność ręki	N	Z/N
		18	Zrośnięcie palców nie upośledzające sprawności ręki	Z	Z
		19	Zrośnięcie palców upośledzające sprawność ręki	N	Z/N

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XVIII – NOWOTWORY

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
18	83	1	Nowotwory niezłośliwe nieznacznie upośledzające lub nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		2	Nowotwory niezłośliwe, ze względu na wielkość albo umiejscowienie upośledzające sprawność ustroju lub szpecące	N/Z	Z/N
	84	1	Nowotwory złośliwe	N	N
		2	Stan po częściowym usunięciu narządu lub usunięciu jednego z parzystych narządów z powodu nowotworów złośliwych, nie upośledzający sprawności ustroju	N/Z	N/Z
		3	Stan po usunięciu nowotworu złośliwego w okresie początkowym w granicach zdrowych tkanek – bez przerzutów i nawrotów – przy pełnej sprawności czynnościowej ustroju	N/Z	N/Z
		4	Blizny po usunięciu nowotworów złośliwych skóry lub po leczeniu energią promienistą	N/Z	N/Z

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE**ROZDZIAŁ XIX – NARZĄD RODNY**

Roz dz.	Par.	Pkt.	Choroba i ułomność	P. pokł	P.zab. lot
				I	II
19	85	1	Wada rozwojowa pochwy, macicy, jajników, jajowodów, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
		2	Zaburzenia hormonalne cyklu miesięczkowego ze zmianami przerostowymi i wytwórczymi w narządzie rodny	N/Z	N/Z
	86	1	Pęknięcie krocza pierwszego stopnia	Z	Z
		2	Pęknięcie krocza drugiego stopnia	N	N
		3	Opuszczenie narządu rodny upośledzające sprawność ustroju	N	N
	87		Zmiany położenia macicy nie upośledzające sprawności ustroju	Z	Z
	88		Przewlekły stan zapalny narządów rodnych, z nieznacznymi zaburzeniami ustroju	Z/N	Z
		2	Przewlekły stan zapalny narządów rodnych, ze znacznymi zaburzeniami ustroju	N	N
		3	Inne nieprawidłowości narządu rodny	Z/N	N/Z
	89	1	Gruźlica narządu rodny	N	N
	90	1	Ciąża	N/Z	N/Z

Załącznik nr 3

**WYKAZ CHOROÓB I UŁOMNOŚCI PRZY OCENIE ZDOLNOŚCI FIZYCZNEJ I
PSYCHICZNEJ DO SŁUŻBY NA OKRĘCIE W SPECJALNOŚCIACH MORSKICH
MARYNARKI WOJENNEJ**

ROZDZIAŁ I – BUDOWA CIAŁA

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat.	Grup a	kat.	Grupa
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morsk ich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.m or	
1	1	1	Wzrost powyżej 190 cm przy proporcjonalnej budowie ciała	N/Z	II-IV	Z/N	II-IV
		2	Wzrost poniżej 155 cm	N	-	N	-
		3	Słaba budowa ciała	N/Z	II-IV	Z/N	II-IV
		4	Słaba budowa ciała upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
		5	Charłactwo nie rokujące poprawy	N	-	N	-
		6	Otyłość nie upośledzająca sprawności ustroju	N/Z	II-IV	N/Z	II-IV
		7	Otyłość upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
		8	Otyłość znacznie upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
		9	Odwrotne położenie trzew bez zaburzeń w ustroju	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Specjalistów morskich dzieli się na grupy:

Grupa I:

- członkowie załóg okrętów podwodnych wszystkich specjalności,
- nurkowie,
- inni specjaliści;

Grupa II:

- specjaliści artylerii pokładowej,
- specjaliści łączności – radiotelegrafiści, hydroakustycy,
- specjaliści mechanicy – obsługa siłowni okrętowych;

Grupa III:

- specjaliści nawigacji – obsługa urządzeń nawigacji i radio nawigacji, stacji żyroskopowych i innych urządzeń nawigacyjnych,
- specjaliści łączności – sygnaliści, obsługa urządzeń radiolokacji,
- specjaliści elektryczności – elektrycy urządzeń elektrycznych siłowni, oświetlenia, instalacji elektrycznych wewnętrznych i zewnętrznych,

- specjaliści mechanicy – urządzeń pokładowych, drenażyści, obsługa innych urządzeń mechanicznych,
- specjaliści artylerii – obsługa broni podwodnych, wyrzutni torpedowych, broni raketowej, stacji naprowadzenia ognia itp.;

Grupa IV:

- specjaliści służby zdrowia,
- specjaliści chemicy,
- administracje i kwatermistrzostwo.

Ponadto w każdej grupie specjalistów wyodrębnia się następujące zespoły badanych:

- 1) Zespół A: 1) kandydaci do służby na okrętach,
2) kandydaci do szkolenia w specjalnościach morskich;
- 2) Zespół B: 1) marynarze służby zasadniczej na okrętach,
2) słuchacze wojskowych szkół morskich i kursów szkolenia specjalistów morskich;

ROZDZIAŁ II – SKÓRA, TKANKA PODSKÓRNA, NACZYNIĄ LIMFATYCZNE I WEZŁY CHŁONNE

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat.	Gru pa	kat.	Grup a
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		- marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec .mor	
2	2	1	Przewlekłe choroby skóry nie upośledzające sprawności ustroju	N/Z	I-IV	N/Z	I-IV
		2	Przewlekłe choroby skóry nieznacznie szpecące lub nieznacznie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		3	Przewlekłe choroby skóry szpecące, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		4	Przewlekłe choroby skóry wybitnie szpecące, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		5	Ciała obce wgojone w powłoki zewnętrzne, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	I-IV	Z	I-IV
		6	Ciała obce wgojone w powłoki zewnętrzne, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		7	Tatuaże nie szpecące	Z	I-IV	Z	I-IV
		8	Tatuaże szpecące	N/Z	I-IV	Z/N	I-IV
		9	Torbiel włosowa z przetoką lub bez przetoki	N	-	N	-
	3	1	Blizny nie szpecące lub nie upośledzające sprawności ustroju	Z	I-IV	Z	I-IV
		2	Blizny nieznacznie szpecące lub nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N/Z	I-IV
		3	Blizny szpecące lub miernie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		4	Blizny znacznie szpecące lub znacznie	N	-	N	-

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich	- marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	kat.	Grupa
			upośledzające sprawność ustroju				
		5	Blizny po samouszkodzeniach	Z/N	I-IV	Z/N	I-IV
	4	1	Skupienia powiększonych węzłów chłonnych z ropieniem lub bez	N	-	N	-
	4a	1	Organiczne schorzenia naczyń limfatycznych nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	N	N	N
		2	Schorzenia naczyń limfatycznych upośledzające sprawność ustroju	N	N	N	N

Objaśnienia szczegółowe

Do § 2 pkt 1 i 2. Dotyczy również chorób skóry połączonych z nadmierną potliwością lub pogarszających się pod wpływem temperatury i wilgotności powietrza.

Do § 3 pkt 2. Za blizny upośledzające sprawność ustroju uważa się takie, które utrudniają noszenie umundurowania i oporządzenia, a także blizny połączone z ubytkiem tkanek miękkich (po zranieniach, oparzeniach itp.) oraz blizny w miejscach narażonych na tarcie w czasie ruchów i chodzenia, jak również szerokie blizny pooperacyjne ze ściąganiem powłok lub zrostami jam ciała.

Pkt 5. Wymagane badanie psychiczne.

ROZDZIAŁ III – CZASZKA

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich	- marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	kat.	Grupa

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich	- marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor		
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
3	5	1	Zniekształcenie czaszki nie upośledzające sprawności ustroju	N/Z	I-IV	N	-
		2	Zniekształcenie czaszki / np.guzy, wgniecenia/ i ubytki kości czaszki pourazowe oraz chorobowe, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ IV – NARZĄD WZROKU

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich	- marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor		
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
4	6	1	Zniekształcenia powiek nie upośledzające funkcji ochronnej	N/Z	I-IV	Z/N	I-IV
		2	Zniekształcenia powiek nieznacznie upośledzające funkcję ochronną	N	-	N	-
		3	Zniekształcenia powiek upośledzające funkcję ochronną	N	-	N	-
		4	Przewlekłe choroby brzegów powiek lub spojówek nie upośledzające lub nieznacznie upośledzające sprawność ochronną oka	N	-	N/Z	II-IV
		5	Przewlekłe choroby brzegów powiek lub spojówek trudno poddające się leczeniu , upośledzające sprawność oka	N	-	N	-
		6	Zrosty spojówki gałkowej i powiekowej, nie upośledzające ruchów gałki ocznej lub powiek	N	-	N/Z	II-IV
	7	1	Nieznaczne upośledzenie wydzielania lub odpływu	N	-	N	-

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
			łez				
	8	1	Ślepotą jednego oka lub brak jednej gałki ocznej przy ostrości wzroku pozostałego oka nie mniejszej niż 0,8, bez korekcji albo po zastosowaniu szkieł sferycznych do $\pm 3,0$ D lub cylindrycznych do $\pm 2,0$ D	N	-	N	-
	9	1	Nieznaczny oczopląs przy skierowaniu gałek ocznych w bok	N	-	N	-
		2	Nieznaczny oczopląs przy patrzeniu wprost, wzmagający się przy patrzeniu w bok	N	-	N	-
	10	1	Zez utajony lub zez jawny nieznacznego stopnia przy ostrości wzroku każdego oka 0,5 lub większej, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 3,0D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 1,0D	N	-	N/Z	II-IV
		2	Brak jednoczesnego widzenia obuocznego / zez utajony, zez naprzemienny/ z ostrością wzroku każdego oka nie mniejszą niż 0,5, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 3,0D do 6,0D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 1,0D do 2,0D	N	-	N/Z	II-IV
	11	1	Niedowład mięśni zewnętrznych lub wewnętrznych oka porażenny lub pourazowy, nieznacznie upośledzający czynność wzrokową, nie powodujący podwójnego widzenia	N	-	N	-
	12	1	Ostrość wzroku jednego oka, obu oczu poniżej 0,8, nie mniejsza niż 0,5, bez korekcji szklami	Z/N	II i V	Z/N	II i IV
		2	Ostrość wzroku każdego oka powyżej 0,5, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 3,0D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi do 1,0D	N	-	N/Z	IiiIV
		3	Ostrość wzroku każdego oka powyżej 0,5, z korekcją szklami sferycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 3,0D do 6,0D albo cylindrycznymi wklęsłymi lub wypukłymi powyżej 1,0D do 3,0D	N	-	N	-
	13	1	Przebyte, nie nawracające choroby rogówki, twardówki, tęczówki, ciała rzęskowego i soczewki	N/Z	I-IV	N	-
		2	Przebyte i nawracające choroby rogówki, twardówki, tęczówki, ciała rzęskowego i soczewki	N	-	N	-
		3	Przebyte, nie nawracające choroby siatkówki,	N	-	N	-

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
			naczyniówki i nerwu wzrokowego				
		4	Przewlekłe i nawracające choroby siatkówki, naczyniówki i nerwu wzrokowego	N	-	N	-
		5	Nieznaczne upośledzenie rozróżniania barw	Z/N	III-IV	Z/N	III-IV
		6	Upośledzenie rozróżniania barw	N	-	N/Z	IV
		7	Jaskra	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 13 pkt 5. Kandydatów do szkół morskich i szkolenia w specjalnościach morskich uważa się za zdolnych, jeżeli badanie wykazuje jedynie anomalie barwne, a nie – ślepotę barwy.

ROZDZIAŁ V – NARZĄD SŁUCHU

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
5	14	1	Zniekształcenie lub niedorozwój / nie szpecące/ jednej lub obu małżowin usznych, bez równoczesnego upośledzenia słuchu	N/Z	I-IV	Z/N	III-IV
		2	Brak lub znaczny niedorozwój albo znaczne zniekształcenie jednej lub obu małżowin usznych, bez równoczesnego upośledzenia słuchu	N	-	N/Z	III-IV
	15	1	Jednostronne lub obustronne zwężenie przewodu słuchowego zewnętrznego, błony bębenkowej, bez osłabienia słuchu	N/Z	I-IV	Z/N	III-IV
		2	Jednostronne lub obustronne zwężenie przewodu słuchowego zewnętrznego, błony bębenkowej, przewlekły nieżyt ucha środkowego, z	N	-	N	-

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
			osłabieniem słuchu				
	16	1	Jednostronny lub obustronny suchy ubytek błony bębenkowej	N	-	N	-
	17	1	Jednostronne przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego niezależnie od ostrości słuchu	N	-	N	-
	18	1	Przebyta antromastoidektomia bez upośledzenia słuchu	N	-	N/Z	III-IV
		2	Przebyta wygojona jednostronna operacja zachowawcza ucha środkowego	N	-	N	-
	19	1	Jednostronne lub obustronne zwyrodnienie włókniste lub kostne / tympano – lub otoskleroza/ ucha środkowego, z osłabieniem słuchu	N	-	N	-
		2	Jednostronne zwyrodnienie włókniste lub kostne / tympano – lub otoskleroza/ ucha środkowego, z przytępieniem słuchu	N	-	N	-
	20	1	Jednostronne lub obustronne upośledzenie słuchowylącznie w zakresie tonów wysokich	Z/N	I,III, IV	Z	I,III,IV
		2	Jednostronne lub obustronne osłabienie słuchu , bez zaburzeń równowagi ciała	N	-	N	-
		3	Jednostronne przytępienie słuchu bez zaburzeń równowagi ciała	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 20 pkt 1. Badanych, u których stwierdzono upośledzenie słuchu w tonach 4000-6000-8000 (dla wszystkich tonów przekraczających 40 decybeli), należy kwalifikować jako niezdolnych na kandydatów do wojskowych szkół zawodowych, a pozostałych – jako zdolnych.

Pkt 1 i 2. Wymienione stany patologiczne w stosunku do nurków i płetwonurków stanowią o niezdolności.

ROZDZIAŁ VI – JAMA USTNA

				Zespoły badanych			
				A		B	

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	kandydaci		-marynarze	
				do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.mors kich		sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.m or	
				kat	Grup a	kat.	Grupa
6	21	1	Zniekształcenie warg, wrodzone lub nabyte, nie szpecące, nieznacznie upośledzające mowę lub przyjmowanie pokarmów	N	-	N/Z	II i IV
		2	Zniekształcenie warg, wrodzone lub nabyte, znacznie szpecące, lub upośledzające mowę i przyjmowanie pokarmów	N	-	N	-
	22	1	Zniekształcenie języka nie upośledzające mowy i połykania	Z	I-IV	Z	I-IV
		2	Zniekształcenie języka nieznacznie upośledzające mowę i połykanie	N	-	N	-
		3	Zniekształcenie języka znacznie upośledzające mowę lub połykanie	N	-	N	-
		4	Przewlekłe zapalenie ślinianek nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N/Z	II-IV
		5	Przewlekłe zapalenie ślinianek upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	23	1	Braki i wady uzębienia, z utratą zdolności żucia do 67%, przy zachowanych zębach przednich	N/ Z	II-IV	Z	IV
		2	Braki i wady uzębienia, w tym również zębów przednich, z utratą zdolności żucia do 67%	N	-	N	-
		3	Braki i wady uzębienia, z utratą zdolności żucia powyżej 67%	N	-	N	-
		4	Przewlekłe zapalenie okołożębia, z zanikiem tkanki kostnej przyzębia i częściowym rozchwianiem zębów	N	-	N	-
	24	1	Zniekształcenie szczęki lub żuchwy, wrodzone lub nabyte, nie upośledzające zdolności żucia	Z	II-IV	Z	II-IV
		2	Zniekształcenie szczęki lub żuchwy, wrodzone lub nabyte, nieznacznie upośledzające zdolność żucia	N	-	Z/N	II-IV
		3	Złamanie szczęki lub żuchwy, nie zrośnięte lub zrośnięte nieprawidłowo, znacznie upośledzające zdolność żucia	N	-	N	-
		4	Zniekształcenie szczęki lub żuchwy uniemożliwiające żucie	N	-	N	-
		5	Ograniczenie rozwierania szczęk / odległość między górnymi a dolnymi siekaczami powyżej 2 cm/	N	-	N	-
		6	Ograniczenie rozwierania szczęk / odległość między górnymi a dolnymi siekaczami poniżej 2 cm/	N	-	N	-
		7	Przebyte operacje kostno-korekcyjne albo kostno-odtwórcze szczęki lub żuchwy, bez upośledzenia zdolności żucia	N	-	Z/N	I-IV
		8	Przebyte operacje kostno-odtwórcze albo kostno-	N	-	N/Z	I-IV

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
			korekcyjne szczęki lub żuchwy, z nieznacznym upośledzeniem zdolności żucia				
		9	Przebyte operacje kostno-korekcyjne albo kostno-odtwórcze szczęki lub żuchwy, z miernym upośledzeniem zdolności żucia	N	-	N	-
		10	Przebyte operacje kostno-korekcyjne lub kostno-odtwórcze szczęki lub żuchwy, ze znacznym upośledzenia zdolności żucia	N	-	N	-
		11	Przewlekłe schorzenie stawu żuchwowego nie upośledzające zdolności żucia	N	-	N/Z	II-IV
		12	Przewlekłe schorzenie stawu żuchwowego nieznacznie upośledzające zdolność żucia	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 23 pkt 1. U kandydatów na nurków braki w uzębieniu nie mogą przekraczać 45%, przy zachowanych zębach przednich. U kandydatów do służby na okręcie w specjalnościach morskich braki powierzchni żucia nie mogą przekraczać 50%.

Pkt 1 i 2. Wymogiem zdolności kandydatów (grupa A) jest ewentualna możliwość uzupełnienia braków uzębienia protezą stałą (mostem), przy zachowywaniu zębów filarowych (trójek) i trzonowych (szóstek i siódemek).

Konieczność protezowania określa Wojskowa Komisja Morsko-Lekarska (WKML).

ROZDZIAŁ VII – NOS, GARDŁO, KRTAŃ

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec. mor	
7	25	1	Polipy nosa lub przerosty muszli nosowych, nieznacznie upośledzające drożność nosa	N/Z	II-IV	Z	II-IV
		2	Polipy nosa lub przerosty muszli nosowych, upośledzające drożność nosa	N	-	Z/N	II-IV
		3	Skrzywienie przegrody nosa nie upośledzające drożności nosa	Z/N	I-IV	Z	I-IV
		4	Skrzywienie przegrody nosa upośledzające drożność nosa	N	-	N	-
		5	Zwężenie nozdrzy / przednich i tylnych/ nieznacznie upośledzające drożność nosa	Z/N	I-IV	Z	I-IV
		6	Zwężenie nozdrzy / przednich i tylnych/ upośledzające drożność nosa	N	-	N	-
		7	Zarośnięcie jam nosowych	N	-	N	-
		8	Zniekształcenie lub zniszczenie części nosa, nieznacznie szpecące lub nieznacznie upośledzające jego drożność	N	-	N	-
		9	Zniekształcenie lub zniszczenie nosa, znacznie szpecące lub upośledzające jego drożność	N	-	N	-
		10	Przewlekłe nieżytowe zapalenie zatok przynosowych	N	-	N	-
		11	Przewlekłe śluzoworopne lub ropne zapalenie zatok przynosowych	N	-	N	-
		12	Przewlekły naczynioruchowy nieżyt nosa, upośledzający oddychanie	N	-	N	-
		13	Przewlekły suchy nieżyt nosa lub suchy zanikowy nieżyt nosa, nieznacznie upośledzający oddychanie	Z	II-IV	Z	II-IV
		14	Przewlekły suchy nieżyt nosa lub suchy zanikowy nieżyt nosa, znacznie upośledzający sprawność ustroju	N	-	N	-
	26	1	Przewlekły nieżyt / zwykły, przerostowy lub zanikowy/ gardła lub krtani, nieznacznie upośledzający sprawność ustroju	Z	II-IV	Z	II-IV
		2	Przewlekły nieżyt / zwykły, przerostowy lub zanikowy/ gardła lub krtani, znacznie upośledzający sprawność ustroju	N	-	N	-
		3	Blizny i zniekształcenia gardła, krtani lub tchawicy, nieznacznie upośledzający sprawność ustroju	Z	II-IV	Z	II-IV
		4	Blizny i zniekształcenia gardła, krtani lub tchawicy, upośledzające sprawność ustroju i oddychanie	N	-	N	-
	27	1	Zaburzenia ruchomości więzadeł na tle	N	-	N	-

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
			organicznym lub czynnościowym, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju				
		2	Zaburzenia ruchomości więzadeł głosowych na tle organicznym lub czynnościowym, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	28	1	Wady wymowy nieznacznie upośledzające zdolność porozumiewania się	Z	IV	Z	IV
	29	1	Przewlekłe całoroczne alergiczne nieżyty górnych dróg oddechowych , nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		2	Przewlekłe całoroczne alergiczne nieżyty górnych dróg oddechowych , znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		3	Sezonowy alergiczny nieżyt nosa	N	-	N/Z	II-IV

Objaśnienia szczegółowe

Do § 25 pkt 4 i 6. Wymienione stany patologiczne w stosunku do nurków i płetwonurków stanowią o niezdolności.

Pkt 13. Stosuje się przy kwalifikowaniu zaburzenia barofunkcji zatok przynosowych.

ROZDZIAŁ VIII – SZYJA, KLATKA PIERSIOWA , KREGOSŁUP

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
8				kat.	Grupa	kat.	Grupa

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.mors kich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec. mor	
8				kat.	Gru pa	kat.	Grupa
	30	1	Kręczy szyi niewielkiego stopnia	N	-	N	-
	31	1	Zniekształcenie obojczyka nie upośledzające sprawności obręczy barkowej	Z	I-IV	Z	I-IV
		2	Zniekształcenie obojczyka upośledzające sprawność obręczy barkowej	N	-	N	-
		3	Zniekształcenie obojczyka znacznie upośledzające sprawność obręczy barkowej	N	-	N	-
	32	1	Zniekształcenia lub niewielkie ubytki kostne klatki piersiowej, nie upośledzające sprawności ustroju	Z	I-IV	Z	I-IV
		2	Zniekształcenia lub niewielkie ubytki kostne klatki piersiowej, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		3	Zniekształcenia dużego stopnia lub rozległe ubytki kostne klatki piersiowej, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		4	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej / oprócz wgojonych w serce/ nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		5	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej / oprócz wgojonych w serce/ nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		6	Ciała obce wgojone w narządy klatki piersiowej / oprócz wgojonych w serce/ miernie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N/Z	II-IV
	33	1	Skrzywienie i wady kręgosłupa, wrodzone lub nabyte, nie upośledzające sprawności ustroju	Z/N	I-IV	Z/N	I-IV
		2	Skrzywienie i wady kręgosłupa, wrodzone lub nabyte, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		3	Skrzywienie i wady kręgosłupa, wrodzone lub nabyte, znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		4	Garb	N	-	N	-
		5	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
		6	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa znacznie upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
		7	Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa	N	-	N	-
		8	Gruźlica kręgosłupa	N	-	N	-
		9	Inne choroby kręgosłupa nie upośledzające sprawności ruchowej	Z/N	I-II	Z	I-IV
		10	Inne choroby kręgosłupa nieznacznie upośledzające sprawność ruchową	N	-	N	-

				Zespoły badanych			
				A		B	
Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
8				kat.	Gru pa	kat.	Grupa
		11	Inne choroby kręgosłupa miernie upośledzające sprawność ruchową	N	-	N	-

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ IX – NARZĄD ODDECHOWY

				Zespoły badanych			
				A		B	
Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	kandydaci do: -służby na okrętach - szkolenia w spec.morskich		- marynarze sł. zas.na okrętach - słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat	Gru pa	kat	Gru pa
9	34	1	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna/ przewlekłe zapalenie oskrzeli , rozedma płuc/ nie upośledzająca wskaźników spirometrycznych	N	-	N	-
		2	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna/ przewlekłe zapalenie oskrzeli , rozedma płuc/ upośledzająca wskaźniki spirometryczne	N	-	N	-
		3	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna/ przewlekłe zapalenie oskrzeli , rozedma płuc/, z wybitnym upośledzeniem wskaźników spirometrycznych	N	-	N	-
		4	Przewlekła nieswoista choroba oskrzelowo-płucna w okresie badań diagnostycznych lub leczenia specjalistycznego	N	-	N	-
		5	Astma oskrzelowa i zespoły astmatyczne ze sporadycznymi zaostrzeniami o niewielkim	N	-	N	-

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach - szkolenia w spec.morskich		- marynarze sł. zas.na okrętach - słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat	Gru pa	kat	Gru pa
			nasileniu				
	35	1	Pojedyncze zwapnienia lub niewielkie zwłóknienia po przebytych procesie gruźliczym	Z	I-IV	Z	I-IV
		2	Liczne zwapnienia i zwłóknienia po przebytych rozsiewach krwiopochodnych gruźlicy, bez upośledzenia sprawności oddechowej	N	-	N	-
		3	Zmiany bliznowate po przebytej gruźlicy płuc, z upośledzeniem sprawności oddechowej	N	-	N	-
		4	Gruźlica węzłowo-płucna czynna	N	-	N	-
		5	Gruźlica prosówkowa ostra	N	-	N	-
		6	Gruźlica rozsiana płuc	N	-	N	-
		7	Gruźlica naciekowa płuc	N	-	N	-
		8	Gruźlica płuc włóknista, włóknisto-guzkowa	N	-	N	-
		9	Serowate zapalenie płuc	N	-	N	-
		10	Gruźlica płuc włóknisto-jamista	N	-	N	-
		11	Zrosty i zgrubienia opłucnej, nie upośledzające sprawności krążeniowo-oddechowej	Z	I-IV	Z	I-IV
		12	Zrosty i zgrubienia opłucnej ograniczające ruchomość przepony z przemieszczeniem narządów, miernie upośledzające sprawność oddechowo-krążeniową	N	-	N	-
	36	1	Śródmiąższowe zwłóknienie płuc i inne rzadkie choroby płuc, nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		2	Śródmiąższowe zwłóknienie płuc i inne rzadkie choroby płuc, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		3	Ubytki tkanki płucnej po zabiegach operacyjnych nie upośledzające wydolności oddechowo-krążeniowej	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 36 pkt 3. Za nieznaczne ubytki tkanki płucnej po zabiegu operacyjnym uważa się brak jednego segmentu przy braku zmian w sprawności układu oddechowego.

ROZDZIAŁ X – UKŁAD KRAŻENIA

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat	Gru pa	kat.	Grupa
10	37	1	Choroby mięśnia sercowego oraz / albo/ zaburzenia rytmu nawracające lub trwale, nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N/Z	II-IV
		2	Choroby mięśnia sercowego oraz / albo/ zaburzenia rytmu nawracające lub trwale, powodujące znaczne upośledzenie sprawności ustroju	N	-	N	-
		3	Choroba wieńcowa stabilna bez przebytego zawału serca	N	-	N	-
		4	Choroba wieńcowa niestabilna lub z przebyłym zawałem	N	-	N	-
		5	Wrodzone wady serca	N	-	N	-
		6	Zastawkowe wady serca bez powikłań nie upośledzające sprawności fizycznej / klasa czynnościowa I/	N	-	N	-
		7	Wady zastawkowe serca upośledzające sprawność fizyczną	N	-	N	-
		8	Zaciskające zapalenie osierdzia lub stan po operacji z powodu tej choroby	N	-	N	-
		9	Obce ciała wgojone w serce	N	-	N	-
		10	Rzut choroby reumatycznej w okresie leczenia	N	-	N	-
		11	Wypadanie płatków zastawki dwudzielnej nie powodujące zaburzenia sprawności ustroju	N	-	N	-
	38	1	Łagodne nadciśnienie tętnicze okresu pierwszego	N	-	N	-
		2	Łagodne nadciśnienie tętnicze okresu drugiego	N	-	N	-
		3	Nadciśnienie tętnicze ciężkie, złośliwe lub przebiegające z poważnymi powikłaniami narządowymi	N	-	N	-
		4	Tętniaki	N	-	N	-
		5	Inne choroby naczyń krwionośnych nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N/Z	II-IV

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XI – UKŁAD TRAWIENNY

				Zespoły badanych
--	--	--	--	------------------

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	A		B	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morski ch		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.m or	
11	39	1	Choroby przełyku nie upośledzające sprawności ustroju	Z	I-IV	Z	I-IV
		2	Choroby przełyku nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	40	1	Ciała obce wgojone w narządy jamy brzusznej nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		2	Ciała obce wgojone w narządy jamy brzusznej nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	41	1	Zrosty otrzewnej upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	42	1	Przewlekły nieżyt żołądka, dwunastnicy, jelit, bez uposeledzenia lub z nieznacznym upośledzeniem sprawności ustroju	N/Z	II-IV	N/Z	II-IV
		2	Przewlekły nieżyt żołądka, dwunastnicy, jelit, z upośledzeniem sprawności ustroju	N	-	N	-
		3	Czynny wrzód żołądka lub dwunastnicy	N	-	N	-
		4	Choroba wrzodowa żołądka lub dwunastnicy	N	-	Z/N	II-IV
		5	Choroba wrzodowa żołądka lub dwunastnicy, z licznymi nawrotami lub powikłaniami	N	-	N	-
		6	Przebyta częściowa resekcja żołądka nie upośledzająca sprawności ustroju	N	-	N	-
		7	Przebyta resekcja żołądka, z upośledzeniem sprawności ustroju	N	-	N	-
		8	Niedowład lub rozstrzeń żołądka, z zaleganiem treści	N	-	N	-
		9	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, bez upośledzenia sprawności ustroju	Z/N	I-IV	Z	I-IV
		10	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, z nieznacznym upośledzeniem sprawności ustroju	N	-	N	-
		11	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, z miernym upośledzeniem sprawności ustroju	N	-	N	-
		12	Przebyte zabiegi operacyjne na jelitach, ze znacznym upośledzeniem sprawności ustroju	N	-	N	-
		13	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita cienkiego, nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N/Z	II-IV
		14	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita cienkiego, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		15	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita grubego , nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		16	Zmiany organiczne lub czynnościowe jelita grubego , upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	43	1	Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
		2	Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		3	Kamica dróg żółciowych	N	-	N	-
		4	Przebyta operacja pęcherzyka żółciowego i / lub/ dróg żółciowych, nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
		5	Przebyta operacja pęcherzyka żółciowego i / lub/ dróg żółciowych, upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
		6	Niedawno przebyte wirusowe zapalenie wątroby	N/Z	I-IV	N/Z	I-IV
		7	Przewlekłe zapalenie wątroby	N	-	N	-
		8	Marskość wątroby	N	-	N	-
		9	Przewlekła hiperbilirubinemia	N	-	N	-
		10	Nosicielstwo wirusów zapalenia wątroby	N	-	N	-
		11	Ozdrowieńcy po WZW, bez uszkodzenia wątroby i nosicielstwa antygenu Hbs	N/Z	I-IV	Z	I-IV
		12	Przebyte pourazowe uszkodzenie wątroby	N	-	N	-
	44	1	Przewlekłe choroby trzustki	N	-	N	-
	45	1	Przepukliny	N	-	N/Z	II-IV
	46	1	Przetoki i szczeliny odbytnicy lub okolicy odbytu, nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		2	Przetoki okołoodbytnicze lub odbytnicy pierwotne i nawrotowe	N	-	N	-
		3	Żylaki odbytu bez owrzodzeń	N	-	Z/N	II-IV
	47	1	Gruźlica narządów jamy brzusznej	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 36 pkt 3. Za nieznaczne ubytki tkanki płucnej po zabiegu operacyjnym uważa się brak jednego segmentu przy braku zmian w sprawności układu oddechowego.

ROZDZIAŁ XII – NARZĄD MOCZO – PŁCIOWY

				Zespoły badanych			
				A		B	

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	kandydaci do:		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				-służby na okrętach	-szkolenia w spec.morskich	kat.	Grupa
12	48	1	Wady rozwojowe nerek lub nerka ruchoma, nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		2	Wady rozwojowe nerek lub nerka ruchoma, upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		3	Kamica układu moczowego z okresowym wydalaniem złogów udokumentowana radiologicznie	N	-	N	-
		4	Przewlekłe odmiedniczkowe zapalenie nerek / śródmiąższowe bakteryjne i abakteryjne/	N	-	N	-
		5	Przewlekłe kłębkowe zapalenie nerek	N	-	N	-
		6	Krwimocz i białkomocz o nieustalonej etiologii	N	-	N/Z	II-IV
	49	1	Przewlekłe zapalenie pęcherza moczowego lub dróg moczowych	N	-	N	-
	50	1	Zwężenie cewki moczowej nieznacznie utrudniające oddawanie moczu	N	-	N	-
		2	Zwężenie cewki utrudniające oddawanie moczu	N	-	N	-
		3	Spodzieństwo lub wierzchniactwo nie powodujące zaburzeń w oddawaniu moczu	N	-	N	-
	51	1	Żylaki powrózka nasiennego nieznaczного stopnia	Z/N	II-IV	Z	II-IV
		2	Żylaki powrózka nasiennego znacznego stopnia	N	-	N	-
		3	Wodniaki jądra, powrózka nasiennego lub torbiele najądrza, nie upośledzające czynności narządu	N	-	N	-
	52	1	Brak lub zanik jednego jądra	Z	I-IV	Z	I-IV
		2	Brak lub zanik obu jąder	N	-	N	-
		3	Wnętrostwo jednostronne z umiejscowieniem jądra w jamie brzusznej	N	-	N	-
	53	1	Gruźlica narządu moczopłciowego	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 51 pkt 1 i 2. Wymienione stany patologiczne w stosunku do nurków i płetwonurków stanowią o niezdolności.

ROZDZIAŁ XIII – GRUCZOŁY WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
13	54	1	Wole nieznacznych rozmiarów	Z/N	I-IV	N/Z	I-IV
		2	Wole znacznych rozmiarów	N	-	N	-
		3	Wole z objawami matolectwa, obrzęk śluzakowaty	N	-	N	-
		4	Zmiany czynności tarczycy z wolem lub bez wola	N	-	N	-
	55	1	Choroby przysadki mózgowej	N	-	N	-
		2	Choroby nadnerczy	N	-	N	-
		3	Choroby gruczołów przytarczycznych	N	-	N	-
		4	Cukrzyca	N	-	N	-
		5	Otyłość bolesna	N	-	N	-
		6	Wielogruczołowe zaburzenia czynnościowe nieznacznie upośledzające przemiany hormonalne	N	-	N	-

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE**ROZDZIAŁ XIV – INNE CHOROBY WEWNĘTRZNE**

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
14	56	1	Niedokrwistości hemolityczne i niedoborowe niewielkiego stopnia, nie poddające się leczeniu	N	-	N	-
		2	Niedokrwistości hemolityczne i niedoborowe	N	-	N	-

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat	Grupa	kat.	Grupa
			znacznego stopnia ,nie poddające się leczeniu				
		3	Niedokrwistości aplastyczne, trwałe granulocytopenie, małopłytkowości, nie poddające się leczeniu, oraz choroby rozrostowe szpiku i układu chłonnego	N	-	N	-
		4	Zespół nabytego upośledzenia odporności /AIDS/ i inne defekty immunologiczne /nabyte i wrodzone/	N	-	N	-
	57	1	Powiększenie śledziony bez zmian w wątrobie i krwi w okresie obserwacji	N	-	N	-
		2	Pooperacyjny brak śledziony	N	-	N	-
	58	1	Choroby lub uszkodzenia narządów wywołane promieniowaniem jonizującym lub niejonizującym	N	-	N	-
	59	1	Układowe choroby tkanki łącznej w okresie obserwacji	N	-	N	-
	60	1	Skaza moczanowa /dna/ nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	N	-	N	-
	61	1	Inne choroby przemiany materii nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XV – UKŁAD NERWOWY

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat	Grupa	kat.	Grup a
15	62	1	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, korzeniowo-nerwowe, splotów nerwowych,	N/Z	II-IV	N/Z	II-IV

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
			nerwobóle pojedynczych lub licznych nerwów, z okresowymi niezbyt częstymi zaostrzeniami				
		2	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, korzeniowo-nerwowe, splotów nerwowych, nerwobóle i zapalenia pojedynczych lub licznych nerwów, z częstymi zaostrzeniami i objawami przedmiotowymi	N	-	N	-
		3	Przewlekłe zespoły bólowe, korzeniowe, korzeniowo-nerwowe, splotów nerwowych, nerwobóle i zapalenia pojedynczych nerwów, z częstymi zaostrzeniami i utrwalonymi objawami ubytkowymi	N	-	N	-
		4	Przewlekłe choroby i trwałe następstwa chorób lub urazów obwodowych nerwów z zaburzeniami ruchowymi, czuciowymi i troficznymi, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	63	1	Objawy szczątkowe po przebytych chorobach organicznych lub po urazach ośrodkowego układu nerwowego bez wyraźniejszych zaburzeń mózgowo-rdzeniowych albo z nieznacznymi zaburzeniami, które ze względu na umiejscowienie bądź mechanizmy wyrównawcze nie upośledzają sprawności ustroju	N/Z	II-IV	N	-
		2	Trwałe następstwa chorób lub urazów ośrodkowego układu nerwowego z zaburzeniami mózgowo-rdzeniowymi, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	64	1	Zaniki po przebytych chorobach lub urazach albo wrodzone braki mięśni nie upośledzające sprawności ustroju	N	-	N	-
		2	Choroby układu mięśniowego i zaniki po przebytych chorobach lub urazach albo wrodzone braki mięśni, nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
	65	1	Napadowe zaburzenia świadomości o nie ustalonej etiologii, bez zmian organicznych w układzie nerwowym	N	-	N	-

OBJAŚNIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XVI – STAN PSYCHICZNY

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morski ch		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.m or	
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
16	66	1	Nerwice /w tym także narządowe/ nieznacznie upośledzające zdolności adaptacyjne	N/Z	II-IV	N/Z	II-IV
		2	Nerwice / w tym także narządowe/ znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne, rokujące wyleczenie lub istotną poprawę	N	-	N	-
	67	1	Sytuacyjne reakcje dezadaptacyjne nieznacznie upośledzające zdolności przystosowawcze	N	-	Z/N	II-IV
	68	1	Osobowość nieprawidłowa nieznacznie upośledzająca zdolności adaptacyjne	N	-	N	-
	69	1	Moczenie nocne okresowe	N	-	N	-
	70	1	Psychozy reaktywne	N	-	N	-
	71	1	Ociężałość umysłowa	N	-	N	-
	72	1	Nadużywanie alkoholu i środków odurzających ,bez cech uzależnienia	N	-	N	-
	73	1	Zaburzenia psychiczne niepsychotyczne pochodzenia organicznego, nieznacznie upośledzające zdolności adaptacyjne	N	-	N	-
	74	1	Inne przewlekłe zaburzenia psychiczne znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne, rokujące poprawę	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 66 pkt 1 i 2, § 68, 72 i 73 - Podstawę rozpoznania schorzenia stanowią kryteria diagnostyczne ustalone w załączniku nr 1.

Do § 67 – Stosuje się w przypadku żołnierzy, u których stwierdzono zaburzenia pobudliwości narządu przedsionkowego – chorobę morską.

- Kwalifikować należy na podstawie:
 - opinii służbowo-lekarskiej, opartej na obserwacji w czasie kilkakrotnego wyjścia w morze i braku adaptacji w ciągu 7-10 dni,
 - badania otoneurologicznego.

ROZDZIAŁ XVII – KOŃCZYNY

				Zespoły badanych			
				A		B	

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	kandydaci do:		-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.m or	
				kat.	Grup a	kat.	Grupa
17	75	1	Zniekształcenia kości miednicy, obręczy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, bez upośledzenia sprawności ruchowej	N/Z	I-IV	Z/N	I-IV
		2	Zniekształcenie kości miednicy, obręczy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, nieznacznie upośledzające sprawność ruchową	N	-	N/Z	I-IV
		3	Zniekształcenie kości miednicy, obręczy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, miernie upośledzające sprawność ruchową	N	-	N	-
		4	Zniekształcenie kości miednicy, obręczy barkowej i kończyn /wrodzone, po złamaniach i po stanach zapalnych/, znacznie upośledzające sprawność ruchową	N	-	N	-
		5	Przewlekłe stany zapalne kości	N	-	N	-
		6	Brak kończyny	N	-	N	-
	76	1	Skrócenie kończyny dolnej od 1 cm do 2 cm	Z/N	I-IV	Z	I-IV
		2	Skrócenie kończyny dolnej powyżej 2 cm do 4 cm z nieznacznym upośledzeniem sprawności ruchowej	N	-	N/Z	I-IV
		3	Skrócenie kończyny dolnej powyżej 4 cm do 6 cm z upośledzeniem sprawności ruchowej	N	-	N	-
	77	1	Zwichnięcie nawykowe	N	-	N	-
		2	Zniekształcenia w obrębie wielkich stawów kończyn bez upośledzenia sprawności ustroju	N	-	N/Z	I-IV
		3	Zniekształcenie w obrębie wielkich stawów kończyn nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N/Z	I-IV
		4	Zniekształcenie w obrębie wielkich stawów kończyn upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		5	Zniekształcenie w obrębie wielkich stawów kończyn znacznie upośledzające sprawność ustroju	N	-	N	-
		6	Przewlekłe choroby stawów bez zniekształcenia oraz przewlekłe zapalenie tkanki łącznej rozlane i okołostawowe	N	-	N/Z	II-IV
		7	Przewlekłe choroby stawów upośledzające sprawność ustroju / w tym także RZS/	N	-	N	-
		8	Zmiany zwyrodnieniowe stawów nie upośledzające sprawności ruchowej	N	-	N/Z	II-IV
		9	Zmiany zwyrodnieniowe stawów nieznacznie upośledzające sprawność ruchową	N	-	N/Z	II-IV
	78	1	Stopa płaska lub wydrążona bez upośledzenia sprawności ruchowej	Z	I-IV	Z	I-IV

Ro zdz	Par	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kat.	Grup a	kat.	Grupa
		2	Stopa płaska, koślawą lub wydrążoną, nieznacznie upośledzająca sprawność ruchową	N	-	Z/N	I-IV
		3	Stopa płaska, koślawą, szpotawą, miernie upośledzająca sprawność ruchową	N	-	N/Z	I-IV
	79	1	Żyłaki kończyn	N/Z	II-IV	N/Z	II-IV
	80	1	Brak jednego palucha lub innych palców stóp, z zachowaniem główki kości śródstopia, nie upośledzające chodzenia	N/Z	I-IV	Z/N	I-IV
		2	Brak obu paluchów lub jednego palucha i innych palców stóp, z zachowaniem główki kości śródstopia, upośledzający chodzenie	N	-	N/Z	I-IV
		3	Brak palców stóp z uszkodzeniem kości śródstopia	N	-	N	-
		4	Zniekształcenie palców stóp nie utrudniające noszenia obuwia i chodzenia	Z	I-IV	Z	I-IV
		5	Zniekształcenie palców stóp nieznacznie utrudniające noszenie obuwia i chodzenie	N	-	N/Z	I-IV
	81	1	Brak czwartego lub piątego palca ręki prawej lub brak jednego dowolnego palca ręki lewej, z wyjątkiem kciuka	N/Z	II-IV	N	-
		2	Braki palców rąk nieznacznie upośledzające chwyt	N	-	N	-
		3	Braki palców rąk miernie upośledzające chwyt	N	-	N	-
		4	Braki palców rąk znacznie upośledzające chwyt	N	-	N	-
		5	Częściowe braki palców, ograniczenie ruchów palców rąk lub ich przykurcz, bez upośledzenia chwytu	N	-	N	-
		6	Częściowe braki palców, ograniczenie ruchów palców rąk lub ich przykurcz, nieznacznie upośledzające chwyt	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 77 pkt 1. Zwichnięcia nawykowe należy rozpoznawać tylko w czasie badania albo na podstawie dokumentacji lekarskiej stwierdzającej kilkakrotne przebycie zwichnięcia.

Do § 79 i 81 pkt 1-5. Wymienione stany patologiczne w stosunku do nurków i płetwonurków stanowią o niezdolności.

ROZDZIAŁ XVIII – NOWOTWORY

Rozdz.	Par.	Pkt.	Choroby i ułomności	Zespoły badanych			
				A		B	
				kandydaci do: -służby na okrętach -szkolenia w spec.morskich	-marynarze sł. zas.na okrętach -słuchacze woj szkół mors. I kursów szkol.spec.mor		
				kat.	Grupa	kat.	Grupa
18	82	1	Nowotwory niezłośliwe	Z/N	I-IV	Z/N	I-IV
	83	1	Nowotwory złośliwe wszystkich rodzajów i stopni	N	-	N	-

Objaśnienia szczegółowe

Do § 82 Kwalifikować po przeprowadzeniu badań specjalistycznych.

Załącznik Nr 4

..... dnia.....20.....r
(pieczęć nagłówkowa jednostki wojskowej)

KARTA SKIEROWANIA

Do.....
(nazwa wojskowej komisji lekarskiej)

w celu

1. Nazwisko, imię i imiona rodziców.....

2. Stopień wojskowy..... 3. Miejsce i data urodzenia.....

4. Przydział służbowy.....
(jednostka, zajmowane stanowisko)

5. Data wstąpienia do służby wojskowej

6. Wcielony przez WKU.....

7. Rozpoznanie lekarskie.....

8. Uwagi.....

(lekarz jednostki
kierujący)

M.p.

(organ

Do

Zawiadamiam, że.....

(stopień, nazwisko i imię)

zgłosił się do

(nazwa wojskowej komisji lekarskiej)

w dniu.....20.....r.

Termin badania komisyjnego wyznaczono na dzień.....20.....r.

.....
(podpis przewodniczącego WKL)

Załącznik Nr 5
ORZECZENIE Nr.....
w sprawie zdolności do czynnej służby wojskowej

.....
(nazwa wojskowej komisji lekarskiej)

Dnia.....20.....r. komisja w składzie:

przewodniczący:

członkowie: 1).....

2).....

na zarządzenie.....

przeprowadziła badanie lekarskie i wydała niniejsze orzeczenie:

1. Nazwisko i imię, imiona rodziców.....

2. Data i miejsce urodzenia.....

3. Stopień wojskowy..... 4. Przydział służbowy.....

5. Data wstąpienia do służby wojskowej..... 6. WKU.....

7. Rozpoznanie.....

8. Stopień zdolności do służby wojskowej.....

9. Związek poszczególnych chorób i ułomności ze służbą wojskową.....

10. Uwagi WKL.....

Od orzeczenia przysługuje prawo wniesienia odwołania na piśmie w ciągu 14 dni, licząc od dnia otrzymania orzeczenia, do.....

M.p.

Członkowie

Przewodniczący

1.

2.

Uwaga: Orzeczenie sporządza się pismem maszynowym w 3 egzemplarzach. 2 egzemplarze orzeczenia przesyła się organowi kierującemu. 1 egzemplarz pozostaje w aktach wojskowej komisji lekarskiej. Egzemplarze przesyłane do organu kierującego wypełnia się - w części dotyczącej rozpoznania - stosując wyłącznie numerację paragrafów (bez podawania nazwy schorzeń).

Załącznik Nr 6

ORZECZENIE Nr.....

(nazwa wojskowej komisji lekarskiej)

w sprawie ustalenia związku śmierci ze służbą wojskową.....

Dnia.....20.....r. komisja w składzie:

przewodniczący:

członkowie: 1).....

2).....

na zarządzenie.....

wydała niniejsze orzeczenie:

1. Nazwisko i imię, imiona rodziców.....

2. Data i miejsce urodzenia.....data śmierci.....

3. Stopień wojskowy..... 4. Przydział służbowy.....

5. Data powołania do służby wojskowej.....

6. WKU (lub miejsce zamieszkania)

7. Przyczyna zgonu.....

8. Związek śmierci ze służbą wojskową.....

9. Uzasadnienie.....

Od orzeczenia przysługuje prawo wniesienia odwołania na piśmie w ciągu 14 dni, licząc od dnia otrzymania orzeczenia, do.....

Członkowie

M.p.

Przewodniczący

1.

2.

Decyzja komisji uprawnionej do zatwierdzania orzeczeń i rozpatrywania odwołań:

(nazwa wojskowej komisji lekarskiej)

w składzie:

przewodniczący:

członkowie: 1).....

2).....

w dniu..... orzeczenie zatwierdziła.

M.p.

Przewodniczący

Uwaga: Orzeczenie sporządza się pismem maszynowym w 6 egzemplarzach dla żołnierzy zawodowych, a w 5 egzemplarzach dla żołnierzy niezawodowych. Po zatwierdzeniu orzeczenia przesyła się:

- 1 egzemplarz do wojskowego organu emerytalnego (dotyczy żołnierzy zawodowych),
- 1 egzemplarz do właściwego WSzW,
- 1 egzemplarz małżonkowi lub członkowi rodziny zmarłego,
- 1 egzemplarz do komisji sporządzającej orzeczenie,
- 1 egzemplarz pozostaje w aktach komisji zatwierdzającej.

Załącznik nr 7

..... dnia.....

(pieczęć nagłówkowa WKL)

ZAWIADOMIENIE Nr

(zgodny z nr orzeczenia)

(nazwa wojskowej komisji lekarskiej)

zawiadamia.....

(stopień wojskowy, nazwisko, imię i imię ojca)

o zakończeniu w dniu..... czynności komisyjno-lekarskich.

1. Ustalenie WKL:.....

a) rozpoznanie.....

b) stopień zdolności do służby wojskowej.....

.....
.....
.....
c) związek poszczególnych chorób lub ułomności ze służbą wojskową.....
.....
.....

d) określenie inwalidztwa:

zalicza się badanego do.....grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia,
zalicza się badanego do.....grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową
inwalidztwo istnieje u badanego od.....
badany może wykonywać pracę.....
.....
.....

termin badania kontrolnego.....
.....

2. Uzasadnienie pkt 1.....
.....
.....

3. Orzeczenie podlega zatwierdzeniu przez.....

4. Od powyższych ustaleń przysługuje żołnierzowi prawo wniesienia odwołania na piśmie w ciągu 14 dni, licząc od dnia doręczenia niniejszego zawiadomienia, do WKL określonej w pkt 3 za pośrednictwem komisji wydającej orzeczenie.

5. Niewniesienie odwołania w przewidzianym terminie oznacza, że badany zgadza się z treścią orzeczenia Wojskowej Komisji Lekarskiej.

Uwaga: zawiadomienie niniejsze nie ma mocy prawnej orzeczenia.

6. Zawiadomienie stanowi podstawę od zwolnienia od wykonywanych obowiązków służbowych (Dz.Ust. Nr 60 z 13.08.1992r.)

Potwierdzam odbiór zawiadomienia Nr..... z dnia.....

z..... Wojskowej Komisji Lekarskiej.....
.....

Data.....

.....
(podpis żołnierza)

Uwaga: Sporządza się pismem maszynowym w 2 egzemplarzach, podając pełne rozpoznanie w języku polskim. Egzemplarz nr 1 wręcza się badanemu, egzemplarz nr 2 - a/a.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej w sprawie zasad określania zdolności do zawodowej służby wojskowej oraz właściwości i trybu postępowania wojskowych komisji lekarskich w tych sprawach jest aktem wykonawczym do ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych i obejmuje zasady określania zdolności do zawodowej służby wojskowej, właściwość wojskowych komisji lekarskich oraz tryb postępowania przed wojskowymi komisjami lekarskimi.

Projekt rozporządzenia zawiera również zasady określania zdolności do służby wojskowej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego. Służba kandydacka jest bowiem objęta zakresem przedmiotowym zarówno obowiązującej jak i projektowanej ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. W tym miejscu należy zauważyć, iż projekt ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych w kształcie przedłożonym CWKL nie zawiera delegacji ustawowej do uregulowania wspomnianej problematyki w projektowanym rozporządzeniu. Wydaje się, iż stosowny zapis powinien znaleźć się w art. 118 ust. 6 lub w rozszerzonej delegacji z art. 118 ust. 7.

Ponadto w projekcie rozporządzenia uregulowano kwestię badania stanu zdrowia kandydatów do liceów wojskowych oraz badania stanu zdrowia i zdolności do służby w powietrzu kandydatów do Ogólnokształcącego Liceum Lotniczego w Dęblinie, co do której również brakuje stosownej delegacji w projekcie ustawy.

Projekt rozporządzenia został w dużej mierze oparty na obowiązującym rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 10.06.1992r. w sprawie zasad określania zdolności do czynnej służby wojskowej oraz właściwości i trybu postępowania wojskowych komisji lekarskich w tych sprawach (Dz.U. Nr 57 poz. 278 z późn.zm.) w zakresie w jakim dotyczy ono spraw żołnierzy zawodowych i kandydatów na żołnierzy zawodowych.

Do najważniejszych różnic należy zaliczyć proponowaną likwidację Wojskowej Komisji Lotniczo-Lekarskiej w Dęblinie zgodnie z sugestią Dowódcy Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej. Kompetencje tej Komisji w projektowanym rozporządzeniu przejmie Wojskowa Komisja Lotniczo-Lekarska z siedzibą w Warszawie.

Ponadto zmienioną nazwę Wojskowej Komisji Lekarskiej Sił Powietrznych na Wojskową Komisję Lekarską Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej, która nawiązuje do nazewnictwa rodzajów wojsk obowiązującego w Siłach Zbrojnych.

Jeśli chodzi o zakres orzekania przez wojskowe komisje lekarskie, to rozszerzono uprawnienia Stołecznej Wojskowej Komisji Lekarskiej. Wyposażono mianowicie tę komisję w kompetencje do orzekania o związku chorób i ułomności oraz śmierci ze służbą wojskową jak również o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą wojskową lub choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami tej służby w stosunku do żołnierzy zwalnianych z zawodowej służby wojskowej, których ostatnim miejscem pełnienia służby były jednostki organizacyjne podporządkowane bezpośrednio Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane, przedsiębiorstwa państwowe, dla których jest on organem założycielskim i inne jednostki wojskowe podległe tym organom wojskowym z powiatu warszawskiego, warszawskiego zachodniego, piaseczyńskiego i wołomińskiego. Zmiana ta jest podyktowana potrzebami praktyki oraz koniecznością uporządkowania istniejącego podziału właściwości rzeczowej pomiędzy wojskowymi komisjami lekarskimi.

Bez zmian pozostawiono sprawdzoną w długoletniej praktyce i uregulowaną w orzecznictwie regulację trybu postępowania wojskowych komisji lekarskich, w tym tryb zatwierdzania orzeczeń, tryb rozpatrywania odwołań i sprzeciwów oraz tryb nadzoru.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 20... r.

w sprawie udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej,

(Dz. U. z dnia r.)

Na podstawie art. 39 ust. 8 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81 poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985) zarządza, się co następuje:

§ 1

1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej,
2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81 poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985).

§ 2

Organami miejscowo właściwymi w sprawach udzielania odroczeń są odpowiednio powiatowe i wojewódzkie komisje poborowe, wojskowi komendanci uzupełnień i szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych oraz wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) i wojewodowie, właściwi ze względu na miejsce stałego pobytu poborowego lub żołnierza albo ich pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące.

§ 3

1. Poborowemu udziela się odroczenia ze względu na konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, spełniającym warunki określone w art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy.
2. Wniosek o udzielenie odroczenia, o którym mowa w ust. 1, poborowy składa do powiatowej komisji poborowej:

- 1) bezpośrednio podczas stawienia się do poboru po raz pierwszy,
 - 2) przez wojskowego komendanta uzupełnień - w pozostałych przypadkach.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien być udokumentowany. Wzór wniosku przedstawia załącznik Nr 1 do rozporządzenia.

§ 4

Odroczenia ze względu na pobieranie nauki w szkole średniej, policealnej lub pomaturalnej albo w zakładzie kształcenia nauczycieli oraz w szkole wyższej udziela się poborowemu pobierającemu tę naukę w systemie dziennym, wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym.

§ 5

Odroczenia ze względu na pobieranie nauki w celu zdobycia zawodu lub kwalifikacji szczególnie przydatnych w wojsku na podstawie umowy zawartej z wojskowym komendantem uzupełnień, o której mowa w art. 132 a ust. 3 ustawy, albo skierowania wskazanego w art. 132 b . ust. 2 ustawy, udziela się na czas pobierania tej nauki jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego w którym poborowy kończy 23 rok życia.

§ 6

1. Wniosek o udzielenie odroczenia, w przypadkach, o których mowa w § 3 składany przez poborowego uznanego po raz pierwszy za zdolnego do służby wojskowej, powinien być udokumentowany zaświadczeniem rektora (dyrektora) szkoły wyższej (szkoły, zakładu), kierującego wyższym seminarium duchownym, zakonem oraz szkołą duchowną kościołów i związków wyznaniowych mających osobowość prawną. Wzór zaświadczenia określa załącznik Nr 2 do rozporządzenia.
2. W stosunku do poborowego będącego studentem, pobierającego naukę w szkole wyższej, warunek przedstawienia zaświadczenia, o którym mowa w art. 39 ust. 7 ustawy, można również spełnić przez przedstawienie indeksu z dokonany wpisem o zaliczeniu roku (semestru) studiów.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio wobec absolwentów, o których mowa w art. 93 ust. 4 ustawy.

§ 7

1. W razie zawiadomienia wojskowego komendanta uzupełnień, stosownie do art. 50 ust. 2 ustawy, o skreśleniu poborowego z listy studentów (uczniów), o wydaleniu go ze szkoły (zakładu) oraz o ukończeniu przez niego studiów (nauki), odroczenie udzielone poborowemu traci moc z dniem skreślenia, wydalenia lub ukończenia studiów (nauki).
2. Tryb określony w § 6 stosuje się odpowiednio w stosunku do poborowego, o którym mowa w art. 39 ust. 2 ustawy a także pobierającego naukę poza granicami kraju, który był rekrutowany lub kierowany na tę naukę przez szkołę lub uczelnię mającą siedzibę na terenie kraju.
3. Poborowy nie wymieniony w ust. 2 pobierający naukę za granicą, może składać wniosek za pośrednictwem urzędu konsularnego, zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać dane niezbędne do ustalenia przysługującego odroczenia, określonego w art. 39 ust. 1 pkt 4-6 oraz ust.2.

§ 8

W przypadku zawiadomienia wojskowego komendanta uzupełnień, stosownie do art. 50 ust. 2 ustawy, o powtarzaniu roku lub semestru - wojskowy komendant uzupełnień dokonuje stosownych adnotacji w ewidencji wojskowej. Po upływie terminu udzielenia odroczenia w trybie art. 39 ust. 1 pkt 4-6 ustawy wojskowy komendant uzupełnień udziela poborowemu odroczenia do czasu nowego terminu ukończenia studiów (nauki), zachowując jednocześnie granice wiekowe, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 4-6 ustawy.

§ 9

Postawę udzielenia poborowemu odroczenia ze względu na:

- 1) kandydowanie do Sejmu,
 - 2) wybór na posła
- stanowi zaświadczenie komisji wyborczej.

§ 10

Decyzję o udzieleniu odroczenia, o którym mowa w art. 39 ust. 3 ustawy, wydaje wojskowy komendant uzupełnień na podstawie udokumentowanego wniosku poborowego.

§ 11

Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2000 r. w sprawie udzielania poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej, zwalniania żołnierzy z tej służby przed jej odbyciem, a także postępowania oraz właściwości organów wojskowych w tych sprawach. (Dz. U. Nr 5, poz. 54).

§ 12

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

.....
(pieczęćka podłużna szkoły)

....., dnia r

Nr

ZAŚWIADCZENIE

Dyrektor, Rektor*
(pełna nazwa szkoły, uczelni itp.)

stwierdza, że poborowy
(nazwisko i imię, imię ojca)

urodzony
(data i miejsce urodzenia)

zameldowany:

- na pobyt stały w
(dokładny adres)

- na pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące* w
(dokładny adres)

jest w roku szkolnym, akademickim...../..... uczniem, słuchaczem, studentem*) tutejszej szkoły:.....

.....
wymienić poziom i kierunek (wydział) lub specjalność zawodową pobieranej nauki oraz klasę lub rok (semestr)**)

Nauka trwa lat (semestrów*), a planowany termin jej ukończenia upływa dnia

Poborowy w ubiegłym roku szkolnym pobierał naukę w
.....
(wymienić klasę, rok, pełną nazwę szkoły)

Zaświadczenie niniejsze wydaje się w celu przedstawienia wojskowemu komendantowi uzupełnień przy ubieganiu się o odroczenie zasadniczej służby wojskowej ze względu na pobieranie studiów (nauki).

Szkoła jest zarejestrowana
w rejestrze
pod poz. nr (***)

.....
(pieczęć i podpis dyrektora, rektora)

*) Niepotrzebne skreślić.

**) Jako poziom pobieranej nauki należy wpisać: szkoła średnia, policealna, pomaturalna, wyższe studia zawodowe, studia magisterskie, studia magisterskie uzupełniające itp.

***) Dotyczy szkół wyższych, dla których prowadzony jest rejestr.

.Nr pozycji listy poborowych.....

.....
nazwisko i imię poborowego

.....
imię ojca

.....
rok urodzenia

.....
adres zamieszkania

Powiatowa Komisja Poborowa

W

przez

Wojskowego Komendanta Uzupelnień

W.....

WNIOSEK

Proszę udzielenie odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny wspólnie ze mną zamieszkałym

.....
imię nazwisko osoby do której zachodzi potrzeba konieczność sprawowania bezpośredniej opieki

na okres.....

Powyższy wniosek uzasadniam następująco:

....., 200....r.
miejsowość

.....
podpis osoby składającej wniosek

I. Dane osobowe:

a) osób, w stosunku do których zachodzi konieczność sprawowania bezpośredniej opieki przez poborowego:

L.p.	Imię i nazwisko	Stopień pokrewieństwa w stosunku do poborowego	Data urodzenia	Adres zameldowania

b) pozostałych członków rodziny

L.p.	Imię i nazwisko	Stopień pokrewieństwa w stosunku do poborowego	Data urodzenia	Adres zameldowania

Uwaga:

W tabeli b) należy ująć członków rodziny poborowego oraz członków rodziny osoby, w stosunku do której zachodzi konieczność sprawowania bezpośredniej opieki przez poborowego.

Stwierdza się, że dane dotyczące wyżej wymienionych osób wskazane w rubrykach 2-5 tabeli a i b są zgodne z zapisami w ewidencji ludności.

....., 200...r.
miejsowość

mp.

.....

.....
czytelny podpis kierownika referatu

II. Dokumenty załączone do wniosku, (np.: zaświadczenie o uznaniu za całkowicie niezdolnego do pracy i do samodzielnej egzystencji, orzeczenia sądu o obowiązku sprawowania opieki i inne ewidencyjne).

.....

.....

.....
podpis osoby składającej wniosek

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 39 ust. 8 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81 poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985), zwanych dalej ustawą. Zgodnie ze wspomnianym przepisem Minister Obrony Narodowej został obowiązany do określenia szczegółowych warunków i trybu udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej.

W projekcie rozporządzenia określono właściwości w sprawach udzielania odroczeń oraz wzory przedmiotowych wniosków i zaświadczeń.

W projekcie rozporządzenia wprowadzono ustawową możliwość odroczenia ze względu na pobieranie nauki w celu zdobycia zawodu lub kwalifikacji szczególnie przydatnych w wojsku na podstawie umowy zawartej z wojskowym komendantem uzupełnień o której mowa w art. 132a ust. 3 ustawy albo skierowania wskazanego w art. 132b ust. 2 ustawy utrzymując, zasadę iż odroczenia udzielać można nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, w którym poborowy kończy 23 rok życia.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych w sferze dochodów i wydatków budżetu i sektora publicznego, nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

(P R O J E K T)

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2002 r.

**w sprawie poboru i przeznaczania kobiet do czynnej służby wojskowej oraz
przenoszenia ich do rezerwy.**

Na podstawie art. 48 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa kwalifikacje kobiet przydatne do czynnej służby wojskowej, kryteria i tryb przeznaczania do tej służby, kryteria i tryb przenoszenia ich do rezerwy, stanowiska i funkcje oraz wymagane kwalifikacje na stanowiskach lub funkcjach, na które przeznaczają się kobiety, a także termin przenoszenia do rezerwy po uzyskaniu wymaganych kwalifikacji w terminie późniejszym.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa, bez bliższego określenia, o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wojskowym komendancie uzupełnień – należy przez to rozumieć wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego według miejsca pobytu stałego żołnierza rezerwy lub jego pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące

§ 3. Kobiety w wieku określonym w art. 48 ust. 1 ustawy, które w danym roku szkolnym kończą naukę w średnich i policealnych szkołach medycznych i weterynaryjnych, poddaje się obowiązkowi stawienia się w tym roku do poboru.

§ 4. Kobiety uznane za zdolne do czynnej służby wojskowej, wojskowy komendant uzupełnień przeznaczają do tej służby.

§ 5. Kobiet uznanych za czasowo niezdolne do czynnej służby nie przeznaczają do tej służby.

§ 6. Przeznaczanie kobiet do czynnej służby wojskowej polega na określeniu planowanego dla niej stanowiska lub funkcji wynikającej ze struktury wewnętrznej jednostki wojskowej.

§ 7. Kobiety, o których mowa w § 4, w zależności od kwalifikacji, o których mowa w § 8, przeznaczają się na następujące stanowiska lub funkcje:

- 1) pielęgniarka,
- 2) położna,
- 3) asystentka stomatologiczna,
- 4) technik ortopeda,
- 5) technik analityki medycznej,
- 6) technik elektroradiolog,
- 7) technik fizjoterapii,
- 8) technik elektroniki medycznej,
- 9) technik dentystyczny,
- 10) technik farmaceutyczny,
- 11) dietetyk,
- 12) ratownik medyczny,
- 13) sanitariusz,
- 14) technik weterynarii,

§ 8. Na stanowiska i funkcje, o których mowa w § 7 przeznaczają się kobiety, które posiadają wymagane kwalifikacje do wykonywania zawodu:

- 1) pielęgniarka,
- 2) położna,
- 3) asystentka stomatologiczna,
- 4) technik ortopeda,
- 5) technik analityki medycznej,
- 6) technik elektroradiolog,
- 7) technik fizjoterapii,
- 8) technik elektroniki medycznej,
- 9) technik dentystyczny,
- 10) technik farmaceutyczny,
- 11) dietetyk,
- 12) ratownik medyczny,
- 13) technik weterynarii,

§ 9. Kobiety przeznaczone do czynnej służby wojskowej wojskowy komendant uzupełnień przenosi do rezerwy z dniem ukończenia przez nie nauki.

§ 10. 1. Do czynnej służby wojskowej mogą być również przeznaczane kobiety, które uzyskały kwalifikacje wymienione w § 8 po terminie określonym w art. 48 ust. 1 ustawy.

2. Kobiety, o których mowa w ust 1 , wojskowy komendant uzupełnień kieruje do wojskowej komisji lekarskiej celem określenia zdolności do czynnej służby wojskowej w terminie 3 miesięcy od uzyskania wymaganych kwalifikacji.

§ 11. Kobiety uznane za zdolne do czynnej służby wojskowej, wojskowy komendant uzupełnień przeznacza do tej służby w trybie określonym w § 6 - 8.

§ 12. Kobiety , o których mowa w § 11, wojskowy komendant uzupełnień przenosi do rezerwy z dniem przeznaczania do czynnej służby wojskowej.

§ 13. Kobietom przeznaczonym do czynnej służby wojskowej, wojskowy komendant uzupełnień wydaje książeczki wojskowe.

§ 14. Szczegółowe kryteria przeznaczania kobiet na poszczególne stanowiska lub funkcje wojskowe określa taryfikator kwalifikacyjny zawarty w załączniku do rozporządzenia.

§ 15. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 1992 roku w sprawie poddania kobiet obowiązkowi stawienia się do poboru oraz przeznaczania ich do czynnej służby wojskowej.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Leszek Miller

TARYFIKATOR KWALIFIKACYJNY

Lp.	Wykonywany lub wyuczony zawód oraz kwalifikacje		Stanowisko, funkcja
	Zawód ⁽¹⁾	Kwalifikacje	
1.	Pielęgniarka Położna	Średnia lub policealna szkoła medyczna	Pielęgniarka
2.	Pielęgniarka Położna	Średnia lub policealna szkoła medyczna	Położna
3.	Asystentka stomatologiczna	Średnia lub policealna szkoła medyczna	Asystentka stomatologiczna
4.	Technik ortopeda	Pomaturalne studium medyczne	Technik ortopeda
5.	Technik analityki medycznej	Pomaturalne studium medyczne	Technik analityki medycznej
6.	Technik elektroradiolog	Pomaturalne studium medyczne	Technik elektroradiolog
7.	Technik fizjoterapii	Pomaturalne studium medyczne	Technik fizjoterapii
8.	Technik elektroniki medycznej	Pomaturalne studium medyczne	Technik elektroniki medycznej
9.	Technik dentystyczny	Pomaturalne studium medyczne	Technik dentystyczny
10.	Technik farmaceutyczny	Pomaturalne studium medyczne	Technik farmaceutyczny
11.	Dietetyk	Średnia lub policealna szkoła medyczna	Dietetyk
12.	Ratownik medyczny	Średnia lub policealna szkoła medyczna	Ratownik medyczny Sanitariusz
13.	Technik weterynarii	Technikum weterynaryjne, Średnia lub policealna szkoła medyczna	Technik weterynarii

(1) Zgodnie z wykazem zawodów kształconych w szkołach medycznych, określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 1998 r. Nr 4, poz. 9).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 48 ust. 2 i 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP zobowiązującej Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia kwalifikacji kobiet poddanych obowiązkowi stawienia się do poboru, kwalifikacji kobiet przydatnych do czynnej służby wojskowej, kryteriów i trybu przeznaczania do tej służby, kryteriów i trybu przenoszenia ich do rezerwy, stanowisk i funkcji oraz wymaganych kwalifikacji na stanowiskach i funkcjach, na które przeznaczają się kobiety, a także terminu przenoszenia do rezerwy po uzyskaniu wymaganych kwalifikacji w terminie późniejszym. Do chwili obecnej całokształt uregulowań dotyczących przeznaczania kobiet do poboru w zakresie art. 48 ust. 2 był zawarty w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 1992 roku. W sprawie poddania kobiet obowiązkowi stawienia się do poboru oraz przeznaczania ich do czynnej służby wojskowej Dz.U.92.66.333. Projektowane

rozporządzenie poszerzono o uregulowanie zawarte w delegacji w art. 48 ust. 4 mówiącej o określeniu stanowisk i funkcji oraz wymaganych kwalifikacji na stanowiskach i funkcjach, których wykaz zawarty jest w taryfikatorze kwalifikacyjnym stanowiącym załącznik do niniejszego rozporządzenia.

Z uwagi na niewielki zakres zmian w stosunku do regulacji zawartych w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu uzgodnienia nie zostały dokonane. W toku dalszych prac nad treścią rozporządzenia planuje się przedstawić je do uzgodnień międzyresortowych.

Z uwagi na to, iż sprawy związane z poborem i przeznaczaniem kobiet do czynnej służby wojskowej są obecnie realizowane, wejście w życie niniejszego rozporządzenia nie wywoła żadnych skutków finansowych w budżecie państwa.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2002 rok

**w sprawie określenia zakresu obowiązków i trybu postępowania w sprawach
zawiadamiania wojskowych komendantów uzupełnień o osobach podlegających
obowiązkowi czynnej służby wojskowej.**

Na podstawie art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Pracodawca zawiadamia nie później niż przed upływem 14 dni, w formie pisemnej, wojskowego komendanta uzupełnień o zatrudnieniu, jak również o zwolnieniu pracownika posiadającego kartę mobilizacyjną.

2. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1, dotyczą również pracodawców, będących jednocześnie pracownikami, jeżeli posiadają karty mobilizacyjne.

3. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 2, przesyła się do wojskowego komendanta uzupełnień właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego pracownika, trwającego ponad dwa miesiące.

4. W zawiadomieniu podaje się:

1) nazwisko i imię, imię ojca oraz datę i miejsce urodzenia,

1a) numer ewidencyjny PESEL,

2) miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego, trwającego ponad dwa miesiące,

3) datę zatrudnienia lub zwolnienia,

4) kwalifikacje zawodowe i zajmowane stanowisko,

5) nazwę i adres pracodawcy.

5. Pracownik jest obowiązany, na żądanie pracodawcy, okazać do wglądu książeczkę wojskową w celu ustalenia, czy posiada on kartę mobilizacyjną.

§ 2. 1. Rektorzy (dyrektorzy) szkół wyższych, dyrektorów zakładów kształcenia nauczycieli, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, a do dnia 31 sierpnia 2008 roku również dyrektorzy szkół ponadpodstawowych, policealnych, pomaturalnych i średnich są obowiązani zawiadomić nie później niż przed upływem 14 dni, w formie pisemnej, wojskowych

komendantów uzupełnień właściwych ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) poborowego - studenta (ucznia) lub jego pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące o:

- 1) przyjęciu poborowego do szkoły,
- 2) przewidywanym czasie studiów (nauki),
- 3) powtarzaniu roku lub semestru studiów (nauki),
- 4) skreśleniu z listy studentów (uczniów),
- 5) wydaleniu ze studiów (szkoły),
- 6) ukończeniu studiów (nauki).

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) nazwisko i imię, imię ojca oraz datę i miejsce urodzenia,
 - 1a) numer ewidencyjny PESEL,
- 2) miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
- 3) rok studiów (nauki),
- 4) nazwę i adres szkoły,
- 5) miejsce i datę jego wystawienia.

§ 3. Koszty zawiadomienia ponosi zawiadamiający.

§ 4. 1. Dyrektorzy średnich i policealnych szkół medycznych przysyłają wojskowemu komendantowi uzupełnień właściwemu ze względu na siedzibę szkoły imienny wykaz kobiet, które w danym roku szkolnym kończą naukę w tych szkołach.

2. Imienne wykazy kobiet przesyła się w terminie do dnia 15 lutego każdego roku; wykazy te powinny zawierać dane wymienione w § 2 ust. 2, z wyjątkiem pkt 3.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia zakresu obowiązków i trybu postępowania w sprawach dotyczących zawiadamiania wojskowych komendantów uzupełnień o osobach podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej w swej istocie nie spowoduje zasadniczych zmian dotyczących informowania wojskowych komendantów uzupełnień przez pracodawców i rektorów szkół wyższych, dyrektorów szkół policealnych, pomaturalnych i średnich o poborowych i żołnierzach rezerwy. Wprowadza jedynie drobne korekty o charakterze proceduralnym i technicznym.

Należy również w przedmiotowym projekcie rozporządzenia uwzględnić zmiany, które wynikają z nowelizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP. Zmiana ta polega na obowiązku zawiadamiania przez rektorów szkół wyższych i wyższych zawodowych, dyrektorów zakładów kształcenia nauczycieli, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, a do dnia 31 sierpnia 2008 roku również dyrektorzy szkół ponadpodstawowych nie później niż przed upływem czternastu dni, wojskowych komendantów uzupełnień właściwych ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) studenta (ucznia) o wydaleniu ze szkoły wyższej lub wyższej zawodowej oraz o uzyskaniu statusu absolwenta szkoły wyższej lub wyższej zawodowej.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia2002 roku

w sprawie określenia przypadków, w których osoby podlegające powszechnemu obowiązkowi obrony są obowiązane do osobistego stawienia się na wezwanie organów wojskowych, trybu wzywania, organów wojskowych właściwych w tych sprawach oraz wzoru wezwania.

Na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) przypadki, w których osoby podlegające powszechnemu obowiązkowi obrony są obowiązane do osobistego stawienia się na wezwanie organów wojskowych,
- 2) tryb wzywania,
- 3) organy wojskowe właściwe w tych sprawach,
- 4) wzór wezwania.

§ 2. Organami właściwymi do wzywania osób podlegających powszechnemu obowiązkowi obrony do osobistego stawienia się są:

- 1) wojskowy komendant uzupełnień,
- 2) szef wojewódzkiego sztabu wojskowego.

§ 3. Wojskowy komendant uzupełnień wzywa osobę podlegającą powszechnemu obowiązkowi obrony do osobistego stawienia się w wojskowej komendzie uzupełnień lub w miejscu określonym w wezwaniu, w celu:

- 1) powołania do pełnienia czynnej służby wojskowej lub służby w obronie cywilnej,
- 2) wręczenia lub wycofania karty skierowania do pełnienia służby w formacjach uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych, określonych w odrębnych przepisach,
- 3) wręczenia, wycofania lub zmiany karty mobilizacyjnej albo nadania lub uchylecia przydziału mobilizacyjnego,
- 4) nadania lub uchylecia przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego,
- 5) skierowania do wojskowej komisji lekarskiej, w tym na specjalistyczne badania lekarskie,

- 6) założenia lub uzupełnienia ewidencji wojskowej,
- 7) przeniesienia do rezerwy,
- 8) odebrania, wymiany lub wydania nowej książeczki wojskowej,
- 9) uregulowania stosunku do powszechnego obowiązku obrony, w przypadku, o którym mowa w art. 34 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Szef wojewódzkiego sztabu wojskowego wzywa osobę podlegającą powszechnemu obowiązkowi obrony do osobistego stawienia się w siedzibie wojewódzkiego sztabu wojskowego lub w miejscu określonym w wezwaniu, jeżeli osoba ta jest stroną postępowania w sprawie o ustalenie prawa do odszkodowania i jego wysokości lub w sprawie prowadzonej przed szefem wojewódzkiego sztabu wojskowego jako organem II instancji.

§ 5. W przypadkach, o których mowa w § 3 i 4, mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 6. W razie konieczności wezwania, w przypadkach, o których mowa w § 3, większej liczby:

- 1) pracowników zatrudnionych u jednego pracodawcy, wojskowy komendant uzupełnień, za zgodą pracodawcy, może dokonać czynności będących powodem wezwania w jego siedzibie lub innym wskazanym przez niego miejscu;
- 2) żołnierzy rezerwy lub innych osób podlegających powszechnemu obowiązkowi obrony, wojskowy komendant uzupełnień, za zgodą lub na wniosek właściwego dowódcy jednostki wojskowej, może dokonać czynności będących powodem wezwania w jednostce wojskowej;
- 3) osób podlegających powszechnemu obowiązkowi obrony, wojskowy komendant uzupełnień, za zgodą wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), może dokonać czynności będących powodem wezwania w urzędzie gminy lub innym wskazanym przez niego miejscu.

§ 7. 1. Wezwanie osoby podlegającej powszechnemu obowiązkowi obrony do osobistego stawienia się następuje, z zastrzeżeniem § 8, za pomocą wezwania w sprawie powszechnego obowiązku obrony, zwanego dalej "wezwaniami".

2. Wezwanie jest drukiem ścisłego zarachowania. Kopie wykorzystanych wezwań przechowuje się przez okres dwóch lat, a następnie protokolarnie niszczy.

3. Osobom wzywanych przysługuje na ich żądanie zwrot kosztów przejazdu środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w klasie drugiej pociągów osobowych i pospiesznych lub autobusowego w komunikacji zwykłej i pospiesznej oraz środkami

komunikacji zbiorowej miejskiej, najkrótszą drogą z miejsca zamieszkania do miejsca stawienia się i z powrotem.

4. (skreślony).

5. Wzór wezwania określa załącznik do rozporządzenia.

§ 8. 1. W przypadku wręczania odznaczeń lub aktów mianowania na wyższe stopnie wojskowe albo obchodów świąt i innych uroczystości, stosuje się formę zaproszenia.

2. Jeżeli osoba podlegająca powszechnemu obowiązkowi obrony jest obowiązana uzyskać zwolnienie z pracy, to stosuje się wezwanie.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

Opracowany na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) projekt rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie określenia przypadków, w których osoby podlegające powszechnemu obowiązkowi obrony są obowiązane do osobistego stawienia się na wezwanie organów wojskowych, trybu wzywania, organów wojskowych właściwych w tych sprawach oraz wzoru wezwania określa:

- 5) przypadki, w których osoby podlegające powszechnemu obowiązkowi obrony są obowiązane do osobistego stawienia się na wezwanie organów wojskowych,
- 6) tryb wzywania,
- 7) organy wojskowe właściwe w tych sprawach,
- 8) wzór wezwania.

Powyższy projekt rozporządzenia, w stosunku do dotychczas obowiązującego i normującego tę problematykę tj. rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 lutego 2000 r. w sprawie wzywania osób podlegających powszechnemu obowiązkowi obrony przez organy wojskowe (Dz.U. Nr 13, poz. 172 z późn. zm.), uwzględnia nowe brzmienie art. 52 ust. 3 wynikające z ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw: *„Osobom wezwanym do osobistego stawienia się przez właściwy organ w sprawach dotyczących powszechnego obowiązku obrony przysługuje na ich żądanie zwrot kosztów przejazdu do miejsca stawienia się i powrotu do miejsca pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad*

dwa miesiące. Koszty te organ wzywający zwraca na podstawie udokumentowanego oświadczenia osoby wezwanej, według zasad określonych w przepisach o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym”.

W związku z powyższym nadano nowe brzmienie dotychczasowemu § 7 ust. 3 przywołanego rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie wzywania osób podlegających powszechnemu obowiązkowi obrony przez organy wojskowe oraz zmieniono wzór wezwania, w którym w zakresie określenia sposobu zwrotu kosztów przejazdu osobom wezwanym przywołuje się przepisy o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.

Przepisy przedmiotowego projektu rozporządzenia, zgodnie z upoważnieniem ustawowym do jego wydania zawartym w art. 52 ust. 5 przywołanej ustawy, uwzględniają również przypadki, w których miejsce stawienia się osoby wezwanej jest inne niż siedziba organu wzywającego.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych w sferze dochodów i wydatków budżetu i sektora publicznego, nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia.....2002 roku

w sprawie trybu i zakresu spełniania wojskowego obowiązku meldunkowego oraz organów właściwych w tych sprawach z uwzględnieniem wymogu okazania dokumentów potwierdzających zgłaszane zmiany.

Na podstawie art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Określone w rozporządzeniu czynności wojskowego komendanta uzupełnień wykonuje wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące osoby podlegającej obowiązkowi czynnej służby wojskowej.

§ 2. 1. Wojskowy obowiązek meldunkowy obejmuje:

- 1) wojskowy obowiązek meldunkowy ogólny,
- 2) wojskowy obowiązek meldunkowy szczególny.

2. Wojskowy obowiązek meldunkowy szczególny spełnia się niezależnie od wojskowego obowiązku meldunkowego ogólnego.

Rozdział 2

Wojskowy obowiązek meldunkowy ogólny

§ 3. 1. Wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu ogólnemu, z zastrzeżeniem ust. 3, podlegają:

- 1) mężczyźni - począwszy od dnia 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym kończą dziewiętnaście lat życia, do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą pięćdziesiąt lat życia, a posiadający stopnie wojskowe chorążych lub oficerów - sześćdziesiąt lat życia,

- 2) kobiety przeniesione do rezerwy - począwszy od następnego dnia po dniu przeniesienia do rezerwy do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą czterdzieści lat życia, a posiadające stopnie wojskowe chorążych lub oficerów - pięćdziesiąt lat życia.

2. Wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu ogólnemu nie podlegają osoby wymienione w ust. 1, które:

- 1) zostały uznane za trwale niezdolne do czynnej służby wojskowej,
- 2) pełnią czynną służbę wojskową,
- 3) stale zamieszkują za granicą.

3. Wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu ogólnemu, w zakresie określonym w § 4 ust. 1 pkt 6 i 7, podlegają tylko poborowi do dnia doręczenia im karty powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, zasadniczej służby wojskowej lub szkolenia poborowych w obronie cywilnej albo skierowania do odbycia służby zastępczej.

§ 4. 1. Wojskowy obowiązek meldunkowy ogólny polega na:

- 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
- 2) zameldowaniu przedłużenia pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
- 3) zameldowaniu zmiany adresu w miejscu pobytu stałego lub w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
- 4) zameldowaniu zmiany pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące na pobyt stały,
- 5) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
- 6) zgłoszeniu wyjazdu za granicę na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące i powrotu z tego pobytu,
- 7) zgłoszeniu wyjazdu z miejsca pobytu stałego na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące na obszarze kraju i powrotu z tego pobytu,
- 8) zgłoszeniu zmiany imienia lub nazwiska,
- 9) zgłoszeniu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub wyższej,
- 10) zgłoszeniu uzyskania kwalifikacji zawodowych (zawodu) innych niż uzyskane w szkołach określonych w pkt 9.

2. Wojskowy obowiązek meldunkowy ogólny spełnia się w zakresie określonym w ust. 1:

- 1) w pkt 1-6 - łącznie z obowiązkiem meldunkowym wynikającym z przepisów o ewidencji ludności,

- 2) w pkt 7 - przez zgłoszenie zmian wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) właściwemu ze względu na miejsce pobytu stałego poborowego,
- 3) w pkt 8-10 - przez zgłoszenie zmian wojskowemu komendantowi uzupełnień.

§ 5. Spełnienie wojskowego obowiązku meldunkowego ogólnego w zakresie określonym w § 4 ust. 1:

- 1) w pkt 1-6 - następuje przez złożenie wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) wypełnionego i podpisanego odpowiedniego formularza meldunkowego albo ustnie w formach i terminach określonych w przepisach o ewidencji ludności oraz okazanie książeczki wojskowej lub potwierdzenia zgłoszenia się do rejestracji przedpoborowych,
- 2) w pkt 7 - następuje przez złożenie wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) wypełnionego i podpisanego odpowiedniego formularza najpóźniej w dniu wyjazdu oraz przed upływem czwartej doby, licząc od dnia powrotu,
- 3) w pkt 8 - następuje przez okazanie wojskowemu komendantowi uzupełnień ostatecznej decyzji o zmianie imienia lub nazwiska albo przesłanie kopii tej decyzji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji osobie podlegającej wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu ogólnemu,
- 4) w pkt 9 i 10 - następuje przez okazanie wojskowemu komendantowi uzupełnień dokumentu stwierdzającego ukończenie szkoły lub uzyskanie kwalifikacji zawodowych (zawodu) albo przesłanie kopii tego dokumentu, w terminie 30 dni od dnia wręczenia tego dokumentu osobie podlegającej wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu ogólnemu.

Rozdział 3

Wojskowy obowiązek meldunkowy szczególny

§ 6. Wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu szczególnemu podlegają żołnierze rezerwy posiadający karty mobilizacyjne.

§ 7. Wojskowy obowiązek meldunkowy szczególny polega na zgłoszeniu wojskowemu komendantowi uzupełnień:

- 1) zameldowania zmiany adresu w miejscu pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
- 2) wymeldowania się z miejsca pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,

- 3) wyjazdu za granicę na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące i powrotu z tego pobytu,
- 4) wyjazdu z miejsca pobytu stałego na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące na obszarze kraju i powrotu z tego pobytu.

§ 8. Potwierdzenie zgłoszonych zmian, o których mowa w § 4 ust. 1 oraz w § 7 upoważnionym organom powinno odbyć się za okazaniem dokumentów potwierdzających zgłaszane zmiany.

§ 9. 1. Wojskowy obowiązek meldunkowy szczególny, o którym mowa w § 7, spełnia się osobiście przez złożenie wojskowemu komendantowi uzupełnień wypełnionego i podpisanego odpowiedniego formularza przed spełnieniem wojskowego obowiązku meldunkowego ogólnego.

2. Dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w § 7:

- 1) w pkt 1 - powinno nastąpić najpóźniej przed upływem czwartej doby w przypadku zmiany adresu w miejscu pobytu stałego albo w ciągu następnej doby w przypadku zmiany adresu w miejscu pobytu czasowego, licząc od dnia powstania zmian,
- 2) w pkt 2 - powinno nastąpić najpóźniej w dniu opuszczenia dotychczasowego miejsca pobytu,
- 3) w pkt 3 i 4 - powinno nastąpić najpóźniej w dniu wyjazdu oraz przed upływem drugiej doby, licząc od dnia powrotu.

3. W przypadkach określonych w § 7 pkt 1 i 2 przy składaniu formularza wojskowy komendant uzupełnień dokonuje odpowiednich adnotacji w książeczce wojskowej, jeżeli zmiana adresu lub wymeldowania z pobytu powoduje zmianę przynależności ewidencyjnej do wojskowej komendy uzupełnień.

4. Jeżeli zgłoszenie określone w § 7 pkt 1 i 2 nie powoduje zmiany przynależności ewidencyjnej do wojskowej komendy uzupełnień, wojskowy komendant uzupełnień, któremu zgłoszenie to zostało dokonane, stwierdza na formularzu, o którym mowa w ust. 1, spełnienie wojskowego obowiązku meldunkowego szczególnego, w celu okazania przez żołnierza rezerwy tego formularza wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) właściwemu ze względu na dotychczasowe miejsce pobytu oraz złożenia go takiemu organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce pobytu.

§ 10. Do osób, które zgłosiły się w celu spełnienia wojskowego obowiązku meldunkowego szczególnego, stosuje się odpowiednio przepisy art. 52 ust. 2-4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21,

poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363), zwanej dalej "ustawą".

Rozdział 4

Czynności wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) w zakresie wojskowego obowiązku meldunkowego

§ 11. 1. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta), któremu osoba podlegająca wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu ogólnemu zgłosiła zmiany określone w § 4 ust. 1 pkt 1-5 i 7:

- 1) odnotowuje w karcie osobowej mieszkańca lub w ewidencji osób zameldowanych na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące dane dotyczące stosunku do obowiązku czynnej służby wojskowej osoby dopełniającej obowiązku meldunkowego,
- 2) dokonuje, na podstawie danych zgłoszonych w formularzu, o którym mowa w § 5 pkt 1 i 2, wpisu:
 - a) w książeczce wojskowej - o przyjęciu lub skreśleniu z ewidencji wojskowej komendy uzupełnień,
 - b) na potwierdzeniu zgłoszenia się do rejestracji przedpoborowych – o przyjęciu lub skreśleniu z ewidencji ludności,
- 3) wysyła, w terminie trzech dni od dnia dopełnienia obowiązku meldunkowego, zawiadomienie meldunkowe na odpowiednim formularzu w odniesieniu do:
 - a) poborowego, który nie stawił się jeszcze do poboru - do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na nowe miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
 - b) poborowych pełniących służbę w formacjach uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych, odbywających zasadniczą służbę lub szkolenie poborowych w obronie cywilnej albo odbywających służbę zastępczą - do wojskowego komendanta uzupełnień,
 - c) pozostałych osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej - do wojskowego komendanta uzupełnień.

2. Wpisu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie dokonuje się w razie:

- 1) zameldowania lub wymeldowania osoby, która uprzednio zgłosiła odpowiednie zmiany wojskowemu komendantowi uzupełnień z tytułu wojskowego obowiązku meldunkowego szczególnego,

- 2) zameldowania żołnierza rezerwy na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące i wymeldowania z tego pobytu,
- 3) zameldowania i wymeldowania nie powodującego zmiany przynależności ewidencyjnej do wojskowej komendy uzupełnień.

§ 12. 1. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) sprawdza, na podstawie potwierdzenia zgłoszenia się do rejestracji przedpoborowych lub wpisów zamieszczonych w książeczce wojskowej, czy osoba zgłaszająca dane wymagane do zameldowania i podlegająca obowiązkowi meldunkowemu dokonała:

- 1) wymeldowania wynikającego z wojskowego obowiązku meldunkowego ogólnego,
- 2) wymeldowania wynikającego z wojskowego obowiązku meldunkowego szczególnego.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, sprawdza również, czy żołnierz zwolniony z zasadniczej służby wojskowej przedterminowo z pozostawieniem w dyspozycji dowódcy jednostki wojskowej, zgłaszający dane wymagane do zameldowania lub wymeldowania, uzyskał zezwolenie właściwego dowódcy na zmianę miejsca pobytu.

3. W razie niedopełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, wójt lub burmistrz (prezydent miasta) informuje zainteresowane osoby o konieczności uprzedniego dopełnienia tych obowiązków, stanowiących warunek przyjęcia zgłoszenia odpowiednich danych.

§ 13. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta), któremu żołnierz rezerwy, żołnierz zwolniony z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem bez przeniesienia do rezerwy lub poborowy zgłosił wyjazd za granicę na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące oraz powrót z tego pobytu, przesyła wojskowemu komendantowi uzupełnień zawiadomienie o zaistnieniu tych zmian.

§ 14. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta), w terminie trzech dni od dnia powzięcia odpowiedniej wiadomości, zawiadamia wojskowego komendanta uzupełnień o zgonie osoby podlegającej wojskowemu obowiązkowi meldunkowego, jak również o wymeldowaniu jej na podstawie decyzji administracyjnej.

Rozdział 5

Uzyskiwanie zezwoleń na wyjazd i pobyt czasowy za granicą

§ 15. Osobom, o których mowa w art. 53 ust. 2 ustawy, zezwolenia na wyjazd i pobyt za granicą wydaje wojskowy komendant uzupełnień.

§ 16. 1. Wojskowy komendant uzupełnień odmawia wydania zezwolenia, o którym mowa w § 15, jeżeli deklarowany przez poborowego termin powrotu przypada:

- 1) po dniu zakończenia poboru,
- 2) po dniu określonym w karcie powołania (karcie skierowania) do odbycia zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, zasadniczej służby lub szkolenia poborowych w obronie cywilnej albo do odbycia służby zastępczej.

2. Od decyzji wojskowego komendanta uzupełnień przysługuje osobie, o której mowa w § 15, odwołanie do szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego.

Rozdział 6

Przepis końcowy

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

W projekcie rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie trybu i zakresu spełniania wojskowego obowiązku meldunkowego oraz organów właściwych w tych sprawach z uwzględnieniem wymogu okazania dokumentów potwierdzających zgłaszane zmiany zlikwidowano podziały na obowiązek meldunkowy ogólny i szczególny.

Obecnie wojskowy obowiązek meldunkowy szczególny proponuje się określić w projektowanym ust. 3a i 3b art. 53 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.

Intencją podziału wojskowego obowiązku meldunkowego było wyodrębnienie wojskowego obowiązku meldunkowego szczególnego, który dotyczyłby żołnierzy rezerwy, którym nadano przydział mobilizacyjny oraz osób, którym nadano pracowniczy przydział mobilizacyjny, a także poborowych, którym wydano karty powołania.

W projekcie rozporządzenia zamieszczono również zapisy dotyczące wymogu okazania dokumentów potwierdzających zmiany, o których mowa w § 8.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia

**w sprawie nadawania przydziałów mobilizacyjnych żołnierzom rezerwy oraz
pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych osobom do służby wojskowej lub pracy
w jednostkach wojskowych w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny oraz kart
mobilizacyjnych.**

Na podstawie art. 59a ust. 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) kryteria, jakie winni spełniać odpowiednio żołnierz rezerwy oraz pracownicy lub inne osoby nie będące pracownikami do przeznaczenia ich do służby wojskowej lub pracy w jednostkach wojskowych w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny i nadania przydziału mobilizacyjnego lub pracowniczego przydziału mobilizacyjnego,
- 2) kategorie osób, którym nie nadaje się przydziałów mobilizacyjnych lub pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych,
- 3) tryb i sposób nadawania przydziałów mobilizacyjnych oraz pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych, a także przypadki powodujące ich unieważnienie,
- 4) czynności wojskowego komendanta uzupełnień i dowódcy jednostki wojskowej poprzedzające nadanie przydziałów,
- 5) podstawowe obowiązki i uprawnienia wynikające z nadanych przydziałów,
- 6) wzory kart mobilizacyjnych oraz ich przeznaczenie.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa, bez bliższego określenia, o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wojskowym komendancie uzupełnień – należy przez to rozumieć wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego według miejsca pobytu stałego żołnierza rezerwy lub osoby, o której mowa w art. 59a ust. 2 albo pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące

- 3) uzupełnieniu jednostki wojskowej - należy przez to rozumieć nadanie przydziałów mobilizacyjnych albo pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych na stanowiska wynikających ze struktury wewnętrznej jednostek wojskowych czasu wojny.

Rozdział 2.

Kryteria i tryb przeznaczania żołnierzy rezerwy do służby wojskowej oraz osób do pracy w jednostkach wojskowych w razie ogłoszenia mobilizacji w czasie wojny.

- § 2. 1. Do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny przeznaczają się poprzez nadanie przydziałów mobilizacyjnych żołnierzy rezerwy, którzy:
- 1) posiadają odpowiednie wykształcenie wojskowe lub wyuczony zawód cywilny odpowiadający określonej specjalności wojskowej,
 - 2) legitymują się odpowiednim stanem zdrowia i orzeczoną zdolnością do czynnej służby wojskowej,
 - 3) nie przekroczyli granicy wieku określonej w art. 58 ust. 1 ustawy,
 - 4) zamieszkują na terenach położonych najbliżej w stosunku do miejsca dyslokacji jednostki wojskowej, do której mają mieć nadany przydział mobilizacyjny.
2. Żołnierzom rezerwy nie posiadającym wykształcenia wojskowego nadaje się przydziały mobilizacyjne po odbyciu przez nich ćwiczeń wojskowych krótkotrwałych lub długotrwałych.
- § 3. 1. Do pracy w jednostkach wojskowych na stanowiskach pracowniczych określonych etatami czasu wojennego tych jednostek przeznaczają się osoby poprzez nadanie pracowniczego przydziału mobilizacyjnego, które są:
- 1) pracownikami zatrudnionymi w jednostkach wojskowych na stanowiskach pracowniczych określonych etatem czasu pokojowego tych jednostek,
 - 2) pracownikami jednostek wojskowych zatrudnionymi w tych jednostkach na podstawie planu zatrudnienia,
 - 3) żołnierzami rezerwy, którym nie nadano przydziałów mobilizacyjnych i posiadający wymagane kwalifikacje do wykonywania pracy na stanowisku w jednostce wojskowej,
 - 4) zatrudnione u innych pracodawców na stanowiskach o podobnych wymaganych kwalifikacjach, na stanowiskach o podobnych wymaganych kwalifikacjach, jak na stanowiskach pracowniczych w jednostkach wojskowych,
 - 5) bezrobotnymi, posiadającymi niezbędne kwalifikacje, zamieszkałymi w pobliżu miejsca postoju jednostek wojskowych, do których mają mieć nadany pracowniczy przydział mobilizacyjny.
- § 4. 1. Przydział mobilizacyjny żołnierzowi rezerwy nadaje się w jednostce wojskowej, do której żołnierz rezerwy ma się stawić w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny, albo w jednostce wojskowej wykonującej zadania mobilizacyjne lub szkoleniowe na rzecz tej jednostki.
2. Przydział mobilizacyjny w jednostce wojskowej nadaje się w szczególności w okresie:

- 1) żołnierzom, którzy odbywali zasadniczą służbę wojskową – w dniu zwolnienia z tej służby,
 - 2) żołnierzom rezerwy, którzy odbyli przeszkolenie wojskowe albo pełnili zawodową służbę wojskową – w ciągu 6 miesięcy od dnia zwolnienia z tej służby,
 - 3) żołnierzom rezerwy, którzy odbyli ćwiczenia wojskowe lub pełnili okresową służbę wojskową – w dniu zwolnienia z tych ćwiczeń lub służby.
3. Niedotrzymanie terminów, o których mowa w ust. 2, nie wyłącza możliwości nadania przydziału mobilizacyjnego w późniejszym okresie.
- § 5. 1. W pojedynczych przypadkach przydział mobilizacyjny żołnierzowi rezerwy można nadać w wojskowej komendzie uzupełnień, jednakże każdorazowo w uzgodnieniu z dowódcą jednostki wojskowej, o której mowa w § 4 oraz z udziałem przedstawiciela tej jednostki.
2. Nadanie przydziału mobilizacyjnego, o którym mowa w ust. 1 może nastąpić w szczególności w przypadku żołnierzy rezerwy posiadających miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące poza obszarem administrowanym przez wojskową komendę uzupełnień, na którym znajduje się jednostka wojskowa, o której mowa w § 4.
 3. Żołnierzy rezerwy, o których mowa w ust. 2 powołuje się na ćwiczenia wojskowe w ciągu 12 miesięcy od nadania przydziału mobilizacyjnego.
- § 6. 1. Akt nadania przydziału mobilizacyjnego żołnierzowi rezerwy powinien mieć charakter uroczysty i odbywać się na zbiórce oddziału (pododdziału) jednostki wojskowej.
2. W uzasadnionych przypadkach akt nadania przydziału mobilizacyjnego odbywa się w sali tradycji lub innym odpowiednim pomieszczeniu jednostki wojskowej (wojskowej komendy uzupełnień), z zachowaniem uroczystej formy.
- § 7. 1. Fakt nadania przydziału mobilizacyjnego żołnierzowi rezerwy dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie jednostki wojskowej.
2. Wojskowy komendant uzupełnień dokonuje adnotacji o nadaniu przydziału mobilizacyjnego żołnierzowi rezerwy w jego dokumentacji ewidencyjnej i księżeczce wojskowej.
 3. Po nadaniu przydziału mobilizacyjnego wojskowy komendant uzupełnień wydaje żołnierzowi rezerwy kartę mobilizacyjną, o której mowa w art. 59a ust. 5, wg wzoru stanowiącego załącznik Nr 1 lub Nr 2 do rozporządzenia.
- § 8. 1. Nadanie przydziałów mobilizacyjnych żołnierzom rezerwy następuje po uprzednim:
- 1) przeprowadzeniu przez dowódcę jednostki wojskowej analizy potrzeb mobilizacyjnych i złożeniu przez niego do wojskowego komendanta uzupełnień zapotrzebowań na uzupełnienie jednostki wojskowej żołnierzami rezerwy,
 - 2) wytypowaniu przez wojskowego komendanta uzupełnień, z udziałem przedstawiciela zainteresowanej jednostki wojskowej żołnierzy rezerwy spełniających wymagania na określone stanowiska służbowe (funkcje) w ramach przydziałów mobilizacyjnych,
 - 3) skierowanie na badania lekarskie do właściwej wojskowej komisji lekarskiej w celu określenia zdolności do czynnej służby wojskowej żołnierzy rezerwy, którzy posiadają niewystarczające lub nieaktualne badania lekarskie, albo takich badań nie posiadają,

- 4) powołaniu wytypowanych żołnierzy rezerwy na ćwiczenia wojskowe do jednostek wojskowych,
 - 5) sprawdzeniu przez dowódcę jednostki wojskowej przydatności żołnierzy rezerwy do nadania przydziałów mobilizacyjnych,
 - 6) złożeniu, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, przysięgi wojskowej przez żołnierzy rezerwy, którzy takiej przysięgi nie składali.
2. w przypadkach, o których mowa w § 4, ust. 2, pkt 1 i 3 nie ma obowiązku wykonania czynności, określonych w ust. 1, pkt 3, 5 i 6.
- § 9. 1. Żołnierzy rezerwy utrzymuje się na przydziałach mobilizacyjnych nie dłużej niż do czasu osiągnięcia przez nich górnej granicy wieku, o której mowa w art. 58 ust. 1, pkt 1 i 2 ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Na przydziałach mobilizacyjnych utrzymuje się żołnierzy rezerwy przez okres nie dłuższy niż:
- 1) podoficerów i szeregowych – 15 lat,
 - 2) pozostałych – 25 lat.
- § 10. Prace mające na celu ustalenie na czas wojny potrzeb w zakresie pracowników prowadzą w czasie pokoju dowódcy jednostek wojskowych oraz szefowie, komendanci, kierownicy i dyrektorzy jednostek (komórek) organizacyjnych posiadających etaty czasu wojennego, w których występują stanowiska pracowników wojska.
- § 11. 1. Podstawę do nadania pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych stanowią zapotrzebowania wypełnione w 2 egzemplarzach składane przez organy, o których mowa w § 10 do właściwych terytorialnie wojskowych komendantów uzupełnień.
2. W zapotrzebowaniach organy, o których mowa w § 10 wskazują pracowników zatrudnionych w czasie pokoju w podległych im jednostkach, którym powinny zostać nadane pracownicze przydziały mobilizacyjne oraz dodatkowo sporządzają listę pracowników, których nie przewidują wykorzystywać w czasie mobilizacji i wojny.
3. Zapotrzebowania i listy, o których mowa w ust. 2 powinny zawierać w szczególności:
- 1) wykaz stanowisk przewidzianych dla pracowników wojska,
 - 2) wymagane (posiadane) wykształcenie oraz bliższe określenie kwalifikacji (umiejętności).
 - 3) dane identyfikacyjne osób zatrudnionych, w tym: nazwiska i imiona, rok urodzenia, adres miejsca stałego pobytu lub pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.
- § 12. 1. Wojskowi komendanci uzupełnień na podstawie dokumentów, o których mowa w § 11 ust. 2 przeznaczają pracowników do pracy w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny nadając im pracownicze przydziały mobilizacyjne.
2. Potwierdzeniem nadania pracowniczego przydziału mobilizacyjnego jest karta mobilizacyjna wydana przez wojskowego komendanta uzupełnień wystawiona w dwóch egzemplarzach, wg wzoru stanowiącego załącznik Nr 3 do rozporządzenia oraz adnotacja w ewidencji wojskowej prowadzonej w WKU na podstawie przepisów art. 49 ustawy.
3. Po nadaniu pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych, wojskowy komendant uzupełnień wypełnia zapotrzebowania, o których mowa w § 11 ust. 1 wpisując dane osób oraz przesyła jeden egzemplarz tego zapotrzebowania wraz z pojedynczymi

egzemplarzami kart mobilizacyjnych przeznaczonymi dla pracowników zatrudnionych w czasie pokoju w danej jednostce wojskowej (komórce) organizacyjnej organowi, który składał zapotrzebowanie.

4. Organ, o którym mowa w ust. 3 doręcza pracownikom przesłane karty mobilizacyjne – za pokwitowaniem.
5. Wojskowy komendant uzupełnień, na podstawie list, o którym mowa w § 11 ust. 2 przeznacza pracowników, którym nie nadał pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych do jednostek zatrudniających ich w czasie pokoju – na potrzeby innych jednostek wojskowych (komórek) organizacyjnych, stosownie do ich kwalifikacji.
6. W przypadkach przeznaczenia wszystkich pracowników wojska zamieszkujących na administrowanym przez WKU terenie – na brakujące stanowiska wojskowy komendant typuje – w porozumieniu z organem o którym mowa w § 10 – osoby, o których mowa w § 3 ust. 1, pkt 3 - 5 w oparciu o dane zawarte w prowadzonej ewidencji wojskowej.
7. Doręczenie kart mobilizacyjnych osobom, o których mowa w ust. 5 i 6 należy do obowiązków wojskowego komendanta uzupełnień.

Rozdział 3.

Kategorie osób, którym nie nadaje się przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych.

- § 13. 1. Przydziałów mobilizacyjnych nie nadaje się żołnierzom rezerwy, którzy spełniają przesłanki o których mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3 i 7, art. 100 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 116 ustawy.
2. Przydziałów mobilizacyjnych nie nadaje się także żołnierzom rezerwy zamieszkałym lub pracującym za granicą.
- § 14. 1. Pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych nie nadaje się osobom, które:
- 1) nie ukończyły 18 lat życia,
 - 2) przekroczyły wiek określony w art. 175 ust. 2 ustawy,
 - 3) są przedpoborowymi lub poborowymi,
 - 4) posiadają przydziały mobilizacyjne do jednostek wojskowych;
 - 5) są funkcjonariuszami Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Służby Więziennej, Straży Granicznej, Służby Ochrony Kolei, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej,
 - 6) zostały uznane za niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji,
 - 7) posiadają przydziały organizacyjno – mobilizacyjne do jednostek zmilitaryzowanych,
 - 8) są objęte reklamowaniem od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w czasie wojny.
2. Osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 16 albo opiekę nad osobami wspólnie zamieszkałymi uznanymi za trwale niezdolne do pracy i do samodzielnej egzystencji lub obłożnie chorymi, jeżeli opieki tej nie można powierzyć innym osobom, jak

również kobietom w ciąży można nadać pracowniczy przydział mobilizacyjny wyłącznie za ich zgodą.

Rozdział 4.

Unieważnianie przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych.

- § 15. 1. Unieważnienia przydziałów mobilizacyjnych dokonuje się w ramach planowej lub nieplanowej rotacji żołnierzy rezerwy.
2. Planowej rotacji żołnierzy rezerwy dokonuje się w przypadku:
- 1) osiągnięcia przez nich górnej granicy wieku, o której mowa w art. 58 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy,
 - 2) przekroczenia okresu przebywania na przydziale mobilizacyjnym, o którym mowa w § 9 ust. 2.
3. Nieplanowanej rotacji żołnierzy rezerwy dokonuje się w przypadku:
- 1) wystąpienia przesłanek wykluczających możliwości nadania przydziałów mobilizacyjnych, o których mowa w § 13,
 - 2) zgonu żołnierza rezerwy,
 - 3) utraty obywatelstwa polskiego,
 - 4) uznania żołnierza rezerwy za niezdolnego do pełnienia czynnej służby wojskowej w czasie wojny lub utraty wymaganego stanu zdrowia koniecznego na danym stanowisku służbowym (funkcji),
 - 5) zwolnienia od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w czasie wojny w drodze reklamowania,
 - 6) powołania do zawodowej, kandydackiej lub okresowej służby wojskowej,
 - 7) stwierdzenia nieprzydatności żołnierza rezerwy do pełnienia czynnej służby wojskowej w czasie wojny na określonym stanowisku służbowym,
 - 8) skreślenia stanowiska służbowego (funkcji) w etacie czasu wojennego jednostki wojskowej lub zmniejszenia się potrzeb mobilizacyjnych tej jednostki,
 - 9) zaistnienia możliwości uzupełnienia jednostki wojskowej żołnierzami rezerwy o wyższych predyspozycjach do służby wojskowej.
4. Wojskowy komendant uzupełnień może, z urzędu lub na wniosek dowódcy jednostki wojskowej albo żołnierza rezerwy w innych, niż wymienione w ust. 3 uzasadnionych wypadkach, unieważnić przydział mobilizacyjny, jeżeli nie narusza to interesu jednostki wojskowej albo żołnierza rezerwy.
- § 16. 1. Po unieważnieniu przydziału mobilizacyjnego żołnierzowi rezerwy, wojskowy komendant uzupełnień:
- 1) zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej,

- 2) dokonuje odpowiednich adnotacji w dokumentacji ewidencyjnej i książeczce wojskowej żołnierza rezerwy oraz odbiera i unieważnia jego kartę mobilizacyjną.
2. Dowódca jednostki wojskowej po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 stwierdza w rozkazie dziennym fakt unieważnienia przydziału mobilizacyjnego żołnierzowi rezerwy oraz dokonuje odpowiedniego wpisu w jego dokumentacji ewidencyjnej.

§ 17. 1. Pracowniczy przydział mobilizacyjny podlega na unieważnieniu, jeżeli osoba:

- 1) otrzymała przydział mobilizacyjny do jednostki wojskowej jako żołnierz rezerwy,
 - 2) została powołana do czynnej służby wojskowej,
 - 3) utraciła obywatelstwo polskie,
 - 4) wyjechała na stałe za granicę,
 - 5) zaistniały przesłanki wyłączające możliwość nadania pracowniczego przydziału mobilizacyjnego, o którym mowa w § 15,
 - 6) odbywa karę pozbawienia wolności.
2. Unieważnienia pracowniczego przydziału mobilizacyjnego dokonuje wojskowy komendant uzupełnień z urzędu lub na wniosek organu o którym mowa w § 10.

Rozdział 5.

Określenie wzorów kart mobilizacyjnych oraz ich przeznaczenia.

§ 18. Ustala się wzór:

- 1) karty mobilizacyjnej, określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia, która stanowi przydział mobilizacyjny żołnierza rezerwy do określonej jednostki wojskowej i jest dokumentem wydawanym w czasie pokoju, za pomocą którego następuje powołanie żołnierza rezerwy do czynnej służby wojskowej, z terminem stawiennictwa w niej określonym, w razie ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny,
- 2) karty mobilizacyjnej, określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia, która jest dokumentem wydawanym w czasie pokoju żołnierzowi rezerwy przeznaczonemu do powołania do czynnej służby wojskowej w czasie wojny w początkowym jej okresie,
- 3) karty mobilizacyjnej pracowniczej, określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia, która jest dokumentem wydawanym w czasie pokoju pracownikowi lub osobie nie będącej pracownikiem przeznaczonemu do pracy w jednostkach wojskowych w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny,

§ 19. Karty mobilizacyjne mogą być wydawane według wzorów określonych w dotychczas obowiązujących przepisach, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2003 r.

§ 20. Tracą moc przepisy określone w § 1 pkt. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z 3. lipca 2002 roku w sprawie określenia wzorów kart powołania i kart

mobilizacyjnych oraz ich przeznaczenia, a także wzorów obwieszczeń (Dz. U. Nr 124 z 2002 poz. 1060) oraz załączniki nr 3 i 4 do tego rozporządzenia.

Przepisy końcowe.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Jerzy SZMAJDZIŃSKI

INFORMACJA DLA POSIADACZA KARTY MOBILIZACYJNEJ

1. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny przejazdy na podstawie kart mobilizacyjnych z miejsca pobytu do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej określonego w karcie mobilizacyjnej są bezpłatne. Przejazd przysługuje każdorazowo w przededniu i w dniu stawiennictwa. Karta nie podlega ostemplowaniu w kasie biletowej.
2. Osoba posiadająca kartę mobilizacyjną podlega wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 1992r. w sprawie zasad, zakresu i trybu spełniania wojskowego obowiązku meldunkowego oraz uzyskiwania zezwolenia na wyjazd i pobyt za granicą, a także organów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 68, poz. 344), spełnianemu osobiście przez żołnierza rezerwy, polegającemu na zgłoszeniu wojskowemu komendantowi uzupełnień:
 - 1) zmianie miejsca pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
 - 2) wyjeździe za granicę na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące i powrocie z tego pobytu,
 - 3) adresie korespondencyjnym, w przypadku wyjazdu z miejsca pobytu stałego na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące na obszarze kraju.
3. Niniejszą kartę przechowuje się w książeczce wojskowej i każdorazowo zabiera w razie wyjazdu z miejsca stałego zamieszkania (z wyjątkiem wyjazdu za granicę).
4. Termin „NATYCHMIAST” oznacza, że posiadacz karty mobilizacyjnej powinien nie później niż w ciągu czterech godzin od powzięcia wiadomości o ogłoszeniu mobilizacji powszechnej lub wybuchu wojny udać się do określonego w tej karcie miejsca stawiennictwa, wybierając taką drogę i środki komunikacji, które zapewniają terminowe przybycie do miejsca przeznaczenia.
5. Termin stawiennictwa określony np. „drugiego dnia mobilizacji do godz. 12⁰⁰” oznacza, że posiadacz karty mobilizacyjnej obowiązany jest stawić się do miejsca określonego w karcie mobilizacyjnej w kolejnym dniu mobilizacji powszechnej liczonym samodzielnie w terminie określonym w stosunku do pierwszego dnia mobilizacji powszechnej.
6. Pkt 4 i 5 stosuje się odpowiednio w razie ogłoszenia mobilizacji częściowej, jeżeli z treści aktu o jej zarządzeniu wynika, że posiadacz karty mobilizacyjnej ma obowiązek stawienia się w terminie i miejscu określonym w karcie mobilizacyjnej lub taki obowiązek wynika z odrębnego wezwania (obwieszczenia).
7. Osobie powołanej do czynnej służby wojskowej oraz jej rodzinie przysługują z tego tytułu szczególne uprawnienia, określone w przepisach Działu III rozdziału 7 ustawy.

Prosi się organy, osoby lub inne podmioty, którym zostanie okazana karta mobilizacyjna o umożliwienie w pierwszej kolejności dowozu powoływanego(ej) do miejsca przeznaczenia.

*) wypełnia się w przypadku, gdy jest organizowany dowóz do jednostki wojskowej

**) niepotrzebne skreślić

***) wypełnia się w przypadku doręczenia karty mobilizacyjnej przez pracownika wojskowej komendy uzupełnień

Seria.....Nr.....

W Z Ó R

Załącznik nr 2

MON-Mu/13a

.....
(pieczęć wojskowej komendy uzupełnień)

....., dnia r.

KARTA MOBILIZACYJNA

Na podstawie art. 59 a ust. 1 i 5 i art. 60 ust. 1 w związku z art. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363), zwanej dalej „ustawą”:

Nr specjalności wojskowej

Pan (Pani).....
(stopień wojskowy, nazwisko i imiona)

(imię ojca)

(rok urodzenia)

Nr PESEL

posiadający(a) książeczkę wojskową

(seria, numer)

jest obowiązany(a) w czasie wojny stawić się na wezwanie wojskowego komendanta uzupełnień w określonym przez niego miejscu i terminie w celu pełnienia czynnej służby wojskowej.

Wyżej wymienionemu nadaje się przydział mobilizacyjny na

(stanowisko lub funkcja)

W

(numer i adres jednostki wojskowej)

POUCZENIE

- O utracie karty mobilizacyjnej należy niezwłocznie osobiście powiadomić właściwego wojskowego komendanta uzupełnień. Utrata lub nie przyjęcie karty mobilizacyjnej nie zwalnia z obowiązku stawienia się na wezwanie wojskowego komendanta uzupełnień.
- W razie niemożności stawienia się do czynnej służby wojskowej w miejscu i terminie określonym w wezwaniu (obwieszczeniu) wojskowego komendanta uzupełnień o powołaniu posiadacza karty mobilizacyjnej z powodu obłożnej choroby stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim zakładu opieki zdrowotnej, posiadacz karty mobilizacyjnej jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie wojskowego komendanta uzupełnień, a po ustaniu choroby zgłosić się niezwłocznie do tego organu wraz z kartą mobilizacyjną i zaświadczeniem lekarskim.
- Posiadacz(ka) karty mobilizacyjnej stawiając się na wezwanie (obwieszczenie) wojskowego komendanta uzupełnień zabiera ze sobą kartę mobilizacyjną, książeczkę wojskową, a także inne dokumenty, według uznania, mogące mieć wpływ na przebieg jego(jej) służby. Wskazaniem jest, aby posiadacz(ka) karty mobilizacyjnej zabrał(a) ze sobą niezbędne rzeczy osobiste (np. przybory toaletowe, zapasową bieliznę, przybory do pisania) i dzienną rację żywności.
- Kto w czasie mobilizacji lub wojny będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat dwóch (art. 240 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej - Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205 - zwanej dalej „ustawą”).
- Kto w czasie mobilizacji lub wojny w celu trwałego uchylecia się od obowiązku służby wojskowej będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat pięciu (art. 241 ust. 1 pkt. 9 ustawy).

odcisk
pieczęci.....
(stopień wojskowy, imię i nazwisko, stanowisko służbowe, podpis)

Otrzymują: 1.

(powołany/a/)

2. a/a

Potwierdzam odbiór własnoręcznym podpisem *)

(data, nazwisko, imiona i podpis przyjmującego)

INFORMACJA DLA POSIADACZA KARTY MOBILIZACYJNEJ

1. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny przejazdy na podstawie kart mobilizacyjnych do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej określonego w karcie mobilizacyjnej są bezpłatne (art. 72 ust. 1 i 2 ustawy). Przejazd przysługuje każdorazowo w przededniu i w dniu stawiennictwa. Karta nie podlega ostemplowaniu w kasie biletowej.
2. Osoba posiadająca kartę mobilizacyjną podlega wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 1992 r. w sprawie zasad, zakresu i trybu spełniania wojskowego obowiązku meldunkowego oraz uzyskiwania zezwolenia na wyjazd i pobyt za granicą, a także organów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 68, poz.344), spełnianemu osobiście przez żołnierza rezerwy, polegającemu na zgłoszeniu wojskowemu komendantowi uzupełnień:
 - 1) zmianie miejsca pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
 - 2) wyjeździe za granicę na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące i powrocie z tego pobytu,
 - 3) adresie korespondencyjnym, w przypadku wyjazdu z miejsca pobytu stałego na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące na obszarze kraju.
3. Niniejszą kartę przechowuje się w książeczce wojskowej i każdorazowo zabiera w razie wyjazdu z miejsca stałego zamieszkania (z wyjątkiem wyjazdu za granicę).
4. W przypadku zmiany miejsca pobytu po ogłoszeniu mobilizacji i w czasie wojny, powodującej zmianę właściwości miejscowej wojskowej komendy uzupełnień, posiadacz karty zgłasza się osobiście we właściwej ze względu na miejsce pobytu wojskowej komendzie uzupełnień lub zawiadamia o tym fakcie właściwego wójta, burmistrza (prezydenta miasta) w ciągu czterdziestu ośmiu godzin od momentu przybycia.
5. Osobie powołanej do czynnej służby wojskowej oraz jej rodzinie przysługują z tego tytułu szczególne uprawnienia, określone w przepisach Działu III rozdziału 7 ustawy.

Prosi się organy, osoby lub inne podmioty, którym zostanie okazana karta mobilizacyjna o umożliwienie w pierwszej kolejności dowozu powoływanego(ej) do miejsca przeznaczenia.

*) wypełnia się w przypadku doreczenia karty mobilizacyjnej przez pracownika wojskowej komendy uzupełnień

Seria Nr

.....
(pieczęć wojskowej komendy uzupełnień)

....., dniar.

Nr mob. lub Oddział*	
Pododdział, Lp.	
KGS	
Symbol funkcji	

KARTA MOBILIZACYJNA

Na podstawie art. 59 a ust. 2 i 5 oraz w związku z art. 109 a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363), zwanej dalej „ustawą”:

Pan (Pani).....
(nazwisko i imiona) (imię ojca)

..... Nr PESEL
(rok urodzenia)

posiadający(a) dowód osobisty (paszport)

.....
(seria, numer)

jest zobowiązany(a) stawić się do jednostki wojskowej

W.....
(nazwa lub numer i adres jednostki wojskowej)

miejsce stawiennictwa*.....
(adres miejsca stawiennictwa)

po ogłoszeniu mobilizacji lub w czasie wojny w terminie „.....dnia mobilizacji do godz.”**
Wyżej wymienionemu (ej) nadaje się pracowniczy przydział mobilizacyjny na stanowisko

POUCZENIE

1. O utracie karty mobilizacyjnej należy niezwłocznie zawiadomić właściwego wojskowego komendanta uzupełnień. Utrata karty mobilizacyjnej nie zwalnia posiadacza karty od obowiązku stawienia się w miejscu i czasie określonym w karcie mobilizacyjnej. W przypadku utraty karty mobilizacyjnej po ogłoszeniu mobilizacji lub w czasie wojny, fakt ten zgłasza się dowódcy jednostki wojskowej po stawieniu się do jednostki wojskowej.
2. W razie niemożności stawienia się do jednostki wojskowej w miejscu i w czasie określonym w tej karcie z powodu obłożnej choroby stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim zakładu opieki zdrowotnej, posiadacz karty mobilizacyjnej jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie właściwego dowódcę jednostki wojskowej lub wojskowego komendanta uzupełnień. Po ustaniu choroby należy zgłosić się niezwłocznie do właściwego dowódcy jednostki wojskowej a w razie ustania przyczyny powołania lub zmiany dyslokacji jednostki wojskowej do wojskowego komendanta uzupełnień wraz z kartą mobilizacyjną i zaświadczeniem lekarskim.
3. Posiadacz karty mobilizacyjnej stawiając się w miejscu i czasie określonym w karcie mobilizacyjnej zabiera ze sobą kartę mobilizacyjną, dokument tożsamości, a także inne dokumenty, według uznania, które mogą mieć wpływ na zatrudnienie w jednostce wojskowej.
4. Kto wbrew obowiązkom wynikającym z ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie:
 - 1) nie zgłasza się w określonym terminie i miejscu, na wezwanie właściwych organów w sprawach dotyczących powszechnego obowiązku obrony,
 - 2) nie dopełnia w określonym terminie obowiązku meldunkowegopodlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności (art. 224 ustawy).

odcisk
pieczęć

.....
(imię i nazwisko, stanowisko służbowe, podpis)

Otrzymują: 1.
(osoba której nadano pracowniczy przydział mobilizacyjny)
2. a/a

Potwierdzam odbiór własnoręcznym podpisem***).
(data, nazwisko, imiona i podpis przyjmującego)

INFORMACJA DLA POSIADACZA KARTY MOBILIZACYJNEJ

1. W razie ogłoszenia mobilizacji w czasie stanu wojennego i w czasie wojny przejazdy na podstawie kart mobilizacyjnych z miejsca pobytu do miejsca stawiennictwa w karcie mobilizacyjnej są bezpłatne. Przejazd przysługuje każdorazowo w przededniu i w dniu stawiennictwa. Karta nie podlega ostemplowaniu w kasie biletowej.
2. Osoba posiadająca kartę mobilizacyjną podlega wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu, na podstawie art. 53 ustawy, spełnianemu ~~osobiście~~ przez osobę, której nadano pracowniczy przydział mobilizacyjny, polegającemu na zgłoszeniu wojskowemu komendantowi uzupełnień o:
 - 1) zmianie miejsca pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
 - 2) wyjeździe za granicę na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące i powrocie z tego pobytu,
 - 3) adresie korespondencyjnym, w przypadku wyjazdu z miejsca pobytu stałego na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące na obszarze kraju.
3. Termin stawiennictwa określony np. „drugiego dnia mobilizacji do godz. 12⁰⁰” oznacza, że posiadacz karty mobilizacyjnej obowiązany jest stawić się do miejsca określonego w karcie mobilizacyjnej w kolejnym dniu mobilizacji powszechnej ~~liczonym~~ samodzielnie w terminie określonym w stosunku do pierwszego dnia mobilizacji powszechnej.
4. Pkt 3 stosuje się odpowiednio w razie ogłoszenia mobilizacji częściowej, jeżeli z treści aktu o jej zarządzeniu wynika, że posiadacz karty mobilizacyjnej ma obowiązek stawienia się w terminie i miejscu określonym w karcie mobilizacyjnej lub taki obowiązek wynika z odrębnego wezwania (obwieszczenia).

Prosi się organy, osoby lub inne podmioty, którym zostanie okazana karta mobilizacyjna o umożliwienie w pierwszej kolejności dowozu posiadacza karty do miejsca przeznaczenia.

*) wypełnia się w przypadku, gdy jest organizowany dowóz do jednostki wojskowej

**) niepotrzebne skreślić

***) wypełnia się w przypadku doręczenia karty mobilizacyjnej przez pracownika wojskowej komendy uzupełnień

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 59a ust. 7 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP obowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, kryteriów i trybu nadawania przydziałów mobilizacyjnych oraz pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych, z uwzględnieniem w szczególności warunków, jakie winni spełniać odpowiednio żołnierze rezerwy, pracownicy lub inne osoby nie będące pracownikami, do przeznaczenia ich do służby wojskowej lub pracy w jednostkach wojskowych w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny, kategorie osób, którym nie nadaje się przydziałów, czynności wojskowego komendanta uzupełnień i dowódcy jednostki wojskowej poprzedzające nadanie przydziałów, sposób ich nadawania, przypadki powodujące ich unieważnienie oraz podstawowe obowiązki i uprawnienia, wynikające z nadanych przydziałów oraz wzory kart mobilizacyjnych i ich przeznaczenie.

Zgodnie ze wspomnianą delegacją, zamierza się - w myśl art. 87 ust. 1 Konstytucji – uregulować, aktem prawnym rangi rozporządzenia, zakres przedmiotowy kwestii związanych z nadawaniem i unieważnianiem przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych. Do chwili obecnej całokształt zagadnień dotyczących przydziałów mobilizacyjnych normowany jest aktami wewnętrznymi, przez co nie spełniają one wymogów wspomnianego art. 87 ust. 1 Konstytucji. Natomiast kwestie związane z pracowniczymi przydziałami mobilizacyjnymi są sprawami nowymi, ustanowionymi cytowanym art. 59a ustawy i po raz pierwszy są normowane w drodze rozporządzenia.

W projektowanym rozporządzeniu określono, że przydziały mobilizacyjne nadaje się przede wszystkim żołnierzom rezerwy, którzy spełniają odpowiednie kryteria wyszkolenia wojskowego lub zawodowego oraz wymagane kryteria zdrowotne. Wskazano inne osoby, oprócz pracowników zatrudnionych w jednostce wojskowej, którym można nadać pracowniczy przydział mobilizacyjny oraz warunki jakie winni spełniać do przeznaczenia ich do pracy w jednostkach wojskowych. Określono czynności dowódcy jednostki i wojskowego komendanta uzupełnień związane z nadaniem przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych oraz formę ich dokumentowania, wskazano również, iż akt nadania przydziału mobilizacyjnego winien mieć charakter uroczysty. Wymieniono kategorie osób, którym nie nadaje się przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych, przesłanki do unieważnienia

tych przydziałów, określono czynności dowódcy jednostki i wojskowego komendanta uzupełnień związane z unieważnieniem przedmiotowych przydziałów oraz formę ich dokumentowania.

W przedmiotowym rozporządzeniu określono również wzory kart mobilizacyjnych i ich przeznaczenie. Wzory kart zawierają niezbędne dane żołnierza rezerwy i osoby, której nadano przydział mobilizacyjny. Szczegółowo określono w nich sposób postępowania z kartą, terminy i miejsce stawiennictwa do jednostki wojskowej. Wzory kart zawierają niezbędne pouczenia o skutkach uchylania się od obowiązku służby wojskowej lub pracy.

Z uwagi na to, iż sprawy związane z przydziałami mobilizacyjnymi są obecnie realizowane, jak wspomniano wyżej w oparciu o akty wewnętrzne, wejście w życie niniejszego rozporządzenia nie wywoła żadnych skutków finansowych w budżecie państwa. Również w zakresie pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych nie przewiduje się zwiększenia wydatków budżetowych. Uważa się, że koszty czynności administracyjnych w zakresie nadawania przydziałów mobilizacyjnych pracownikom do jednostek wojskowych zbilansują się, ponieważ aktualnie czynności te są realizowane na podobnych zasadach, ale z uwagi na brak stosownych podstaw prawnych, potrzeby jednostek wojskowych w tym zakresie uzupełnia się w oparciu o świadczenia osobiste. Jest to jednak działanie wymuszone i traktowane doraźnie. Koszty związane z wydaniem nowych kart mobilizacyjnych, w tym kart mobilizacyjnych dla nadania przydziałów pracowniczych, zostaną zbilansowane przez mniejsze ilości drukowanych kart mobilizacyjnych dla żołnierzy rezerwy w ramach corocznie przeznaczanych środków na ich druk.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ
z dnia 2002 roku**

**w sprawie określenia wzorów kart powołania i ich przeznaczenia, a także wzorów
obwieszczeń.**

Na podstawie art. 60 ust. 9 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wzór:

- 1) karty powołania, określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia, która jest przeznaczona do powoływania:
 - a) do odbycia zasadniczej służby wojskowej poborowych, a także innych osób, które zgłosiły się ochotniczo do jej odbycia,
 - b) do odbycia przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych, a także absolwentów będących żołnierzami rezerwy,
 - c) żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych oraz podoficerów, chorążych i oficerów rezerwy do odbycia okresowej służby wojskowej,
- 2) karty powołania, określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia, która jest przeznaczona do powoływania:
 - a) żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych przeprowadzanych w trybie natychmiastowego stawiennictwa,
 - b) poborowych oraz żołnierzy rezerwy do czynnej służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, a także innych osób, które zgłosiły się do jej odbycia w drodze zaciągu ochotniczego,
- 3) obwieszczenia Ministra Obrony Narodowej, określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia, które jest przeznaczone do wezwania w razie ogłoszenia powszechnej mobilizacji żołnierzy rezerwy posiadających karty mobilizacyjne, stanowiące przydział mobilizacyjny żołnierza rezerwy do określonej jednostki wojskowej, żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz osób obowiązanych do świadczeń na rzecz obrony do wykonania czynności określonych w obwieszczeniu,
- 4) obwieszczenia wojskowego komendanta uzupełnień, określony w załączniku:

- a) nr 4 do rozporządzenia, które jest przeznaczone do wezwania w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny określonej kategorii osób podlegających powszechnemu obowiązkowi obrony do osobistego stawienia się w określonym miejscu i czasie,
- b) nr 5 do rozporządzenia, które jest przeznaczone do powołania do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny poborowych oraz żołnierzy rezerwy posiadających karty mobilizacyjne i stawienia się w określonym miejscu i czasie.

§ 2. Karty powołania wydaje wojskowy komendant uzupełnień.

§ 3. Karty powołania mogą być wydawane według wzorów określonych w dotychczas obowiązujących przepisach, do czasu wyczerpania ich zapasów.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

W Z Ó R

Załącznik nr 1

Seria.....Nr.....

MON-Mu/58a

....., dnia20..... r.

.....
(pieczęć wojskowej komendy uzupełnień)

KARTA POWOŁANIA

Na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 w związku z art. 83 ust. 1 lub 2, art. 92 ust. 1 lub 2 lub 3 lub art. 93b ust. 1 oraz art. 100 ust. 1 lub 3* ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205), zwanej dalej „ustawą”, powołuję:

Pana (Panią).....
(nazwisko i imiona) (imię ojca)

zamieszkałego(a)
(miejscowość, ulica, nr domu, nr mieszkania)

-

.....
(kod pocztowy)

.....
(poczta)

Nr PESEL do odbycia.....

przez okres do**.....

Wyżej wymieniony(a) obowiązany(a) jest stawić się w dniu do godz.

w jednostce wojskowej Nr.....w.....
(adres jednostki wojskowej)

UZASADNIENIE

Powołany do czynnej służby wojskowej jest zdolny do jej odbycia i posiada kategorię zdolności do czynnej służby wojskowej - kategorię....., zgodnie z ostatecznym orzeczeniem.....,
(literowe oznaczenie kategorii) (nazwa właściwej komisji lekarskiej, numer orzeczenia, data wydania)
o którym mowa w art. 28 ust. 5 ustawy.

Powołanie do czynnej służby wojskowej następuje ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w celu spełnienia obowiązku służby wojskowej, w ramach powszechnego obowiązku obrony, o którym mowa w art. 4 ust. 2 oraz w art. 55 ust. 1 pkt 1 lub 2 lub 3* ustawy.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje Panu (Pani) odwołanie do Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowegoza pośrednictwem wojskowego komendanta uzupełnień w terminie czternastu dni od
(uszczerbowienie nazwy organu)
dnia jej doręczenia.

Wniesienie odwołania nie zwalnia od obowiązku stawienia się do czynnej służby wojskowej na podstawie art. 60 ust. 2a w określonym w karcie powołania terminie i miejscu.
W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny odwołanie nie przysługuje.

2. O utracie karty powołania należy niezwłocznie powiadomić właściwego wojskowego komendanta uzupełnień. Utrata karty powołania nie zwalnia powołanego(ej) od obowiązku stawienia się do czynnej służby wojskowej w terminie i miejscu określonym w tej karcie.
3. Niestawienie się powołanego(ej) do czynnej służby wojskowej w terminie i miejscu określonym w karcie powołania jest usprawiedliwione jedynie z powodu obłożnej choroby stwierdzonej w zaświadczeniu lekarskim zakładu opieki zdrowotnej. O tym fakcie powołany(a) jest obowiązany(a) niezwłocznie zawiadomić właściwego wojskowego komendanta uzupełnień, a po ustaniu choroby zgłosić się niezwłocznie do tego organu wraz z kartą powołania i zaświadczeniem lekarskim.
4. Kto bez usprawiedliwionej przyczyny będąc żołnierzem rezerwy nie zgłasza się w określonym terminie i miejscu na ćwiczenia wojskowe trwające do dwudziestu czterech godzin podlega karze aresztu do trzydziestu dni albo karze grzywny (art. 225 ust. 1 pkt 1 ustawy).
5. Kto będąc powołanym do pełnienia czynnej służby wojskowej, nie zgłasza się do odbywania tej służby w określonym terminie i miejscu podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech (art. 144 § 1 Kodeksu karnego).

odcisk
pieczęci

.....
(stopień wojskowy, imię i nazwisko, stanowisko służbowe, podpis)

Otrzymują: 1.

(powołany/a/)

2. a/a

Potwierdzam odbiór własnoręcznym podpisem (***)
(data, nazwisko, imiona i podpis przyjmującego)

INFORMACJA DLA OSOBY POWOŁANEJ DO CZYNNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ

1. Karta powołania nie jest dokumentem uprawniającym do bezpłatnego przejazdu. Koszty przejazdu osób powołanych do czynnej służby wojskowej z miejsca pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące do miejsca stawienia się do tej służby, ponoszą organy wojskowe (art. 72 ust. 1 ustawy).
2. Osoba powołana do odbycia czynnej służby wojskowej od dnia doręczenia karty powołania jest obowiązana uzyskać zezwolenie wojskowego komendanta uzupełnień na wyjazd i pobyt za granicą.
3. Osoba powołana do czynnej służby wojskowej, stawiając się do niej w terminie i miejscu określonym w karcie powołania, przedstawia dowódcy jednostki wojskowej tę kartę, książeczkę wojskową, dowód osobisty, a także inne dokumenty, według uznania, które mogą mieć wpływ na przebieg jej służby.
4. Osobie powołanej do czynnej służby wojskowej oraz jej rodzinie przysługują z tego tytułu szczególne uprawnienia, określone w przepisach Działu III rozdziału 7 ustawy.

*) niepotrzebne skreślić

**) wypełnia się w przypadku, gdy czas trwania danego rodzaju odbywanej czynnej służby wojskowej jest krótszy niż maksymalny czas trwania tej służby, określony w ustawie

***) wypełnia się w przypadku doręczenia karty powołania przez pracownika wojskowej komendy uzupełnień

1

Seria.....Nr.....

W Z Ó R

....., dnia20.....r.

(pieczęć wojskowej komendy uzupełnień)

Pierwszy dzień mobilizacji			
Nr mob. lub Oddział *		Sposób powołania	
Pododdział, Lp.		Rejon	Trasa
KGS			

KARTA POWOŁANIA

Na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 w związku z art. 60 ust. 8 pkt 1 lub 2 i art. 100 ust. 1 oraz art. 109 ust. 1 lub 2* ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205), zwanej dalej „ustawą” powołuję:

Pana (Panią)
 (nazwisko i imiona) (imię ojca)

zamieszkałego(a)
 (miejscowość, ulica, nr domu, nr mieszkania)

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

(kod pocztowy)

(poczta)

posiadającego(a) książeczkę wojskową.....

(data numer)

Nr PESEL □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ do odbycia (pełnienia).....

..... na czas niezbędny do sprawdzenia gotowości mobilizacyjnej i bojowej jednostek wojskowych lub do czasu ustania potrzeby udziału w ramach jednostki wojskowej w zwalczaniu klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidacji ich skutków lub do czasu demobilizacji*.

Wyżej wymieniony(a) obowiązany(a) jest stawić siędo godz.
 (data stawienia się lub kolejnej daty mobilizacji lub NATYCHMIAST)

w jednostce wojskowej Nr w
 (nazwa jednostki wojskowej)

miejsce zbiórki**
 (adres miejsca zbiórki)

UZASADNIENIE

Powołany do czynnej służby wojskowej jest zdolny do jej odbycia i posiada kategorię zdolności do czynnej służby wojskowej - kategorię....., zgodnie z ostatecznym orzeczeniem....., (literowe oznaczenie kategorii) (nazwa placówki komisji lekarskiej, numer orzeczenia, data wydania) o którym mowa w art. 28 ust. 5 ustawy

Powołanie do czynnej służby wojskowej następuje ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w celu spełnienia obowiązku służby wojskowej, w ramach powszechnego obowiązku obrony, o którym mowa w art. 4 ust. 2 oraz w art. 55 ust. 1 pkt 3 lub 4* ustawy.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje Panu (Pani) odwołanie do Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowegoza pośrednictwem wojskowego komendanta uzupełnień w terminie czternastu dni od (uszczegółowienie nazwy organu) dnia jej doręczenia.

Wniesienie odwołania nie zwalnia od obowiązku stawienia się do czynnej służby wojskowej na podstawie art. 60 ust. 2a w określonym w karcie powołania terminie i miejscu.

W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny odwołanie nie przysługuje.

2. O utracie karty powołania należy niezwłocznie powiadomić właściwego wojskowego komendanta uzupełnień. Utrata karty powołania nie zwalnia powołanego(ej) od obowiązku stawienia się do czynnej służby wojskowej w terminie i miejscu określonym w tej karcie. W przypadku określenia terminu stawienia się do czynnej służby wojskowej jako „NATYCHMIAST”, fakt utraty karty powołania zgłasza się dowódcy jednostki wojskowej po stawieniu się do czynnej służby wojskowej.
3. Niestawienie się powołanego(ej) do czynnej służby wojskowej w terminie i miejscu określonym w karcie powołania jest usprawiedliwione jedynie z powodu obłożnej choroby stwierdzonej w zaświadczeniu lekarskim zakładu opieki zdrowotnej. O tym fakcie powołany(a) jest obowiązany(a) niezwłocznie zawiadomić właściwego wojskowego komendanta uzupełnień, a po ustaniu choroby zgłosić się niezwłocznie do tego organu wraz z kartą powołania i zaświadczeniem lekarskim.
4. Kto bez usprawiedliwionej przyczyny, będąc żołnierzem rezerwy nie zgłasza się w określonym terminie i miejscu na ćwiczenia wojskowe trwające do dwudziestu czterech godzin, podlega karze aresztu do trzydziestu dni albo karze grzywny (art. 225 ust. 1 pkt. 1 ustawy).
5. Kto w czasie mobilizacji lub wojny będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat dwóch (art. 240 ustawy).
6. Kto w czasie mobilizacji lub wojny w celu trwałego uchylenia się od obowiązku służby wojskowej będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat pięciu (art. 241 ust. 1 pkt 9 ustawy).
7. Kto będąc powołanym do pełnienia czynnej służby wojskowej, nie zgłasza się do odbywania tej służby w określonym terminie i miejscu podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech (art. 144 § 1 Kodeksu karnego).

odcisk
pieczęci

.....
(stopień wojskowy, imię i nazwisko, stanowisko służbowe, podpis)

Otrzymują: 1.
(powołany/a/)

2. a/a

Potwierdzam odbiór własnoręcznym podpisem (***)
(data, nazwisko, imiona i podpis przyjmującego)

INFORMACJA DLA OSOBY POWOŁANEJ DO CZYNNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ

1. Karta powołania w czasie pokoju nie jest dokumentem uprawniającym do bezpłatnego przejazdu. Koszty przejazdu osób powołanych do czynnej służby wojskowej z miejsca pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące do miejsca stawienia się do tej służby, ponoszą organy wojskowe (art. 72 ust.1 ustawy).
2. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny przejazdy na podstawie kart powołania z miejsca pobytu do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej określonego w karcie powołania są bezpłatne (art. 72 ust. 2 ustawy). Przejazd przysługuje każdorazowo w przededniu i w dniu stawienia się. Karta nie podlega ostemplowaniu w kasie biletowej.
3. Osoba powołana do czynnej służby wojskowej stawiając się do niej w terminie i miejscu określonym w karcie powołania przedstawia dowódcy jednostki wojskowej tę kartę, książeczkę wojskową, dowód osobisty, a także inne dokumenty, według uznania, które mogą mieć wpływ na przebieg jej służby.
4. Termin stawienia się określony jako „NATYCHMIAST” oznacza, że powołany jest obowiązany, nie później niż w ciągu czterech godzin od chwili doręczenia karty powołania, udać się do określonego w tej karcie miejsca stawienia się.
5. Termin stawienia się, określony np. „drugiego dnia mobilizacji do godziny 12.⁰⁰” oznacza, że powołany jest zobowiązany stawić się we wskazanym kolejnym dniu mobilizacji liczącym samodzielnie w stosunku do pierwszego dnia mobilizacji określonym w prawym górnym rogu pierwszej strony karty powołania.
6. Termin stawienia się określony datą, oznacza obowiązek stawienia się w tym dniu do wskazanej godziny.
7. Osobie powołanej do czynnej służby wojskowej oraz jej rodzinie przysługują z tego tytułu szczególne uprawnienia, określone w przepisach Działu III rozdziału 7 ustawy.

*) niepotrzebne skreślić

***) wypełnia się w przypadku, gdy jest organizowany dowóz do jednostki wojskowej

****) wypełnia się w przypadku doręczenia karty powołania przez pracownika wojskowej komendy uzupełnień

**NIE ZRYWAĆ !
NIE ZAKLEJAĆ !**

OBWIESZCZENIE O MOBILIZACJI PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

na podstawie art. 136 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

ZARZĄDZIŁ

MOBILIZACJĘ POWSZECHNĄ

W WYKONANIU POWYŻSZEGO ZARZĄDZAM:

I. Dni mobilizacji.

Pierwszym dniem mobilizacji jest.....
Następne dni liczą się kolejno jako drugi, trzeci, czwarty i kolejny dzień mobilizacji.

II. Powołanie do czynnej służby wojskowej.

W z y w a m:

1. Żołnierzy rezerwy, którzy posiadają karty mobilizacyjne z czerwonym paskiem, do zgłoszenia się w miejscach określonych w tych kartach. Należy wybrać takie drogi i środki komunikacji, które zapewnią przybycie do tych miejsc w terminie określonym w karcie mobilizacyjnej.
2. Osoby posiadające pracowniczy przydział mobilizacyjny, którym wydano karty mobilizacyjne do zgłoszenia się w miejscach określonych w tych kartach. Należy wybrać takie drogi i środki komunikacji, które zapewnią przybycie do tych miejsc w terminie określonym w karcie mobilizacyjnej.
3. Wszystkich żołnierzy przebywających czasowo poza jednostkami wojskowymi do natychmiastowego powrotu do miejsc pełnienia służby.
4. Wszystkich żołnierzy rezerwy, posiadających karty mobilizacyjne z zielonym paskiem, o przygotowanie się do stawienia w terminach i miejscach określonych w dodatkowo doręczanych kartach powołania lub w dodatkowych obwieszczeniach (komunikatach). Natomiast tych żołnierzy, którzy zmienili miejsce pobytu w czasie mobilizacji i wojny - do zgłoszenia się we właściwej ze względu na nowe miejsce pobytu wojskowej komendzie uzupełnień lub zawiadomienia o tym fakcie właściwego wójta, burmistrza (prezydenta miasta) w ciągu czterdziestu ośmiu godzin od momentu przybycia.
5. Osoby, którym wydano ostateczne decyzje o przeznaczeniu ich do wykonania świadczeń na rzecz obrony - do wykonania świadczenia w czasie i miejscu określonym w decyzji.

PODAJE SIĘ DO WIADOMOŚCI WSZYSTKIM OSOBOM PODLEGAJĄCYM POWSZECHNEMU OBOWIĄZKOWI OBRONY:

- 1) Kto w czasie mobilizacji lub wojny będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat dwóch - art. 240 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205), zwanej dalej „ustawą”.
- 2) Kto w czasie mobilizacji lub wojny w celu trwałego uchylania się od obowiązku służby wojskowej będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat pięciu - art. 241 ust. 1 pkt. 9 ustawy.
- 3) Kto w czasie mobilizacji lub wojny uchyla się od wykonania obowiązku świadczenia osobistego lub rzeczowego, nie zawiadamia właściwego organu o rozporządzeniu nieruchomością lub rzeczą ruchomą przeznaczoną na cele świadczeń rzeczowych oraz utrudnia lub uniemożliwia wykonanie świadczenia osobistego lub rzeczowego, podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech - art. 242 ustawy.

WOJSKOWY KOMENDANT UZUPEŁNIEŃ

MON-Mu/88

.....

NIE ZRYWAĆ !

NIE NAKLEJAĆ !

OBWIESZCZENIE
WOJSKOWEGO KOMENDANTA UZUPEŁNIEŃ
o wezwaniu w sprawie powszechnego obowiązku obrony

Na podstawie art. 52 ust. 1 i art. 109 ust. 1 oraz art. 109a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205), zwanej dalej „ustawą”:

1. Wzywam do stawienia się osoby:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Osoby wezwane są obowiązane stawić się w dniu20.....r. do godz.
w.....

wraz z książeczką wojskową lub dowodem osobistym.

**PODAJE SIĘ DO WIADOMOŚCI WSZYSTKIM OSOBOM PODLEGAJĄCYM
POWSZECHNEMU OBOWIĄZKOWI OBRONY:**

Kto w czasie mobilizacji lub wojny w celu trwałego uchylania się od obowiązku służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu na wezwanie właściwych organów w sprawach dotyczących powszechnego obowiązku obrony, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat pięciu - art. 241 ust. 1 pkt. 3 ustawy.

.....
(stopień wojskowy, nazwisko i imię)

WOJSKOWY KOMENDANT UZUPEŁNIENÍ

NIE ZRYWAĆ !

NIE ZAKLEJAĆ !

OBWIESZCZENIE WOJSKOWEGO KOMENDANTA UZUPEŁNIENÍ

o powołaniu do czynnej służby wojskowej

Na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 w związku z art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205), zwanej dalej „ustawą” powołuję do czynnej służby wojskowej:

ŻOŁNIERZY REZERWY

posiadających karty mobilizacyjne z czerwonym/zielonym* paskiem

- **WSZYSTKICH,**
- **posiadających specjalność wojskową**
- **urodzonych w latach.....**
- **zamieszkałych.....****
(powiat, gmina, miejscowość, dzielnica, osiedle lub ulica)

Wyżej wymienionym żołnierzom rezerwy nakazuje się natychmiastowe stawienie się do czynnej służby wojskowej nie później niż do dnia
do godz.....

.....
(adres miejsca stawienia)

1. Kto w czasie mobilizacji lub wojny będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od dwóch lat - art. 240 ustawy.
2. Kto w czasie mobilizacji lub wojny w celu trwałego uchylania się od obowiązku służby wojskowej, będąc powołany do czynnej służby wojskowej nie zgłasza się do tej służby w określonym terminie i miejscu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat pięciu - art. 241 ust. 1 pkt. 9 ustawy.

.....
(stopień wojskowy, nazwisko i imię)

*) pozostawić lub niepotrzebne skreślić

**) wypełnić lub skreślić według potrzeb

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 60 ust. 9 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 i Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) w Sztabie Generalnym WP opracowano nowy projekt rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie określenia wzorów kart powołania i ich przeznaczenia, a także wzorów obwieszczeń. Stosownie do zmian zawartych w ustawie o powszechnym obowiązku obrony RP z projektu rozporządzenia wyłączono problematykę związaną z kartami mobilizacyjnymi.

Natomiast wzory kart powołania oparto na dotychczasowych wzorach określonych w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 lipca 2002 roku w sprawie określenia wzorów kart powołania i kart mobilizacyjnych oraz ich przeznaczenia, a także wzorów obwieszczeń (Dz. U. 2002 r., Nr 124, poz. 1060). W projekcie nowych wzorów kart powołania zostały uwzględnione przepisy art. 60 ust. 2a ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.

Wdrożenie projektu rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, ponieważ w rozporządzeniu przewidziano okres obowiązywania dotychczasowych wzorów kart powołania do czasu wyczerpania ich zapasów. Należy również wskazać, że koszty finansowe związane z wyprodukowaniem nowych kart powołania zostały przewidziane w budżecie MON w ramach corocznych zaopatrzeń na formularze rezerw osobowych i uzupełnień w Biurze Technik Audiowizualnych, Poligrafii i Zaopatrzenia, zgodnie z obowiązującymi w resorcie Obrony Narodowej zasadami.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia.....listopada 2002 r.

**w sprawie zasad i trybu nadawania klas kwalifikacyjnych specjalistów
wojskowych i instruktorów spadochronowych w Siłach Zbrojnych RP**

Na podstawie art. 63a ust. 4 Ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. nr 21, poz. 205, nr 74, poz. 676, nr 81 poz. 732, nr 113, poz. 984 i 985, nr156, poz. 1301, nr 166, poz. 1369 oraz nr ..., poz....), w celu unormowania zasad i trybu podnoszenia kwalifikacji specjalistycznych przez żołnierzy oraz określenia uprawnień związanych z ich posiadaniem w Siłach Zbrojnych RP

zarządza się co następuje:

R o z d z i a ł 1

**Zasady i tryb uzyskiwania klas kwalifikacyjnych specjalistów wojskowych
oraz uprawnienia z nimi związane.**

§1.1. Dla specjalności wojskowych i stanowisk (funkcji) objętych podziałem na klasy kwalifikacyjne wprowadza się cztery klasy:

- 1) klasę trzecią;
- 2) klasę drugą;
- 3) klasę pierwszą;
- 4) klasę mistrzowską.

2. O uzyskanie klasy kwalifikacyjnej we właściwej specjalności wojskowej mogą ubiegać się żołnierze zawodowi służby stałej i kontraktowej, kandydaci na żołnierzy zawodowych oraz żołnierze zasadniczej i nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

§2. Warunkiem uzyskania klasy kwalifikacyjnej jest:

- 1) ukończenie szkoły wojskowej, kursu (kursu przekwalifikowania) lub przeszkolenia wojskowego, bądź przedstawienie dokumentu stwierdzającego ukończenie odpowiedniej szkoły cywilnej o specjalności właściwej dla zajmowanego stanowiska służbowego, a w stosunku do instruktorów spadochronowych kwalifikacje określone w §18.1;
- 2) wykazanie się w czasie egzaminu kwalifikacyjnego wiedzą i umiejętnością wykonania ćwiczeń praktycznych oraz norm szkoleniowych i technicznych, przewidzianych w kryteriach kwalifikacyjnych;
- 3) czas zajmowania etatowego stanowiska służbowego (funkcji) objętego klasą klasyfikacyjną oraz odbycie praktyki na tym stanowisku (funkcji), nie dotyczy pkt. 3) lit. b), przez okres:
 - a) dla żołnierzy zawodowych służby stałej i kontraktowej oraz żołnierzy odbywających zasadniczą i nadterminową zasadniczą służbę wojskową:
 - dla klasy trzeciej – nie mniej niż cztery miesiące od daty objęcia stanowiska służbowego lub wcielenia do zasadniczej służby wojskowej;
 - dla klasy drugiej – nie mniej niż jeden rok od daty objęcia stanowiska służbowego i nie mniej niż dwa lata od uzyskania klasy trzeciej;
 - dla klasy pierwszej – nie mniej niż jeden rok od daty objęcia stanowiska służbowego i nie mniej niż dwa lata od uzyskania klasy drugiej;
 - dla klasy mistrzowskiej – nie mniej niż dwa lata od daty objęcia stanowiska służbowego i nie mniej niż trzy lata od uzyskania klasy pierwszej.
 - b) dla kandydatów na żołnierzy zawodowych:
 - dla klasy trzeciej – nie wcześniej niż po ukończeniu pierwszego semestru przez podchorążych pierwszego roku studiów (nauki);
 - dla klasy drugiej – mają zastosowanie przepisy §4.

§3.1. Dla żołnierzy zajmujących stanowiska nie związane z bezpośrednią obsługą i eksploatacją sprzętu technicznego i uzbrojenia oraz bezpośrednim dowodzeniem i pełnieniem funkcji bojowych – okresy po jakich może być uzyskana wyższa klasa kwalifikacyjna, o których mowa w §2. 3) lit. a), przedłuża się o 50 %.

2. Wyższa klasa kwalifikacyjna nie może być uzyskana z pominięciem klasy bezpośrednio niższej.

§4. Podchorążowie akademii i wyższych szkół wojskowych, absolwenci szkół podoficerskich oraz ośrodków szkolenia w celu uzyskania klasy specjalisty wojskowego składają egzaminy zgodnie z ogólnymi wymogami i kryteriami zawartymi w „Instrukcji o klasyfikowaniu specjalistów wojskowych w Siłach Zbrojnych RP”.

§5.1. Żołnierze, którzy zajęli w swojej specjalności pierwsze miejsce w finale konkursu o tytuł najlepszego specjalisty na szczeblu rodzaju wojsk (służby) lub w zawodach użyteczno-wojskowych mogą bez egzaminu uzyskać kolejną klasę kwalifikacyjną, lub potwierdzić posiadaną.

2. Uzyskiwanie kolejnej lub potwierdzenie posiadanej klasy kwalifikacyjnej w przypadkach określonych w punkcie 1 może nastąpić wyłącznie z zachowaniem postanowień zawartych w §2 ppkt 3) lit. a) i b) oraz §4 rozporządzenia.

3. Klasę kwalifikacyjną nadaje lub potwierdza uprawniony przełożony na wniosek komisji konkursowej (komisji zawodów) przedstawiony bezpośrednio po ukończeniu konkursu (zawodów).

§6.1. Żołnierze ubiegający się o określoną klasę kwalifikacyjną zdają egzamin przed powołaną w tym celu komisją egzaminacyjną. Komisje egzaminacyjne wyznacza rozkazem przełożony uprawniony do nadawania odpowiedniej klasy kwalifikacyjnej.

2. Za właściwe i zgodne z ustalonymi kryteriami przeprowadzenie egzaminów kwalifikacyjnych odpowiedzialni są przewodniczący komisji oraz przełożeni, którzy te komisje powołali.

3. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego oraz tryb postępowania przed komisją kwalifikacyjną określa instrukcja, o której mowa w §25.

4. Nadawanie i potwierdzanie klasy kwalifikacyjnej w wyniku przeprowadzonych egzaminów następuje na wniosek komisji egzaminacyjnej na podstawie rozkazu przełożonego uprawnionego do nadania odpowiedniej klasy kwalifikacyjnej.

5. Żołnierzowi zdającemu egzaminy na klasę kwalifikacyjną przysługuje prawo odwołania się od decyzji komisji egzaminacyjnej do przełożonego, który wyznaczył komisję, w ciągu 14 dni od daty zakończenia sesji egzaminacyjnej.

§7. Upoważniam następujące osoby do nadawania klas kwalifikacyjnych specjalistów wojskowych:

- 1) trzecią – dowódcy samodzielnych batalionów (równorzędni), komendanci (kierownicy) przedstawicielstw wojskowych i wojskowych zakładów remontowo-produkcyjnych;
- 2) drugą – dowódcy pułków, brygad, dywizji (równorzędni), komendanci wojskowych komend uzupełnień, dowódcy (kierownicy) baz i składnic;
- 3) pierwszą – dowódcy okręgów wojskowych, korpusów, komendanci wyższych szkół oficerskich, ośrodków szkolenia, wojewódzkich sztabów wojskowych, wojskowych instytutów naukowo-badawczych;
- 4) mistrzowską – dowódcy rodzajów Sił Zbrojnych, dowódca Garnizonu Warszawa, szef Inspektoratu Wojskowych Służb Informacyjnych, komendant główny Żandarmerii Wojskowej, szefowie (dyrektorzy) komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, komendanci akademii wojskowych.

§8. Przełożony, o którym mowa w §7, nie może nadawać klasy kwalifikacyjnej swojemu zastępcy.

§9. Przełożony posiadający uprawnienia do nadawania wyższych klas kwalifikacyjnych ma również prawo do nadawania klas niższych, oraz ich obniżania i pozbawiania w wyniku utraty kwalifikacji przez żołnierza.

§10.1. W razie obniżenia żołnierzowi klasy kwalifikacyjnej – okres wykonywania zadań (obowiązków) na stanowisku wymagany dla uzyskania wyższej klasy liczy się od daty przejścia żołnierza do niższej klasy kwalifikacyjnej. Żołnierz pozbawiony klasy trzeciej, może ponownie ubiegać się o uzyskanie klasy kwalifikacyjnej nie wcześniej niż po upływie czterech miesięcy od daty pozbawienia klasy kwalifikacyjnej.

2. Obniżenie klasy kwalifikacyjnej lub pozbawienie klasy trzeciej może nastąpić na skutek popełnionych uchybień i błędów specjalistycznych, które doprowadziły do:

- a) niesprawności lub awarii (uszkodzenia) użytkowanego sprzętu technicznego lub uzbrojenia;
- b) obrażenia ciała powodującego niezdolność do pracy przez okres dłuższy niż 7dni;
- c) powstania szkody w mieniu wojskowym.

3. Obniżenie klasy kwalifikacyjnej (dotyczy również klasy przyznanej żołnierzowi na stałe) lub pozbawienie klasy trzeciej w przypadkach określonych w pkt. 2 następuje przez przełożonego posiadającego uprawnienia do nadania odpowiedniej klasy kwalifikacyjnej, na wniosek komisji powołanej do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

4. Obniżenie lub pozbawienie klasy kwalifikacyjnej następuje na podstawie rozkazu przełożonego uprawnionego do nadania odpowiedniej klasy kwalifikacyjnej.

5. W przypadku zaniedbywania obowiązków służbowych, obniżenia lub utraty kwalifikacji specjalistycznych może nastąpić okresowe wstrzymanie przysługujących żołnierzowi uprawnień z tytułu posiadania klasy kwalifikacyjnej. Przywrócenie uprawnień powinno nastąpić po ustaniu przyczyn, które uzasadniały ich wstrzymanie, nie wcześniej jednak, niż po upływie sześciu miesięcy od daty ich wstrzymania.

6. Wstrzymanie i przywrócenie uprawnień z tytułu klasy kwalifikacyjnej następuje na podstawie rozkazu przełożonego uprawnionego do nadania odpowiedniej klasy kwalifikacyjnej.

§11. Żołnierzom, którzy uzyskali klasy kwalifikacyjne, przysługują następujące uprawnienia:

- 1) prawo noszenia odznaki odpowiedniej klasy specjalisty wojskowego;
- 2) pierwszeństwo w ubieganiu się o przyjęcie na kursy przeszkolenia specjalistycznego (w odniesieniu do żołnierzy posiadających co najmniej drugą klasę);

- 3) pierwszeństwo w przyjęciu do zasadniczej służby wojskowej pełnionej nadterminowo;
- 4) dodatek finansowy za klasę kwalifikacyjną – w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§12. Wręczanie odznak kwalifikacyjnych i legitymacji specjalisty wojskowego dokonywane jest na zbiórce przed frontem żołnierzy jednostki wojskowej (pododdziału) lub na zbiórce żołnierzy zawodowych.

§13.1. Żołnierze posiadający klasy kwalifikacyjne obowiązani są do potwierdzania swoich kwalifikacji specjalistycznych na poziomie posiadanej klasy, jeżeli nie ubiegają się o uzyskanie klasy wyższej, po upływie czasu kiedy mogliby ją uzyskać. Obowiązek ten nie dotyczy żołnierzy posiadających klasę trzecią i klasę kwalifikacyjną przyznaną na stałe.

2. W przypadku gdy żołnierz nie zamierza podnosić swoich kwalifikacji na wniosek żołnierza można przyznać mu klasę kwalifikacyjną drugą lub pierwszą na stałe pod warunkiem co najmniej dwukrotnego jej potwierdzenia.

3. Klasę mistrzowską potwierdza się dwukrotnie w odstępach trzyletnich. Po drugim potwierdzeniu nadaje się ją żołnierzowi na stałe.

§14. W przypadku przeniesienia żołnierza na stanowisko służbowe oznaczone inną specjalnością wojskową, zachowuje się uprzednio uzyskaną przez niego klasę kwalifikacyjną wraz z uprawnieniami określonymi w §11 ppkt 1), 2) i 3). Uprawnienia finansowe do otrzymywania przez żołnierza dodatku kwalifikacyjnego do uposażenia zasadniczego regulują odrębne przepisy.

§15. Przełożony mający uprawnienia do nadawania określonej klasy kwalifikacyjnej na wniosek żołnierza może odroczyć, z przyczyn służbowych lub losowych, termin potwierdzenia klasy z zachowaniem dotychczasowych jego uprawnień do dwóch lat. W przypadku wystąpienia zbieżności przesuniętego terminu potwierdzenia klasy z terminem jej podwyższenia przez zainteresowanego żołnierza, zezwala się na przystąpienie do egzaminów na podwyższenie klasy kwalifikacyjnej.

§16. Szczegółowe zasady kwalifikowania specjalistów wojskowych określają z uwzględnieniem przepisów niniejszego rozporządzenia dowódcy rodzajów Sił Zbrojnych,

szefowie (dyrektorzy) komórek organizacyjnych MON, komendanci akademii wojskowych, dowódca Garnizonu Warszawa, szef Inspektoratu Wojskowych Służb Informacyjnych oraz komendant główny Żandarmerii Wojskowej.

R o z d z i a ł 2

Zasady i tryb uzyskiwania klas kwalifikacyjnych przez instruktorów spadochronowych

§17.1. Klasy kwalifikacyjne instruktorów spadochronowych określają poziom wykształcenia specjalistycznego w zakresie umiejętności metodyczno-szkoleniowych, znajomości organizacji szkolenia spadochronowego, lotniczego, wysokościowo-ratowniczego i specjalnego, zabezpieczenia materiałowo-technicznego skoków spadochronowych i wysokościowo ratownicze zabezpieczenie lotów oraz zrzutu sprzętu bojowego.

2. O uzyskanie klasy kwalifikacyjnej instruktora spadochronowego mogą ubiegać się:

- 1) żołnierze zawodowi służby stałej, kontraktowej i zasadniczej służby wojskowej pełniący nadterminowo zajmujący etatowe stanowiska instruktorów spadochronowych oraz stanowiska przeznaczone dla personelu latającego wymagające posiadania uprawnień instruktora spadochronowego;
- 2) żołnierze zawodowi służby stałej nie zajmujący etatowych stanowisk instruktorów spadochronowych, oraz stanowisk przeznaczonych dla personelu latającego, ale wykonujący zadania instruktorów spadochronowych wynikające z potrzeb organizacyjno-szkoleniowych (instruktorzy nieetatowi);
- 3) słuchacze szkół wojskowych przeznaczeni do służby na stanowiskach dowódczych w jednostkach objętych szkoleniem spadochronowym.

§18.1. Uzyskanie klasy kwalifikacyjnej przez instruktora spadochronowego w zależności od specjalizacji uzależnione jest od odbycia praktyki na zajmowanym

stanowisku w zakresie czynności specjalistycznych i instruktorskich, a także odpowiednio spełnienia norm w stosunku do:

- 1) klasy trzeciej – odbycie przeszkolenia na kursie przekwalifikowania na instruktora spadochronowego oraz wykonania minimalnej ilości skoków ze spadochronem, którą określa instrukcja kwalifikowania;
- 2) klasy drugiej – wykonywanie obowiązków instruktora spadochronowego (szefa służby spadochronowej, wysokościowo ratowniczej) nie mniej niż cztery lata od uzyskania klasy trzeciej oraz wykonanie minimalnej ilości skoków ze spadochronem, którą określa instrukcja kwalifikowania, z możliwością skrócenia czasu do 25% gdy ubiegający się o klasę drugą posiada poziom wyszkolenia klasy pierwszej;
- 3) klasy pierwszej – wykonywanie obowiązków instruktora spadochronowego (szefa służby spadochronowej, wysokościowo ratowniczej) nie mniej niż cztery lata od uzyskania klasy drugiej oraz wykonanie minimalnej ilości skoków ze spadochronem, którą określa instrukcja kwalifikowania, z możliwością skrócenia czasu do 50% gdy ubiegający się o klasę pierwszą posiada poziom wyszkolenia klasy mistrzowskiej;
- 4) klasy mistrzowskiej – wykonywanie obowiązków instruktora spadochronowego (szefa służby spadochronowej, wysokościowo-ratowniczej) nie mniej niż trzy lata od uzyskania klasy pierwszej oraz wykonanie minimalnej ilości skoków ze spadochronem, którą określa instrukcja kwalifikowania.

2. Szczegółowe wymagania, normy i kryteria kwalifikowania instruktorów spadochronowych wszystkich specjalności określi w zakresie posiadanych kompetencji dowódca Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej oraz dowódca Wojsk Lądowych.

§19.1. Żołnierze posiadający klasy kwalifikacyjne instruktorów spadochronowych zobowiązani są do potwierdzania lub jeżeli posiadają odpowiednie kryteria podwyższenia kwalifikacji specjalistycznych co dwa lata począwszy od daty uzyskania klasy. Obowiązek ten nie dotyczy żołnierzy posiadających klasę trzecią.

2. Klasę mistrzowską potwierdza się dwukrotnie w odstępach trzyletnich. Drugie potwierdzenie klasy mistrzowskiej powoduje uzyskanie tej klasy na stałe.

§20. Nie przystąpienie do egzaminu potwierdzającego (podwyższającego) klasę instruktora spadochronowego przez 6 lat od daty ostatniego egzaminu powoduje utratę kwalifikacji i wstrzymanie uprawnień do czasu potwierdzenia ostatnio posiadanej klasy. W przypadku klasy III wymagane jest ponowne przystąpienie do egzaminu na tę klasę.

§21. Do nadawania klas kwalifikacyjnych wszystkich stopni dla instruktorów spadochronowych upoważniam:

- 1) dowódcę Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej – w stosunku do lotniczych instruktorów spadochronowych pełniących służbę w jednostkach lotniczych Sił Zbrojnych RP;
- 2) dowódcę Wojsk Lądowych – w stosunku do pozostałych instruktorów spadochronowych.

§22. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale mają zastosowanie przepisy zawarte w Rozdziale 1 rozporządzenia.

R o z d z i a ł 3

Przepisy końcowe

§23. Zastępca szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego sprawuje nadzór nad systemem klasyfikowania specjalistów wojskowych, lotniczych instruktorów spadochronowych i instruktorów spadochronowych w Siłach Zbrojnych RP, w zakresie objętym decyzją.

§24.1. Dowódcy rodzajów Sił Zbrojnych, dowódca Garnizonu Warszawa, szef Inspektoratu Wojskowych Służb Informacyjnych, komendant główny Żandarmerii Wojskowej w uzgodnieniu z szefami komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej i Sztabu Generalnego WP opracują „Wykazy specjalności wojskowych i stanowisk (funkcji), w których mogą być nadawane klasy kwalifikacyjne oraz kryteria uzyskania ich przez specjalistów wojskowych”. Ponadto są zobowiązani do wprowadzania uzupełnień do tych zestawień, zawierających odpowiednie zmiany i korekty w zakresie

wykazów stanowisk (funkcji) wojskowych objętych klasyfikacją i kryteriów kwalifikacyjnych dla żołnierzy zajmujących te stanowiska (funkcje).

2. Opracowane „Wykazy ...” oraz wprowadzane uzupełnienia i zmiany do nich obowiązują po uzgodnieniu z szefami komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej i Sztabu Generalnego WP odpowiedzialnymi za poszczególne pionki funkcjonalne SZ RP, szefem Generalnego Zarządu Operacyjnego oraz zatwierdzeniu przez Zastępcę Szefa Sztabu Generalnego WP.

§25. Szef Sztabu Generalnego WP w porozumieniu z szefami (dyrektorami) komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, dowódcami rodzajów Sił Zbrojnych, dowódcą Garnizonu Warszawa, komendantami akademii wojskowych, szefem Inspektoratu Wojskowych Służb Informacyjnych, komendantem głównym Żandarmerii Wojskowej opracuje „Instrukcję o klasyfikowaniu specjalistów wojskowych w Siłach Zbrojnych RP” w terminie do sześciu miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.

§26. Tytuły klasowych specjalistów wojskowych na podstawie „Decyzji Nr 29/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 marca 1995 r. w sprawie uzyskiwania klas kwalifikacyjnych przez specjalistów wojskowych i instruktorów spadochronowych w Siłach Zbrojnych (Dziennik Rozkazów MON 1995 r. poz. 24, z późniejszymi zmianami), zachowują ważność i mogą być potwierdzane na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia.

§27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 01.04.2001 r.

Minister Obrony Narodowej
UZASADNIENIE

do wprowadzenia rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie zasad i trybu uzyskiwania klas kwalifikacyjnych przez specjalistów wojskowych i instruktorów spadochronowych w Siłach Zbrojnych RP

Wejście w życie w dniu 30.03.2001 r. Ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych, oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz.1268), spowodowało z mocy art. 75 ust. 2 utracenie mocy prawnej wydanych przed 17.10.1997 r aktów normatywnych zawierających normy prawne o charakterze wewnętrznym (np. decyzje), które nie posiadały delegacji ustawowych.

W konsekwencji utraciła moc obowiązująca „Decyzja nr 29/MON Ministra Obrony Narodowej z 2 marca 1995 r.” w sprawie uzyskiwania klas kwalifikacyjnych przez specjalistów wojskowych i instruktorów spadochronowych w Siłach Zbrojnych (Dz. Rozk. MON, poz. 24 z późniejszymi zmianami), a także „Instrukcja o klasyfikowaniu specjalistów wojskowych w Siłach Zbrojnych RP” (Sygn. Szkol. 765/95).

Spowodowało to niemożność podnoszenia kwalifikacji specjalistycznych przez żołnierzy oraz stopniową utratę dotychczasowych uprawnień z powodu braku możliwości ich potwierdzania.

W zawiązku z powyższym w Generalnym Zarządzie Operacyjnym SG WP opracowano – w oparciu o dotychczas funkcjonujące i sprawdzone rozwiązania oraz założenia organizacyjne dotyczące uzyskiwania klas kwalifikacyjnych przez żołnierzy - projekt rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej na podstawie art. 63a ust. 4 Ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. nr 21, poz. 205, nr 74, poz. 676, nr 81 poz. 732, nr 113, poz. 984 i 985, nr156, poz. 1301, nr 166, poz. 1369 oraz nr ..., poz....).

Rozporządzenie to będzie aktem normatywnym dotyczącym żołnierzy w trakcie pełnienia przez nich służby wojskowej.

Projekt ten w stosunku do uprzednio obowiązującej decyzji reguluje szeroko rozumianą problematykę uzyskiwania klas kwalifikacyjnych w Siłach Zbrojnych RP oraz uwzględnia szereg wniosków i propozycji zgłoszonych przez instytucje opiniujące.

Zobowiązuje on Szefa Sztabu Generalnego WP do opracowania „Instrukcji o klasyfikowaniu specjalistów wojskowych w Siłach Zbrojnych RP”, a wszystkich dowódców rodzajów Sił Zbrojnych, dowódcę Garnizonu Warszawa, szefa Inspektoratu Wojskowych Służb Informacyjnych, komendanta głównego Żandarmerii Wojskowej do sporządzenia „Wykazów specjalności wojskowych i stanowisk (funkcji), w których mogą być nadawane klasy kwalifikacyjne oraz kryteria uzyskania ich przez specjalistów wojskowych”.

Jednocześnie, z uwagi na potrzebę utrzymania jednolitego systemu i wymogów przyznawania klas kwalifikacyjnych w Siłach Zbrojnych RP, zachowano w projekcie rozporządzenia upoważnienie dla Zastępcy szefa Sztabu Generalnego WP do zatwierdzania

powyższych dokumentów po ich uprzednim uzgodnieniu z szefami komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej i Sztabu Generalnego WP.

Projekt rozporządzenia był uzgadniany w komórkach organizacyjnych MON oraz Sztabu Generalnego WP. Szczegółowe uwagi przedstawione przez opiniujące instytucje zostały uwzględnione w ostatecznej wersji przedmiotowego dokumentu.

Wprowadzono również zapis, który pozwala zachować wszystkie nabyte uprawnienia od chwili utraty mocy prawnej poprzedniej decyzji i utrzymanie ich ciągłości do chwili wejścia w życie rozporządzenia.

Nie będzie to łamało zasady zakazu retroaktywności, gdyż zachowanie uprawnień i ich ciągłość są w interesie prawnym Sił Zbrojnych RP oraz żołnierzy posiadających klasy specjalistów wojskowych.

Wprowadzenie rozporządzenia nie powoduje dodatkowych konsekwencji finansowych dla budżetu Obrony Narodowej z uwagi, iż środki na ten cel są faktycznie wydzielane w celu realizacji zobowiązań wynikających z rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10.10.2000 r. w sprawie dodatków do uposażenia zasadniczego żołnierzy (Dz. U. Nr 90, poz. 1005).

-
- Zbędne skreślić

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia r.

**w sprawie trybu uzyskiwania przez żołnierzy zezwolenia na rozpowszechnianie
rezultatów swojej działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej,
zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową.**

Na podstawie art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) oraz art. 47 i art. 107 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55, Nr 106, poz. 678, Nr 107, poz. 688, Nr 117, poz. 753, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 98 poz. 1117 oraz z 2001 r. Nr 85, poz. 925 i Nr 154, poz. 1800)

zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Organem wojskowym właściwym do udzielania żołnierzowi w czynnej służbie wojskowej zezwolenia na rozpowszechnianie rezultatów swojej działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej, zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, w imieniu Ministra Obrony Narodowej, jest Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

§ 2. 1. Zezwolenia, o którym mowa w § 1, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego udziela na pisemny wniosek żołnierza lub redaktora naczelnego redakcji, wydawcy, kierownika podmiotu gospodarczego albo dowódcy jednostki (instytucji) wojskowej, zamierzającego rozpowszechnić rezultat działalności żołnierza wymagający zezwolenia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) nazwę jednostki (instytucji) wojskowej, w której żołnierz pełni czynną służbę wojskową,
- 2) nazwę (tytuł) przeznaczonego do rozpowszechniania rezultatu własnej działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej żołnierza, ze wskazaniem fragmentów zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową,
- 3) określenie sposobu i przewidywanego terminu rozpowszechniania rezultatu działalności, o której mowa w pkt 2.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawca dołącza rezultat działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej żołnierza, zawierający wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową.

§ 3. Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego przed wydaniem decyzji zasięga opinii właściwego organu ochrony tajemnicy w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, określonego w odrębnych przepisach.

§ 4. 1. Decyzje o udzieleniu i odmowie udzielenia żołnierzowi zezwolenia, o którym mowa w § 1, wydawana jest na piśmie, według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia.

2. Odwołania od decyzji, o których mowa w ust. 1, rozpatruje wojskowy organ wyższego stopnia w stosunku do organu wojskowego, który wydał decyzję w I instancji.

3. Wojskowym organem wyższego stopnia w rozumieniu ust. 2 jest:

Minister Obrony Narodowej - w stosunku do Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

§ 5. 1. Organ wojskowy, który wydał ostateczną decyzję o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia, zawiadamia o tym organ wojskowy, który wydał decyzję w I instancji, oraz zainteresowanego żołnierza.

2. Zezwolenia podlegają ewidencjonowaniu w Sztabie Generalnym Wojska Polskiego.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

Załącznik

(nazwa organu wydającego decyzję)

DECYZJA Nr

z dnia

Na podstawie art. ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz.1301 i Nr 166, poz. 1363) art. ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 10, poz.. 55, Nr 106, poz. 678, Nr 107, poz. 688, Nr 117, poz. 753, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 98 poz. 1117 oraz z 2001 r. Nr 85, poz. 925 i Nr 154, poz.1800) i art. 104 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz w związku z § rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia r. w sprawie trybu uzyskiwania przez żołnierzy zezwolenia na rozpowszechnianie rezultatów swojej działalności naukowej, literackiej, artystycznej i publicystycznej, zawierającej wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową (Dz. U. Nr)

.....
 (nazwa organu wydającego decyzję)
 po rozpatrzeniu wniosku

.....
 (określenie strony)

.....
 (określenie przedmiotu sprawy)

- udziela zezwolenia - odmawia udzielenia zezwolenia*

.....
 (stopień, imię i nazwisko żołnierza)

na rozpowszechnianie następujących rodzajów wiadomości stanowiących tajemnicę państwową-służbową*:

.....

 (wyszczególnienie rodzajów wiadomości, których dotyczy decyzja)
 zawartych w

.....
 (nazwa i rodzaj oraz tytuł rezultatu działalności)

.....

 Uzasadnienie

.....

 Nazwa stanowiska służbowego

m.p.

.....
 (podpis wydającego decyzję)

Pouczenie:

Od niniejszej decyzji

stronom przysługuje odwołanie do
 za pośrednictwem
 w terminie czternastu dni od daty jej doręczenia stronie.

*) Niepotrzebne skreślić

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest wykonaniem delegacji nowelizacji art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363). Dotyczy trybu uzyskiwania przez żołnierzy zezwolenia na rozpowszechnianie rezultatów swojej działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej, zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową.

Wprowadzona nowelizacja ustawy jako uprawnionego do wydawania "zezwoleń" określa Ministra Obrony Narodowej. Wydaje się zasadnym aby organem

wykonawczym był Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego jako najbardziej kompetentny w zakresie oceny tak materiału który ma być przedmiotem publikacji jak wypowiedzenia się w kwestii celowości odtajniania informacji będących dotychczas niejawnymi z punktu widzenia potrzeb obronności państwa. W szczególnych przypadkach Szef Sztabu Generalnego WP może zasięgać opinii właściwego organu ochrony tajemnicy w siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto ustanowienie Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego organem wykonawczym w zakresie wydawania zezwoleń na omawiane publikacje daje możliwość wnioskodawcy odwołania się do Ministra Obrony Narodowej w przypadku wątpliwości co do zasadności otrzymanej decyzji.

Wprowadzone zmiany nie pociągają za sobą skutków finansowych.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia

w sprawie ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy.

Na podstawie art. 70 ust. 1, art. 73, art. 101a ust. 3 i art. 106 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984, poz. 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166 poz. 1363) zarządza się co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i formę odbywania ćwiczeń wojskowych oraz ich ilość i czas trwania dla poszczególnych grup żołnierzy rezerwy, stosownie do ich wieku oraz stopnia i rodzaju wykształcenia wojskowego,
- 2) szczegółowe warunki, tryb i terminy powoływania żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych i zwalniania z nich,
- 3) wymiar i zasady udzielania urlopów żołnierzom rezerwy odbywającym ćwiczenia wojskowe,
- 4) tryb postępowania w sprawach ochotniczego zgłaszania się żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) żołnierzu rezerwy wykształconym - należy przez to rozumieć osobę, która odbywała (pełniła) czynną służbę wojskową, z wyjątkiem jednodniowych ćwiczeń wojskowych, i złożyła przysięgę wojskową,
- 3) żołnierzu rezerwy niewykształconym - należy przez to rozumieć osobę nie spełniającą warunków, o których mowa w pkt 2,
- 4) wojskowym komendancie uzupełnień - należy przez to rozumieć wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego według miejsca pobytu stałego żołnierza rezerwy lub jego pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące.
- 5) dowódcy jednostki wojskowej - należy przez to rozumieć dowódcę (komendanta, szefa) jednostki wojskowej, w której odbywają się ćwiczenia wojskowe oraz osoby, o których mowa w art. 101 b ust. 3 ustawy.

Rozdział 2

Formy ćwiczeń wojskowych i sposób ich odbywania oraz czas trwania ćwiczeń wojskowych i ich ilość dla poszczególnych grup żołnierzy rezerwy

§ 3. 1. W czasie odbywania ćwiczeń wojskowych żołnierze rezerwy uczestniczą w szkoleniu teoretycznym i praktycznym:

- 1) na stanowiskach służbowych wynikających z nadanych przydziałów mobilizacyjnych albo na które przewiduje się ich nadanie w przyszłości,
 - 2) na kursach przeszkolenia.
2. Szkolenie praktyczne żołnierzy rezerwy w czasie odbywania ćwiczeń wojskowych może polegać również na:
- 1) udziale w sprawdzaniu gotowości mobilizacyjnej i bojowej jednostek wojskowych,
 - 2) sprawowaniu funkcji dowódczych lub instruktorskich na stanowiskach służbowych innych niż wymienione w ust. 1 pkt 1,
 - 3) udziale w ramach jednostek wojskowych w zwalczaniu klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidacji ich skutków oraz w akcjach poszukiwania i ratowania życia ludzkiego,
 - 4) wykonywaniu zadań w jednostkach wojskowych uczestniczących w przedsięwzięciach, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1117).

§ 4. Ćwiczenia wojskowe odbywa się jako:

- 1) jednodniowe,
- 2) krótkotrwałe - trwające od 2 do 30 dni,
- 3) długotrwałe - trwające od 31 do 90 dni.

§ 5. Żołnierze rezerwy niewyszkoleni odbywają ćwiczenia wojskowe krótkotrwałe lub długotrwałe.

§ 6. 1. Żołnierze rezerwy wyszkoleni oraz żołnierze rezerwy - kobiety odbywają ćwiczenia jednodniowe lub krótkotrwałe, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Żołnierze rezerwy, którym wydano karty mobilizacyjne, mogą odbywać każde ćwiczenia wojskowe, o których mowa w § 4.
3. Żołnierze rezerwy powołani do odbycia ćwiczeń wojskowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2-4, mogą je odbywać w ramach długotrwałych ćwiczeń wojskowych.

§ 7. 1. Żołnierze rezerwy mogą odbyć:

- 1) szeregowi wyszkoleni i podoficerowie w wieku do 40 lat - ćwiczenia wojskowe łącznie do 8 miesięcy,
 - 2) chorążowie i oficerowie w wieku do 50 lat - ćwiczenia wojskowe łącznie do 15 miesięcy.
2. Żołnierze rezerwy, którzy przekroczyli granicę wieku określoną w ust. 1, a nie ukończyli wieku ustalonego w art. 58 ust. 1 ustawy, mogą odbywać ćwiczenia wojskowe nie dłużej niż przez czas stanowiący różnicę pomiędzy łącznym czasem, o którym mowa w art. 103 ustawy, a czasem, o którym mowa w ust. 1.

3. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1 nie dotyczą żołnierzy rezerwy powoływanych na ćwiczenia wojskowe, o których mowa w art. 60 ust. 8 ustawy.

§ 8. 1. Łączny czas trwania ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy, którzy:

- 1) zostali zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej przed upływem czasu trwania tej służby, jednak nie wcześniej niż po upływie 9 miesięcy jej odbywania,
 - 2) odbyli przeszkolenie wojskowe lub zajęcia wojskowe albo zostali z nich zwolnieni i uzyskali kwalifikacje niezbędne do objęcia stanowisk służbowych oficerów lub chorążych, jeżeli nie zostali mianowani na stopień wojskowy oficera lub chorążego,
 - 3) pełnili zawodową służbę wojskową lub służbę wojskową w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego (służbę kandydacką) w stopniach wojskowych szeregowych lub podoficerów, jeżeli zostali zwolnieni po odbyciu nie mniej niż 9 miesięcy tej służby
- nie może przekraczać 9 miesięcy.
2. Łączny czas trwania ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy w stopniach wojskowych szeregowych i podoficerów, którzy nie spełniają warunków wymienionych w ust. 1, nie może przekroczyć 12 miesięcy.

Rozdział 3

Powoływanie żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych

§ 9. 1. Powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2, żołnierze rezerwy uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju.

2. Powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych nie podlegają:

- 1) tymczasowo aresztowani lub odbywający karę pozbawienia wolności, w tym również zastępczą karę pozbawienia wolności, albo orzeczono wobec nich pozbawienie praw publicznych,
- 2) reklamowani od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,
- 3) posiadający przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do jednostek zmilitaryzowanych lub przeznaczeni do służby w obronie cywilnej, z wyjątkiem ćwiczeń, o których mowa w § 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 2,
- 4) pobierający naukę w systemie dziennym w szkole ponadpodstawowej, wyższej zawodowej lub wyższej,
- 5) pełniący służbę w charakterze funkcjonariusza lub kandydata na funkcjonariusza w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biurze Ochrony Rządu, Straży Ochrony Kolei lub Straży Więziennej,
- 6) kobiety w ciąży lub w okresie 6 miesięcy po porodzie,
- 7) są mężczyznami samotnie sprawującymi bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny wspólnie z nimi zamieszkałym, który nie ukończył 16 lat życia lub został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i do samodzielnej egzystencji albo

ukończył 75 lat życia, jeżeli nie ma innego pełnoletniego członka rodziny bliższego lub równego stopniem pokrewieństwa obowiązane do sprawowania tej opieki,

8) stale zamieszkują za granicą.

3. Powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, podlegają żołnierze rezerwy, którym nadano przydział mobilizacyjny do jednostki wojskowej, której sprawdza się gotowość mobilizacyjną i bojową podczas tych ćwiczeń.

§ 10. 1. Do odbycia ćwiczeń wojskowych żołnierz rezerwy może być powołany w trybie:

- 1) natychmiastowego stawiennictwa,
- 2) zwykłym,
- 3) ochotniczym, na jego wniosek.

2. Powołania żołnierza rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych dokonuje wojskowy komendant uzupełnień za pomocą karty powołania.

3. Powołanie do odbycia ćwiczeń wojskowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zarządza Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

§ 11. 1. Karta powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych powinna być doręczona żołnierzowi rezerwy nie później niż na 14 dni przed dniem stawienia się do czynnej służby wojskowej, określonym w tej karcie.

2. Terminu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się, jeżeli:

- 1) ćwiczenie wojskowe jest przeprowadzane w trybie natychmiastowego stawiennictwa,
- 2) żołnierz rezerwy nie stawił się bez uzasadnionej przyczyny na wezwanie wojskowego komendanta uzupełnień w celu powołania do odbycia ćwiczenia wojskowego,
- 3) powołanie następuje w trybie ochotniczym, na wniosek żołnierza rezerwy.

§ 12. 1. Powołanie w trybie określonym w § 10 ust. 1 pkt 3, może nastąpić w warunkach jeżeli:

- 1) wystąpią uzasadnione potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych,
 - 2) żołnierz rezerw posiada kwalifikacje przydatne w służbie czynnej.
2. Wniosek o powołanie do odbycia ćwiczeń wojskowych, o którym mowa w art. 101a ust. 1 ustawy, żołnierz rezerwy składa osobiście wojskowemu komendantowi uzupełnień, w formie pisemnej, według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia i winien on zawierać następujące dane:

- 1) stopień wojskowy, nazwisko i imię, imię ojca,
- 2) datę i miejsce urodzenia, numer PESEL,
- 3) kod pocztowy i adres zamieszkania,
- 4) wykształcenie, w tym nazwa szkoły i ukończony kierunek, zawód wyuczony i wykonywany,
- 5) aktualne miejsce pracy,
- 6) znajomość języków obcych oraz stopień ich znajomości,
- 7) kwalifikacje specjalistyczne.

§ 13. Żołnierz rezerwy może wnieść odwołanie od decyzji o powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych również za pośrednictwem dowódcy jednostki wojskowej.

§ 14. Żołnierz rezerwy powołany do odbycia ćwiczeń wojskowych w trybie natychmiastowego stawiennictwa udaje się do wskazanego miejsca:

- 1) w ciągu 4 godzin od chwili doręczenia karty powołania, jeżeli w tej karcie termin stawiennictwa został określony jako "NATYCHMIAST",
- 2) w pozostałych przypadkach - w terminie określonym w karcie powołania.

§ 15. 1. W przypadku gdy żołnierz rezerwy, któremu doręczono kartę powołania, nie może stawić się do odbycia ćwiczeń wojskowych w terminie określonym w tej karcie z powodu obłożnej choroby albo z przyczyn, o których mowa w § 9 ust. 2, niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień osobiście lub przez inne osoby. Po ustaniu choroby żołnierz rezerwy zgłasza się niezwłocznie do wojskowego komendanta uzupełnień, przedstawiając w tej sprawie zaświadczenie lekarskie.

2. Wojskowy komendant uzupełnień, po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej o przyczynach niestawienia się żołnierza rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych.
3. Dowódca jednostki wojskowej, niezwłocznie po rozpoczęciu ćwiczeń wojskowych, przesyła właściwemu wojskowemu komendantowi uzupełnień wykaz żołnierzy rezerwy, którzy nie stawili się do odbycia tych ćwiczeń.

Rozdział 4

Urlopy

§ 16. 1. Żołnierzom rezerwy odbywającym ćwiczenia wojskowe udziela się urlopów okolicznościowych oraz w celu odwiedzenia rodziny.

2. Urlopów, o których mowa w ust. 1, udziela dowódca jednostki wojskowej.

§ 17. 1. Urlopu okolicznościowego udziela się na udokumentowany wniosek żołnierza rezerwy w razie śmierci lub obłożnej choroby najbliższego członka rodziny albo w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

2. Urlopu okolicznościowego udziela się w wymiarze do 5 dni kalendarzowych.

§ 18. 1. Urlopu w celu odwiedzenia rodziny udziela się żołnierzom rezerwy odbywającym długotrwałe ćwiczenia wojskowe, z wyjątkiem ćwiczeń wojskowych, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 4.

2. Urlopu w celu odwiedzenia rodziny udziela się w wymiarze 3 dni kalendarzowych za każde 30 dni odbywania ćwiczeń wojskowych.
3. Urlop w celu odwiedzenia rodziny nie przysługuje w miesiącu, w którym udzielono żołnierzowi urlopu okolicznościowego.

Rozdział 5

Zwalnianie z ćwiczeń wojskowych

§ 19. 1. Żołnierzy rezerwy zwalnia się z ćwiczeń wojskowych po upływie czasu ich trwania, określonego w karcie powołania, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Żołnierzy rezerwy powołanych na ćwiczenia wojskowe w trybie natychmiastowego stawiennictwa zwalnia się po upływie czasu niezbędnego do sprawdzenia gotowości mobilizacyjnej i bojowej jednostki wojskowej - w przypadku ćwiczeń, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, albo po ustaniu przyczyny ich powołania - w przypadku ćwiczeń, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 3.

§ 20. 1. Żołnierza rezerwy zwalnia się z ćwiczeń wojskowych przed ich odbyciem w razie:

- 1) uznania go ze względu na stan zdrowia:
 - a) za trwale lub czasowo niezdolnego do czynnej służby wojskowej,
 - b) za niezdolnego do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju,
- 2) wystąpienia jednej z okoliczności, o których mowa w § 9 ust. 2.

2. Żołnierz rezerwy może być zwolniony z ćwiczeń wojskowych przed ich odbyciem w razie:

- 1) śmierci lub obłożnej choroby najbliższego członka rodziny żołnierza, jeżeli udzielenie urlopu okolicznościowego w tym przypadku jest niewystarczające lub niecelowe,
- 2) zaistnienia innych szczególnie uzasadnionych okoliczności.

§ 21. Żołnierza rezerwy, który podczas odbywania ćwiczeń wojskowych przebywa na leczeniu w zakładzie opieki zdrowotnej, zwalnia się z tych ćwiczeń w ostatnim dniu, w którym upływa czas ich trwania.

§ 22. Żołnierza rezerwy zwalnia z ćwiczeń wojskowych, zarówno przed, jak i po ich odbyciu, dowódca jednostki wojskowej.

Rozdział 6

Przepisy końcowe

§ 23. Traci moc rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia z dnia 6 lutego 2001 r. w sprawie ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy (Dz. U. z 2001 r. Nr 13 poz. 118).

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Jerzy SZMAJDZIŃSKI

WZÓR

Miejscowość

Data

**WNIOSEK O POWOŁANIE DO ODBYCIA ĆWICZEŃ WOJSKOWYCH ŻOŁNIERZA
REZERWY W TRYBIE OCHOTNICZYM**Ja, niżej podpisany,
(stopień wojskowy, nazwisko i imię, imię ojca)urodzony zamieszkały
(data i miejsce urodzenia, numer PESEL) (kod pocztowy, adres zamieszkania)zwracam się do wojskowego komendanta uzupełnień w
(nazwa właściwego WKU)

o powołanie mnie do odbycia ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy w trybie ochotniczym.

Oświadczam, że:

1) posiadam:

- następującą kategorię zdolności do czynnej służby wojskowej

.....
(wymienić kategorię zdrowia według książeczki wojskowej)- wykształcenie
(nazwa szkoły, w tym ukończony kierunek, wymienić zawód wyuczony i wykonywany)

- miejsce pracy

- znajomość języków obcych
(wymienić języki oraz stopień ich znajomości)- kwalifikacje specjalistyczne
(np. prawo jazdy, kurs spadochronowy)2) nie spełniam warunków wymienionych w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Obrony
Narodowej z dnia 2002 r. w sprawie ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy
(Dz.U. Nr , poz.).Jednocześnie wyrażam zgodę na powołanie mnie do odbycia ćwiczeń wojskowych bez
uprzedniego zawiadomienia mnie o planowanym terminie tego powołania oraz przyjmuję do
wiadomości, że pomimo niniejszego wniosku mogę nie zostać powołany do odbycia tych
ćwiczeń, a wniosek ten zachowuje ważność przez okres 6 miesięcy......
(podpis)

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie uprawnienia ustawowego wynikającego dla Ministra Obrony Narodowej z przepisu art. 70 ust. 1, art. 73, art. 101a ust. 3 i art. 106 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawa prawna do ponownego opracowania tego rozporządzenia została uchwalona po nowelizacji wyżej wymienionej ustawy dokonanej w dniu 2002r. (Dz.U. Nr , poz.).

Projektowane rozporządzenie dostosowuje jedynie dotychczas występujące przepisy wykonawcze, poszerzając je o zakres wynikający z delegacji art. 101a ust. 3 przywołanej ustawy, określający tryb postępowania w sprawach ochotniczego zgłaszania się żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych.

Zapisy przedmiotowego projektu zostały tak sformułowane, aby na ćwiczenia wojskowe powoływać żołnierzy rezerwy – ochotników posiadających kwalifikacje przydatne w czynnej służbie wojskowej oraz przedsięwzięcie to było uzasadnione potrzebami uzupełnieniowymi Sił Zbrojnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, podkreślić należy, że sam fakt złożenia przez rezerwistę stosownego wniosku wojskowemu komendantowi uzupełnień, nie powoduje jeszcze powołania tego żołnierza na ćwiczenia wojskowe.

Ponadto rozporządzenie to dotyczy bezpośrednio problematyki Sił Zbrojnych i tym samym nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki oraz sytuację regionalną. Wejście w życie tego rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych wydatków dla budżetu państwa, gdyż powołanie żołnierza rezerwy w trybie ochotniczym realizowane jest w ramach przydzielonych limitów szkolenia na dany rok.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 200... r.

w sprawie warunków i trybu mianowania na stopnie wojskowe.

Na podstawie art. 76 ust. 8 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 166, poz. 1363 i Nr ,poz. ,) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do:

- 1) żołnierzy, którzy odbywają:
 - a) zasadniczą służbę wojskową,
 - b) nadterminową zasadniczą służbę wojskową,
 - c) przeszkolenie wojskowe,
 - d) ćwiczenia wojskowe,
 - e) okresową służbę wojskową;
- 2) żołnierzy nie będących w czynnej służbie wojskowej;
- 3) studentów wyższych szkół morskich;
- 4) żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

§ 2. 1. Warunkiem mianowania na wyższy stopień wojskowy jest posiadanie odpowiednich kwalifikacji wojskowych oraz wartości moralnych.

2. W razie mianowania na wyższy stopień wojskowy za dokonanie czynu świadczącego o szczególnym męstwie lub za wyjątkowe zasługi, następuje ono niezależnie od istnienia warunków wymaganych do mianowania.

3. W przypadku ujawnienia okoliczności powodujących niezasadność mianowania na wyższy stopień wojskowy, organ, który wystąpił z wnioskiem o mianowanie, powiadamia o tym niezwłocznie odpowiednio przełożonego uprawnionego do mianowania na dany stopień lub przełożonego uprawnionego do wystąpienia do Ministra Obrony Narodowej z wnioskiem o mianowanie na stopień podporucznika.

Rozdział 2

Mianowanie żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową

§ 3. W czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej żołnierze mogą być mianowani na wyższe stopnie wojskowe, do stopnia starszego kaprała włącznie.

§ 4. 1. Na stopień starszego szeregowego mianuje się szeregowych z dniem ukończenia szkolenia w wojskowym ośrodku szkolenia.

2. Na stopień starszego szeregowego można mianować również szeregowych:

- 1) po odbyciu co najmniej połowy okresu nauki w wojskowej szkole podoficerskiej;
 - 2) po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy zasadniczej służby wojskowej
- jeżeli osiągają bardzo dobre wyniki w szkoleniu i wykonywaniu zadań służbowych oraz dyscyplinie wojskowej.

§ 5. Na stopień kaprała mianuje się:

- 1) szeregowych i starszych szeregowych - z dniem ukończenia szkolenia w wojskowej szkole podoficerskiej;
- 2) starszych szeregowych, którzy ukończyli kurs instruktorsko - metodyczny i złożyli egzamin na podoficera - z dniem wyznaczenia na stanowisko służbowe przewidziane w etacie jednostki wojskowej dla podoficera zasadniczej służby wojskowej.

§ 6. Na stopień starszego kaprała mogą być mianowani, nie wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy od dnia poprzedniego mianowania, żołnierze posiadający stopień kaprała, którzy

osiągają bardzo dobre wyniki w szkoleniu i wykonywaniu zadań służbowych oraz dyscyplinie wojskowej.

§ 7. 1. Z wnioskiem o mianowanie na wyższy stopień wojskowy występuje przełożony żołnierza, posiadający uprawnienia dyscyplinarne co najmniej dowódcy kompanii.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, przedstawia się drogą służbową przełożonemu uprawnionemu do mianowania na dany stopień wojskowy.

3. Mianowanie na wyższy stopień wojskowy następuje rozkazem przełożonego uprawnionego do mianowania na dany stopień wojskowy.

§ 8. Do mianowania na stopnie wojskowe są uprawnieni:

- 1) na stopnie starszego szeregowego i kaprała - dowódcy jednostek wojskowych, których ewidencją są objęci żołnierze;
- 2) na stopień starszego kaprała - dowódcy, o których mowa w pkt 1, jeżeli posiadają uprawnienia dyscyplinarne co najmniej dowódcy pułku, a w przypadku gdy uprawnień tych nie posiadają - ich przełożeni posiadający takie uprawnienia.

Rozdział 3

Mianowanie żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową

§ 9. W czasie odbywania nadterminowej zasadniczej służby wojskowej żołnierze mogą być mianowani na wyższe stopnie wojskowe, do stopnia plutonowego włącznie.

§ 10. 1. Na stopień starszego szeregowego można mianować szeregowych po odbyciu co najmniej trzech miesięcy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

2. Na stopień kaprała mianuje się starszych szeregowych, którzy ukończyli kurs instruktorsko - metodyczny i złożyli egzamin na podoficera - z dniem wyznaczenia na stanowisko służbowe przewidziane w etacie jednostki wojskowej dla podoficera.

3. Na stopnie starszego kaprała i plutonowego mogą być mianowani, nie wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy od dnia poprzedniego mianowania, żołnierze posiadający odpowiednio stopień kaprała i starszego kaprała.

4. Warunkiem mianowań, o których mowa w ust. 1 i 3, jest osiągnięcie przez żołnierzy bardzo dobrych wyników w szkoleniu i wykonywaniu zadań służbowych oraz dyscyplinie wojskowej. Mianowanie żołnierza posiadającego stopień starszego kaprała na stopień plutonowego może nastąpić, jeżeli ponadto zajmuje on stanowisko służbowe przewidziane w etacie jednostki wojskowej dla żołnierza zawodowego.

§ 11. Przepisy § 7 i 8 stosuje się odpowiednio, z tym że do mianowania na stopień plutonowego są uprawnieni dowódcy, o których mowa w § 8 pkt 2.

Rozdział 4

Mianowanie żołnierzy odbywających przeszkolenie wojskowe

§ 12. W czasie odbywania przeszkolenia wojskowego żołnierze mogą być mianowani na wyższe stopnie wojskowe do stopnia kaprała.

§ 13. W czasie szkolenia w jednostkach wojskowych, w których funkcjonują ośrodki szkolenia żołnierze mogą być mianowani na stopień starszego szeregowego, jeżeli osiągają bardzo dobre wyniki w szkoleniu i wykonywaniu zadań służbowych oraz dyscyplinie wojskowej z dniem ukończenia szkolenia i po zdaniu egzaminu.

§ 14. Z dniem ukończenia przeszkolenia wojskowego i po zdaniu egzaminu, jeżeli uzyskali bardzo dobre wyniki w szkoleniu i wykonywaniu zadań służbowych oraz dyscyplinie wojskowej, żołnierze mogą być mianowani na stopień kaprała.

§ 15. Żołnierze odbywający przeszkolenie wojskowe, którzy nie ukończyli pierwszego etapu szkolenia (nie zdali egzaminu), nie mogą być mianowani na kolejny wyższy stopień wojskowy w terminie o którym mowa w § 14.

§ 16. Przepisy § 7 stosuje się odpowiednio.

§ 17. 1. Do mianowania na stopnie wojskowe starszego szeregowego są upoważnieni dowódcy (komendanci) jednostek wojskowych, w których są objęci żołnierze.

2. Do mianowania na stopnie wojskowe kaprala są uprawnieni dowódcy (komendanci) jednostek wojskowych, których ewidencją są objęci żołnierze, jeżeli posiadają uprawnienia dyscyplinarne co najmniej dowódcy pułku, a w przypadku gdy uprawnień tych nie posiadają - ich przełożeni posiadający takie uprawnienia.

Rozdział 5

Mianowanie żołnierzy rezerwy odbywających ćwiczenia wojskowe

§ 18. Na stopień starszego szeregowego można mianować szeregowych, którzy w czasie odbywania ćwiczeń wojskowych osiągają bardzo dobre wyniki w szkoleniu i wykonywaniu zadań służbowych oraz dyscyplinie wojskowej.

§ 19. 1. Na stopień kaprala mianuje się szeregowych i starszych szeregowych z dniem złożenia egzaminu na podoficera.

2. Na zakończenie odbywania ćwiczeń wojskowych podoficerowie mogą być mianowani na kolejny stopień wojskowy w korpusie podoficerów, jeżeli:

- 1) ćwiczenia te trwały co najmniej czternaście dni;
- 2) łączny czas odbytych przez nich ćwiczeń w posiadanym stopniu wojskowym wynosi co najmniej piętnaście dni, a jeżeli posiadają tytuł podchorążego - co najmniej dziesięć dni.

§ 20. 1. Na stopień młodszego chorążego mianuje się szeregowych, starszych szeregowych i podoficerów, którzy ukończyli kurs przeszkolenia dla chorążych.

2. Chorążowie mogą być mianowani na kolejny stopień wojskowy w korpusie chorążych, jeżeli:

- 1) odbyli ćwiczenia wojskowe trwające co najmniej dwadzieścia dni;
- 2) łączny czas odbytych ćwiczeń w posiadanym stopniu wojskowym wynosi co najmniej piętnaście dni.

§ 21. 1. Wystąpienie do Ministra Obrony Narodowej z wnioskiem o mianowanie na stopień podporucznika może nastąpić w stosunku do żołnierzy, którzy:

- 1) posiadają tytuł podchorążego i odbyli przeszkolenie wojskowe lub zajęcia wojskowe;
- 2) posiadają wyższe wykształcenie i ukończyli kurs przeszkolenia na oficerów

- jeżeli zdali egzamin na oficera i odbyli ćwiczenia wojskowe w łącznym wymiarze co najmniej czternastu dni.

2. Na kolejny stopień wojskowy w korpusie oficerów można mianować oficerów, którzy w posiadanym stopniu wojskowym odbyli ćwiczenia wojskowe w łącznym wymiarze co najmniej trzydziestu dni.

§ 22. 1. Warunkiem mianowania żołnierza rezerwy na pierwszy lub wyższy stopień wojskowy stopień w korpusie podoficerów, chorążych lub oficerów jest posiadanie przez niego przydziału mobilizacyjnego na stanowisko służbowe odpowiadające temu korpusowi lub stopniowi wojskowemu.

2. Żołnierza rezerwy na pierwszy lub wyższy stopień wojskowy w stopień w korpusie podoficerów lub oficerów można również mianować, jeżeli przewiduje się w okresie najbliższych trzech lat nadanie temu żołnierzowi przydziału mobilizacyjnego na stanowisko służbowe odpowiadające temu korpusowi lub stopniowi wojskowemu, a żołnierz rezerwy złoży oświadczenie, że przyjmie dobrowolnie ten przydział.

§ 23. 1. Z wnioskiem o mianowanie na wyższy stopień wojskowy występują:

- 1) na stopień starszego szeregowego i stopnie wojskowe w korpusie podoficerów - przełożony żołnierza posiadający uprawnienia dyscyplinarne co najmniej dowódcy kompanii;
- 2) na stopnie wojskowe w korpusach chorążych i oficerów - dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz odbywa ćwiczenia wojskowe.

2. Przepisy § 7 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 24. Do mianowania na stopnie wojskowe są uprawnieni:

- 1) na stopnie starszego szeregowego i kaprała - dowódcy jednostek wojskowych, w których żołnierze odbywają ćwiczenia wojskowe;
- 2) na pozostałe stopnie wojskowe w korpusie podoficerów - dowódcy, o których mowa w pkt 1, jeżeli posiadają uprawnienia dyscyplinarne co najmniej dowódcy pułku, a w przypadku gdy uprawnień tych nie posiadają - ich przełożeni posiadający takie uprawnienia;
- 3) na stopnie wojskowe w korpusie chorążych, z wyjątkiem stopnia młodszego chorążego - przełożony o uprawnieniach dyscyplinarnych dowódcy okręgu wojskowego (korpusu,

flotyli), któremu podlega jednostka wojskowa, w której żołnierz odbywa ćwiczenia wojskowe;

- 4) na stopnie wojskowe w korpusie oficerów do stopnia wojskowego majora włącznie, z zastrzeżeniem pkt. 7 - Dowódca Rodzaju Sił zbrojnych;
- 5) na stopnie wojskowe w korpusie oficerów do stopnia wojskowego podpułkownika włącznie, z zastrzeżeniem pkt. 7 – Szef Sztabu Generalnego WP;
- 6) na stopnie wojskowe w korpusie oficerów do stopnia wojskowego pułkownika włącznie – Minister Obrony Narodowej;
- 7) na stopień podporucznika – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 6

Mianowanie żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową

§ 25. 1. Żołnierze odbywający okresową służbę wojskową mogą być w czasie odbywania tej służby mianowani na wyższy stopień wojskowy.

2. Mianowanie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić tylko raz, nie wcześniej niż po odbyciu sześciu miesięcy okresowej służby wojskowej.

§ 26. 1. Mianowanie żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową na wyższe stopnie wojskowe następuje dla:

- 1) oficerów, chorążych oraz podoficerów pełniących tę służbę na stanowiskach przewidzianych dla żołnierzy zawodowych – na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach dla żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową, z zastrzeżeniem ust. 2,
- 2) podoficerów pełniących tę służbę na stanowiskach przewidzianych dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej lub nadterminowej zasadniczej służby wojskowej oraz szeregowych – w trybie określonym w § 9 – § 11.

2. Wobec żołnierzy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nie jest wymagane przesłużenie w posiadanym stopniu odpowiedniego okresu oraz przesłużenie odpowiedniego okresu na określonym stanowisku służbowym.

Rozdział 7

Mianowanie żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny

§ 27. 1. Żołnierze pełniący czynną służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny mogą być mianowani na wyższy stopień wojskowy.

2. Na stopnie wojskowe starszego szeregowego, kaprała i starszego kaprała, mianuje się żołnierzy czynnej służby wojskowej w trybie określonych odpowiednio w § 3 – § 8.

3. W przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych można również mianować:

- 1) szeregowych na stopień starszego szeregowego po złożeniu przysięgi wojskowej i odbyciu co najmniej 14 dni czynnej służby wojskowej;
- 2) szeregowych i starszych szeregowych na stopień kaprała po odbyciu co najmniej 30 dni w czynnej służby wojskowej;
- 3) kaprała na stopień starszego kaprała po odbyciu co najmniej 40 dni w czynnej służbie wojskowej, od ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny.

§ 28. Na wyższe stopnie w korpusach osobowych podoficerów, chorążych i oficerów mianuje się żołnierzy czynnej służby wojskowej na warunkach i w trybie przewidzianym dla żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową.

§ 29. Żołnierza na kolejny stopień wojskowy mianuje uprawniony organ wojskowy z własnej inicjatywy lub na wniosek przełożonego żołnierza.

§ 30. Na pierwszy stopień podporucznika i młodszego chorążego mianuje Minister Obrony Narodowej.

§ 31. Na kolejny wyższy stopień wojskowy mianują przełożeni określeni § 35 ust. 1 - 4 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 grudnia 1996r. w sprawie służby wojskowej żołnierzy zawodowych;

§ 32. W przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych można również mianować żołnierza, pomimo nie spełniania wymogów do mianowania, na wyższy stopień wojskowy:

- 1) po wyznaczeniu go na wyższe stanowisko służbowe;
- 2) jeżeli na polu walki wykazał się on wyjątkowymi umiejętnościami dowódczymi;
- 3) jeżeli zmarł lub zginął w okolicznościach świadczących o szczególnym męstwie.

Rozdział 8

Mianowanie żołnierzy rezerwy nie będących w czynnej służbie wojskowej

§ 33. 1. Żołnierze nie będący w czynnej służbie wojskowej mogą być mianowani na wyższy stopień wojskowy:

- 1) po odbyciu:
 - a) ćwiczeń wojskowych,
 - b) okresowej służby wojskowej;
- 2) w przypadkach uzasadnionych potrzebami sił zbrojnych.

2. Warunki, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio w razie wystąpienia do Ministra Obrony Narodowej o mianowanie na stopień podporucznika.

§ 34. 1. Do mianowania na pierwszy stopień wojskowy w korpusie podoficerów i chorążych, jak również do wystąpienia do Ministra Obrony Narodowej z wnioskiem o mianowanie na stopień podporucznika jest wymagane posiadanie przez żołnierza odpowiedniej zdolności fizycznej i psychicznej do służby wojskowej, a ponadto:

- 1) do mianowania na stopień kaprała:
 - a) posiadanie wykształcenia w zakresie co najmniej szkoły zasadniczej oraz
 - b) złożenie egzaminu na podoficera;
- 2) do mianowania na stopień młodszego chorążego:
 - a) posiadanie wykształcenia w zakresie co najmniej szkoły średniej oraz
 - b) złożenie egzaminu na chorążego;
- 3) do wystąpienia do Ministra Obrony Narodowej z wnioskiem o mianowanie na stopień podporucznika:
 - a) posiadanie wyższego wykształcenia, tytułu podchorążego i odbycie przeszkolenia wojskowego zakończonego złożeniem egzaminu na oficera oraz
 - b) odbycie ćwiczeń wojskowych w wymiarze co najmniej dziesięciu dni na stanowisku określonym posiadaniem przydziałem mobilizacyjnym, z których uzyskał pozytywną opinię, z zastrzeżeniem § 35.

2. Egzaminy na podoficera organizują dowódcy jednostek wojskowych, a na chorążego i oficera – dowódcy jednostek wojskowych (komendanci wojskowych ośrodków szkolenia), w

których żołnierze odbywali odpowiednio kurs przeszkolenia dla chorążych lub kurs przeszkolenia na oficera.

§ 35. Wystąpienie do Ministra Obrony Narodowej z wnioskiem o mianowanie żołnierzy na stopień podporucznika może ponadto nastąpić:

- 1) mimo nieposiadania tytułu podchorążego i niezłożenia egzaminu na oficera, o których mowa w § 34 ust. 1 pkt 3 lit. a), jeżeli posiadają specjalność wojskową w grupie osobowej lekarzy korpusu osobowego medycznego bądź w grupie osobowej pilotów korpusu osobowego lotnictwa;
- 2) mimo nieodbycia ćwiczeń wojskowych, o których mowa w § 34 ust. 1 pkt 3 lit. b), w przypadkach uzasadnionych potrzebami sił zbrojnych, jeżeli posiadają specjalność wojskową w korpusach osobowych lotnictwa, marynarki wojennej, medycznym lub sprawiedliwości i obsługi prawnej, oraz przez okres co najmniej jednego roku - przydział mobilizacyjny lub zamustrowanie na statku żeglugi morskiej przewidzianym dla potrzeb mobilizacyjnych Marynarki Wojennej.

§ 36. 1. W przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych można mianować:

- 1) oficerów rezerwy - na kolejny stopień wojskowy w korpusie oficerów, do stopnia pułkownika włącznie, jeżeli posiadają specjalność wojskową, o której mowa w § 34 pkt 2; w takim przypadku mianowanie może nastąpić w czasie posiadania przydziału mobilizacyjnego lub zamustrowania na statek żeglugi morskiej, jeżeli od poprzedniego mianowania upłynęło co najmniej pięć lat;
- 2) żołnierzy rezerwy oraz osoby nie będące żołnierzami - na kolejny lub odpowiedni stopień wojskowy w razie posiadania szczególnych kwalifikacji lub umiejętności do odbywania czynnej służby wojskowej.

2. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się do żołnierzy oraz osób nie będących żołnierzami wyłącznie w razie ich powołania do zawodowej służby wojskowej.

3. Przepis § 21 stosuje się odpowiednio.

§ 37. W okresie odbywania kary pozbawienia wolności, zastępczej kary pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności, a także w okresie warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, żołnierza rezerwy nie można mianować na wyższy stopień wojskowy.

§ 38. 1. Z wnioskiem o mianowanie na wyższy stopień wojskowy występuje wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące żołnierza rezerwy lub osoby, o której mowa w § 36 pkt 2, albo dowódca jednostki wojskowej, do której żołnierz posiada przydział mobilizacyjny.

2. Przepisy § 7 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 39. Na stopnie wojskowe mianują:

- 1) na stopień starszego szeregowego oraz na stopnie wojskowe w korpusie podoficerów, do stopnia sierżanta włącznie - wojskowi komendanci uzupełnień;
- 2) na stopień starszego sierżanta - szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych;
- 3) na stopnie wojskowe w korpusie podoficerów nie wymienione w pkt 1 i 2 oraz na stopnie wojskowe w korpusie chorążych, z wyjątkiem stopnia młodszego chorążego - dowódcy okręgów wojskowych (rodzajów sił zbrojnych);
- 4) na stopień młodszego chorążego - Minister Obrony Narodowej;
- 5) na stopnie wojskowe w korpusie oficerów, za wyjątkiem stopnia podporucznika – Minister Obrony Narodowej;
- 6) na stopień podporucznika – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 9

Mianowanie za dokonanie czynu świadczącego o szczególnym męstwie lub za wyjątkowe zasługi

§ 40. Mianowanie żołnierza na kolejny wyższy stopień wojskowy za dokonanie czynu świadczącego o szczególnym męstwie lub za wyjątkowe zasługi może nastąpić tylko jeden raz; w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych wypadkach mianowanie żołnierza może nastąpić po raz drugi.

§ 41. 1. Z wnioskiem o mianowanie na kolejny wyższy stopień wojskowy występują:

- 1) wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące żołnierza rezerwy lub osoby nie będącej żołnierzem,
- 2) dowódca jednostki wojskowej, do której żołnierz posiada przydział mobilizacyjny,
- 3) władze naczelne organizacji kombatanckich, z uwzględnieniem trybu określonego w ust. 3,
- 4) attache obrony polskich przedstawicielstw dyplomatycznych w stosunku do osób posiadających obywatelstwo polskie, stale zamieszkujących za granicą.

2. Wniosek o mianowanie przedstawia się drogą służbową organowi uprawnionemu do mianowania.

3. Władze naczelne organizacji kombatanckich wnioski na pierwszy stopień chorążego oraz na wszystkie stopnie oficerskie, w tym na stopnie oficerskie generałów, składają (przesyłają) do Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, który po ich opracowaniu przesyła je do Ministerstwa Obrony Narodowej. Na pozostałe stopnie chorążych i stopnie podoficerskie organizacje kombatanckie składają wnioski w wojskowej komendzie uzupełnień właściwej ze względu na miejsce zamieszkania.

Rozdział 10

Mianowanie studentów zajęcia wojskowe

§ 42. Studenci wyższych szkół morskich odbywający zajęcia wojskowe mogą być mianowani na wyższy stopień wojskowy do stopnia starszego mata włącznie.

§ 43. Studentów, o których mowa w § 42, kierownik studium wojskowego może mianować:

- 1) na stopień starszego marynarza - po ukończeniu pierwszego semestru zajęć wojskowych, jeżeli w tym okresie wyróżnili się bardzo dobrymi wynikami w szkoleniu oraz złożyli przysięgę wojskową;
- 2) na kolejne stopnie wojskowe:
 - a) na stopień mata - w pozostałych semestrach zajęć wojskowych,
 - b) na stopień starszego mata - po ukończeniu zajęć wojskowych i zdaniu egzaminu z tych zajęć.

Rozdział 11

Sporządzanie i wręczenie aktów mianowania

§ 44. 1. Żołnierzom mianowanym na stopnie wojskowe wręcza się akt mianowania.

2. Akt mianowania sporządza organ, który mianował żołnierza, albo na jego polecenie (zgodnie z podległością służbową) szef wojewódzkiego sztabu wojskowego. W szczególnych sytuacjach akt mianowania sporządza komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawie kadr.

3. Akt mianowania wręcza żołnierzowi wojskowy komendant uzupełnień lub szef wojewódzkiego sztabu wojskowego albo żołnierz zawodowy upoważniony przez organ uprawniony do mianowania lub też attache obrony, o którym mowa w § 41 ust. 1 pkt 4.

4. Wręczenia aktu mianowania na wyższy stopień wojskowy dokonuje się w sposób uroczysty w czasie obchodów święta Wojska Polskiego, świąt narodowych lub rocznic ważnych wydarzeń historycznych.

5. Uroczystości związane z wręczeniem aktów mianowania organizują wojskowi komendanci uzupełnień dla żołnierzy zamieszkałych w miejscowościach objętych terytorialnym zasięgiem działania wojskowych komend uzupełnień, w sposób określony w ceremoniale wojskowym, lub attache obrony, o których mowa w § 41 ust. 1 pkt 4.

§ 45. Na uroczyste wręczenie aktów mianowania zaprasza się w szczególności przedstawiciele organizacji kombatanckich, które wystąpiły z wnioskiem o mianowanie.

§ 46. 1. Żołnierzy mianowanych na wyższe stopnie wojskowe, którzy nie mogli przybyć na uroczystość związaną z wręczeniem aktów mianowania, powiadamia się o innym terminie wręczenia aktów mianowania.

2. Żołnierzom, którzy nie mogą przybyć na uroczystość wręczenia aktów mianowania, zwłaszcza z powodu długotrwałej choroby, akt mianowania wręcza się w miejscu ich pobytu.

§ 47. Akt mianowania zmarłego żołnierza wręcza się najbliższym członkom jego rodziny.

Rozdział 12

Przepisy końcowe

§ 48. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie warunków i trybu mianowania na stopnie wojskowe jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 76 ust. 8 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP, zobowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków i trybu mianowania na stopnie wojskowe, uwzględniając w szczególności rodzaj służby wojskowej, o którym mowa w art. 55 ust. 1 ustawy lub przeznaczenie żołnierza rezerwy oraz potrzeby Sił Zbrojnych. W rozporządzeniu tym Minister Obrony Narodowej wskazuje organy wojskowe upoważnione do mianowania na stopnie wojskowe.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia określa także warunki i tryb mianowania na stopnie wojskowe odbywających przeszkolenie wojskowe studentów oraz uwzględnia nowe zasady odbywania przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych, wprowadzone ustawą z dnia 13 września 2002 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP oraz zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. Nr 166, poz. 1363).

Natomiast kolejna nowelizacja ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U. Nr, poz.) umożliwiła powoływanie do okresowej służby wojskowej wszystkich żołnierzy rezerwy (art. 100 ust. 3 i art. 108 ust. 1). W związku z tym w przedmiotowym projekcie uwzględniono możliwości dotyczące mianowania na wyższy stopień wojskowy szeregowych i podoficerów pełniących okresową służbę wojskową na stanowiskach przewidzianych dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej.

W nowym rozdziale „*Mianowanie żołnierzy czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.*” określono tryb mianowania żołnierzy służby czynnej w razie

ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. W wyjątkowych sytuacjach zaistniałych w czasie działań bojowych (m. in. z uwagi na ponoszone straty) występuje konieczność wyznaczania żołnierza na kolejne stanowisko służbowe. Konsekwencją takiego działania może być konieczność szybkiego mianowania żołnierzy na wyższy stopień wojskowy. Wprowadzone regulacje mają na celu zachowanie właściwej hierarchii stanowisk służbowych i stopni wojskowych.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Ocena skutków regulacji.

1. Regulacja nie ma wpływu na rynek pracy oraz na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.
2. Regulacja nie wpływa na sytuację oraz rozwój regionów.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia r.

w sprawie trybu pozbawiania i obniżania stopni wojskowych żołnierzy nie będących w czynnej służbie wojskowej.

Na podstawie art. 79 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz.1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pozbawienie żołnierza nie będącego w czynnej służbie wojskowej, zwanego dalej "żołnierzem", stopnia wojskowego oficera, chorążego lub podoficera w razie popełnienia czynu świadczącego o utracie wymaganych wartości moralnych oraz obniżenie takiemu żołnierzowi odpowiedniego stopnia wojskowego w razie rażącego naruszenia zasad współżycia społecznego lub zachowania uwłaczającego godności stopnia wojskowego, następuje w formie decyzji administracyjnej.

2. Od decyzji te przysługuje żołnierzowi odwołanie, zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego.

§ 2. 1. Wniosek o pozbawienie lub obniżenie stopnia wojskowego sporządza wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące żołnierza, według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia.

2. Jeżeli organem uprawnionym do pozbawienia lub obniżenia stopnia wojskowego jest wojskowy komendant uzupełnień, zamiast wniosku, o którym mowa w ust. 1, sporządza się notatkę służbową.

3. Przed wystąpieniem z wnioskiem lub sporządzeniem notatki służbowej, o których mowa w ust. 1 i 2, wojskowy komendant uzupełnień przeprowadza z żołnierzem, którego decyzja ma dotyczyć, rozmowę, w której podaje przyczyny uzasadniające pozbawienie lub obniżenie stopnia wojskowego. Odstąpienie od rozmowy może nastąpić jedynie z ważnych powodów, uniemożliwiających jej przeprowadzenie.

4. W terminie siedmiu dni od dnia przeprowadzenia rozmowy, o której mowa w ust. 3, żołnierz może złożyć do wojskowego komendanta uzupełnień pisemne oświadczenie dotyczące przyczyn uzasadniających pozbawienie go lub obniżenie mu stopnia wojskowego. Oświadczenie to powinno być rozpatrzone w terminie czternastu dni od dnia złożenia; żołnierza zawiadamia się pisemnie o zajętych stanowisku.

§ 3. 1. Wniosek o pozbawienie lub obniżenie stopnia wojskowego przedstawia się drogą służbową organowi właściwemu do wydania decyzji.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty uzasadniające pozbawienie lub obniżenie stopnia wojskowego i oświadczenie żołnierza, a w odniesieniu do żołnierza posiadającego stopień oficerski - również jego teczkę personalną.

§ 4. 1. Organy właściwe do wydania w pierwszej instancji decyzji o pozbawieniu lub obniżeniu stopnia wojskowego określają odrębne przepisy.

2. Organami wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do organów, o których mowa w ust. 1, są:

- 1) w stosunku do wojskowych komendantów uzupełnień - szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych,
- 2) w stosunku do szefów wojewódzkich sztabów wojskowych - dowódcy okręgów wojskowych,
- 3) w stosunku do dowódców okręgów wojskowych - Minister Obrony Narodowej.

§ 5. Sposób ewidencjonowania faktu obniżenia lub pozbawienia stopnia wojskowego określają odrębne przepisy.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik

.....
(nazwa wojskowej komendy uzupełnień)
.....
(data)

WNIOSEK

o pozbawienie (obniżenie)* w rezerwie stopnia

z pozostawieniem stopnia (do stopnia)*

na podstawie art. 79 ust. ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz.1301 i Nr 166, poz. 1363)

1	Nazwisko	
2	Imiona	
3	Imię ojca	
4	Data i miejsce urodzenia	
5	Wyszkolenie wojskowe	
6	Rodzaj i okres pełnienia czynnej służby wojskowej	
7	Wykształcenie cywilne	

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest wykonaniem delegacji nowelizacji art. 79 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363). Dotyczy obniżania i pozbawiania stopnia wojskowego żołnierzy nie będących w czynnej służbie wojskowej, którzy dopuszczą się rażącego naruszenia zasad współżycia społecznego lub zachowania uwłaczającego godności stopnia wojskowego.

Wprowadzona zmiana wyostrza prawo żołnierza do odwołania się od decyzji o pozbawieniu lub obniżeniu stopnia wojskowego zgodnie z postanowieniami zawartymi w Kodeksie Postępowania Administracyjnego i gwarantuje ponowne rozpatrzenie sprawy w razie wystąpienia wątpliwości. W dotychczasowym brzmieniu rozporządzenia żołnierz miał prawo żądać wyjaśnień i złożyć oświadczenie w trakcie postępowania przygotowawczego do wystąpienia z wnioskiem o pozbawienie stopnia przez uprawniony organ wojskowy natomiast nie było odpowiednio wyartykułowane prawo do odwołania się od decyzji.

Wprowadzona zmiana nie pociąga za sobą skutków finansowych.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 20... r.

w sprawie trybu postępowania dotyczącego ochotniczego zgłaszania się do odbycia zasadniczej służby wojskowej

(Dz. U. z dnia r.)

Na podstawie art. 83 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81 poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985) zarządza, się co następuje:

§ 1

Ilekcrc w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81 poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985).

§ 2

1. Ochotnicze odbycie zasadniczej służby wojskowej polega na pierwszeństwie w powołaniu poborowego, do odbycia zasadniczej służby wojskowej na określone, wynikające z aktualnych potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, stanowisko wojskowe.
2. Poborowi ubiegający się o odbycie zasadniczej służby wojskowej, o którym mowa w ust. 1 składają do wojskowego komendanta uzupełnień właściwego ze względu na miejsce ich stałego pobytu lub pobytu trwającego powyżej dwóch miesięcy wniosek, według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia.

§ 3

Powołanie do odbycia zasadniczej służby wojskowej w trybie ochotniczym następuje zgodnie z nadanym przez wojskowego komendanta uzupełnień przeznaczeniem do tej służby, uregulowanych w odrębnych przepisach.

§ 4

1. Przepisy § 2 i 3 stosuje się również do ochotników, o których mowa w art. 32 ust.7 ustawy, z zastrzeżeniem, że wojskowy komendant uzupełnień przed nadaniem przeznaczenia kieruje tych ochotników do powiatowej komisji lekarskiej celem określenia ich zdolności do czynnej służby wojskowej.
2. Ochotników zdolnych do czynnej służby wojskowej ujmuje się w ewidencji wojskowej i wydaje się im książeczki wojskowe.
3. Książeczki wojskowe dla ochotników, którzy w danym roku kalendarzowym kończą siedemnaście lub osiemnaście lat życia, wojskowy komendant uzupełnień wydaje po stawieniu się ochotnika do odbycia zasadniczej służby wojskowej i doręcza przez dowódcę jednostki wojskowej.
4. Ochotnik, o którym mowa w ust. 1, powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, do czasu stawienia się do odbycia zasadniczej służby wojskowej w terminie i miejscu określonym w karcie powołania może w każdym czasie uchylić się od tego obowiązku, poprzez złożenie pisemnego wniosku do Wojskowego komendanta uzupełnień o uchylenie karty powołania.

W przypadku uchylenia karty powołania założoną dla ochotnika ewidencję wojskową oraz książeczkę wojskową niszczy się protokolarnie.

5. Wydanie przez powiatową komisję lekarską orzeczenia o niezdolności ochotnika, o którym mowa w ust. 1, do czynnej służby wojskowej nie zwalnia go od obowiązku stawienia się do poboru w określonym terminie i miejscu.

§ 5

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

WZÓR

Nr.....

(wypełnia WKU)

.....dnia.....200...r..

WNIOSEK

o powołanie do odbycia zasadniczej służby wojskowej w trybie ochotniczym

Ja, niżej podpisany S.,
(nazwisko i imię, imię ojca)

urodzony zamieszkały
(data i miejsce urodzenia) (kod pocztowy, adres zamieszkania)

zwracam się do wojskowego komendanta uzupełnień w
(nazwa WKU)

o powołanie mnie do odbycia zasadniczej służby wojskowej w trybie ochotniczym.

Oświadczam że:

1. posiadam:

- następującą kategorię zdolności do czynnej służby wojskowej

.....
(wymienić kategorię zdrowia według książeczki wojskowej)

- wykształcenie.....
(nazwa szkoły, wymienić zawód wyuczony i wykonywany)

- znajomość języków obcych
(wymienić rodzaj języka i stopień znajomości)

- kwalifikacje specjalistyczne.....
(np. pletwonurka, nurka, skoczek spadochronowego, prawo jazdy itp.)

2. jestem zatrudniony w
(zakład pracy miejsce pracy)

3. inne dane:

- stan cywilny.....
-

Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że wniosek ten zachowuje ważność przez okres 12 miesięcy oraz, że z uwagi na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej może być on rozpatrzony negatywnie.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 83 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81 poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985), zwanych dalej ustawą. Zgodnie ze wspomnianym przepisem Minister Obrony Narodowej został obowiązany do określenia trybu postępowania dotyczącego ochotniczego zgłaszania się do odbycia zasadniczej służby wojskowej.

W projekcie rozporządzenia jednoznacznie określono, iż ochotnicze odbycie służby wojskowej polega na pierwszeństwie w powołaniu poborowego do odbycia zasadniczej służby wojskowej na określone stanowisko wojskowe i wynika z potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt rozporządzeniu szczegółowo określa tryb postępowania wojskowych komendantów uzupełnień z ochotnikami od czasu złożenia przez nich wniosku o powołanie do odbycia zasadniczej służby wojskowej w trybie ochotniczym do czasu powołania ich do tej służby.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych w sferze dochodów i wydatków budżetu i sektora publicznego, nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

a) przewodniczący -szef sztabu jednostki wojskowej,

b) członkowie:

- oficer organizacyjno - kadrowy,
- oficer wychowawczy,
- oficer logistyki o specjalności technicznej,
- lekarz,

2) określa szczegółowe obowiązki osób wchodzących w skład komisji przyjęcia poborowych,

3) organizuje punkt przyjęcia poborowych.

2. W skład komisji, o której mowa w ust. 1 pkt. 1, może zostać włączony, jako jej członek, kapelan wojskowy, za jego zgodą.

3. Jeżeli w strukturze organizacyjnej jednostki wojskowej nie występują osoby wymienione w ust. 1 pkt. 1, dowódca jednostki wojskowej powołuje w skład komisji przyjęcia poborowych osoby spełniające podobne zadania.

§ 4.

Powołanie komisji przyjęcia poborowych, obowiązki osób wchodzących w jej skład oraz organizację punktu przyjęcia poborowych, dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym.

§ 5.

1. Stawienie się poborowych do odbycia zasadniczej służby wojskowej, dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym. W rozkazie tym podaje się:

- 1) dzień, w którym poborowi stawili się do odbycia zasadniczej służby wojskowej,
- 2) imienny wykaz poborowych, którzy stawili się do odbycia zasadniczej służby wojskowej,
- 3) przydział żołnierzy do pododdziałów oraz wyznaczenie ich na stanowiska i powierzenie im funkcji, określonych w etacie jednostki wojskowej.

2. Przepis ust 1 stosuje się odpowiednio do żołnierzy, którzy zostali skierowani do jednostki wojskowej po ukończeniu szkolenia w szkołach podoficerskich lub ośrodkach szkolenia młodszych specjalistów, zwanych dalej "wojskowymi ośrodkami szkolenia".

§ 6.

1. Żołnierze odbywają zasadniczą służbę wojskową na stanowiskach, na które zostali wyznaczeni oraz pełnią funkcje, które zostały im powierzone.

2. Żołnierze, którzy odbywają zasadniczą służbę wojskową, posiadający stopnie wojskowe podoficerów mogą być wyznaczeni na stanowiska przewidziane w etacie jednostki wojskowej dla podoficerów zawodowych.

§ 7.

1. Żołnierze odbywają w początkowym okresie zasadniczej służby wojskowej szkolenie zapoznawcze i podstawowe, w zakresie i wymiarze określonym programami tych szkoleń.

2. W końcowym okresie szkolenia podstawowego żołnierze składają przysięgę wojskową.

§ 8.

1. W początkowym okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej żołnierze są szkoleni w specjalnościach wojskowych odpowiadających stanowiskom, na które zostali wyznaczeni oraz funkcjom, które zostały im powierzone.

2. Żołnierze, przed wyznaczeniem na stanowiska i powierzeniem im funkcji, mogą być szkoleni w ośrodkach szkolenia oraz na kursach instruktorsko-metodycznych.

§ 9.

W czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej żołnierze mogą uzyskiwać klasy kwalifikacyjne, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach.

§ 10.

1. Żołnierze, którzy odbywają zasadniczą służbę wojskową, mogą być zwalniani z zajmowanych stanowisk i wyznaczani na inne stanowiska służbowe stosownie do posiadanych lub uzyskanych podczas służby kwalifikacji oraz stosownie do potrzeb etatowych jednostki wojskowej, a także na wniosek żołnierza, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.

2. Żołnierze, o których mowa w ust. 1, wyznacza się z urzędu na inne stanowiska służbowe w przypadku:

- 1) pogorszenia stanu zdrowia stwierdzony orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej, uniemożliwiającego pełnienie służby na zajmowanym stanowisku służbowym
- 2) utraty kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku,
- 3) likwidacji zajmowanego stanowiska,
- 4) potrzeb etatowych jednostki.

§ 11.

Jeżeli żołnierz odbywający zasadniczą służbę wojskową obłożnie zachorował lub uległ wypadkowi i został skierowany na leczenie szpitalne, dowódca jednostki wojskowej - niezależnie od innych czynności, wynikających z odrębnych przepisów - zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie członka rodziny żołnierza albo inną osobę wskazaną przez żołnierza, podając równocześnie adres szpitala, w którym żołnierz przebywa na leczeniu.

§ 12.

1. Żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową mogą być czasowo oddelegowani, na podstawie rozkazu dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją są objęci, do wykonywania zadań w innej jednostce wojskowej. Okres oddelegowania nie może przekraczać jednorazowo trzech miesięcy.
2. Żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową mogą być kierowani, na podstawie rozkazu dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją są objęci, do wykonywania zadań poza macierzystą jednostką wojskową. Zasady ustalania diet za podróże służbowe i tryb ich wypłacania określają odrębne przepisy.
3. Żołnierzowi, który odbywał podróż służbową w godzinach nocnych, przysługuje bezpośrednio po zakończeniu podróży co najmniej sześć godzin odpoczynku.

§ 13.

1. Żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową mogą być przenoszeni do innej jednostki wojskowej z urzędu lub na wniosek żołnierza, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.
2. Przeniesienie żołnierza z urzędu do innej jednostki wojskowej może nastąpić:
 - 1) ze względów szkoleniowych,
 - 2) w celu uzupełnienia potrzeb etatowych innych jednostek wojskowych,
 - 3) w razie rozformowania jednostki wojskowej,
 - 4) w razie zmniejszenia stanu etatowego jednostki wojskowej,
 - 5) w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

§ 14

1. Przeniesienie żołnierza do jednostki wojskowej podporządkowanej temu samemu dowódcy następuje na podstawie rozkazu tego dowódcy.

2. Przeniesienie żołnierza do jednostki wojskowej podporządkowanej dowódcy innego rodzaju Sił Zbrojnych (dowódcy, komendanta, szefa instytucji centralnej) następuje na podstawie rozkazu:

- 1) Szefa Sztabu Generalnego WP, zastrzeżeniem pkt. 2;
- 2) szefa sztabu rodzaju Sił Zbrojnych właściwego dla wojskowego ośrodka szkolenia – w stosunku do żołnierzy kończących szkolenie w tych ośrodkach, którzy byli szkoleni dla potrzeb innych rodzajów Sił Zbrojnych albo Żandarmerii Wojskowej.

§ 15.

1. Wniosek o przeniesienie do innej jednostki wojskowej żołnierz wnosi drogą służbową do dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją jest objęty.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, dowódca jednostki wojskowej przesyła drogą służbową do dowódcy uprawnionego do przeniesienia żołnierza wraz ze swoją opinią. Do wniosku dołącza się odpis wtórnika karty ewidencyjnej oraz karty wyróżnień i karty kar.

§ 16.

1. Żołnierzom odbywającym zasadniczą służbę wojskową będącym absolwentami wojskowych ośrodków szkolenia, którzy ukończyli te ośrodki z pierwszą, drugą lub trzecią lokatą, przysługuje prawo wyboru jednostki wojskowej, w której będą odbywać dalszą część służby w ramach okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych, dla potrzeb którego ośrodek ten szkoli żołnierzy, o ile w wybranej jednostce wojskowej jest wolne stanowisko lub funkcja w specjalności wojskowej uzyskanej przez żołnierza.

2. Uprawnienie określone w ust. 1 nie przysługuje żołnierzom skierowanym na szkolenie w wojskowym ośrodku szkolenia lub kurs instruktorsko-metodyczny, przygotowujący specjalistów dla potrzeb jednostki wojskowej, której dowódca skierował ich na to szkolenie lub kurs.

3. Terminy kierowania absolwentów wojskowych ośrodków szkolenia do jednostek wojskowych określają odrębne przepisy.

§ 17.

1. Żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową podlegają opiniowaniu służbowemu:

- 1) w razie złożenia zgłoszenia o przyjęcie do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej albo wniesienia wniosku o powołanie do służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego (służby kandydackiej),
 - 2) na żądanie sądu, prokuratury, Żandarmerii Wojskowej, Policji, Urzędu Ochrony Państwa lub Wojskowych Służb Informacyjnych,
 - 3) na wniosek żołnierza.
2. Opinię służbową sporządza przełożony żołnierza o uprawnieniach dyscyplinarnych co najmniej dowódcy kompani.
 3. Opinia służbowa o żołnierzu powinna zawierać ocenę przebiegu jego dotychczasowej zasadniczej służby wojskowej, w tym ocenę wykonywania zadań służbowych i przestrzegania dyscypliny wojskowej.

§ 18.

1. Żołnierze zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej po jej odbyciu podlegają ocenie służbowej.
2. W ocenie służbowej ujmuje się informacje przydatne przy określeniu możliwości dalszego wykorzystania żołnierza rezerwy w ramach powszechnego obowiązku obrony. Informacje te zamieszcza się we wtórniku karty ewidencyjnej.

§ 19.

1. Opinia i ocena służbowa powinny być rzetelne, obiektywne i sprawiedliwe.
2. Treść opinii i oceny służbowej jest dostępna dla żołnierza, którego dotyczy oraz jego przełożonych, a także dla właściwych organów. Podawanie treści opinii i oceny służbowej żołnierza do wiadomości publicznej jest niedopuszczalne.
3. Opiniowanemu żołnierzowi przysługuje prawo wniesienia odwołania od wydanej o nim opinii służbowej do bezpośredniego przełożonego żołnierza sporządzającego opinię w terminie siedmiu dni od dnia zapoznania się z opinią.

§ 20.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie odbywania zasadniczej służby wojskowej jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 83 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu i trybu postępowania organów wojskowych w zakresie wcielania poborowych do zasadniczej służby wojskowej, wyznaczania i zwalniania ze stanowisk służbowych, przenoszenia do innych jednostek wojskowych, delegowania do wykonywania zadań w innych jednostkach wojskowych oraz kierowania w podróże służbowe, a także trybu i zakresu opiniowania.

Obecnie przedmiotowa problematyka jest regulowana w wewnętrznych aktach normatywnych bez stosownego upoważnienia ustawowego. Ponadto należy wspomnieć, iż sposób odbywania czynnej służby wojskowej już został określony, w drodze rozporządzenia, w przypadku przeszkolenia wojskowego oraz ćwiczeń wojskowych. Brak takich regulacji w stosunku do czynnej służby wojskowej odbywanej w formie zasadniczej służby wojskowej nie ma uzasadnienia prawnego.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ
z dnia

**w sprawie uprawnień do kierowania przez żołnierzy w czynnej służbie
wojskowej pojazdami specjalnymi i używanymi do celów specjalnych Sił
Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 88 ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 106, poz. 1149, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 129, poz. 1444, Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804 i Nr 113, poz. 984 i Nr ... , poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Żołnierz w czynnej służbie wojskowej może kierować pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na podwoziu kołowym, gąsienicowym, zespołem pojazdów specjalnych składającym się z pojazdu gąsienicowego lub kołowego i przyczepy specjalne, jeżeli posiada prawo jazdy lub pozwolenie, do kierowania pojazdem odpowiedniej kategorii z zastrzeżeniem § 2 oraz ukończył z wynikiem pozytywnym kurs z zasad eksploatacji i kierowania pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych w wojskowym ośrodku szkolenia kierowców.
2. Żołnierzowi w czynnej służbie wojskowej, który ukończył z wynikiem pozytywnym kurs o którym mowa w ust. 1, komendant wojskowego ośrodka szkolenia kierowców wydaje świadectwo wojskowe, którego wzór określa załącznik do rozporządzenia.
3. Do kierowania pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych na podwoziu kołowym uprawnia:
 - 1) prawo jazdy:
 - a) kategorii B - pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej 3,5 t oraz zespołem pojazdów składającym się z pojazdu specjalnego i używanego do celów specjalnych i przyczepy

specjalnej oraz używanej do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej masy własnej pojazdu o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 3,5 t oraz pojazdem specjalnym wolnobieżnym,

- b) kategorii C - pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, łącznie z przyczepą specjalną oraz używaną do celów specjalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej 2,5 t.,
- c) kategorii C+E - zespołem pojazdów specjalnych oraz używanych do celów specjalnych określonych odpowiednio w kategorii B lub C, łącznie z przyczepą specjalną oraz używaną do celów specjalnych;

2) pozwolenie do kierowania pojazdem:

- a) kategorii B - pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej 3,5 t oraz zespołem pojazdów składającym się z pojazdu specjalnego i używanego do celów specjalnych i przyczepy specjalnej oraz używanej do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej masy własnej pojazdu o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 3,5 t oraz pojazdem specjalnym wolnobieżnym,
- b) kategorii C - pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, łącznie z przyczepą specjalną oraz używaną do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej 2,5 t.,
- c) kategorii C+E - zespołem pojazdów specjalnych oraz używanych do celów specjalnych określonych w kategorii C , łącznie z przyczepą specjalną,
- d) kategorii D – autobusem specjalnym lub pojazdem specjalnym wolnobieżnym łącznie z przyczepą specjalną oraz używaną do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej 2,5 t.

4. Do kierowania pojazdem specjalnym na podwoziu gąsienicowym, zespołem pojazdów specjalnych składającym się z pojazdu gąsienicowego i przyczepy specjalnej oraz używanej do celów specjalnych, niezależnie od świadectwa wojskowego, o którym mowa w ust. 2, jest wymagane prawo jazdy kategorii B, C, C1, T lub pozwolenia do kierowania pojazdem kategorii B, C, C+E, D.

§ 2.

W razie konieczności ewakuacji zagrożonego mienia jednostki wojskowej, pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych na rozkaz dowódcy jednostki wojskowej może kierować każdy żołnierz w czynnej służbie wojskowej posiadający prawo jazdy lub pozwolenie do kierowania pojazdem co najmniej kategorii B i umiejętność kierowania danym pojazdem.

§ 3.

Traci moc rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dniaw sprawie uprawnień do kierowania przez żołnierzy zasadniczej służby wojskowej pojazdami specjalnymi Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

§ 4.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER OBRONY
NARODOWEJ**

W porozumieniu:

MINISTER INFRASTRUKTURY

WZÓR ŚWIADECTWA WOJSKOWEGO

 Ministerstwo Obrony Narodowej ŚWIADECTWO WOJSKOWE Nr	<p>8. Kwalifikacje: ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie programowe i uzyskał uprawnienia do kierowania</p> <p>9. Adnotacje urzędowe:</p>
<p>1. Nazwisko..... 2. Imiona 3. Nr PESEL 4. Adres zamieszkania: Kod - Miejscowość Ulica Nr budynku Nr lokalu</p> <p>Miejsce na fotografię 45 x 35 mm</p> <p>5. Organ wydający (podpis osoby upoważnionej i pieczęć urzędowa Jednostki Wojskowej)</p> <p>6. Ważne do:</p> <p>7. podpis posiadacza</p> <p>Seria Nr</p>	

AWERS

REWERS

Format A7

Karton zielony

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest realizacją delegacji zawartej w art. 88 ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, z późniejszymi zmianami) w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ..., poz.).

Projektowane rozporządzenie, ma na celu określenie wymaganych uprawnień do kierowania przez żołnierzy w czynnej służbie wojskowej pojazdami specjalnymi i używanymi do celów specjalnych sił zbrojnych.

Pojazdy specjalne i używane do celów specjalnych na podwoziu kołowym i gąsienicowym przystosowane są w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, zapewniających bezpieczeństwo osób nim jadących lub innych uczestników ruchu i nie powodujących niszczenia nawierzchni drogi lub obiektów drogowych. Zatem pojazdy te wymagają posiadania przez żołnierzy służby czynnej dodatkowych umiejętności i uprawnień.

Uwzględniając powyższe, zgodnie z wolą ustawodawcy, niezbędnym jest określenie - w sposób odmienny od powszechnie obowiązujących przepisów - wymaganych uprawnień żołnierzy czynnej służby wojskowej do kierowania pojazdami specjalnymi i używanymi do celów specjalnych sił zbrojnych.

Wprowadzenie w życie przedmiotowego rozporządzenia zabezpieczy potrzeby sił zbrojnych kierowcami w sytuacjach szczególnych zagrożeń (kryzysu). W dotychczasowym stanie prawnym w ww. sytuacjach uprawnienia do kierowania pojazdami specjalnymi i używanymi do celów specjalnych posiadali tylko kierowcy żołnierze zasadniczej służby wojskowej, co nie zabezpieczało w pełni potrzeb gotowości bojowej wojsk.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, sytuację i rozwój regionów jak również nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie uprawnień żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową.

Na podstawie art. 108 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21 poz. 205 Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 oraz Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. W stosunku do oficerów, chorążych i podoficerów rezerwy powołanych do okresowej służby wojskowej w sprawach dotyczących wykonywania pracy zarobkowej i pobierania nauki poza wojskiem, urlopów i zwolnień od zajęć służbowych, uprawnień do przejazdu na koszt wojska, mają odpowiednio zastosowanie przepisy regulujące te uprawnienia dla żołnierzy zawodowych pełniących służbę wojskową jako służbę kontraktową.

§ 2. W stosunku do szeregowych rezerwy powołanych do okresowej służby wojskowej oraz pozostawionych w tej służbie bez odrębnego powołania szeregowych i podoficerów odbywających zasadniczą służbę wojskową, przeszkolenie wojskowe i nadterminową zasadniczą służbę wojskową w sprawach dotyczących urlopów i zwolnień od zajęć służbowych, uprawnień do przejazdu na koszt wojska, a także zakwaterowania mają odpowiednio zastosowanie przepisy regulujące te uprawnienia dla żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Rada Ministrów

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenie w sprawie sposobu odbywania okresowej służby wojskowej jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 108 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205 z późn. zm.) upoważniającej Radę Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, szczególnych uprawnień żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową.

Zakres przedmiotowy rozporządzenia wynika ze zmiany systemu spełniania powszechnego obowiązku obrony poprzez możliwość powołania do okresowej służby wojskowej w związku z nowelizacją ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.

Uwzględniając zakres przedmiotowy tej delegacji, normujący generalnie uprawnienia żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową postanowiono opracować akt prawny, w którym uregulowano by całość tej problematyki.

W przedmiotowym projekcie rozporządzenia unormowano szczególne uprawnienia oficerów, chorążych i podoficerów rezerwy powołanych do okresowej służby wojskowej nadając im uprawnienia w zakresie wykonywania pracy zarobkowej, pobierania nauki poza wojskiem, urlopów i zwolnień od zajęć służbowych, uprawnień do przejazdu na koszt wojska, a także zakwaterowania i wynagrodzenia, tak jak dla żołnierzy zawodowych pełniących służbę wojskową jako służbę kontraktową. Natomiast w stosunku do szeregowych rezerwy powołanych do okresowej służby wojskowej oraz pozostawionych w tej służbie bez odrębnego powołania szeregowych i podoficerów odbywających zasadniczą służbę wojskową, przeszkolenie wojskowe i nadterminową zasadniczą służbę wojskową w sprawach dotyczących urlopów i zwolnień od zajęć służbowych, uprawnień do przejazdu na koszt wojska, a także zakwaterowania i wynagrodzenia ustalono uprawnienia jak dla żołnierzy odbywających zasadniczą nadterminową służbę wojskową.

Przyjęcie projektowanych przepisów nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ
z dnia

w sprawie sposobu odbywania okresowej służby wojskowej.

Na podstawie art. 108 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21 poz. 205 Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732 i Nr 113, poz. 984 i 985 oraz Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie określa sposób odbywania okresowej służby wojskowej, a w szczególności sposób i tryb postępowania organów wojskowych w zakresie wcielenia żołnierzy rezerwy do okresowej służby wojskowej, wyznaczania, zmiany i zwalniania żołnierzy ze stanowisk służbowych, przenoszenia do innych jednostek wojskowych, delegowania i podróży służbowych, a także rodzaje i sposób opiniowania służbowego.

§ 2. Okresowa służba wojskowa może być odbywana w jednym nieprzerwanym okresie przez czas 12 miesięcy albo w dwóch lub trzech okresach, przez czas co najmniej 4 miesiące w każdym z tych okresów.

§ 3. 1. Ilekroć jest mowa w rozporządzeniu o Siłach Zbrojnych należy przez to rozumieć Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Ilekroć jest mowa o kadrze rezerwy rozumie się przez to byłych żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy rezerwy posiadający stopień wojskowy w korpusie oficerów, chorążych oraz podoficerów, jeżeli posiadają tytuł podchorążego.

Rozdział 2.

Typowanie do okresowej służby wojskowej.

§ 4. 1. Dowódcy rodzajów Sił Zbrojnych oraz szefowie komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz szefowie komórek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej przesyłają do Szefa Sztabu Generalnego WP, najpóźniej do dnia 1 sierpnia każdego roku, zapotrzebowanie na żołnierzy okresowej służby wojskowej.

2. W zapotrzebowaniu, o którym mowa w ust. 1, określa się liczbę stanowisk służbowych dla żołnierzy rezerwy z podziałem na korpusy i specjalności wojskowe przewidzianych do powołania do okresowej służby wojskowej.

§ 5. 1. Liczbę żołnierzy podlegających powołaniu do okresowej służby wojskowej do poszczególnych Rodzajów Sił Zbrojnych określa każdorazowo szef komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach uzupełnień.

2. Szef komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach uzupełnień określa liczbę żołnierzy przewidzianych do powołania z terenu objętego zakresem działania poszczególnych szefów wojewódzkich sztabów wojskowych.

3. Szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych określają liczbę żołnierzy przewidzianych do powołania z terenu objętego zakresem działania poszczególnych wojskowych komend uzupełnień.

§ 6. Żołnierzy, do okresowej służby wojskowej typują wojskowi komendanci uzupełnień.

§ 7. Wojskowi komendanci uzupełnień:

- 1) kierują żołnierzy wytypowanych do okresowej służby wojskowej do wojskowej komisji lekarskiej celem ustalenia stopnia zdolności do służby wojskowej,
- 2) przesyłają do Centralnego Rejestru Skazanych Ministerstwa Sprawiedliwości zapytania o karalność tych żołnierzy.

§ 8. 1. Wykazy żołnierzy wytypowanych do okresowej służby wojskowej, o których mowa w § 6, wojskowi komendanci uzupełnień przedstawiają szefowi wojewódzkiego sztabu wojskowego wraz z orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich, zapytaniami o karalność oraz teczkami personalnymi dla kadry rezerwy, a w stosunku do szeregowych i podoficerów rezerwy nie posiadających tytułu podchorążego odpisami kart ewidencyjnych.

2. Żołnierzy wytypowanych do okresowej służby wojskowej, o których mowa w § 6, wojskowy komendant uzupełnień wzywa za pomocą imiennego wezwania do stawienia się w wojewódzkim sztabie wojskowym, w terminie ustalonym przez szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego.

§ 9. Po otrzymaniu wykazów żołnierzy wytypowanych do okresowej służby wojskowej szef wojewódzkiego sztabu wojskowego zasięga opinii co do możliwości powołania do tej służby żołnierzy, o których mowa w § 6 zatrudnionych w organach administracji rządowej i samorządowej.

§ 10. 1. Wykazy żołnierzy, o których mowa w § 7 rozpatruje komisja w składzie:

- 1) szef wojewódzkiego sztabu wojskowego lub jego zastępca jako przewodniczący,
- 2) przedstawiciel okręgu wojskowego,
- 3) przedstawiciel wojskowego komendanta uzupełnień.

2. Komisja przeprowadza rozmowy z żołnierzami rezerwy wytypowanymi do służby okresowej.

3. Z prac komisji sporządza się protokół, który podpisują wszyscy członkowie komisji.

§ 11. 1. Szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych przesyłają do oddziału kadr właściwego okręgu wojskowego – wykazy żołnierzy rezerwy wytypowanych przez komisję do okresowej służby wojskowej wraz z ich dokumentami, o których mowa w § 8.

2. Szefowie oddziałów kadr okręgów wojskowych przesyłają wojskowemu komendantowi uzupełnień wykazy żołnierzy wytypowanych do powołania do okresowej służby wojskowej, po zatwierdzeniu ich przez dowódców okręgów wojskowych, oraz dokumenty dotyczące tych żołnierzy Szefowi komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach uzupełnień w terminie 5 dni od ich otrzymania.

§ 12. Wykazy, o których mowa w § 11 ust. 2, Szef komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach uzupełnień uzgadnia z dyrektorami departamentów (biur, wydziałów) wojskowych ministerstw i innych urzędów centralnych oraz instytucji, w których przewidziane są stanowiska służbowe dla żołnierzy.

Rozdział 3.

Powoływanie do okresowej służby wojskowej.

§ 13. 1. Powołanie żołnierza do okresowej służby wojskowej następuje na podstawie rozkazu personalnego Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

2. W rozkazie, o którym mowa w ust. 1 określa się, na jaki czas następuje powołanie do okresowej służby wojskowej oraz terminy stawienia się żołnierzy do okresowej służby wojskowej.

§ 14. Powołanie do odbycia okresowej służby wojskowej następuje za pomocą kart powołania.

§ 15. Po stawieniu się żołnierza do okresowej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej stwierdza ten fakt w rozkazie dziennym a ponadto:

- 1) określa datę rozpoczęcia służby,
- 2) wyznacza pododdział oraz stanowisko służbowe lub funkcje, na których żołnierz pełni służbę

§ 16. W stosunku do żołnierza, który nie stawił się do odbycia okresowej służby wojskowej mają zastosowanie przepisy art. 224-245 ustawy.

Rozdział 4.

Przebieg okresowej służby wojskowej.

§ 17. Dniem rozpoczęcia odbywania okresowej służby wojskowej jest dzień stawienia się żołnierza w jednostce wojskowej ogłoszony w rozkazie dziennym dowódcy tej jednostki.

§ 18. 1. Żołnierzy kadry rezerwy powołanych do okresowej służby wojskowej wyznacza się na stanowiska służbowe, przenosi i zwalnia z tych stanowisk na zasadach i w trybie określonym dla żołnierzy zawodowych.

2. Szeregowych i podoficerów rezerwy oraz szeregowych i podoficerów zasadniczej służby wojskowej i nadterminowej zasadniczej służby wojskowej podchorążych przeszkolenia wojskowego wyznacza się na stanowiska służbowe, przenosi i zwalnia z tych stanowisk na warunkach i w trybie określonym dla żołnierzy służby zasadniczej.

Rozdział 5.

Wcielanie, wyznaczanie, zmiany i zwalnianie żołnierzy ze stanowisk służbowych, przenoszenie do innych jednostek wojskowych, delegowanie i podróże służbowe.

§ 19. 1. Żołnierzy, którzy stawili się do odbycia okresowej służby wojskowej, wciela się do jednostki wojskowej.

2. Wcielenie to do jednostki wojskowej obejmuje:

- 1) stwierdzenie ich tożsamości oraz przeprowadzenie z nimi rozmowy przez komisję przyjęcia do okresowej służby wojskowej,
- 2) ujęcie w ewidencji jednostki wojskowej,
- 3) dokonanie przeglądu lekarskiego oraz zabiegów sanitarno – higienicznych,
- 4) umundurowanie i wyekwipowanie,
- 5) przydzielenie do pododdziału,
- 6) wyznaczenie na stanowisko i powierzenie funkcji.

§ 20. 1. W celu przeprowadzenia wcielenia dowódca jednostki wojskowej:

- 1) powołuje komisję przyjęcia żołnierzy do okresowej służby wojskowej, w składzie:
 - a) przewodniczący -szef sztabu jednostki wojskowej,
 - b) członkowie:
 - oficer organizacyjno - kadrowy,
 - oficer wychowawczy,
 - oficer logistyki o specjalności technicznej,
 - lekarz,
- 2) określa szczegółowe obowiązki osób wchodzących w skład komisji przyjęcia żołnierzy do okresowej służby wojskowej,
- 3) organizuje punkt przyjęcia.

2. W skład komisji, o której mowa w ust. 1 pkt. 1, może zostać włączony, jako jej członek, kapelan wojskowy, za jego zgodą.

3. Jeżeli w strukturze organizacyjnej jednostki wojskowej nie występują osoby wymienione w ust. 1 pkt. 1, dowódca jednostki wojskowej powołuje w skład tej komisji osoby spełniające podobne zadania.

§ 21. Powołanie komisji przyjęcia żołnierzy do okresowej służby wojskowej, obowiązki osób wchodzących w jej skład oraz organizację punktu przyjęcia, dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym.

§ 22. 1. Stawienie się żołnierzy do odbycia okresowej służby wojskowej, dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym, podając:

- 1) dzień, w którym żołnierze stawili się do odbycia okresowej służby wojskowej,
- 2) imienny wykaz żołnierzy, którzy stawili się do odbycia okresowej służby wojskowej,
- 3) przydział żołnierzy do pododdziałów oraz wyznaczenie ich na stanowiska i powierzenie im funkcji, określonych w etacie jednostki wojskowej.

2. Przepis ust 1 stosuje się odpowiednio do żołnierzy, którzy zostali pozostawieni w służbie okresowej bez odrębnego powołania.

§ 23. 1. Żołnierze odbywają okresową służbę wojskową na stanowiskach, na które zostali wyznaczeni oraz pełnią funkcje, które zostały im powierzone.

2. Żołnierze, którzy odbywają okresową służbę wojskową, posiadający stopnie wojskowe podoficerów mogą być wyznaczeni na stanowiska przewidziane w etacie jednostki wojskowej dla podoficerów zawodowych.

3. Żołnierze, przed wyznaczeniem na stanowiska i powierzeniem im funkcji, mogą być szkoleni w ośrodkach szkolenia oraz na kursach instruktorsko-metodycznych.

§ 24. W czasie odbywania okresowej służby wojskowej żołnierze mogą uzyskiwać klasy kwalifikacyjne, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach.

§ 25. 1. Żołnierze, którzy odbywają okresową służbę wojskową, mogą być zwalniani z zajmowanych stanowisk i wyznaczani na inne stanowiska służbowe stosownie do posiadanych lub uzyskanych podczas służby kwalifikacji oraz stosownie do potrzeb etatowych jednostki wojskowej, a także na wniosek żołnierza, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.

2. Żołnierze, o których mowa w ust. 1, wyznacza się z urzędu na inne stanowiska służbowe w przypadku:

- 1) pogorszenia stanu zdrowia stwierdzony orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej, uniemożliwiającego pełnienie służby na zajmowanym stanowisku służbowym
- 2) utraty kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku,
- 3) likwidacji zajmowanego stanowiska,
- 4) potrzeb etatowych jednostki.

§ 26. Jeżeli żołnierz odbywający okresową służbę wojskową obłożnie zachorował lub uległ wypadkowi i został skierowany na leczenie szpitalne, dowódca jednostki wojskowej - niezależnie od innych czynności, wynikających z odrębnych przepisów - zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie członka rodziny żołnierza albo inną osobę wskazaną przez żołnierza, podając równocześnie adres szpitala, w którym żołnierz przebywa na leczeniu.

§ 27. 1. Żołnierze odbywający okresową służbę wojskową mogą być czasowo oddelegowani, na podstawie rozkazu dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją są objęci, do wykonywania zadań w innej jednostce wojskowej. Okres oddelegowania nie może przekraczać jednorazowo trzech miesięcy.

2. Żołnierze odbywający okresową służbę wojskową mogą być kierowani, na podstawie rozkazu dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją są objęci, do wykonywania zadań poza macierzystą jednostką wojskową. Zasady ustalania diet za podróże służbowe i tryb ich wypłacania określają odrębne przepisy.

3. Żołnierzowi, który odbywał podróż służbową w godzinach nocnych, przysługuje bezpośrednio po zakończeniu podróży co najmniej sześć godzin odpoczynku.

§ 28. 1. Żołnierze odbywający okresową służbę wojskową mogą być przenoszani do innej jednostki wojskowej z urzędu lub na wniosek żołnierza, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.

2. Przeniesienie żołnierza z urzędu do innej jednostki wojskowej może nastąpić:

- 1) ze względów szkoleniowych,
- 2) w celu uzupełnienia potrzeb etatowych innych jednostek wojskowych,
- 3) w razie rozformowania jednostki wojskowej,
- 4) w razie zmniejszenia stanu etatowego jednostki wojskowej,
- 5) w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

§ 29. 1. Przeniesienie żołnierza do jednostki wojskowej podporządkowanej temu samemu dowódcy następuje na podstawie rozkazu tego dowódcy.

2. Przeniesienie żołnierza do jednostki wojskowej podporządkowanej dowódcy innego rodzaju Sił Zbrojnych (dowódcy, komendanta, szefa instytucji centralnej) następuje na podstawie rozkazu:

- 1) Szefa Sztabu Generalnego WP, zastrzeżeniem pkt. 2;
- 2) szefa sztabu rodzaju Sił Zbrojnych właściwego dla wojskowego ośrodka szkolenia – w stosunku do żołnierzy kończących szkolenie w tych ośrodkach, którzy byli szkoleni dla potrzeb innych rodzajów Sił Zbrojnych albo Żandarmerii Wojskowej.

§ 30. 1. Wniosek o przeniesienie do innej jednostki wojskowej żołnierz wnosi drogą służbową do dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją jest objęty.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, dowódca jednostki wojskowej przesyła drogą służbową do dowódcy uprawnionego do przeniesienia żołnierza wraz ze swoją opinią. Do wniosku

dołącza się odpis karty ewidencyjnej (wtórnika karty ewidencyjnej) oraz karty wyróżnień i karty kar.

Rozdział 6.

Opiniowanie służbowe.

§ 31. 1. Żołnierz okresowej służby wojskowej podlega opiniowaniu służbowemu w formie opiniowania specjalnego.

2. Opinię specjalną o żołnierzu okresowej służby wojskowej, zwaną dalej "opinią", sporządza się w przypadku:

- 1) zakończenia kształcenia (szkolenia), jeżeli trwało ono przynajmniej jeden miesiąc - na 7 dni przed jego zakończeniem,
- 2) nie wywiązywania się z obowiązków na zajmowanym stanowisku służbowym,
- 3) żądania prokuratora wojskowego lub Żandarmerii Wojskowej, w związku z prowadzonym przeciwko żołnierzowi postępowaniem przygotowawczym,
- 4) zwalniania żołnierza z okresowej służby wojskowej.

§ 32. 1. Opinię sporządza się w jednym egzemplarzu, z zastrzeżeniem § 34, według zasad i wzoru przewidzianego dla żołnierzy zawodowych.

2. W przypadku wydania opinii o żołnierzu okresowej służby wojskowej, opartej na nierzetelnej i nieobiektywnej ocenie, opiniujący ponosi odpowiedzialność przewidzianą w przepisach o dyscyplinie wojskowej.

§ 33. W opinii uwzględnia się, stosownie do okoliczności:

- 1) stan i rozwój kwalifikacji zawodowych żołnierza okresowej służby wojskowej, ze szczególnym uwzględnieniem przydatności do służby na stanowiskach dowódczych, i wykonywanie funkcji specjalistycznych,
- 2) ocenę cech osobowości żołnierza okresowej służby wojskowej, w tym szczególnie odporność psychiczną i fizyczną oraz zdyscyplinowanie,
- 3) stan zdrowia, doznane rany i kontuzje,
- 4) ocenę realizacji zadań służbowych oraz przydatność na zajmowanym stanowisku,
- 5) predyspozycje do zajmowania innych stanowisk służbowych,
- 6) ocenę ogólną.

§ 34. Opinię doręcza się opiniowanemu żołnierzowi okresowej służby wojskowej na jego wniosek oraz organowi, który wniósł o jej sporządzenie.

§ 35. 1. Żołnierza okresowej służby wojskowej zapoznaje się z treścią opinii, po jej sporządzeniu, w ciągu:

- 1) 7 dni - w przypadku, o którym mowa w § 28 ust. 2 pkt 1,
- 2) 30 dni - w pozostałych przypadkach, z wyjątkiem określonych w § 28 ust. 2 pkt 3.

2. Żołnierz okresowej służby wojskowej potwierdza własnoręcznym podpisem zapoznanie się z opinią, a w razie odmowy złożenia podpisu zapoznający czyni na niej adnotację o tej odmowie.

3. Żołnierzowi okresowej służby wojskowej przysługuje prawo wniesienia zażalenia od wydanej o nim opinii służbowej do wyższego przełożonego w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z treścią opinii.

4. Jeżeli żołnierz został zwolniony ze służby wojskowej, zażalenie wnosi przez właściwego wojskowego komendanta uzupełnień.

§ 36. 1. Wyższy przełożony, do którego wniesiono odwołanie od opinii, rozstrzyga ostatecznie o treści tej opinii przez:

- 1) utrzymanie jej w mocy,
- 2) zmianę jej treści w części lub w całości.

2. O sposobie załatwienia zażalenia zawiadamia się przełożonego żołnierza okresowej służby wojskowej, który wniósł zażalenie oraz tego żołnierza.

§ 37. W przypadku, o którym mowa w § 28 ust. 2 pkt 4, opinię sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden wręcza się żołnierzowi.

Rozdział 7.

Zwalnianie z okresowej służby wojskowej.

§ 38. 1. Żołnierza zwalnia się z okresowej służby wojskowej w ostatnim dniu okresu, na jaki został powołany do tej służby.

2. Żołnierza zwalnia się z okresowej służby wojskowej przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, w razie:

- 1) orzeczenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności do czynnej służby wojskowej,
- 2) upływu trzech miesięcy od dnia zastosowania aresztu tymczasowego,
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania (w tym również na karę aresztu wojskowego),
- 4) utraty stopnia podoficerskiego, chorążego lub oficerskiego.

3. Żołnierza można zwolnić z okresowej służby wojskowej przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 w przypadkach uzasadnionych względami służbowymi albo w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach. Decyzję o zwolnieniu żołnierza podejmuje organ, który wydał decyzję o powołaniu.

§ 39. 1. Podstawę zwolnienia żołnierza z okresowej służby wojskowej stanowi:

- 1) rozkaz personalny szefa komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach uzupełnień o powołaniu do okresowej służby wojskowej, w którym określono czas odbywania tej służby przez żołnierza,
- 2) orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej stwierdzające niezdolność żołnierza do czynnej służby wojskowej,
- 3) zawiadomienie prokuratora lub sądu wojskowego o zastosowaniu aresztu tymczasowego,
- 4) prawomocny wyrok sądu skazującego żołnierza (zawiadomienie o prawomocnym skazaniu) na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania,
- 5) orzeczenie właściwego organu o utracie lub pozbawieniu obywatelstwa polskiego,
- 6) prawomocny wyrok sądu skazującego żołnierza (zawiadomienie o prawomocnym skazaniu) na karę pozbawienia praw publicznych lub karę degradacji.

2. Zwolnienie żołnierza z okresowej służby wojskowej należy do dowódcy jednostki wojskowej.

§ 40. Przed zwolnieniem z okresowej służby wojskowej można skierować żołnierza na jego prośbę do wojskowej komisji lekarskiej celem określenia stopnia zdolności do służby wojskowej.

§ 41. 1. Zwolnienie żołnierza przebywającego na leczeniu w wojskowym zakładzie leczniczym należy do komendanta tego zakładu.

2. Jeżeli żołnierz podlegający zwolnieniu z okresowej służby wojskowej przebywa w wojskowym zakładzie leczniczym, dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, zawiadamia pisemnie komendanta wojskowego zakładu leczniczego o terminie, w jakim żołnierz podlega zwolnieniu z tej służby.

3. Wraz z zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 2, dowódca jednostki wojskowej przesyła zaświadczenie o rozliczeniu żołnierza z jednostką.

§ 42. 1. W przypadku zwolnienia z okresowej służby wojskowej żołnierza przebywającego w areszcie tymczasowym lub odbywającego karę pozbawienia wolności, dowódca jednostki wojskowej powiadamia go pisemnie o zwolnieniu z tej służby za pośrednictwem prokuratora wojskowego, w którego dyspozycji aresztowany pozostaje lub sądu wojskowego, który wydał wyrok w pierwszej instancji.

2. Prokurator lub sąd wojskowy podaje do wiadomości zainteresowanego treść pisma dowódcy jednostki wojskowej; na piśmie tym żołnierz potwierdza własnoręcznym podpisem przyjęcie go do wiadomości.

3. Prokurator lub sąd wojskowy zwraca pismo do jednostki wojskowej i przesyła jednocześnie wojskowy dokument osobisty żołnierza, jeżeli dokument ten znajdował się w depozycie. Dokument, dowódca jednostki wojskowej przesyła wojskowemu komendantowi uzupełnień, który powołał żołnierza do okresowej służby wojskowej, po uprzednim odnotowaniu w nim daty zwolnienia żołnierza z tej służby.

§ 43. Przed zwolnieniem żołnierza z okresowej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej (komendant wojskowego zakładu leczniczego) odbiera od niego broń oraz wyposażenie wojskowe, wydane na czas pełnienia tej służby i postępuje z nimi w sposób określony w odrębnych przepisach.

§ 44. 1. Dniem zwolnienia żołnierza z okresowej służby wojskowej jest dzień odejścia z jednostki wojskowej, ogłoszony w rozkazie dowódcy tej jednostki.

2. Dniem zwolnienia z okresowej służby wojskowej:

- 1) żołnierza przebywającego na leczeniu w wojskowym zakładzie leczniczym – jest dzień ogłoszony w rozkazie komendanta tego zakładu.
- 2) żołnierza przebywającego w areszcie tymczasowym – jest dzień ogłoszony w rozkazie dowódcy jednostki wojskowej,
- 3) żołnierza odbywającego karę pozbawienia wolności – jest dzień uprawomocnienia się wyroku sądu ogłoszony w rozkazie dowódcy jednostki wojskowej.

§ 45. Dzień zwolnienia z okresowej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej (komendant wojskowego zakładu leczniczego) odnotowuje w wojskowym dokumencie osobistym i dokumentach ewidencyjnych żołnierza.

§ 46. Jeżeli żołnierza zwalnia komendant wojskowego zakładu leczniczego zawiadamia on o tym również dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmował stanowisko służbowe.

Rozdział 7.

Przepisy końcowe.

§ 47. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenie w sprawie sposobu odbywania okresowej służby wojskowej jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 108 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205 z późn. zm.) zobowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu odbywania okresowej służby wojskowej, a w szczególności sposobu i trybu postępowania organów wojskowych w zakresie wcielenia żołnierzy rezerwy do okresowej służby wojskowej, wyznaczania, zmiany i zwalniania żołnierzy ze stanowisk służbowych, przenoszenia do innych jednostek wojskowych, delegowania i podróży służbowych, a także rodzajów i sposobów opiniowania służbowego, z uwzględnieniem prawa żołnierzy do składania zażaleń w tych sprawach.

Zakres przedmiotowy rozporządzenia wynika ze zmiany systemu spełniania powszechnego obowiązku obrony poprzez możliwość powołania do okresowej służby wojskowej w związku z nowelizacją ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.

Uwzględniając zakres przedmiotowy tej delegacji, normujący generalnie sposób powołania do okresowej służby wojskowej i jej pełnienia postanowiono opracować akt prawny, w którym uregulowanoby całość problematyki związanej z okresową służbą wojskową.

W przedmiotowym projekcie rozporządzenia unormowano szczegółowo typowanie i powoływanie do okresowej służby wojskowej jak również jej przebieg, oraz tryb i sposób opiniowania i zwalnianie z tej służby.

Przyjęcie projektowanych przepisów nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

/PROJEKT/

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie reklamowania osób od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Na podstawie art. 116 ust.2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne

§ 1. Przepisy art. 22, powołane w rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają przepisy ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa, bez bliższego określenia, o:

- 1) kierowniczym stanowisku państwowym - należy przez to rozumieć stanowisko określone w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647, z 1997 r. Nr 75, poz. 469 i Nr 133, poz. 883, z 1998 r. Nr 155, poz. 1016 i Nr 160, poz. 1065, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69 i Nr 48, poz. 552 oraz z 2001 r. Nr 154, poz. 1784 i 1800),
- 2) wojskowym komendancie uzupełnień - należy przez to rozumieć wojskowego komendanta uzupełnień, w którego ewidencji pozostaje żołnierz rezerwy,
- 3) pracodawca - należy przez to rozumieć osobę kierującą zakładem pracy określonym w art. 22,
- 4) reklamowaniu, reklamacji lub postępowaniu reklamacyjnym - należy przez to rozumieć czynności podejmowane w celu zwolnienia żołnierzy rezerwy z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz żołnierzy pełniących już taką służbę - z jej odbywania.

Rozdział 2.

**Kategorie osób zwalnianych w drodze reklamowania od obowiązku
pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji
i w czasie wojny**

§ 3. 1. W razie ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny nie powołuje się do czynnej służby wojskowej osób, które ze względu na posiadane kwalifikacje lub zajmowane stanowisko pracy są niezbędne dla zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa Państwa. Osoby te zwalnia się z obowiązku pełnienia tej służby w wyniku reklamowania, przez czas ważności tego zwolnienia.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić w drodze reklamowania z urzędu lub na wniosek.

§ 4. 1. Reklamowaniem z urzędu obejmuje się żołnierzy rezerwy, którzy:

- 1) wykonują mandat posła, senatora lub radnego,
- 2) zajmują kierownicze stanowiska państwowe,
- 3) są zatrudnieni na stanowiskach pracy określonych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

2. Zwolnienie z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej, udzielone żołnierzom rezerwy w wyniku reklamowania z urzędu, zachowuje ważność na czas wykonywania mandatu lub zajmowania stanowiska pracy.

§ 5. 1. Reklamowanie na wniosek, z zastrzeżeniem § 7, może być prowadzone w stosunku do żołnierzy rezerwy zatrudnionych w:

- 1) urzędach organów państwowych, administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
- 2) zakładach pracy objętych programem mobilizacji gospodarki,
- 3) jednostkach organizacyjnych podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych oraz przedsiębiorstwach państwowych, dla których jest organem założycielskim,
- 4) centralnych organach administracji rządowej oraz innych organach i jednostkach organizacyjnych nadzorowanych lub podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- 5) jednostkach organizacyjnych nadzorowanych przez Ministra Sprawiedliwości oraz przedsiębiorstwach państwowych, wobec których Minister Sprawiedliwości pełni funkcję organu założycielskiego,
- 6) jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu,
- 7) publicznych zakładach opieki zdrowotnej

- jeżeli wykonywana przez te osoby praca (funkcja) jest ściśle związana z obronnością państwa; dotyczy to także żołnierzy rezerwy przewidzianych do obsady tych stanowisk.

2. Reklamowanie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się do żołnierzy rezerwy zatrudnionych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

3. W stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową reklamowanie na wniosek może być prowadzone po upływie terminu, o którym mowa w § 8, jeżeli posiadają oni kwalifikacje wymagane do obsady stanowisk wymienionych w ust. 1.

4. Zwolnienie żołnierzy rezerwy z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej, w wyniku uznania wniosku w sprawie reklamacji, zachowuje ważność przez okres 90 dni od dnia ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny.

§ 6. 1. W stosunku do żołnierzy rezerwy zatrudnionych w istniejących jednostkach organizacyjnych przewidzianych do militaryzacji postępowanie reklamacyjne prowadzi się na ogólnie obowiązujących zasadach.

2. Nadanie żołnierzowi rezerwy przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego do specjalnie tworzonej jednostki zmilitaryzowanej, a także istniejącej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej lub obrony cywilnej przewidzianej do militaryzacji, jest równoznaczne z uwzględnieniem wniosku w sprawie reklamacji.

3. Zwolnienie żołnierza rezerwy z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w przypadku, o którym mowa w ust. 2, zachowuje ważność przez czas pełnienia służby w jednostce zmilitaryzowanej.

§ 7. 1. Nie występuje się z wnioskami w sprawie reklamacji w odniesieniu do żołnierzy rezerwy:

- 1) posiadających karty mobilizacyjne,
- 2) w ciągu pięciu lat od dnia przeniesienia do rezerwy po:
 - a) odbyciu zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego oraz nadterminowej zasadniczej służby wojskowej,
 - b) zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej.

2. Zwolnienia w wyniku reklamowania na wniosek wyszkolonym żołnierzom rezerwy można nie udzielić, jeżeli wynika to z potrzeb mobilizacyjnych i wojennych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Uznanie żołnierzy rezerwy za wyszkolonych określają przepisy dotyczące ćwiczeń wojskowych.

§ 8. Postępowanie reklamacyjne prowadzi się w czasie pokoju i wznawia się jego prowadzenie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny.

Rozdział 3.

Zasady i tryb postępowania reklamacyjnego w czasie pokoju

§ 9. 1. Pracodawcy, w ramach reklamowania z urzędu, zawiadamiają wojskowych komendantów uzupełnień o zatrudnieniu żołnierzy rezerwy wykonujących mandat posła, senatora i radnego lub zajmujących kierownicze stanowiska państwowe i stanowiska pracy określone w wykazie, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3.

2. Wojewodowie, w ramach reklamowania z urzędu, zawiadamiają wojskowych komendantów uzupełnień o żołnierzach rezerwy wykonujących mandat posła, senatora i radnego, nie będących pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy, zamieszkałych na obszarze działania wojewody.

3. Pracodawcy i wojewodowie, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządzają w dwóch egzemplarzach zawiadomienia o żołnierzach rezerwy podlegających reklamowaniu z urzędu i przesyłają je wojskowemu komendantowi uzupełnień.

4. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 3, powinny zawierać imię i nazwisko, imię ojca, stopień wojskowy, rok urodzenia, adres miejsca pobytu stałego oraz tytuł reklamowania z urzędu.

§ 10. Wojskowy komendant uzupełnień, na podstawie zawiadomień i danych zawartych w ewidencji wojskowej:

- 1) zwalnia z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,
- 2) informuje o zwolnieniu, o którym mowa w pkt 1, przesyłając jeden egzemplarz zawiadomienia odpowiednio pracodawcy lub wojewodzie, o których mowa w § 9 ust. 1 i 2.

§ 11. 1. Pracodawca, w ramach reklamowania na wniosek, wskazuje imiennie żołnierzy rezerwy zatrudnionych w tym zakładzie pracy, przewidzianych do zwolnienia z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej, jeżeli nie ma możliwości obsadzenia ich stanowisk pracy osobami nie podlegającymi obowiązkowi pełnienia tej służby.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracodawca sporządza, w dwóch egzemplarzach, wykaz imienny żołnierzy rezerwy reklamowanych na wniosek i przesyła wojskowemu komendantowi uzupełnień.

3. Wykaz powinien zawierać imię i nazwisko, imię ojca, stopień wojskowy, rok urodzenia, adres miejsca pobytu stałego, posiadane kwalifikacje i stanowisko zajmowane przez żołnierza rezerwy, a ponadto, w odniesieniu do zakładów pracy określonych w § 5 ust. 1 pkt 2, wskazanie podstawy objęcia zakładu pracy programem mobilizacji gospodarki.

§ 12. Wojskowy komendant uzupełnień na podstawie wykazów, o których mowa w § 11 ust. 2, i danych zawartych w ewidencji wojskowej:

- 1) uwzględnia wnioski w sprawie reklamacji, z zastrzeżeniem § 7,
- 2) informuje o zwolnieniu żołnierzy rezerwy z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny, przesyłając jeden egzemplarz wykazu pracodawcy, o którym mowa w § 11 ust. 1.

§ 13. Uznanie przez wojskowego komendanta uzupełnień wniosku w sprawie reklamacji powoduje zwolnienie żołnierza rezerwy od czynnej służby wojskowej na czas określony w § 5 ust. 3.

§ 14. 1. Zwolnienie z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej, udzielone żołnierzom rezerwy w wyniku ich reklamowania, podlega uchyleniu w przypadkach:

- 1) wygaśnięcia mandatu posła, senatora lub radnego,
- 2) odwołania ze stanowiska,
- 3) rozwiązania stosunku pracy,
- 4) powołania do zawodowej służby wojskowej,
- 5) skreślenia z ewidencji wojskowej,
- 6) na wniosek pracodawcy.

2. Zmiana miejsca pobytu stałego przez żołnierza rezerwy lub jego pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące, polegając na zameldowaniu się na taki pobyt w miejscowości położonej na obszarze właściwości innego wojskowego komendanta uzupełnień, nie powoduje utraty ważności udzielonego zwolnienia, jeżeli są zachowane warunki stanowiące podstawę jego udzielenia.

§ 15. Osoby objęte postępowaniem reklamacyjnym obowiązane są do powiadomienia organów wojskowych (właściwych wojskowych komendantów uzupełnień) o wszelkich okolicznościach mających wpływ na to reklamowanie, w szczególności o:

- 1) zaistnieniu warunków określonych w §14 ust. 1 pkt 1 – 3;

- 2) zmianie miejsca pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad dwa miesiące;
- 3) wyjeździe za granicę na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące i powrocie z tego pobytu;
- 4) adresie korespondencyjnym, w przypadku wyjazdu z miejsca pobytu stałego na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące na obszarze kraju;
- 5) gdy została uznana za emeryta, rencistę lub za niezdolną do pracy.

§ 16. Pracodawcy oraz wojewodowie zawiadamiają pisemnie wojskowych komendantów uzupełnień o utracie warunków stanowiących podstawę udzielenia zwolnienia w przypadkach określonych w § 14 ust. 1 pkt 1-3 i 6.

Rozdział 4.

Zasady i tryb postępowania reklamacyjnego w czasie wojny

§ 17. W razie ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny pracodawcy i wojewodowie informują zainteresowanych żołnierzy rezerwy o zwolnieniu ich z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej.

§ 18. 1. Żołnierze pełniący czynną służbę wojskową, o których mowa w § 5 ust. 2, mogą być, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwolnieni z tej służby w wyniku uznania wniosków w sprawie reklamacji.

2. Z wnioskiem w sprawie reklamacji, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, może wystąpić do Ministra Obrony Narodowej odpowiednio organ określony w art. 22 pkt 1 lub wojewoda.

3. Zwolnienia żołnierzy z odbywania czynnej służby wojskowej, w razie uznania wniosku w sprawie reklamacji, dokonuje Minister Obrony Narodowej.

§ 19. 1. Przed upływem terminu ważności zwolnienia, o którym mowa w § 5 ust. 3, pracodawcy mogą występować do wojskowych komendantów uzupełnień z wnioskami o przedłużenie okresu zwolnienia poszczególnych żołnierzy rezerwy z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej.

2. Przedłużenie, o którym mowa w ust. 1, oraz udzielenie zwolnienia innym żołnierzom rezerwy w wyniku ich reklamowania na wniosek może nastąpić na okres do 30 dni.

§ 20. Przepisy § 9 -12 oraz 14 i 16 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5.

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 21. Kontrolę postępowania reklamacyjnego mogą prowadzić Minister Obrony Narodowej, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódcy i szefowie sztabów okręgów wojskowych, szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych, wojskowi komendanci uzupełnień oraz osoby upoważnione przez te organy.

§ 22. 1. Właściwi ministrowie oraz wojewodowie będący organami założycielskimi określą zakłady pracy, w których zgodnie z § 5 ust. 1 może być prowadzone postępowanie reklamacyjne.

2. O ustaleniach, o których mowa w ust. 1, ministrowie oraz wojewodowie powiadomią właściwych pracodawców, a także terenowe organy administracji wojskowej właściwe według siedziby tych zakładów, w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 23. Zaświadczenia reklamacyjne wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność przez okres dziewięciu miesięcy od dnia jego wejścia w życie.

§ 24. 1. Dokumenty reklamacyjne, wydane na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, podlegają zniszczeniu w miejscu ich przechowywania, zgodnie z przepisami o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej, po terminie, o którym mowa w § 22.

2. Postępowanie reklamacyjne i dokumenty z nim związane, od dnia wejścia w życie rozporządzenia są objęte przepisami o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

§ 25. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 1993 r. w sprawie reklamowania osób od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz. U. Nr 29 z 1993 r., poz. 134).

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Leszek MILLER

Załącznik

**WYKAZ STANOWISK, KTÓRYCH ZAJMOWANIE POWODUJE
REKLAMOWANIE Z URZĘDU OD OBOWIĄZKU PEŁNIENIA CZYNNEJ SŁUŻBY
WOJSKOWEJ
W RAZIE OGŁOSZENIA MOBILIZACJI I W CZASIE WOJNY**

- I. Kancelaria Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej:
- dyrektorzy biur Kancelarii Sejmu,
 - dyrektorzy biur Kancelarii Senatu.

II. Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej:

- doradcy Prezydenta,
- rzecznik prasowy Prezydenta,
- dyrektor Gabinetu Prezydenta,
- dyrektorzy biur i zespołów w Kancelarii Prezydenta,
- dyrektor Gabinetu Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego,
- dyrektorzy departamentów w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego.

III. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:

- sekretarz Rady Ministrów,
- dyrektor generalny Kancelarii,
- dyrektorzy departamentów, biur, gabinetów i sekretariatów Kancelarii,
- doradcy Prezesa Rady Ministrów, wiceprezesów Rady Ministrów,
- doradcy ministra - członka Rady Ministrów,
- dyrektor Gospodarstwa Pomocniczego.

IV. Rządowe Centrum Legislacji:

- prezes i wiceprezesi,
- dyrektorzy i wicedyrektorzy departamentów i biur,
- naczelnicy wydziałów,
- główni legislatorzy.

V. Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu, Najwyższa Izba Kontroli, Rzecznik Praw Obywatelskich, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu:

- sędziowie Trybunału Konstytucyjnego,
- sędziowie Trybunału Stanu,
- dyrektorzy zespołów Biura Trybunału Konstytucyjnego,
- dyrektor generalny, dyrektorzy departamentów i delegatur Najwyższej Izby Kontroli,
- kierownicy zespołów w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich,
- dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, dyrektor generalny, dyrektorzy biur i dyrektorzy oddziałów Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

VI. Sąd Najwyższy:

- sędziowie Sądu Najwyższego,
- dyrektor Biura Orzecznictwa Sądu Najwyższego,
- dyrektor Biura Prezydialnego,
- rzecznik prasowy Sądu Najwyższego,
- członkowie Biura Orzecznictwa Sądu Najwyższego.

VII. Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej oraz państwowe jednostki organizacyjne:

- podsekretarze stanu,
- (skreślone),
- kierownicy i zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych naczelnych lub centralnych organów administracji rządowej

- dyrektorzy generalni,
- dyrektorzy departamentów (biur, gabinetów),
- doradcy ministrów,
- rzecznicy prasowi ministrów,
- główni specjaliści do spraw legislacji,
- starsi radcowie ministrów.

VIII. Wojewódzka administracja zespolona:

- kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich,
- dyrektorzy generalni urzędów wojewódzkich,
- pełnomocnicy wojewodów,
- dyrektorzy wydziałów.

IX. Organy samorządu terytorialnego:

- marszałek województwa,
- wiceprzewodniczący zarządu województwa,
- skarbnik województwa,
- kierownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych,
- starostowie,
- wicestarostowie,
- kierownicy powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych powiatu,
- sekretarze powiatów,
- skarbnicy powiatów,
- wójtowie oraz burmistrzowie (prezydenci miast),
- sekretarze gmin,
- skarbnicy gmin.

X. Sąd i prokuratura:

- sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- prezesi i wiceprezesi sądów apelacyjnych,
- prezesi i wiceprezesi sądów okręgowych,
- prezesi sądów rejonowych,
- prokurator krajowy,
- zastępcy prokuratora krajowego,
- prokuratorzy apelacyjni,
- zastępcy prokuratorów apelacyjnych,
- prokuratorzy okręgowi,
- zastępcy prokuratorów okręgowych,
- prokuratorzy rejonowi.

XI. Funkcjonariusze:

- Policji,
- Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu,
- Służby Więziennej,
- Państwowej Straży Pożarnej,

- Straży Ochrony Kolei,
- Straży Granicznej,
- Biura Ochrony Rządu.

XII. Służba zdrowia:

- kierownicy publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- dyrektorzy regionalnych Kas Chorych i dyrektor Branżowej Kasy Chorych.

XIII. Szkoły wyższe:

- rektorzy,
- kierownicy filii (wydziałów zamiejscowych),
- dyrektorzy administracyjni, kanclerze.

XIV. Organy administracji niezespolonej i jednostki organizacyjne o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania państwa:

- dyrektorzy izb skarbowych,
- dyrektorzy urzędów kontroli skarbowej,
- naczelnicy urzędów skarbowych,
- dyrektorzy urzędów statystycznych,
- dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych,
- dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych,
- dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej,
- dyrektorzy izb celnych i naczelnicy urzędów celnych,
- dyrektorzy urzędów morskich,
- główny inspektor i inspektorzy dozoru technicznego żeglugi morskiej,
- kierownicy inspektoratów żeglugi śródlądowej,
- dyrektorzy oddziałów terenowych Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
- prezes zarządu Polskich Linii Lotniczych "LOT" S.A.,
- dyrektor Przedsiębiorstwa Państwowego "Porty Lotnicze",
- dyrektor Państwowego Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej "Poczta Polska",
- prezes Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych,
- prezes zarządu "Polskich Sieci Energetycznych" S.A.,
- prezes zarządu "Telekomunikacji Polskiej" S.A.,
- prezes zarządu "Nafty Polskiej" S.A.,
- prezes zarządu "Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa" S.A.,
- prezes zarządu "Polskiego Koncernu Naftowego" S.A.,
- prezes zarządu "Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych" S.A.,
- prezes zarządu "Dyrekcji Eksploatacji Cystern" Sp. z o.o.,
- prezes "Państwowej Agencji Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego" S.A.,
- prezesi zarządów przedsiębiorców pracujących w krajowym systemie energetycznym, których przedmiotem działalności jest wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej,
- prezesi zarządów przedsiębiorców pracujących w krajowym systemie gazowniczym, których przedmiotem działalności jest wydobywanie, przesył i dystrybucja gazu,
- dyrektor Krajowej Dyspozycji Mocy i dyrektorzy Obszarowych Dyspozycji Mocy,
- dyrektor Krajowej Dyspozycji Gazu i dyrektorzy Okręgowych Dyspozycji Gazu,

- prezes zarządu CPN - Dyrekcji Baz Magazynowych Sp. z o.o.,
- prezesi zarządów rafinerii,
- prezes zarządu - dyrektor generalny PKP S.A.,
- prezesi spółek zależnych od PKP S.A.,
- dyrektorzy okręgów Państwowego Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej "Poczta Polska",
- dyrektorzy okręgów "Telekomunikacji Polskiej" S.A.

XV. Przemysł zbrojeniowy:

- dyrektorzy przedsiębiorstw (prezesi spółek),
- szefowie (kierownicy): produkcji, kontroli technicznej, zaopatrzenia,
- główni: konstruktorzy, technolodzy, energetycy, dyspozytorzy,
- pracownicy wykwalifikowani zatrudnieni przy produkcji i utrzymaniu ciągłości ruchu.

XVI. Polskie Koleje Państwowe:

- pracownicy kolejowi zatrudnieni na stanowiskach pracy związanych bezpośrednio z utrzymaniem i obsługą oraz zabezpieczeniem ruchu pociągów.

XVII. Inne:

- pracownicy Straży Marszałkowskiej Kancelarii Sejmu,
- pracownicy jednostek organizacyjnych Policji zakwalifikowani na obsadę stanowisk etatu wojennego tych jednostek,
- pracownicy zatrudnieni bezpośrednio przy obsłudze urządzeń łączności w Wydziale Telekomunikacji i Wydziale Techniki Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
- pracownicy do spraw obronnych zatrudnieni w ministerstwach, urzędach centralnych i wojewódzkich oraz wymienionych w pkt XIII jednostkach organizacyjnych o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania państwa,
- osoby zajmujące etatowe stanowiska pełnomocników kierowników jednostek organizacyjnych do spraw ochrony informacji niejawnych zatrudnieni w ministerstwach, urzędach centralnych i wojewódzkich oraz wymienionych w pkt XIV jednostkach organizacyjnych o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania państwa.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 116 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP obowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia kategorii osób, które ze względu na posiadane kwalifikacje lub zajmowane stanowiska pracy są niezbędne dla zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa Państwa, a także kryteria i tryb ich reklamowania od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej, z uwzględnieniem obowiązku powiadamiania organów wojskowych przez osoby reklamowane o wszelkich okolicznościach mających wpływ na to reklamowanie.

Zgodnie ze wspomnianą delegacją, zamierza się uregulować, aktem prawnym rangi rozporządzenia, kategorie osób w stosunku do których podejmuje się postępowanie reklamacyjne. Do chwili obecnej całokształt zagadnień dotyczących reklamowania normowany jest rozporządzeniem z 1993 roku, które dotychczas kilkakrotnie było nowelizowane, głównie w celu aktualizacji załącznika zawierającego wykaz stanowisk, których zajmowanie powoduje reklamowanie z urzędu od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

W projektowanym rozporządzeniu określono kategorie osób reklamowanych z urzędu oraz osób reklamowanych na wniosek - zatrudnionych w określonych zakładach na stanowiskach, które są niezbędne do utrzymania ciągłości produkcji lub działalności przewidzianej na czas wojny, są niezbędni do zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa.

W przedmiotowym rozporządzeniu określono również obowiązek powiadamiania organów wojskowych przez osoby reklamowane o wszelkich okolicznościach mających wpływ na to reklamowanie.

Z uwagi na to, iż sprawy związane z reklamowaniem od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny są również obecnie realizowane, wejście w życie niniejszego rozporządzenia nie wywoła żadnych skutków finansowych w budżecie państwa.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

Z dnia 2002 r.

**w sprawie kierowania poborowych na specjalistyczne kursy przygotowawcze przed
powołaniem ich do zasadniczej służby wojskowej.**

Na podstawie art. 132c ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 675, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 166, poz. 1363 i Nr ... , poz.), zwanej dalej ustawą, zarządza się co następuje:

§ 1.

1. Do kwalifikacji szczególnie przydatnych w wojsku zalicza się uprawnienia nabyte z zakresu:

- 1) kierowania pojazdami mechanicznymi,
- 2) nurkowania i pletwonurkowania,
- 3) skoków spadochronowych,
- 4) obsługi sprzętu radiowego,
- 5) obsługi kuchni.

2. Kwalifikacje szczególnie przydatne w wojsku przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej uzyskuje się w trybie indywidualnym lub zorganizowanym na szkoleniach lub kursach.

§ 2.

W celu uzyskania ekwiwalentu pieniężnego za zdobyte kwalifikacje szczególnie przydatne w wojsku w trybie indywidualnym należy:

- 1) zawrzeć umowę z właściwym wojskowym komendantem uzupełnień, której wzór określa załącznik Nr 1,
- 2) odbyć zasadniczą służbę wojskową w na stanowisku zgodnie z przeznaczeniem i nabytymi kwalifikacjami,
- 3) złożyć w terminie wniosek o wypłatę tego ekwiwalentu.

§ 3.

Kwalifikacje szczególnie przydatne w wojsku mogą zdobywać poborowi lub przedpoborowi, którzy:

- 1) zostali uznani za zdolnych do służby wojskowej,
- 2) odpowiadają warunkom zdrowotnym i psychofizycznym określonych w odrębnych przepisach,
- 3) nie przekroczyli dwudziestu trzech lat życia,
- 4) zostali wytypowani przez wojskowego komendanta uzupełnień.

- 5) zostali skierowani do odbycia szkolenia lub (kursu), o którym mowa w art. 132b ustawy lub podpiszą z nimi umowę, o której mowa w art. 132a ust. 3.

§ 4.

1. Szkolenie (kurs) polega na odbywaniu zajęć szkoleniowych na kursach kierowców samochodowych, nurków i pletwonurków, skoczków spadochronowych, oraz kandydatów do obsługi kuchni i sprzętu radiowego, organizowanych w zasadzie w czasie wolnym od pracy, z tym że co najmniej dwa dni ustawowo wolne od pracy w miesiącu powinny być wolne od zajęć.

2. Sposób prowadzenia szkolenia (kursu) oraz organizowania i nabywania kwalifikacji oraz podnoszenia tych kwalifikacji regulują odrębne przepisy.

§ 5.

1. Uczestnikom szkolenia (kursu) będącym pracownikami przysługuje:

- 1) zwolnienie od pracy na czas niezbędny do odbycia zajęć szkoleniowych (kursie), z uwzględnieniem czasu koniecznego na dojazd,
- 2) zwolnienie od pracy z powodu odbywania szkolenia nie powoduje ograniczenia uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

§ 7.

Wojskowi komendanci uzupełnień wypłacą ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w art. 132a ust.1 w terminie 14 dni od dnia złożenia udokumentowanego wniosku.

§ 8.

1. Skierowanie, o którym mowa w art. 132b ust. 2 ustawy doręcza się w trybie określonym w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego lub w art. 52 ustawy.
2. Skierowanie poborowego następuje do podmiotu z którym podpisano umowę o prowadzeniu szkolenia (kursu).
3. Wzór umowy o której mowa w ust. 2, określa załącznik Nr 2.

§ 9.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Załącznik Nr 1.

do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej Nr.... z dnia w sprawie kierowania poborowych na specjalistyczne kursy przygotowawcze przed powołaniem ich do służby wojskowej (Dz. U. Nr ..., poz.)

UMOWA nr

Zawarta w dniu w pomiędzy: Wojskową Komendą Uzuppełnień w zwaną dalej „Komendą” reprezentowaną przez Wojskowego Komendanta Uzuppełnień, a..... zwanym dalej „Poborowym” zamieszkałym w legitymującym się dowodem osobistym Nr wydanym przez dnia o następującej treści:

§ 1.

Poborowy dobrowolnie zobowiązuje się do uzyskania na własny koszt kwalifikacji dotyczących w terminie do dnia

§ 2.

Komenda zobowiązuje się, że w przypadku zrealizowania zobowiązania określonego w § 1:

- 1) Przeznaczy (powoła) Poborowego do zasadniczej służby wojskowej uwzględniając zdobyte kwalifikacje oraz predyspozycje zdrowotne i psychofizyczne.
- 2) Po odbyciu w pełnym wymiarze zasadniczej służby wojskowej do zwrotu kosztów, które obejmują:
 - a) opłatę z tytułu uczestnictwa w kursie,
 - b) opłatę za egzaminy zakończone uzyskaniem wymaganych uprawnień,
 - c) ustawowe odsetki za poniesione koszty zawarte w ust. 2 lit. „a” i „b”.

§ 3.

Zwrot kosztów wymienionych w § 2 ust. 2 umowy nie przysługuje w razie nie uzyskania uprawnień w terminie określonym w § 1.

§ 4.

Zmiany w niniejszej umowie wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 5.

W sprawach nie uregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego.

§ 6.

Umowę sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, po 1 egz. dla każdej ze stron umowy.

POBOROWY

WOJSKOWY KOMENDANT UZUPEŁNIENÍ

.....

.....

do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej Nr.... z dnia w sprawie kierowania poborowych na specjalistyczne kursy przygotowawcze przed powołaniem ich do służby wojskowej (Dz. U. Nr ..., poz.)

UMOWA nr

Zawarta w dniu w pomiędzy: Wojewódzkim Sztabem wojskowym w reprezentowanym przez zwanym w dalszej treści umowy „Zleceniodawcą”, a reprezentowanym przez zwanym w dalszej części umowy „Zleceniobiorcą” o treści:

§ 1.

Zleceniodawca zaleca Zleceniobiorcy a Zleceniobiorca zobowiązuje się:

1. przeszkolić (słownie) poborowych ubiegających się o uprawnienia zwanych dalej kursantami.
2. Dokonać wszelkich formalności związanych z przeprowadzeniem egzaminów w zakresie

§ 2.

Zleceniobiorca zorganizuje szkolenie zgodnie z obowiązującymi przepisami w formie kursu programowego na bazie własnego ośrodka szkolenia.

§ 3.

Rozpoczęcie szkolenia nastąpi z dniem

§ 4.

Termin egzaminu łącznie z ewentualnym egzaminem poprawkowym do dnia

§ 5.

1. Szkolenie odbywać się będzie wg planu opracowanego do dnia przez Zleceniobiorcę w oparciu o przepisy z uwzględnieniem dyspozycyjności poborowych i ich indywidualnych możliwości udziału w szkoleniu teoretycznym i praktycznym.
2. Z treścią planu, o którym mowa w pkt. 1 Zleceniobiorca zapoznaje Zleceniodawcę.

§ 6.

Zleceniodawca dostarczy Zleceniobiorcy imienny wykaz uczestników szkolenia, którzy spełniają kryteria i podlegają szkoleniu. do dnia i określi zakres kwalifikacji dla każdego kursanta indywidualnie.

§ 7.

1. Zleceniobiorca zastrzega sobie prawo wymiany kursanta w początkowej fazie szkolenia w przypadku stwierdzenia, że Kursant nie rokuje nadziei na ukończenie szkolenia z wynikiem pozytywnym.
2. Zleceniobiorca ma obowiązek o tym fakcie powiadomić Zleceniodawcę.
3. Koszty z tego tytułu ponosi Zleceniobiorca.

§ 8.

Koszt szkolenia jednego kursanta ustala się na kwotę:

- 1) kurs programowy
- 2) kurs doskonalący

§ 9.

Zleceniodawca nie pokrywa kosztów szkolenia kursantów, którzy nie zdali egzaminu i nie uzyskali wymaganych kwalifikacji.

§ 10.

Zleceniodawca wpłaci na rachunek Zleceniobiorcy, po przedstawieniu faktury i udokumentowaniu wyników egzaminów zakończonych zdobyciem odpowiednich kwalifikacji oraz kosztów zawartych w § 7. kwotę odpowiadającą łącznym kosztom szkolenia z zastrzeżeniem § 9 w terminie 14 dni po terminie o którym mowa w § 4.

§ 11.

W sytuacjach niezależnych w odniesieniu do kursantów, którzy z przyczyn losowych zostali wyeliminowani z dalszego szkolenia koszty ponosi Zleceniobiorca.

§ 12.

1. Zleceniodawca zastrzega sobie prawo nadzoru przebiegu szkolenia i uczestniczenia w egzaminach wewnętrznych.
2. Zleceniobiorca zobowiązuje się do:
 - 1) bieżącego informowania zleceniodawcy o zaniedbaniu obowiązków w uczestnictwie w szkoleniu,
 - 2) o zakończeniu szkolenia oraz złożeniu egzaminu i jego wynikach.

§ 13.

1. Zleceniobiorca zapłaci Zleceniobiorcy karę umowną za niedotrzymanie terminu o którym mowa w § 4 w wysokości 0,5% kosztów szkolenia kursanta za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.
2. Kary umowne oblicza się od kosztów szkolenia, o których mowa w § 8.

§ 14.

1. Zleceniobiorca nie może powierzyć wykonania niniejszej umowy osobie trzeciej.
2. W razie naruszenia postanowień ust. 1 Zleceniodawca może odstąpić od umowy ze skutkiem natychmiastowym.

§ 15.

Ewentualne zmiany i uzupełnienia w treści niniejszej umowy mogą być wprowadzone za zgodą obu stron w formie aneksów pod rygorem nieważności.

§ 16.

W sprawach nie uregulowanych postanowieniami niniejszej umowy będą miały zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz ustawy o zamówieniach publicznych.

§ 17.

Wszelkie sprawy sporne wynikłe z niniejszej umowy poddają rozpoznaniu sądu polubownego. W skład sądu polubownego wejdzie arbiter wskazany przez Zleceniodawcę i arbiter wskazany przez Zleceniobiorcę. Arbitrzy niezwłocznie wybiorą super-arbitra.

§ 18.

Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron oraz dla Wojskowego Komendanta Uzupełnień.

ZLECENIODAWCA

.....

ZLECENIOBIORCA

.....

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w przepisie projektowanego art. 132c ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 675, 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 166, poz. 1363 oraz Nr ..., poz. ...).

Rozporządzenie ma na celu ustalenie kwalifikacji szczególnie przydatnych w wojsku na które należy kierować poborowych przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej oraz wzorów umów i sposobów wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu poniesionych kosztów na to szkolenie.

Projektowany akt prawny umożliwi efektywniejsze pozyskiwanie dla potrzeb Sił Zbrojnych poborowych o przydatnych kwalifikacjach, głównie z prawem jazdy kat. „C”. Obecnie obowiązujący w wojsku system przygotowania kierowców opiera się przede wszystkim na szkoleniu żołnierzy w wojskowych ośrodkach szkolenia. W warunkach skracania czasu trwania zasadniczej służby wojskowej system ten staje się mało efektywny i ekonomicznie nieuzasadniony, a przede wszystkim nie zabezpiecza istniejących w tym zakresie potrzeb Sił Zbrojnych.

Projektowany akt prawny nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa. Obecnie ponoszone koszty rzeczowo-finansowe, przeznaczone na szkolenie żołnierzy niezawodowych, głównie kierowców, zostaną przerzucone na sfinansowanie tego szkolenia, prowadzonego w trybie indywidualnym przez poborowego przed powołaniem do służby wojskowej. W związku z tym, to rozwiązanie zbilansuje obecne koszty, a nawet globalnie może spowodować oszczędności.

Podkreślenia wymaga, że proponowany akt prawny nie powinien oddziaływać na rynek pracy. Propozycje nie odnoszą się wprost do problematyki zatrudnienia, rynków pracy, bezrobocia, prawa pracy, pracodawców, pracowników, związków zawodowych itd.

Proponowane przepisy nie powinny oddziaływać negatywnie na segmenty rynku i zakłócać w jakikolwiek sposób mechanizmów konkurencji. Przedmiotu regulacji nie

stanowią bowiem kwestie gospodarcze, ekonomiczne, konkurencji, monopolizacji, prywatyzacji itd. Nie zmienia się istoty funkcjonowania gospodarki oraz zadań i roli przedsiębiorstw.

Nie przewiduje się możliwości oddziaływania projektowanego rozporządzenia na segment funkcjonowania państwa. Projektowany akt prawny zawiera przepisy o charakterze powszechnym, odnoszącym się do ogółu obywateli, organów administracji publicznej itd. W związku z tym podział terytorialny kraju, sytuacja i rozwój regionalny nie jest uzależniony od przepisów przedmiotowego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia będzie poddany konsultacjom z komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Obrony Narodowej, w tym także wchodzącymi w skład Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Zawarte w nim rozwiązania spełniają oczekiwania poborowych, dowódców jednostek wojskowych i kierowników ośrodków szkolenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 2002 roku

w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia ewidencji wojskowej osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości gospodarki narodowej będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych.

Na podstawie art. 223a. ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz.1301 i Nr 166, poz. 1363) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres i sposób prowadzenia zarówno w czasie pokoju, jak i wojny ewidencji osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości gospodarki narodowej będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych, zwanej dalej „ewidencją wojskową”, z uwzględnieniem w szczególności:

- 1) danych osobowych osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony, a w tym właścicieli, posiadaczy lub użytkowników rzeczy ruchomych i nieruchomości z zachowaniem zasad wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych;
- 2) danych charakteryzujących nieruchomości oraz statki powietrzne, jednostki taboru pływającego, tabor kolejowy, pojazdy samochodowe, ciągniki rolnicze i przyczepy (naczepy) zwanych dalej „środkami transportowymi”, a także maszyny i urządzenia do robót ziemnych, budowlanych, drogowych i przeładunkowych zwanych dalej „maszynami”.

§ 2. Wojskowi komendanci uzupełnień prowadzą ewidencję wojskową w stosunku do i z podziałem na:

- 1) ewidencję osób wykorzystywanych do wykonania świadczeń osobistych i

rzeczowych realizowanych na rzecz jednostek organizacyjnych MON;

- 2) ewidencję nieruchomości przeznaczonych do wykorzystania w ramach świadczeń rzeczowych na rzecz jednostek organizacyjnych MON;
- 3) ewidencję środków transportowych i maszyn przeznaczonych do wykorzystania w ramach świadczeń rzeczowych na rzecz jednostek organizacyjnych MON

§ 3. 1. Ewidencję wojskową prowadzi się w formie znormalizowanej kartoteki składającej się z kart ewidencyjnych, wykazów i zestawień osób, nieruchomości i rzeczy ruchomych przeznaczonych do wykorzystania w ramach świadczeń na rzecz obrony:

2. Dokumenty ewidencyjne, o których mowa w ust. 1 prowadzi się w odniesieniu do:

- 1) osób będących lub mogących być zobowiązanymi do świadczeń osobistych wykonywanych na rzecz jednostek organizacyjnych MON - w formie znormalizowanych wykazów i zestawień osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony;
- 2) nieruchomości będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych wykonywanych na rzecz jednostek organizacyjnych MON - w formie znormalizowanych wykazów i zestawień nieruchomości podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony;
- 3) środków transportowych i maszyn będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych wykonywanych na rzecz jednostek organizacyjnych MON - w formie znormalizowanych kartotek składających się z kart ewidencyjnych środków transportowych i maszyn zaewidencjonowanych w rejestrze tych kart;

3. Wzory dokumentów ewidencyjnych o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 3 określają odrębne przepisy.

4. W ewidencji wojskowej ujmuje się następujące dane dotyczące osób, nieruchomości oraz środków transportowych i maszyn określonych w § 1 pkt 1 i 2:

- 1) cechy identyfikacyjne oraz charakterystykę ogólną nieruchomości przeznaczonych do wykorzystania w ramach świadczeń rzeczowych na rzecz jednostek organizacyjnych MON;

- 2) cechy identyfikacyjne osób przeznaczonych do wykonania świadczeń osobistych i rzeczowych realizowanych na rzecz jednostek organizacyjnych MON;
- 3) dane środków transportowych i maszyn będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych z uwzględnieniem rodzaju, marki i typu oraz stanu ewidencyjnego środków znajdujących się u danego posiadacza;
- 4) dane obrazujące ilościowe i jakościowe uzupełnienie mobilizacyjnych potrzeb jednostek organizacyjnych MON w zakresie środków transportowych i maszyn.

§ 4. 1. Prowadzenie ewidencji wojskowej polega na wypełnieniu i uaktualnianiu przez wojskowego komendanta uzupełnień lub osobę przez niego upoważnioną dokumentów ewidencyjnych wyszczególnionych w § 3 ust. 1 i 2 oraz przetwarzaniu danych w celu właściwego planowania i typowania osób, nieruchomości i rzeczy ruchomych niezbędnych w czasie mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek organizacyjnych MON, na zasadach i trybie określonym w odrębnych przepisach.

2. Podstawę do zakładania i prowadzenia ewidencji wojskowej stanowią zapotrzebowania jednostek organizacyjnych MON w zakresie osób, nieruchomości i rzeczy ruchomych oraz dane źródłowe określone w § 3 ust. 4 udostępniane terenowym organom administracji wojskowej, nieodpłatnie, przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców na zasadach i trybie określonym w odrębnych przepisach.

§ 5. 1. Wojskowy komendant uzupełnień udostępnia dowódcy jednostki wojskowej dane dotyczące osób przeznaczonych do wykonywania świadczeń osobistych i rzeczowych, a także nieruchomości i rzeczy ruchomych przeznaczonych do tej jednostki, na zasadach i trybie uzgodnionym przez zainteresowane strony.

2. Na podstawie danych wymienionych w ust. 1 dowódca jednostki wojskowej zakłada i prowadzi ewidencję wojskową osób przeznaczonych do wykonywania świadczeń osobistych i rzeczowych oraz nieruchomości i rzeczy ruchomych będących przedmiotem świadczeń dla tej jednostki.

§ 6. Ewidencję wojskową przechowuje się i chroni na równi z dokumentami mobilizacyjnymi, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ**Jerzy SZMAJDZIŃSKI****U Z A S A D N I E N I E**

W aktualnym stanie prawnym, wśród wielu obowiązków nałożonych na wojskowego komendanta uzupełnień, ustawą z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej ustawą, istnieje konieczność, z mocy przepisu art. 202 ust.1 ustawy, wnioskowania do wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) o nałożenie obowiązku wykonania świadczenia osobistego oraz z mocy art. 210 ust. 1 o przeznaczenie nieruchomości lub rzeczy ruchomych na cele świadczeń rzeczowych. We wnioskach tych wojskowi komendanci uzupełnień powinni wskazywać określone osoby, nieruchomości lub rzeczy ruchome, które powinny być przedmiotem świadczeń.

Stąd też wynika konieczność posiadania przez wojskowe komendy uzupełnień odpowiednich ewidencji zawierających stosowne źródłowe informacje o ewidencji osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości gospodarki narodowej będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych.

Projektowane rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia ewidencji wojskowej osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości gospodarki narodowej będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych, zwanej dalej „ewidencją wojskową” reguluje w oparciu o przepis art. 223a zakres, formę oraz zasady zakładania, prowadzenia i udostępniania danych źródłowych ujętych w przedmiotowej ewidencji. Co prawda, art. 212 ust. 2 ustawy, nakłada na terenowe organy administracji rządowej oraz samorządu terytorialnego obowiązek informowania wojskowych komendantów uzupełnień, według posiadanych ewidencji, o stanie nieruchomości i rzeczy ruchomych, jednakże brak jest wyraźnego upoważnienia do prowadzenia tejże ewidencji. Wskazać należy ponadto, że treść art. 212 ust. 2 nie będzie kolidowała z delegacją wspomnianego art. 223a, a jedynie stanowi jego uszczegółowienie.

W przedmiotowym projekcie doprecyzowano zakres prowadzenia ewidencji wojskowej obejmującej zarówno dane osobowe osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony, a w tym właścicieli, posiadaczy lub użytkowników rzeczy ruchomych i nieruchomości jak i dane charakteryzujące nieruchomości oraz statki powietrzne, jednostki taboru pływającego, tabor kolejowy, pojazdy samochodowe, ciągniki rolnicze i przyczepy (naczepy) zwanych dalej „środkami transportowymi”, a także maszyny i urządzenia do robót ziemnych, budowlanych, drogowych i przeładunkowych zwanych dalej „maszynami”.

Należy podkreślić fakt, że zaproponowany w projekcie rozporządzenia układ ewidencji wojskowej (§ 2) oraz jej zakres obejmujący zarówno osoby będące lub mogące być zobowiązanymi do świadczeń osobistych jak i nieruchomości oraz środków transportowych i maszyn będących lub mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych dotyczy wyłącznie świadczeń wykonywanych na rzecz jednostek organizacyjnych MON (§ 3).

Przepisy rozporządzenia ustalają formę prowadzenia przedmiotowej ewidencji wojskowej w postaci znormalizowanej kartoteki składającej się z kart ewidencyjnych, wykazów i zestawień osób, a także nieruchomości i rzeczy ruchomych gospodarki narodowej. Należy zaznaczyć przy tym, że wzory dokumentów ewidencyjnych wymienionych w § 3 ust. 2 zostały określone w odrębnych przepisach tj. *„Instrukcji o prowadzeniu w wojskowych komendach uzupełnień ewidencji pojazdów i maszyn znajdujących się w zasobach gospodarki narodowej oraz sporządzaniu sprawozdań”*. Taki stan rzeczy wynika z faktu, że aktualnie w wojskowych komendach uzupełnień, w celu realizacji zadań wynikających z działu VII ustawy prowadzone są wymienione dokumenty ewidencyjne.

Projekt rozporządzenia określa ponadto katalog danych dotyczących osób, nieruchomości oraz środków transportowych i maszyn zawartych w przedmiotowej ewidencji (§ 3 ust.4), zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

W przepisach rozporządzenia doprecyzowano zarówno sposób zakładania, prowadzenia jak i ochrony przedmiotowej ewidencji. Podstawą do zakładania ewidencji stanowią zapotrzebowania jednostek organizacyjnych MON w zakresie osób, nieruchomości i rzeczy ruchomych oraz dane źródłowe udostępniane terenowym organom administracji wojskowej, nieodpłatnie, przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców na zasadach i trybie określonym w odrębnych przepisach. Te odrębne przepisy odnoszą się do prowadzonego przez MON badania GUS „Pojazdy samochodowe i maszyny do wykorzystania na cele obronne”, zwane dalej „Sprawozdaniem PM-1”, w ramach „Programu

badan statystycznych statystyki publicznej”¹.

Należy podkreślić, że „Sprawozdanie PM-1” zapewnia terenowym organom administracji wojskowej dokładne dane źródłowe - określone na formularzu MON-Mu/133 - w zakresie charakterystyki posiadacza oraz danych dotyczących pojazdów i maszyn (liczba, rodzaj, przeznaczenie, markę i typ środka, a także wielkości charakteryzujące dany środek np. dopuszczalną ładowność i liczbę miejsc).

Projekt rozporządzenia doprecyzowuje ponadto możliwość udostępniania, przez wojskowego komendanta uzupełnień, dowódcy jednostki wojskowej danych ujętych w ewidencji, a dotyczących osób przeznaczonych do wykonywania świadczeń osobistych i rzeczowych, a także nieruchomości i rzeczy ruchomych przeznaczonych do tej jednostki.

Jeśli chodzi o skutki finansowe projektowanego rozporządzenia, to wymaga podkreślenia fakt, że zachowany zostaje zarówno dotychczasowy system pozyskiwania danych źródłowych ujmowanych w przedmiotowej ewidencji jak i sposób prowadzenia dokumentów ewidencyjnych. W proponowanym rozwiązaniu przedmiotowe wydatki w dalszym ciągu finansowane będą z budżetu MON na dotychczasowym poziomie.

W związku z powyższym wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa.

¹ „Program ...” stanowi załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej